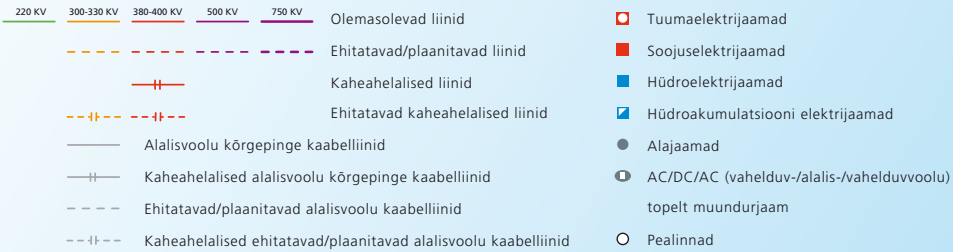

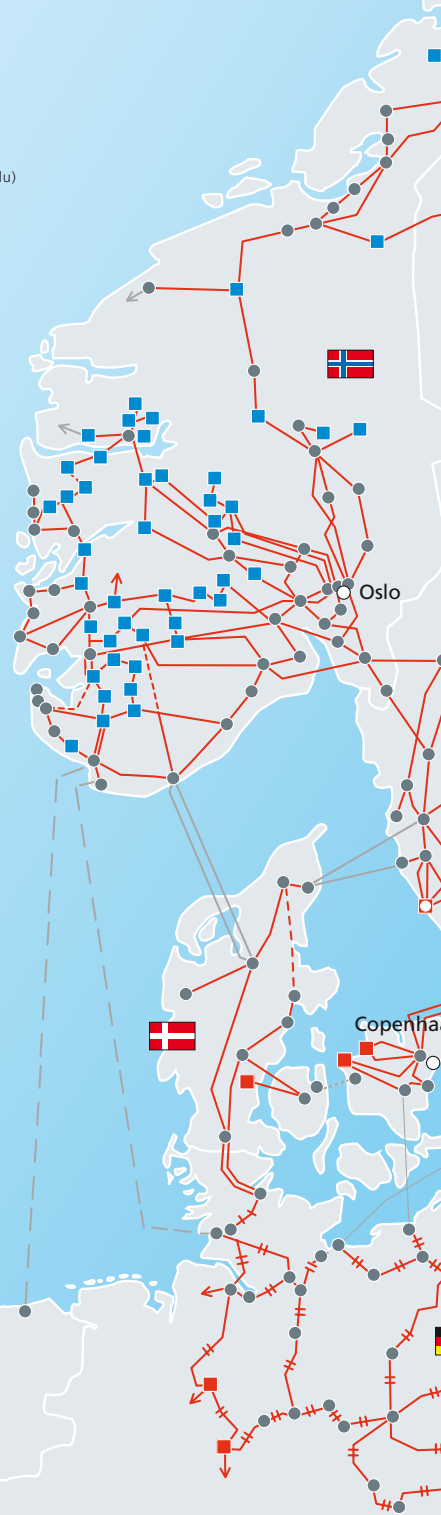
AASTARAAMAT
2006/07

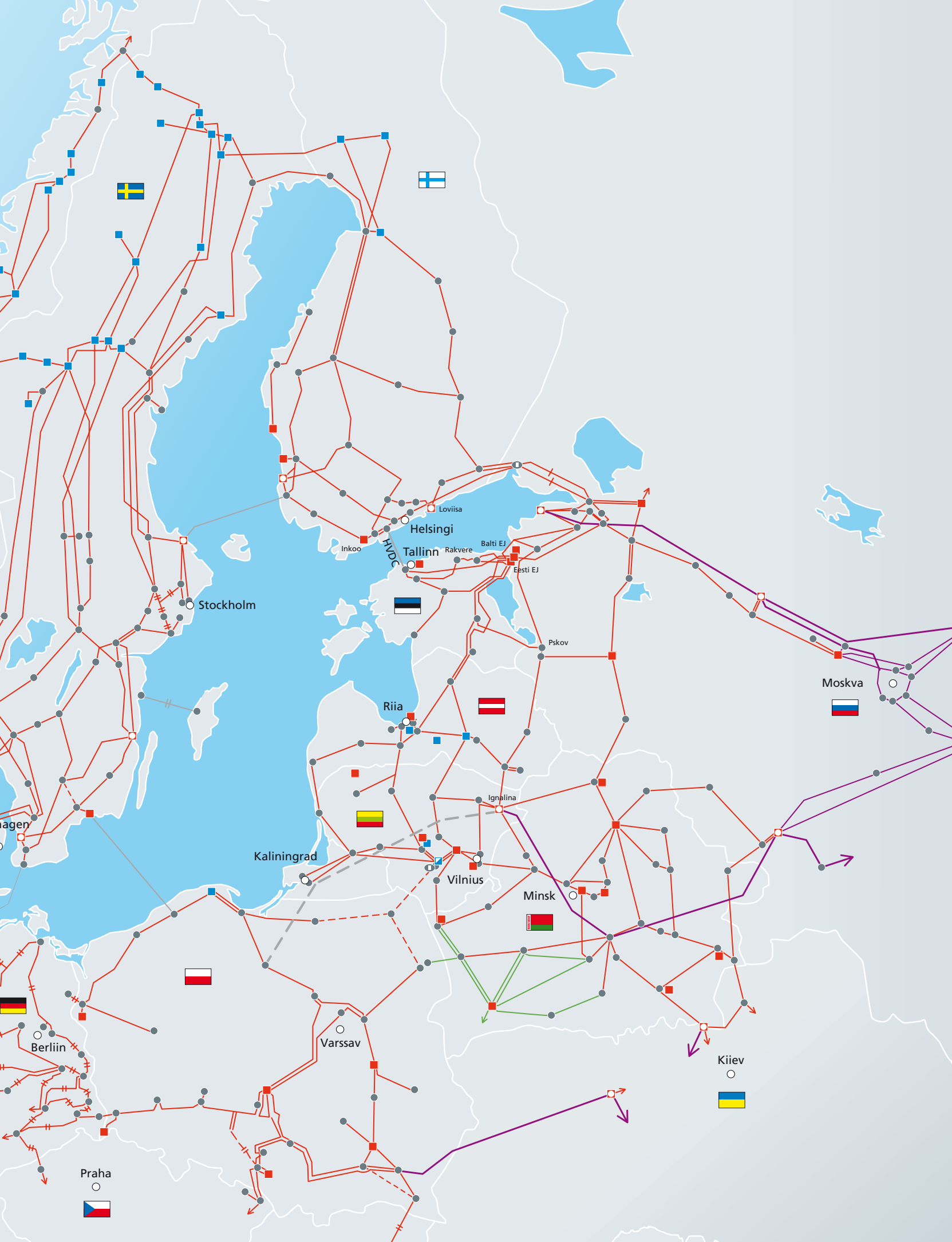
PÕHJA-EUROOPA ELEKTRISÜSTEEMI KAART (220–750 kV)

KONTSERNI TÄHTSAMAD MAJANDUSNÄITAJAD

		2006/07	2005/06	2004/05	2003/04	2002/03
Elektrienergia müük kokku	GWh	7 818	8 002	7 983	7 675	6 931
Sh elektrienergia kodumaine müük	GWh	6 610	6 235	5 947	5 702	5 369
elektrienergia eksport	GWh	1 208	1 766	2 036	1 973	1 562
Soojusenergia müük	GWh	1 822	1 981	1 977	2 168	2 361
Kokku kodumaised elektrivõrgu kaod		10,6%	12,1%	12,5%	13,9%	15,6%
Sh jaotusvõrgu kaod		8,3%	9,8%	10,2%	11,1%	11,9%
Müügitulu	mln kr	7 535	7 086	6 176	5 901	5 721
Ärikasum enne kulumit	mln kr	4 548	4 133	2 331	2 077	2 065
Puhaskasum	mln kr	2 635	2 119	671	516	646
Rahavood äritegevusest	mln kr	4 015	3 563	1 960	1 839	1 797
Investeeringud	mln kr	2 185	2 391	2 502	3 106	3 726
Varad aasta lõpul	mln kr	26 084	23 420	20 617	19 481	18 541
Võlakohustused aasta lõpul	mln kr	5 351	5 403	4 834	4 611	4 313
Omakapital aasta lõpus	mln kr	17 465	15 199	13 145	12 446	11 922
Omakapital / varad aasta lõpul		67%	65%	64%	64%	64%
Investeeringud kapitali tootlus		16,1%	13,3%	5,5%	4,7%	5,7%
Netovõlg / ärikasum enne kulumit		0,3	0,7	1,8	1,9	1,4
Intressi kattekordaja		15,5	9,4	8,1	7,5	9,1
Töötajate keskmine arv		8 576	8 983	9 542	9 754	9 768

TÄHTSAMAD SÜNDMUSED

2006/07. MAJANDUSAASTAL

2006/07. majandusaasta oli Eesti Energia kontserni senise ajaloo parim. Majandusaasta olulisim sündmus oli merekaabli Estlinki kaudu esmakordne Baltimaade ja Põhjamaade elektrisüsteemide ühendamine. Eesti Energia klientide hinnangud teenusele ja üldmainele tõusid, Eesti Energiat kui tööandjat hinnatakse kõrgelt ning ettevõttega liitus 2006/07. majandusaastal mitmeid uusi tegusaid ja säravaid inimesi.

Tootmisportfelli mitmekesistamine

- Narva EJ uue energiakompleksi keskkonnamõtjude hinnangu ettevalmistamine
- Leedu uue TEJ teostatavusuuringu läbiviimine, mis näitas, et projektiga tasub edasi minna
- Iru EJ tootmisbaasi keskkonnasõbralikumaks muutmine
- Taastuvenergia projektid Narvas, Ruhnul ja Viljandis
- Ühisettevõtte asutamine Jordaania sealsete põlevkivivarude uurimiseks
- Vedelkütuste tootmisvõimsuste suurendamise uurimine

Võrkude kvaliteedi tõstmine

Põhivõrk - investeeringud 615 mln kr

- Balti-Kiisa 330 kV õhuliini valmimine
- Tartu AJ 330 kV autotrafode paigaldamine
- Tartus Emajõe AJ valmimine
- Harku 330 kV alajaama laiendamine

Jaotusvõrk – investeeringud 774 mln kr

- Rikete arv aastas ühe kliendi kohta alanenud 1,6-ni (2005/06. majandusaastal 1,7)
- Võrgukaod langesid ajaloo madalaimale tasemele 8,3% (2005/06. majandusaastal 9,8%)

Klienditeenindus

- Plaanilistest katkestustest personaalse teavituse käivitamine
- Uued lahendused arveldamiseks – Osta Poest Elektrit

Uued ühendused

- Estlinki valmimine
- Estlink 2 teostatavusanalüüsi läbiviimine
- Baltimaade Lääne-Euroopa elektrisüsteemiga (UCTE) ühendamise ettevalmistamine

Kasvuvõimalused lähiturgudel

- Soome portfelli haldusettevõtte Solidus ostmine
- Lätis ja Leedus lõppkliendi turule sisenemiseks elektrimüügi ettevõtete asutamine

Uued tooted

- Mobiilse internetiteenuse turuletoomise ettevalmistamine
- Aidu karjääri killustikukompleksi avamine

SISUKORD

2	Juhatuse esimehe pöördumine
3	Ärifiilosoofia ja strateegia
9	Inimesed ja organisatsioon
12	Ühiskondlik sotsiaalne vastutus
14	Lühikokkuvõtte majandustulemusi mõjutanud olulisematest sündmustest
16	Majanduskeskkonna ülevaade
22	Avatud turg
26	Eesti turg
34	Segmentide ülevaade
63	Kontserni koondandmed
72	Prognoos
75	Keskkonnaaruanne
87	Raamatupidamise aastaaruanne
142	Sõltumatu audiitori aruanne
143	Kasumi jaotamise ettepanek
144	Juhatuse ja nõukogu liikmete allkirjad majandusaasta aruandele

KOGU MEIE ENERGIA INIMESE HEAKS!

2006/07. MAJANDUSAASTA OLI EESTI ENERGIALE USTE AVAMISE AASTA. UUED VÕIMALUSED EI OLE MEILE SIISKI SÜLLE KUKKUNUD, VAI OLEME NENDE NIMEL KÕVASTI TÖÖD TEINUD. VÄLJAKUTSED TULEVIKUKS ON SUUREMAD JA HUVITAVAMAD KUI KUNAGI VAREM.

Oleme seadnud oma visiooniks müüa aastal 2015 energiat kahele miljonile kliendile. See on meile suur väljakutse arvestades elektrituru avanemist aastal 2013 koos sellega kaasnevate võimaluste ja ohtudega. Kui seni on Eesti Energia (EE) olnud kui üksikmängija turniiril, siis elektrituru vabanedes peame ennast tõestama Euroopa kõrgliigas. Teisisõnu on küsimus selles, kuidas saada väga hästi toime tulevaks vabaturuettevõtteks.

Oleme alustanud korduva tegemisest. Investeeringud elektrivõrgu korrastamiseks, tänu millele vähenevad elektririkked poole võrra ning kaovad täielikult ära pingeprobleemid, on suuremad kui kunagi varem. Meie teenindus on juba täna Eesti tippasemel, rahulolu klienditeenindusega lööb silmad ette teeninduse etaloniks peetud suurpankadele. Klassikalisest tootmisfirmast on kasvamas eeskujulik müügi- ja teenindusorganisatsioon.

Teiseks tuleb kindlustada tulevikku, investeerides elektrienergia tootmisse. Eesti kestav unikaalne eelis on põlevkivi, kuid see ei tohi muutuda meie miinuseks. Sõltuvus ühest tootmisliigist võib avatud turu tingimustes väliskeskonna muutudes ohtlikuks osutada. Keskkonnahoid on meie jaoks tähtis ka seoses kliimamuutustega. Seetõttu tahame oma tootmisportfelli mitmekesistada CO₂ vaba tootmisega, investeerides näiteks Leedu tuumajaama ja taastuvenergiat tootvatesse tuulikutesse.

Põlevkivi on meie rahvuslik uhkus, aga samahästi on meie uhkuseks unikaalsed teadmised põlevkivi töötlemisel ja seda kogu maailmas. Jordania põlevkiviõlitehas on esimene rahvusvaheline projekt niisil, mis võib meist teha globaalse tegija.

Möödunud majandusaastasse jäi maha ka märk, millega Balti riikide elektriturud said esmakordselt ühendatud Põhjamaade turuga. Müüsimme oma esimesed kogused elektrit Soomes. See on esimene samm teekonnal, et ühendada omavahel kogu Läänemere piirkond.

Oma energia anname mitte ainult klientide ja Eesti inimeste, vaid kindlasti ka oma töötajate heaks. Meie maine tööandjana on tublisti tõusnud. Uued projektid ja sihid on kasvatanud töötajate ettevõtlikkust, oleme oma meeskonda saanud palju uusi säravaid inimesi ja mis veelgi olulisem, innustanud vanu tegijaid ühes paadis jätkama.

Oleme avastanud mitmeid võimalusi, seadnud väljakutsuvaid eesmärke ja uusi projekte käima lükanud. Lähitulevikus tahame teile tõestada, et suudame avatud udest ka sisse minna.

Sandor Liive
Juhatuse esimees

ÄRIFILOSOOFIA JA STRATEEGIA

Missioon

Kogu meie energia inimese heaks!

Visioon aastani 2015

Müüme energiat kahele miljonile kliendile Läänemere piirkonnas.

Strateegilised eesmärgid aastateks 2006–2010

I Võrgukvaliteedi tõstmine

- **Aastaks 2010 Jaotusvõrgus:**
 - alandame Jaotusvõrgu rikkeid 50%
 - vähendame Jaotusvõrgu võrgukadu 7%-ni
 - kõigi klientide pingeprobleemid on kõrvaldatud
- **Aastaks 2010 Põhivõrgus:**
 - vähendame liinide ja alajaamade rikete arvu 20%
 - vähendame liinide ja alajaamade korrashoiuks vajalikke käidukulusid 20%
 - kaasajastame 80% Eesti elektrisüsteemi 330 KV alajaamadest

EE visioon on müüa energiat kahele miljonile kliendile aastal 2015. See tähendab, et EE peab olema müügile orienteeritud kliendisõbralik ettevõtte, mis turu tingimustes kasvab, mitte ei kahane. EE on täna hästi toime tulev ettevõtte suletud turutingimustes, kuid pürgib ettevõtteks, mis tuleb hästi toime ka avatud rahvusvahelisel energiaturul.

Selleks on esiteks tarvis kodu korda teha. Eestis täna kasutusel olev elektrivõrk on ehitatud Nõukogude ajal ning ei vasta enam kaasaja nõudmistele. EE eesmärk on viia Jaotusvõrgu teenuse kvaliteet tasemele, kus Eesti inimesed ja ettevõtted on sellega rahul.

Aastaks 2010 vähendame klientide elektrikatkestusi poole võrra. Selleks tõusevad investeeringud võrgu töökindlusse ligi neli korda. Tegemist on märkimisväärsete rahasummadega – järgneval viiel aastal investeeritakse liinide ja alajaamade uuendamisse seitse miljardit krooni. Rikete vähendamiseks asendatakse olemasolevad liinid maakaablitega või paigaldatakse uued õhuliinid, rajatakse uusi alajaamasid.

Samuti on plaanis täielikult kõrvaldada ligi 22 000 maapiirkonnas elava kliendi pingekvaliteedi probleemid. Kogu pingeprobleemi kaotamiseks tuleb klientidele keskpinge lähemale tuua ja ehitada uusi alajaamu, mis läheb kokku maksma orienteeruvalt 1,5 mld krooni. Kõige rohkem on pingeprobleeme Tartumaal ja Kagu-Eestis.

Elektrienergia kao protsent on plaanis tänaselt 8,3%-lt alandada 7%-ni. Elektrienergia suurema osa ehk 5-6% moodustab tehniline kadu, ülejäänud osa on mõõtevead ja varastamine.

II Tootmisportfelli mitmekesistamine

- Jätkame põlevkivist elektritootmise tehnoloogia arendamist
- Aastaks 2010 peab olema tehnoloogiline lahendus süsinikdioksiidi, väävel- ja lämmastikoksiidide heitmete vähendamiseks, samuti tuha keskkonnoahtlikkuse vähendamiseks.
- Osaleme tuumajaama rajamise arendusprojektides
- Seame prioriteediks koostootmise ja taastuenergia
- Rajame gaasiturbiine tuuleenergia reservi tagamiseks

EE tootmisportfell on liiga ühekülgne – üle 90% elektrist on toodetud põlevkivist ja on seega võimalike väliskeskonna muutuste suhtes liiga riskantne. Ühtlasi on EE tootmisportfell praegu väga CO₂ mahukas.

Oma klientide piisava elektrienergiaga varustatuse kindlustamiseks soovib EE investeerida uutesse tootmisvõimsustesse, vähendada tootmisega kaasnevat CO₂ heitmeid ja mitmekesistada oma elektritootmist. Energeetikavaldkonnas, kus on viimasel ajal toimunud olulised muutused seoses kliimamuutuste vastu võitlemisega ja heitmekaubanduse sisseviimisega, on see eriti päevakajaline.

Viimase sajandi vältel on Maal täheldatud mitmeid tõsisid kliimamuutuseid, mille põhjuseks peetakse inimtegevust ja peamiselt intensiivset fossiilsete kütuste põletamist. Inimtegevuse senisel moel jätkamine toob prognooside kohaselt kaasa Maa temperatuuri ligi 6°C tõusu, vallandades mitmeid raskete tagajärgedega protsesse nagu märkmisväärse maailmamere veetaseme tõusu, mageveevarude vähenemise, suurte tormide jt äärmuslike loodusnähtuste sagedasema esinemise. Inimkonnale ohtlike kliimamuutuste ärahoidmiseks on Euroopa Liit (EL) võtnud eesmärgi hoida CO₂ ja teiste kasvuhoonegaaside õhkupaiskamise olulist piiramist Maa keskmise temperatuuri

tõus alla 2°C. Energeetikasektoril kui suurel fossiilkütuste kasutajal on selle sihi saavutamisel täita oluline ülesanne.

Eeltoodust tulenevalt tahab EE tootmisportfelli CO₂ sisaldust oluliselt vähendada. Selleks otsitakse võimalusi biokütust kasutavate koostootmisjaamade ehituseks ja arendatakse tuuleenergia projekte. Ilmastikust sõltuvate tuuleenergia tootmise ebaühtluste "silumiseks" on plaan investeerida gaasiturbiinidesse.

Tulevikku silmas pidades on EE jaoks väga oluline tuumajaama ehitamise teema. Täna on see EE jaoks üks alternatiividest energiatootmisportfelli mitmekesistamisel ja piisava tootmisvõimsuse tagamisel. Tuumaenergia kasutamise võimaluste teostatavusuuringust on tänaseks saadud kinnitus, et Leedu uue tuumajaama projektiga tasub jätkata.

Põlevkivist elektritootmises on üks võtmeküsimusi, kas minna edasi olemasolevate Narva Elektriijaamade tootmisplukkide uuendamisega või ehitada täiesti uus jaam olemasolevate elektriijaamade kõrvale. Teine küsimus on olemasolevate tootmisvõimaluste maksimaalne ärakasutamine. Täna on suurim väljakutse vanade plukkide kasutamisel aastatel 2012 ja 2016 rakenduv väävli ja lämmastiku õhkupaiskamisega seotud piirang, mis oluliselt vähendab Narva Elektriijaamade elektritootmise võimet. Lahenduste leidmine Narva Elektriijaamade vanade plukkide suitsugaaside puhastamiseks väävlist ja lämmastikust on lähimate aastate investeeringute prioriteet.

III Uued ühendused, tooted ja turud

- Põlevkivi kasutusvõimaluste laiendamine
- Teise merekaabli rajamine Soome
- Aastal 2010 10%-line turuosa Eesti internetiteenustest

EE jätkab investeeringuid põlevkivi kasutusvõimaluste laiendamise, eelkõige põlevkivist vedelkütuste tootmisse.

Vedelkütuste tootmisel on palju eeliseid muude põlevkivi

kasutusvõimaluste kõrval. Tootmisprotsessis kasutatakse ära 70% põlevkivis sisalduvast energiast võrreldes ligikaudu 40% elektri tootmisel. Vedelkütuste tootmise kaasproduktiks on gaas, mida põletades saab toota elektrit.

Vedelkütuste tootmisvõimsuste siseriiklik olemasolu on oluline julgeolekut loov tegur, kuna seeläbi on võimalik tagada Eesti vedelkütuse vajadus. Vedelkütuste tootmist tuleb laiendada järk-järgult, sõltuvalt maailma energiaturu arengutest. Aastaks 2010 planeerib EE ehitada ühe uue vedelkütuste tehase ning viia EE vedelkütuste müük 500 000 tonnini aastas. Samuti peaks EE investeerima tootmisse nendes maailma riikides, kus leidub Eesti põlevkiviga sarnast toorainet. Huvi põlevkivist toodetud vedelkütuste vastu on kõikjal suur ja EE uurib praegu üht konkreetset projekti Jordaaniast, kuid huviobjekt on ka teisi.

Jaanuaris 2007 avati esimene Balti riikide ja Põhjamaade elektrisüsteeme ühendav merekaabel. Estlinki merekaabli kommertskasutusse võtmisega käivitus energiakaubandus Eesti ja Soome vahel. Teine merekaabel Soome, ühendamaks Baltimaade ja Euroopa elektrisüsteeme, loomaks ühtset turupiirkonda ja seeläbi kindlustamaks Eesti inimeste ja ettevõtete varustust elektrienergiaga, valmib praeguste plaanide kohaselt aastal 2013.

EE sooviks on pakkuda elektrikliendile terviklahendusi – teenuste maht ei peaks lõppema kliendi liitumispunktiga. EE jaoks on suur võimalus kasvada klientide vajadusi rahuldavates uutest ärivaldkondades. Nii siseneb EE juulist 2007 lõppkliendile suunatud internetiteenusesse. EE eelis on traadita interneti kohaleviimine parima hinnaga kõikjale üle Eesti, sh ka kohtadesse, kus internet seni on olnud kättesaamatu.

EE klienditefonilt peaks klient tulevikus saama ka elektrimehet, kes tuleb ja teeb kliendi kodus või ettevõttes juhtme korda.

IV Kasvuvõimalused elektriäris

Kodumaise turu kasvust osa saamise kõrval tahame:

- 2007. a alustada müüki Soome elektriturul
- Omandada regionaalseid jaotusvõrguettevõtteid
- Teha koostööd Põhja- ja Baltimaade energiafirmadega

EE on olnud kohalik elektritootja ja võrguettevõtja, kes on oma toodetud elektri Eestis ka maha müünud. Kontserni strateegia aastateks 2006–2010 arvestab, et meid ümbritsev keskkond muutub – elektrienergia tootmises ja müügis tekib ka Eestis konkurents. Võrguteenused jäävad loomulikeks monopolideks ja seega ka reguleeritud tegevusteks.

Alates 1. juulist 2007 on konkurentsiks vabanenud kõikide Eestit ümbritsevate Euroopa Liitu kuuluvate riikide elektrimüügi turud. Kui EE ei suuda oma tegevust laiendada ja kasvada mujal, siis tema tegevus konkurentsi tekkides kahaneb, sest Eestis saab EE turuosa ja tulused ainult kaotada. Energia-kaubandus on rahvusvaheline äri ning juhuks kui EE soovib ka tulevikus oma äris edukas olla, ei saa sellises olukorras kohalikuks tegijaks jääda.

Selleks, et Läänemere regioonis saaks tekkida toimiv elektriturg, on Estlinki merekaabli kõrval vaja juurde ehitada uusi elektrilisi ühendusi ja tugevdada regiooni riikide ülekandevõrkude vahelist koostööd. Turupiirkonda saab laiendada ehitades juurde merekaableid Balti- ja Põhjamaade vahel, konsolideerides nii kahe regiooni vahelist koostööd ja ühinedes Lääne-Euroopa elektrisüsteemiga. EE võimalus on olla ühtse turupiirkonna loomise eestvedaja Balti energiafirmade seas, koondades need konkurentsi-, investeerimis- ja arenguvõimeliseks koostööks.

ASTUME KINDLALT OMA EESMÄRGI POOLE OLLA LÄÄNEMERE REGIOONI
JUHTIV ENERGIAETTEVÕTE. SELLE SAAVUTAMISEKS ANNAME IGA PÄEV
OMA ENERGIA INIMESTE HEAKS.

Eesti Energia finantsdirektor Margus Kaasik

Põhivõrgu juhataja Lembit Vali

Eesti Energia tehnikadirektor Raine Pajo

Eesti Energia juhatuse esimees Sandor Liive

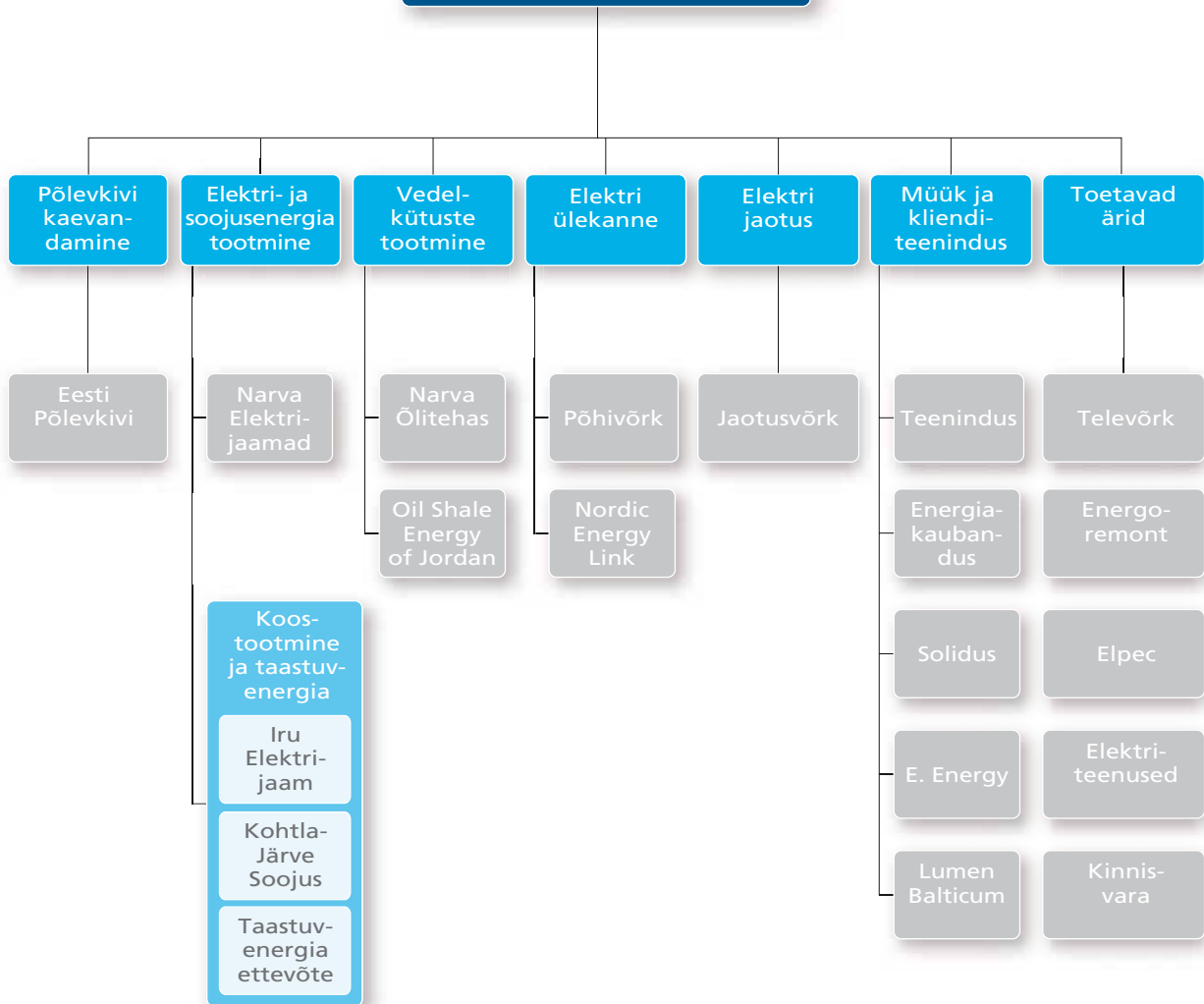
Teeninduse juht Tiit Nigul

Jaotusvõrgu juhataja Margus Uudam

Narva Elektriijaamade juhataja Ilmar Petersen

Eesti Energia arendusdirektor Harri Mikk

Eesti Energia

INIMESED JA ORGANISATSIOON

EE kontsernis töötas 2006/07. majandusaasta lõpul 8 411 inimest. Sarnaselt eelmistele aastatele püsis töötajate arv vähenemistrendis, mis on tingitud töökorralduse optimeerimisest. Suurima töötajate arvuga ettevõtte on Eesti Põlevkivi, kus oli majandusaasta lõpu seisuga palgal 3 444 inimest.

Töötajate keskmine vanus EE kontsernis oli 44,8 aastat ning keskmine staaž 14,8 aastat. Keskmine põhipalk seisuga 31.03.2007 oli 9 543 krooni. 79% töötajatest olid mehed, 21% naised. Kontserni töötajatest moodustasid suurima osa ehk 63% oskustöölised, 12% on spetsialistid, 11% juhid, 7% tippspetsialistid, 4% teenindajad ning 3% lihttöölised.

EE maine ja atraktiivsus tööandjana on läbi aastate tõusnud. Selle tunnistuseks on 2007. a kevadel TNS Emor poolt läbi viidud ettevõtete tuntuse ja maine uuring, milles EE saavutas läbi aegade parima tulemuse. EE-d nimetati kõigis uuritud alajaotustes kümne eelistatuma ettevõtte seas, sealhulgas oli praegu töötavate inimeste seas EE tööandjana kolmas eelistus. EE kui tööandja atraktiivsust toetavad organisatsiooni

suurus sellest tulenevate personaalsete arenguvõimalustega ning ettevõtte enda kiire arengufaas, mis on tingitud eelkõige elektrituru avanemisest konkurentsile aastal 2013.

2006/07. majandusaastal viidi esmakordselt läbi laiapõhjaline ülekonserniline töötajate pühendumuse uuring. Uuring tõi välja, et EE töötajaid motiveerib huvitav ja vaheldusrikas töö, mis võimaldab oma oskusi ja võimeid täiel määral rakendada. Töötajad hindavad kõrgelt võimalust töötada edukas ja arenevas ettevõttes. Lisaks selgus uuringust, et juhid on kõrge pühendumusega, innovatiivsed, oskavad luua meeldiva tööõhkkonna ning oskavad inimesi nende igapäevatoos hästi suunata ja toetada.

“KONKURENTSIVÕIMELISE TÖÖTASU MAKSMISEKS ON LÄHIAJAL OLULISIM TEHA PALGAPOLIITILISI OTSUSEID, MIS PANEVAD PAIKA SELGE TASUSTRATEEGIA.”

RIINA VARTS
personalidirektor

EE missioon „Kogu meie energia inimese heaks!” sõnastati lisaks klientidele ka personali juhtimise mõttes. Möödunud majandusaastal vaadati üle väärtused. Kui siiaaani on EE kultuuri iseloomustanud asjatundlikkus ja abivalmidus, siis nüüdsest lisandus väärtuste hulka ettevõtlikkus, mille mõõde vajab töötajate seas veel laiemat omaksvõttu. Vajadus suuremaks ettevõtlikkuseks tuleneb eelkõige eelseisvast turu avanemisest, aga ka organisatsiooni arengust üldiselt.

2006/07. majandusaasta olulisim sündmus personalipoliitikas oli personalistrateegia sõnastamine järgnevas kolmeks aastaks ja selle töösse rakendamise alustamine. Strateegia keskendub kolmele põhiteemale: juhtide arendamine, järelkasvu-reservi loomine ning töötajate hoidmine ja motiveerimine. EE kontsern on staažikas ja spetsialistide-põhine organisatsioon, mis vajab inimeste juhtimise oskuse arendamist. Selleks on defineeritud EE ootused juhtimisele, mille alusel süstematiseeritakse juhtide hindamine ja arendamine. Kolm ettevõtte väärtust – asjatundlikkus, abivalmidus ja ettevõtlikkus – sõnastati juhtide kompetentsimudelina, et neid oleks lihtsam igapäevaellu juurutada. Taaselustamisel on arenguvestluste läbi viimine, mis peab muutuma senisest sisukamaks.

Juhtiva energeetikaettevõttena on EE üks personalistrateegia prioriteete valdkonna järelkasvu tagamine. Haridussüsteemis vahepeal kaduma läinud energeetikute rakenduskõrgharidus on tekitanud tööjõuturul tühimiku, mistõttu EE teeb tihedat koostööd haridusasutustega, et piisav energeetikute järelkasv taastada.

Strateegias on oluline ka tööandja brändi kujundamine ettevõtte sees ja tööandja pakkumise väljatöötamine töötajatele. Järgneva kolme aasta jooksul on plaanis kujundada selge tasustrateegia ning teha olulisi palgapoliitilisi otsuseid, mis aitaksid ettevõttel erinevates tööjõuturu segmentides pakkuda konkurentsivõimelist töötasu.

EE töötajatele pakutakse arvukalt soodustusi, mida tuleb lähiajal struktureerida ja mõtestada nii, et töötaja neid rohkem väärtustaks. EE peab oluliseks, et töötaja tajuks terviklikku ettevõtte poolset hoolimist. Arendamist nõuab ka tulemustest

lähtuv tasupaketi osa, mis peaks töötajale olema motiveeriv ning firmasisesed edutamise ja rotatsiooni teema. Juhtide varupink vajab pikendamist. Juhid peavad hakkama oma alluvate arengut ja ka edutamist organisatsiooni sees senisest rohkem väärtustama.

EE on hea tööandja veel sellepoolest, et investeerib oma töötajate arengusse piisavalt ja väärilt. Arenguruumi on ehk selles, et töötaja koolitusvalikud oleksid süstemaatilisemad, lähemad strateegiasse ja iga konkreetse töötaja arenguvajadustele. Kontsern on võtnud härjal sarvist juhtide arendamises, sellest järgmine samm on spetsialistide tasand.

EE on Eesti suurima energeetikavaldkonna tööandjana viimaste aastate jooksul üha enam panustanud energeetikute järelkasvu. Oma esimest karjääriotsust tegema hakkavatel põhikooli lõpuklasside ja gümnaasiumi õpilastel on võimalik tellida EE-lt ekskursioone, mille käigus saab tutvuda erinevate energeetika-alaste objektidega, näiteks Keila-Joa Hüdroelektrijaama, Narva Elektrijaamade, Iru Elektrijaama ja teistega. 2006/07. õppeaasta jooksul külastas erinevaid energiasüsteemi objekte üle 3 500 põhikooli- ja gümnaasiumiõpilase. Energeetikavaldkonna tutvustamisel teeb EE koostööd paljude samas valdkonnas tegutsevate teiste ettevõtetega.

EE toetab üldhariduskooli erinevate õppeainete lisamaterjalide koostamist (füüsika, matemaatika, majandus, kodundus jne), osaleb aktiivselt kutsestandardite väljatöötamises ja uuendamises, osaleb energeetikaerialade kutsehariduse riiklike õppekavade väljatöötamises, lisaks on EE töötajad õppejõududeks valdkonna erialasid õpetavate kõrgkoolide juures. Täiskasvanuhariduse ja elektriala täiendkoolituse arendamiseks on EE alustanud koostööprojekti Soome, Rootsi ja Läti energeetikaettevõtete ja koolitusasutustega.

EE eestvedamisel algab 2007. a sügisel vastuvõtt TTÜ Virumaa Kolledži energiatehnika erialal, rakenduslikku kõrgharidust andev energeetikainseneri õppekava on kinnitatud ka Eesti Maaülikoolis. Samuti alustab 2007. a sügisest TTÜ energeetikateaduskonnas EE toetusel täiesti uus magistriõppe eriala – energiakaubandus. EE annab kõrgkoolide arengufondide

kaudu bakalaureuse-, magistri- ja doktoriõppe stipendiume ning on mitmete energeetika erialavaldkondade arendamist käsitlevate teadus- ja uurimistöde tellijaks.

2006/07. majandusaastal otsustas EE juhatus viia ellu mitmed kontserni struktuuri puudutavad muudatused, mille eesmärgiks on tõsta Eesti Energia töö efektiivsust ning tagada ettevõtete ja ärisegmentide parem toimimine.

Esiteks otsustati moodustada hiljemalt 2007. a juuniks omaette äriühing Narva Elektri jaamaadele kuuluva õlitehase baasil kuna see võimaldab selgemini lahku lüüa investeeringute rahastamise elektri ja vedelkütuste tootmises ning eraldada kahe erineva tegevuse riskid. Nii saavad ettevõtted paremini keskenduda oma põhitegevusele.

Teiseks koondas majandusaasta lõpus EE oma tütaretevõtte AS Energoremont ja AS Eesti Põlevikivile kuuluva AS Mäetehnika üheks äriühinguks. Mõlema ettevõtte põhitegevusalaks on metallkonstruktsioonide valmistamine ja hooldus.

Lisaks nimetatud kontsernisestele plaanidele muutis EE oma struktuuri kahe uue äriüksuse, energiakaubanduse ning taastuvenergia ja koostootmise loomisega. Energiakaubanduse äriüksuse ülesanne on EE kontserni elektri tootmise, ostmise ja müümise portfelli juhtimine ning elektrienergiaga kauplemine Nord Pool elektribörsil. Taastuvenergia ja koostootmise ülesandeks on valdkonna arendusprojektide vedamine.

Viimase struktuurimuudatusena otsustati OÜ Elektrikontrollikeskus osaluse müümine. Elektrikontrollikeskuse põhitegevusalaks on elektripaigaldiste tehnilise seisukorra kontroll ja nõuetekohasuse tõendamine ning elektriala füüsiliste isikute pädevuse hindamine ja tõendamine. Ekspert hinnanguid andva ettevõttena on Elektrikontrollikeskuse jaoks sõltumatus väga oluline kriteerium ning kuna EE-l puudus ettevõttega seoses strateegiline huvi, otsustati oma osalus müüa. Müügileping sõlmiti 16. mail 2007 ning ostjaks oli OÜ Tehnokontrollikeskus. Tehingu väärtus oli 1,3 mln krooni.

ÜHISKONDLIK SOTSIAALNE VASTUTUS

Eesti Energia (EE) tahab Eesti riigi ja siinsete inimeste jaoks olulise ettevõtteks anda oma panuse laiemalt ühiskonna arengusse. EE toetab mitmeid algatusi ning projekte, millest saaksid kasu võimalikult paljud eestimaalased. EE sponsorlustegevus keskendub ettevõtmistele, mis on seotud energiavaldkonnaga.

Kokku toetas EE kontsern 2006/07. majandusaastal mitmesuguseid ettevõtmisi 6,1 mln krooniga. **Toetusprojektid jaotusid eri valdkondade vahel järgmiselt:**

- **Energeetikaalase hariduse ja insenerikutse populariseerimine**
- Toetust sai TTÜ Arengufond, kuna EE soovib, et tehnilist kõrgharidust omandavatel inimestel oleks head võimalused oma eriala õppida ja energeetikutele leiduks noorte inimeste näol tubli järelkasv. Stipendiumite maksmiseks sai TTÜ Arengufond 0,6 mln kr. Väiksema summaga toetati Tallinna koolide energeetikalise füüsikavõistluse korraldamist.
- **Energiakeskus.** EE on sihtasutuse Tallinna Teadus- ja Tehnika-keskuse ehk Energiakeskuse üks asutaja ja tema tegevuse järjepidev toetaja. Eelmisel majandusaastal korraldati Energiakeskuses energianädala raames üritusi nii lasteaiastele kui ka kooliõpilastele.
- 2006/07. majandusaastal toimus Eestis Maailma Energeetikanõukogu (WEC) peaassamblee, mille korraldamist toetas EE 1,1 mln kr ulatuses.
- **Eesti Terviserajad**
- Eesti Terviseradade projekt on Merko Ehituse, EE ja Hansapanga ning Kultuuriministeeriumi ja Eesti Suusaliidu

“OLULISE ETTEVÕTTENA EESTIS ON MEIL KOHUSTUS ÜHISKONNAS PÄEVAKORRAL OLEVATE PROBLEEMIDE LAHENDAMISELE KAASA AIDATA. TAHAME NOORTE ERIALAVALIKUTE HULKA TAAS TUUA ENERGEETIKU ELUKUTSE KUI HUVITAVA JA POPULAARSE.”

KRISTI LIIVA
kommunikatsioonijuht

algatatud ettevõtmine Eesti looduslike sportimiskeskuste uuendamiseks. Ettevõtmise eesmärgiks on toetada Eesti-maa liikumis- ja spordiradade väljaarendamist, kindlustades terviseradade aastaringne tasuta kättesaadavuse kõigile terviseperdihuvilistele. 2007. a kevadeks oli Eesti Terviseradadega seotud üle 30 sportimiskeskuse üle Eesti. Terviseradade uuendamisel ehitab EE välja radade valgustuse, Merko Ehitus võtab enda kanda radade projekteerimise ning nende osalise väljaehitamise, Hansapank finantseerib keskuste hooldus- ja rajamisinatene ning lumetootmistehnika ostu. Projektiga on kaasa tulnud ka mitmed teised ettevõtted, näiteks EE kontsernist Elektriteenused ja Eesti Põlevkivi. Möödunud majandusaastal valgustati Kuremaa suusarada ja ehitati valmis Nõmme-Harku suusaradade valgustus. Kokku toetas 2006/07. majandusaastal EE kontsern Terviseradade projekti kokku 2,8 mln kr ulatuses.

- **Energiasääst ja keskkonnahoid**

- EE algatusel loodud energiasäästuportaal on nii äri-, kodu- kui ka ettevõtetest suurklientide jaoks esmane võimalus saada ühest kanalist lihtsat, selget ja mitmekülgset teavet energiasäästualastest toodetest, tehnoloogiatest ja meetmetest. Veebilehe eesmärk on tõsta nii kodumajapidamistest kui ka ettevõtetest elektritarbijate energiakasutuse tõhusust.

- EE korraldab igal aastal konkursi energiasäästu propageerivatele projektidele. Projektikonkursile esitatavad projektid peavad olema suunatud elektri- ja/või soojusenergia säästu edendamisele kodumajapidamistes või organisatsioonide, asutuste ja ettevõtete tegevuses. Eesti Energia toetab parimaid energiasäästu projekte 0,1 mln krooniga. Toetust on saanud näiteks interaktiivne teadusbuss Suur Vanker ja energiasäästlike passiivmajade ehitamise uuringud.

- **Sotsiaalvaldkond**

EE kontserni ettevõtted on elektrivalgustuse ehitamise või parandamisega toetanud sotsiaalvaldkonna institutsioone ja spordiasutusi. Suuremate toetustena väärivad esiletõusmist: 0,3 mln kr Maarja Küla SA elektriga varustamisel ja 0,5 mln kr Riigikaitse Edendamise SA kaitseväelaste arvutiõppeklasside elektriga varustamisel.

- **EE sisesed algatused**

EE kontserni ettevõtetel on tavaks tegelda mitmesuguste ühiskondlikult kasulike algatustega – puude istutamine, vanapaberi, vanade akude, patareide ja arvutikomponentide kogumine jne. Paberi säästmiseks pakume oma klientidele e-arveid.

LÜHIKOKKUVÕTE MAJANDUSTULEMUSI MÕJUTANUD OLULISEMATEST SÜNDMUSTEST

Eesti Energia (EE) saavutas 2006/07. majandusaastal oma senise ajaloo parimad tulemused. EE äritulud ulatusid 9,1 mld kroonini (+9,6%), ärikasum 3,0 mld kroonini (+15,0%) ja puhaskasum 2,6 mld kroonini (+24,4%). Majandusaasta kõige olulisem sündmus oli merekaabli Estlink valmimine, millega Balti riikide elektrisüsteem ühendati esmakordselt Põhjamaade elektrisüsteemiga.

Estlinki merekaabli valmimise kõrval olid 2006/07. majandusaasta olulisemad sündmused Läti ja Leedu energiafirmadest partneritega läbi viidud teostatavusuuringust saadud kinnitus, et Leedu uue tuumajaama projektiga tasub jätkata ning Eesti võrgukadude vähenemine ajaloo madalaimale tasemele.

Estlinki ühenduse olulisus ulatub kaugemale loodud võimulusest osta ja müüa elektrienergiat. Nii Eesti kui ka Eesti Energia üks olulisemaid strateegilisi eesmärke on energeetilise sõltumatus kindlustamine. Elektrienergia kontekstis on selle eesmärgi saavutamise võti Eesti ja Baltimaade elektrisüsteemi ühendamine Põhjamaade elektrisüsteemiga Nordel ning Euroopa elektrisüsteemiga UCTE. Estlink on esimene samm selle eesmärgi saavutamisel – esmakordselt on Eesti ja teised Balti riigid läbi merekaabli ühendatud Põhjamaade elektrisüsteemiga.

Kokku oli 2006/07. majandusaasta kodumaine elektrienergia müük 6 610 GWh, mis on 6,0% ehk 375 GWh võrra enam kui 2005/06. majandusaastal. Müügikasvu mootor oli Eesti kiire majanduskasv. Elektrimüük kodumaisel vabaturul kasvas 29,8% (168 GWh), müük suletud turu äriklieentidele 3,1% (107 GWh), koduklientidele 3,7% (53 GWh) ning võrguettevõtjatele 6,3% (47 GWh).

Majandusaasta tulemustele avaldasid olulist mõju kolmanda ja neljanda kvartali keskmisest kõrgemad temperatuurid. Keskmine õhutemperatuur 2006. a neljandas kvartalis oli 2,2 kraadi ja 2007. a esimeses kvartalis 3,8 kraadi kõrgem kui aasta varem. Lõppenud majandusaasta keskmine temperatuur oli kokkuvõttes 1,9 kraadi võrra kõrgem eelmise majandusaasta temperatuurist. Kõrgem keskmine temperatuur vähendas kodumaist elektrienergia müüki hinnanguliselt 200–220 GWh võrra.

Investeeringute fookus oli lõppenud majandusaastal tervikuna elektrivõrkudel, kuhu suunati ligikaudu 65% investeeringutest. Põhivõrgus valmis taasiseisvumisaja suurim, Balti-Kiisa 330 kV õhuliin ja Balti kõrgepingealajaama ehitus. Energia tootmise ja põlevkivi valdkonnas olid peamised investeerimisprojektid seotud karmistuvate keskkonnanõuete täitmise ning tootmise tõhusamaks muutmisega. Majandusaasta investeeringud kokku olid 2 185 mln kr.

Jaotusvõrgu 2006/07. kaod alanesid majandusaasta lõpuks 8,3% tasemele, mis on Eesti Energia kontserni kõigi aegade madalaim tase. Kadude langemine on tingitud kontsernisestest tõhusast koostööst kommertskadude vähendamisel ning Eesti elektrivõrku tehtud investeeringutest võrgu kvaliteedi

tõstmiseks. Lõppenud majandusaastal investeeriti jaotusvõrku kokku 800 mln krooni.

Eksportitava elektri hinna tõus ja vee küllus Lätis põhjustas olulise languse elektrienergia ekspordimahtudes. Elektrienergia eksport Baltimaadesse vähenes võrreldes möödunud majandusaastaga 54,3% (960 GWh) jäädes 806 GWh-ni. Eksporti langust Baltimaade suunal tasakaalustas osaliselt Estlinki kaudu alanud eksport Soome, kuhu 2007. a esimeses kvartalis eksporditi kokku 401 GWh elektrienergiat. Elektrienergia eksporditulud moodustasid 2006/07. majandusaastal kokku 540 mln kr (-90 mln kr võrrelduna 2005/06. majandusaastaga).

Soojusenergia müük moodustas 2006/07. majandusaastal 1 822 GWh, vähenedes 159 GWh võrreldes 2005/06. majandusaastaga. Määravat mõju müügitulemusele avaldas erakordselt soe detsember ja märts – nendel kahel kuul vähenes soojusenergia müük kokku 146 GWh võrra võrreldes möödunud majandusaastaga. Soojuse müügitulu oli kokku 524 mln kr kasvades 3,6% ehk 18 mln kr. Müügiikäibe kasv tulenes gaasihinna tõusust tingitud kõrgematest soojuse tariifidest käesoleval majandusaastal.

Vedelkütuste maailmaturuhind on tihedalt seotud nafta maailmaturuhinnaga, mis on majandusaastal liikunud vahemikus 52–79 USA dollarit barrelist. Kui 2005/06. majandusaastal oli naftabarreli hind keskmiselt 59 dollarit, siis 2006/07. majandusaasta keskmine naftabarreli hind oli 7 dollarit kõrgem ulatudes 66 dollarini barrelist. Naftatoodete kallinemisest tingituna kasvas ka 2006/07. majandusaasta keskmine põlevkiviõli müügihind 3 508 kroonini tonnist.

Eesti Vabariigi Valitsus eraldas riikliku jaotuskava alusel perioodiks 2005–2007 EE ettevõtetele kodumaise elektrienergia nõudluse ning elektrienergia ekspordi katmiseks 46,7 mln tonni CO₂ heitmelubasid. Osa EE eraldatud heitmekvootidest jäi keskkonناسäästmisele suunatud investeeringute ja kvootide taotlemise ajal eeldatust väiksema ekspordi tõttu kasutamata. Heitmeaubandus suurendas EE 2006/07. majandusaasta kasumit 1 508 mln kr võrra, 2005/06. majandusaastal oli heitmeaubanduse positiivne mõju kasumile 1 157 mln kr.

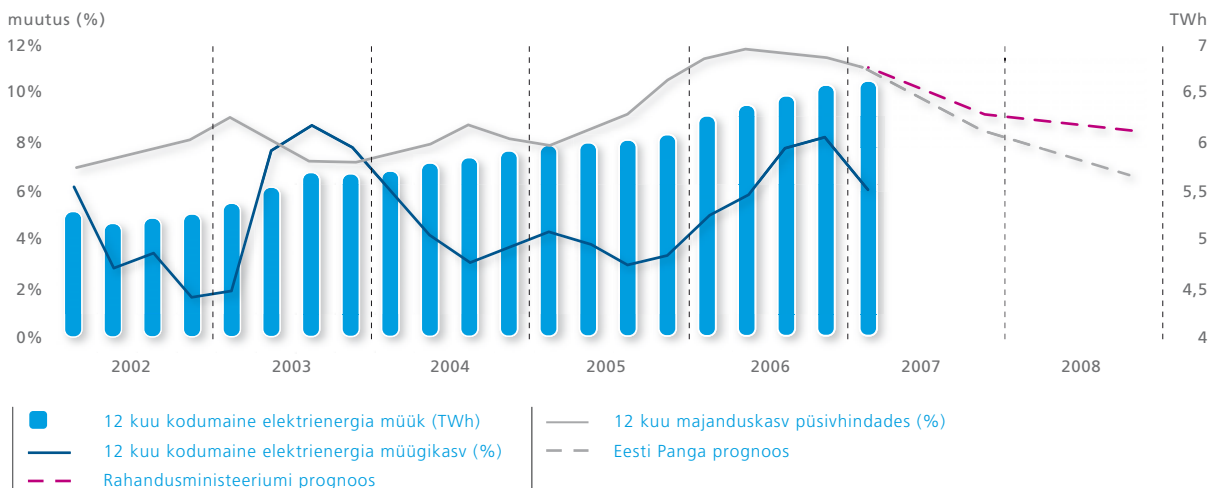
MAJANDUSKESKKONNA ÜLEVAADE

Kuna ligi 90% kontserni müügituludest tekib Eestis, siis mõjutab Eesti Energia (EE) tulemuste kujunemist olulisel määral Eesti üldine majanduskeskkond.

Majanduskeskkonna elavnedes suureneb kodumaine elektrienergia müük seoses kasvava elektrienergia nõudlusega eeskätt suurte ja keskmise suurusega ettevõtete kliendisegmendis. Hinnanguliselt on kodumaine elektrienergia müügikasv poole väiksem Eesti sisemajanduse koguprodukti kasvumäärast, kuid aastate lõikes võib esineda erinevusi mõlemas suunas, mis tulevad peamiselt suurl klientide lisandumisest ning pikaajalisest keskmisest erinevast temperatuurist.

Statistikaameti andmeil on alates 2000. a Eesti sisemajanduse koguprodukt (SKP) püsivhindades kasvanud keskmiselt 8,8% aastas, ületades koguni viimasel kuuel järjestikusel kvartalil 10%.

Kõrge majanduskasv tuleneb peamiselt jõudsalt kasvanud sisenõudlusest, mida toetavad eelkõige inimeste tarbimisvõime ning investeeringute kiire kasv. Tarbimisvõime kiire kasvu põhjuseks on peamiselt kõrge tööhõive ning sellega kaasnev süvenev tööjõu nappus. Need on endaga kaasa toonud palkade kiire tõusu, eraisikute laenuvõime suurenemise ning laenukoormuse ja kulutuste kasvu. Suurenenud sisenõudluse tagajärjel on kasvanud nii kodumaine tootmine kui import. Ettevõtete tugevnenud finantsseis on võimaldanud investeerida tegevuse laiendamisse, samas nõuab tööjõu jätkuv kallinemine ettevõtetele täiendavaid investeeringuid tootmise efektiivsemaks muutmise.

Eesti majandus kasvas 2006. aastal Statistikaameti andmetel 11,4%, mis on 0,9% enam kui aasta varasemal perioodil. Statistikaameti poolt 11. juunil 2007 avaldatud esialgse hinnangu kohaselt kasvas Eesti majandus 2007. a esimeses kvartalis võrreldes eelmise aasta sama perioodiga 9,8%, jooksva 12 kuu kasv moodustab 11,0%.

Kodumaine elektrienergia tarbimine kasvas 2006/07. majandusaastal 6,0%, aasta varem oli kasv 4,9%. Võib täheldada, et kodumaine elektrienergia müügi kasv suurenes 1,2% võrra

vaatamata sellele, et vaadeldavil aastail vähenes majanduskasv esialgse hinnangu põhjal 0,3% võrra ning majandusaasta keskmine temperatuur oli 1,9°C võrra kõrgem mullusest. Tavapärasest kõrgema kodumaise müügi kasv põhjuseks on uute suurtarbijate lisandumine ning üldine soodne majanduskonjunktuur, mille tulemusena kasvas kiiresti äriklientide (sh ka võrguettevõtjad) elektritarbimine (+6,7%).

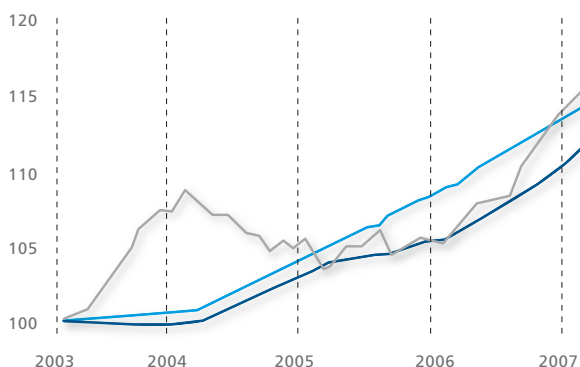
Eesti ekspordi ja impordi reaalkasvuks kujunes 2006. kalendriaastal vastavalt 10% ja 14,7%.

Inflatsioon

Inflatsioon ehk elukalliduse muutus on üheks oluliseks faktoriks, mis mõjutab kontserni püsikulude kujunemist. Arvjoonistelt võib täheldada hindade kasvutempo märgatavat kiirenemist pärast 2004. a maid, mil Eesti liitus Euroopa Liiduga. Ühisturuga liitumine andis täiendava tõuke ettevõtluse arengule ja investeringutele, mille tulemusel on püsinud kõrge majanduskasv, vähenenud tööpuudus ning suurenenud inimeste

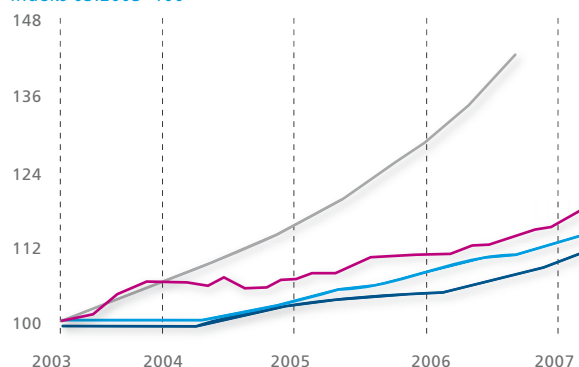
sissetulekud ning sisenõudlus. Üldine elatustaseme tõus on kiirendanud siinsete hindade ühtlustumist Euroopa ühisturu hindadega. Kuid kindlasti ei saa inflatsiooni soodustanud teguritest mitte vähem tähtsaks pidada kütuste, eeskätt nafta hinna kallinemist, mille hinna tõus langes kokku Euroopa Liidu laienemisega 2004. a mais. Viimase kolme aastaga on nafta hind kallinenud enam kui kaks korda, põhjustades nii

indeks 03.2003=100

- 12 kuu keskmine tarbijahinnaindeks
- 12 kuu keskmine tööstustoodangu tootjahinnaindeks
- 12 kuu püsikulude (v.a. kulum) indeks

indeks 03.2003=100

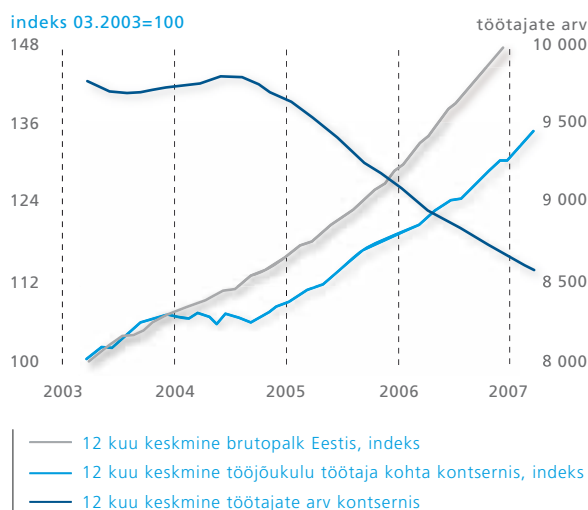

- 12 kuu keskmine tarbijahinnaindeks
- 12 kuu keskmine tööstustoodangu tootjahinnaindeks
- 12 kuu keskmine brutopalgade indeks Eesis
- 12 kuu kontserni tötötasukulu indeks

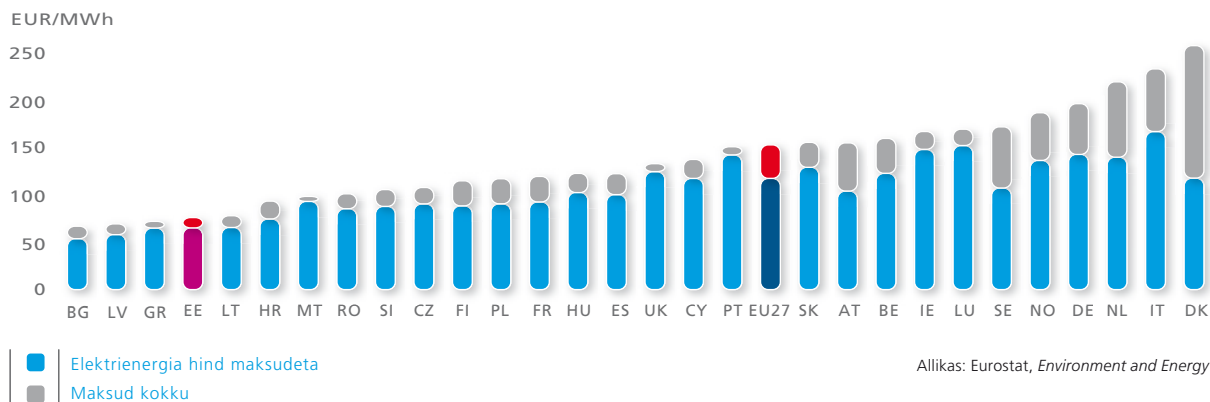
erinevate kütuste kui ka kütteõlide hindade märkimisväärse kasvu. Kütuse kallinemine omakorda tõstab enamikes sektorites tootmiskulusid ning see kajastub kokkuvõttes lõppkliendi hindades.

Kontserni püsikulud suurenesid 2006/07. majandusaastal 10,4%. Alates 2003/04. majandusaastast on püsikulud suurenenud keskmiselt 4,1% aastas, neljal viimasel aastal kokku 17,2%. Samal perioodil suurenes tarbijahinnaindeks keskmiselt 3,4% aastas ning neljal aastal kokku 14,3%.

Kuna EE on Eesti suurim tööandja, siis ligi poole kontserni püsikuludest moodustavad tööjõukulud, mida otseselt mõjutab elukalliduse tõus ning sellest tulenevad muutused tööturul. Viimastel aastatel on Eestis aset leidnud märkimisväärne palkade kasv, mille mõjul on kasvanud ka kontserni tööjõukulud. 2006/07. majandusaastal moodustasid EE tööjõukulud 1 499 mln kr, kasvades aastaga 84 mln kr võrra (6,0%). Vaatamata tugevale välissurvele palkade tõusuks, on kontserni keskmine tööjõukulu inimese kohta kasvanud aeglasemalt kui Eesti keskmine brutopalk. Samuti on aidanud kulude kasvu pidurdada tootmise efektiivsemaks muutmine. Võrreldes mullusega vähenes kontsernis töötavate inimeste arv aruandeaasta lõpuks 345 inimese võrra 8 411 inimeseni (-3,9%).

ELEKTRIENERGIA HINNAD EL KODUTARBIJATELE 01.01.2007, AASTASE TARBIMISEGA 3500 kWh

Kontserni elektrienergia toodang 2006/07. majandusaastal põhines ca 95% ulatuses põlevkivil, mille hind ei sõltu otseselt nafta hinna liikumistest maailmaturul. See on võimaldanud hoida tootmiskulud ja seeläbi ka elektrienergia hinna suhteliselt stabiilsena ning on olnud üheks põhjuseks, miks Eestis on elektrienergia hind Euroopa Liidu üks madalaimatest¹,

olles enam kui kaks korda madalam Euroopa Liidu keskmisest. Tüüpilise kodutarbija elektri hind koos maksudega on Eestist madalam vaid Bulgaarias, Lätis ja Kreekas. Järgnevatel perioodidel kasvab investeerimistegevus, tööjõukulude suurenemine ning karmistuvad keskkonnanõuded toovad endaga kaasa elektri hinna kallinemise.

Heitmekaubandus

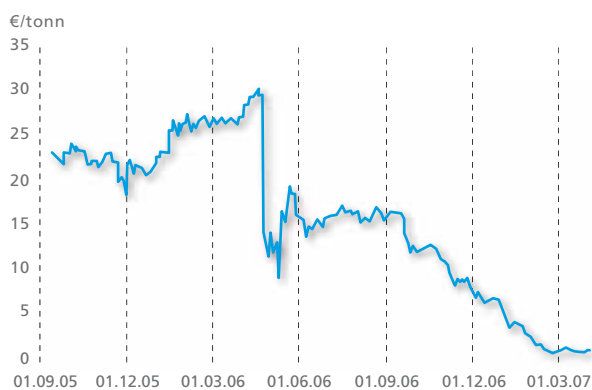
Lõppenud majandusaasta CO₂ heitmekvoodi keskmiseks spot-hinnaks kujunes ligikaudu 12 €/tonn, mis on kaks korda madalam, kui 2005/06. majandusaasta keskmine hind. Aasta lõikes toimus märkimisväärne hinnakõikumine – kui varasematel kuudel püsis hind stabiilsena vahemikus 20–27 €/tonn, siis aprilli lõpus saavutatud kõrgtasemelt 30 €/tonn toimus järsk kukkumine 9 eurole tonnist ning stabiliseerumine suveperioodiks vahemikus 15–16 €/tonn. Kiire kevadise hinnalanguse põhjustas avalikkusele edastatud teave riikidele eraldatud CO₂ kvootide kasutuse osas, mille põhjal võis järeldada, et mitmete riikide puhul esmase jaotuskava alusel aastateks 2005–2007 eraldatud heitmekvootide kogused ületasid energia tootmisel õhku paisatavaid koguseid.

Sügisel, pärast suvist heitmekvoodi hinna stabiliseerumist, jätkus taas hindade alanemine, langedes majandusaasta lõpuks ca 1 €/tonn tasemele.

EE teenis 2006/07. majandusaastal heitmekvootide müügist 1 508 mln krooni.

2007. a mai alguses on teise riikliku kasvuhoonegaaside jaotuskava (RJK2) alusel Euroopa Komisjon eraldanud Eestile aastateks 2008–2012 uued CO₂ heitmekvoodid, mida on võrreldes eelmise jaotuskavaga (RJK1) märkimisväärselt kärbitud². Kui esimese jaotuskava järgi oli Eestile eraldatud aastane heitmekvoot 19 mln tonni, siis uues kavas on seda vähendatud 12,72 mln tonnile ehk 33%. Kuid võrreldes Eesti poolt aastateks 2008–2012 taotletud aastase heitmekvoodiga 24,38 mln tonni oli kärbe veelgi märkimisväärses – 48%. Uue jaotuskava koostamisel lähtus Euroopa Komisjon peamiselt 2005. aasta tegelikest CO₂ emissioonikogustest, SKP CO₂ sidususe trendist ja majanduskasvust. Lisaks Eestile kärbiti olulisel määral ka teiste Balti riikide ning Poola, Slovakkia, Malta ja Luksemburgi taotletud heitmekvoote.

EE-le tähendab antud otsus, et CO₂ kvote jätkub vaid Eesti suletud turu elektrivajaduse katteks ja lühiajalises perspektiivis tuleb avatud turule elektrienergiat müües emissioonikvoot kätitleda täies mahus muutuvkuludena.

— Süsinikdioksiidi heitmekvoodi spot-hind (€/tonn)

¹ Eurostat, *Environment and Energy*

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=0,1136239,0_45571447&_dad=portal&_schema=PORTAL

² Heitkogustega kauplemine: komisjon võttis vastu otsuse kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguste Eesti riikliku jaotuskava kohta 2008.–2012. aastaks <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/613&format=HTML&aged=0&language=ET&guiLanguage=en>

Liikmesriik	RJK1 aastane CO ₂ kogus, mln t	2005. a tõendatud kogus, mln t	Riigi ettepanek 2008-2012, mln t	EK eraldatud kogus 2008-2012, mln t
Austria	33,00	33,40	32,80	30,70
Belgia	62,10	55,58	63,30	58,50
Tsehhi	97,60	82,50	101,90	86,80
Eesti	19,00	12,62	24,38	12,72
Prantsusmaa	156,50	131,30	132,80	132,80
Ungari	31,30	26,00	30,70	26,90
Saksamaa	499,00	474,00	482,00	453,10
Kreeka	74,40	71,30	75,50	69,10
Iirimaa	22,30	22,40	22,60	21,15
Läti	4,60	2,90	7,70	3,30
Leedu	12,30	6,60	16,60	8,80
Luksemburg	3,40	2,60	3,95	2,70
Malta	2,90	1,98	2,96	2,10
Holland	95,30	80,35	90,40	85,80
Poola	239,10	203,10	284,60	208,50
Slovakkia	30,50	25,20	41,30	30,90
Sloveenia	8,80	8,70	8,30	8,30
Hispaania	174,40	182,90	152,70	152,30
Rootsi	22,90	19,30	25,20	22,80
Suurbritannia	245,30	242,40	246,20	246,20
Kokku	1 834,70	1 685,16	1 845,92	1 663,47

Riikidele eraldatud heitmekvootide kogus on määrava tähtsusega heitmekvoodi hinna kujunemisel järelturul, mis lõppkokkuvõttes mõjutab fossiilsetest kütustest toodetava elektrienergia hinda. Seetõttu otsivad elektritootjad võimalusi, kuidas optimeerida elektrienergia tootmisel CO₂ emissioone, rakendades selleks nii uudseid tootmistehnoloogiaid kui ka muutes tootmisvõimsuste struktuuri.

Põlevkivi baasil toodetud elektrienergia on üks CO₂ mahukamatest energiatootmisviisidest. Ühe MWh elektrienergia tootmisel põlevkivist eraldub kaasaegseid tehnoloogiaid kasutades

keskkonda ca 1 tonn CO₂. Kivisõe puhul on sama näitaja ca 0,8 tonni ning maagaasi puhul ca 0,4 tonni. Seetõttu mõjutab põlevkivi baasil toodetava elektrienergia hinda väga oluliselt kontserni elektritootjatele eraldatud CO₂ heitmekvootide hulk ning heitmekvootide hind järelturul.

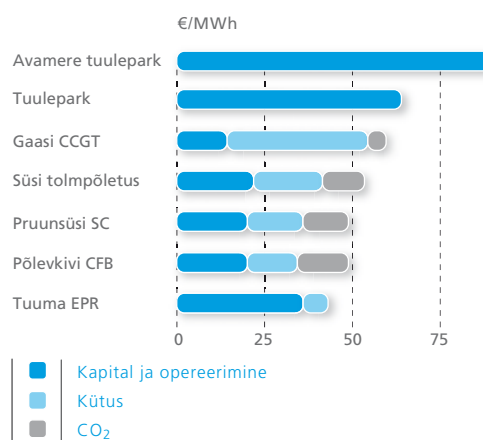
Kuna puudub lõplik selgus heitmekvootide jaotussüsteemi arengu osas pärast 2012. a-t, siis on pikaajalised investeeringud CO₂-mahukatesse tootmisvõimsustesse seotud täiendava riskiga lisaks kütuste hindade muutumisele ja muude keskkonnanõuete karmistumisele.

EE üks eesmärk on põlevkivi maksimaalne väärtustamine, arvestades samal ajal heitme kaubandusest tulenevaid riske. Sellest tulenevalt panustame ühest küljest põlevkivil töötavate tootmisseadmete efektiivsuse tõstmisele ning teisalt suurendame tootmisportfellis süsinikdioksiidivabade energiaallikate osakaalu. Selle tulemusena kasvab lähiaastail elektri- ja soojusenergia tootmissegmendi investeerimisvajadus.

Investeeringud uutesse tootmisvõimsustesse

Alltoodud diagramm annab ülevaate eri allikatest toodetava elektrienergia omahinnast arvestades nii kapitalikulu, kütusekulu kui ka süsinikdioksiidi heitme kulu. Nagu tabelist täheldada võib, on nii tuuma- kui ka modernsed põlevkivi- ja söejaamad ühed soodsaima omahinnaga elektrienergia tootmisüksused. Tuumaajaama iseloomustab madal paindlikkus ning kõrge kapitalikulu. Põlevkivil ja kivisöel baseeruvaid jaamu iseloomustab tuumaajaamaga võrreldes madalam kapitalikulu, kuid kõrgem kütusekulu ja CO₂ heitmed. Tehniliselt ja majanduslikult suurima paindlikkusega on gaasijaam, millel on madalaim kapitalikulu, kuid seevastu kõrgeim kütuse hind. Tänapäevaste ehitushindadega on soodsatel asukohtadel paiknevad maismaatuulepargid vaid veidi kallimad gaasijaamadest. Arvestades suuri toetusi taastuvenergiaks, on tuuleenergia uute elektritootmisinvesteeringute tegemisel väga perspektiivikas.

Elektrienergia hinnad, sealhulgas ka uute tootmisvõimsuste hinnad sõltuvad oluliselt hüpoteesidest. Praegused elektrienergia hinnad Eestis ja teistes Baltimaades on võrreldes uute tootmisvõimsuste hindadega oluliselt madalamad. Peamiste põhjustena tuleb nimetada seda, et juba mitukümmend aastat tagasi ehitatud jaamade kapitalikulud on väga väikesed ja heitme kulu ei ole arvestatud tootmiskuludesse. Tulevikus on oodata, et ka elektrienergia hinnad Baltimaades jõuavad uute tootmisvõimsuste täiskulu tasemele. Hinnamuutuste veduriks on hinnatase Eestis ümbritsevatel elektriturgudel ja vajadus uuteks elektritootmise investeeringuteks.

AVATUD TURG

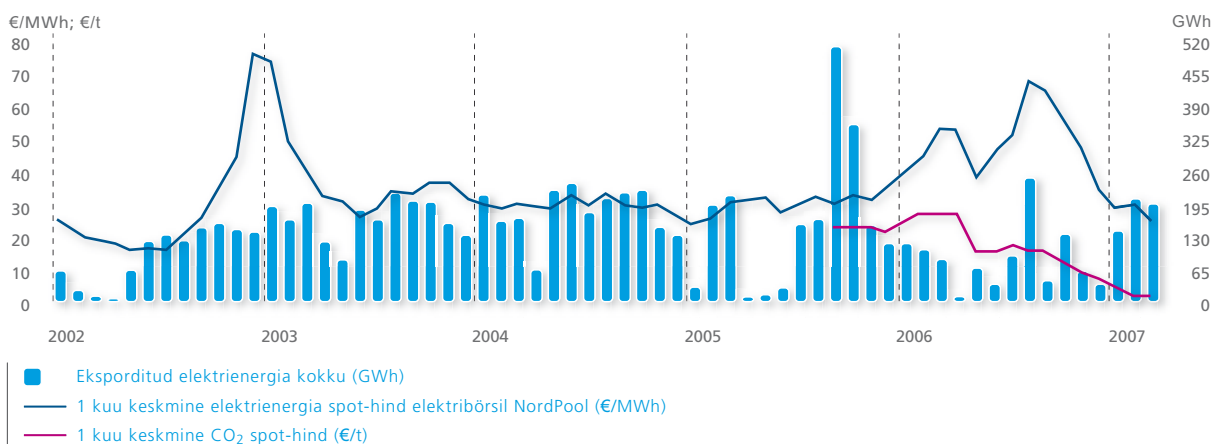
Põhjamaade elektriturg

EE jaoks olulisim elektrimüüki mõjutanud sündmus oli lõpenud majandusaastal merekaabli Estlink käikuandmine 4. jaanuaril 2007, millega avanes võimalus eksportida ning importida elektrienergiat Põhjamaade elektrienergiabörsilt Nord Pool.

Elektrienergia spot-hinnad Nord Poolil kõikusid 2006/07. majandusaastal vahemikus 17–80 €/MWh. 2006. a maikuu

leidis aset kiire hinnakorrektsioon, mille käigus elektrienergia hind langes 55 eurolt 35 eurole ühe MWh eest.

Sealt edasi toimus hindade stabiilne kallinemine ning kõrgtase 80,4 €/MWh saavutati augusti lõpus. Pärast kõrgpunkti saavutamist hakkasid hinnad taas alanema ning langesid majandusaasta lõpuks tasemele 23 €/MWh. Vaatamata suurtele kõikumistele kujunes 2006/07. majandusaasta keskmiseks elektrienergia spot-hinnaks Nord Pool elektribörsil 44 €/MWh.

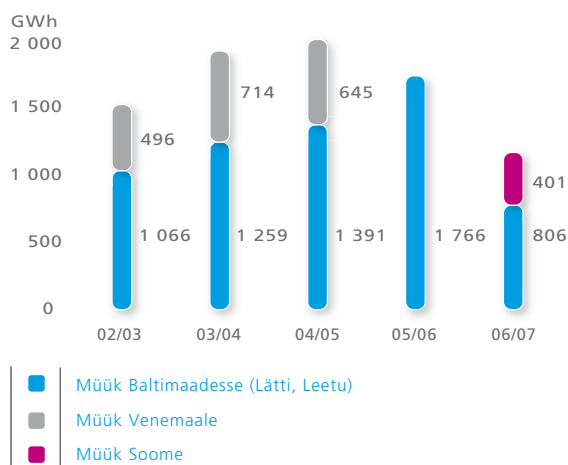
Elektrihindade kujunemist Nord Poolil mõjutavad peamiselt veetasemed Norra ja Rootsi hüdroelektrijaamades, välistemperatuuri kõikumised ning nafta ja CO₂ heitmevoodi hinnamuutused. Samuti mõjutavad Nord Pooli hinnataset Kesk-Euroopa, peamiselt Saksamaa energiabörsil kehtivad elektrienergia hinnad.

Madal veetase käikäs viimaste aastakümnete rekordkõrge naftahinnaga löid aluse 2006. a suvistele hinnarekorditele nii Põhjamaade kui ka teistel Euroopa elektribörsidel. Nafta hinna sügisene alanemine, CO₂ heitmevoodi hinnalangus ning soe ja sademeterohke sügis-talveperioodi algus viisid elektrienergia hinnad Nord Poolil langusse ning selline hinnatrend püsis kuni majandusaasta lõpuni.

EE alustas kauplemist Nord Poolil jaanuaris 2007. Majandusaasta viimase kvartali keskmiseks elektrienergia müügihinnaks Nord Poolil kujunes 42,6 MWh, mis on 15,9 eurot kõrgem, kui oli vaadeldava perioodi keskmine spot-hind (26,7 €/MWh). Turu keskmisest kõrgem müügihind saavutati tänu varem sõlmitud tulevikulepingutele.

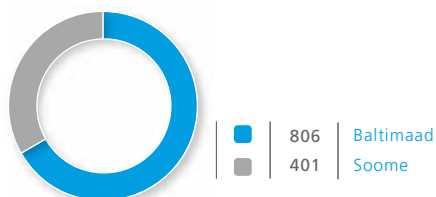
Lisaks kauplemisele Nord Pool elektribörsil, müüb EE otselepingutega elektrienergiat ka Soome koostööpartneritele. Kokku eksporditi viimases kvartalis elektrienergiat Põhja-maadesse 401 GWh.

ELEKTRIENERGIA EKSPORT

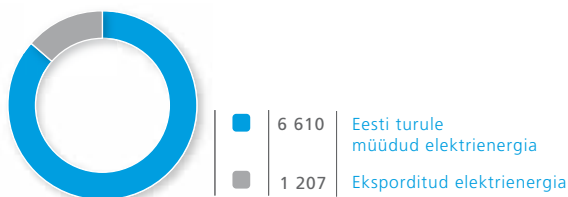
EKSPORDITUD ELEKTRIENERGIA JAGUNEMINE TURGUDE LÕIKES 2006/07. MAJANDUSAASTAL

GWh

EKSPORDI OSAKAAL MÜÜGIS 2006/07. MAJANDUSAASTAL

GWh

Baltimaade elektriturg

Baltimaade elektrituru puhul pole tegemist tavapärase energiaturuga, kus eksisteerib palju müüjaid ning pakkujaid. Kuni 2007. a oli sisuliselt tegemist Balti riikidest ning Loode-Venemaast koosneva energiasaarega, kus oli vaid neli suuremat pakkujat. Merekaabli Estlink käikuandmisega jaanuaris 2007 avanes Balti riikide elektritootjatel võimalus müüa elektrit Soome

ning Soome kaudu ka teistesse Põhjamaadesse. Samuti tekkis Soome ja teiste Skandinaavia riikide tootjatel võimalus müüa elektrienergiat Balti riikidesse, mistõttu suurenes elektritootjate vaheline konkurents regioonis. Seetõttu mõjutavad elektrienergia hinnad Nord Pool elektribörsil energiahindu ka Balti riikides sõlmitavates bilateraalsetes lepingutes.

EE asutas 2006/07. majandusaastal elektrienergia jaemüügi-ettevõtted Lätis ning Leedus. Kuigi energiaturud mõlemas riigis avati *de jure* juba 2004. aastal kõigile äriklientidele, on turule sisenemine seni olnud raskendatud. EE näeb siiski võimalusi nende riikide jaeturul tegutsemiseks ning aktiivset müügitgevust alustati 2007/08. majandusaastal. Rahvusvahelise uuringufirma DataMonitor³ andmetel on nii Läti kui Leedu energiaturu avatust iseloomustava MCI alusel Euroopa ühed vähem avatud elektrituruga riigid.

Hästi toimiva Balti elektrituru edasise arengu seisukohalt on oluline täiendavate ühenduste loomine Baltimaade

naaberriikidega, eelkõige ühenduse loomine Leedu ning Poola vahele ning ühendusvõimsuse suurendamine Eesti ja Soome vahel. Balti riikide vahelistes ühendustes puuduvad praegu olulised läbilaskevõime piirangud.

Pikas perspektiivis on uute elektriühenduste ehitamine loogiline jätk Baltimaade ning Põhjamaade elektrienergia turgude kokkusulamisele üheks tervikuks.

Energiaturu üldised suundumused Euroopa Liidus

Rekordkõrged naftahinnad, muutused heitmekvooditurul, pakkumise jäikus ning kasvav nõudlus viisid 2006. a-I Euroopa Liidu energiabörsidel elektrihindade kallinemiseni. Liikmesriikide kasvav sõltuvus imporditavatest kütteenainetest koos energeetikasektori aeguva infrastruktuuri ning kasvava nõudlusega sunnib nii tootjaid kui ka seadusandjaid üha intensiivsemalt tegelema varustuskindluse ning energiapuudumise tagamisega.

Euroopa Komisjoni andis 8. märtsil 2006 välja energeetika roheline raamatu „Euroopa strateegia säästva, konkurentsivõimelise ja turvalise energia tagamiseks“⁴. Raamatu eesmärk on algatada arutelu Euroopa Liidu ühise energiastrateegia loomise teemal, mis aitaks kaasa energia varustuskindluse, konkurentsivõime ja keskkonna jätkusuutlikkuse tagamisel.

Rohelise raamatu kohaselt oleks Euroopa Liidu energiapolitiiline ühistegevus võimalik ja vajalik järgmistes prioriteetsetes valdkondades: ühenduse ühise ja avatud energia siseturu väljakujundamine; energia varustuskindluse suurendamine ühenduse siseturul; siseturul kasutatavate energiaallikate struktuuri

arendamine (säästvamate, tõhusamate ja mitmekesisemate energiaallikate kasutamine); kliimamuutuste ohjamise teema integreerimine energeetikasse; energiatehnoloogiate arendamine ja sidus energiaalane välispoliitika.

Eelpoolkirjeldatust lähtuvalt võib pidada üheks prioriteetseks valdkonnaks ka uute energiaühenduste loomist Balti riikide ja Põhjamaade ning ka Kesk-Euroopa riikide vahel. Sellega seondult teeb Eesti Energia ettevalmistusi ka täiendava merekaabliühenduse – Estlink 2 loomiseks Soomega, mille tulemusena suureneb regioonidevaheline energiaühenduse võimsus ca 1 000 MW.

Analüüsitakse 1 000 MW võimsusega merekaabliühenduse rajamist Baltimaade ja Rootsi vahele ning soovitakse luua ühendust Leedu ning Poola elektrivõrkude vahel.

Uute ühenduste loomine ning piiriülene vaba energiakaubandus on üheks peamiseks eelduseks integreeritud Euroopa energiaturu tekkimisel.

³ www.datamonitor.com

⁴ Euroopa Komisjon “A European Strategy for Sustainable, Competitive and Secure Energy”
http://ec.europa.eu/energy/green-paper-energy/doc/2006_03_08_gp_document_en.pdf

Nafta mõjud

Nafta hinnaliikumistel on energeetikasektoris tegutsevate ettevõtete tegevusele ja tulemustele oluline mõju.

Kõige vahetumalt mõjutab nafta hinnamuutus erinevate kütteõlide ja teiste naftast valmistatavate kütuste ning toodete hindade kujunemist maailmaturul. Kuna pikaajalised maagaasi tarnelepingud noteeritakse naftatoodete hindade baasil, omab nafta hind kaudselt mõju ka teiste oluliste kütuste (näiteks maagaasi ja kivisöe) hindade kujunemisele. EIA andmetel baseerub ligikaudu neljandik⁵ maailma elektrienergia-toodangust naftal ning maagaasil ning seetõttu kajastuvad nende toorainete olulised hinnamuutused avatud elektrienergiaturgudel elektrienergia hinnas. Juhul kui nafta- ning maagaasihinnad oluliselt kallinevad, siis kasvab kivisöe baasil toodetava elektrienergia osakaal, mis omakorda suurendab nõudlust ka CO₂ heitmekvootide järele.

Elektrienergia hinna kujunemine avatud turul ei sõltu üksnes nafta hinnast maailmaturul, vaid ka mitmetest teistest olulistest teguritest, mis võivad nii tasakaalustada kui ka võimendada nafta hinnaliikumise mõju elektrienergia hinnale. Näiteks lõppenud majandusaasta suvekuudel võimendas viimaste aastate rekordtasemetele kerkinud nafta hind elektrienergia

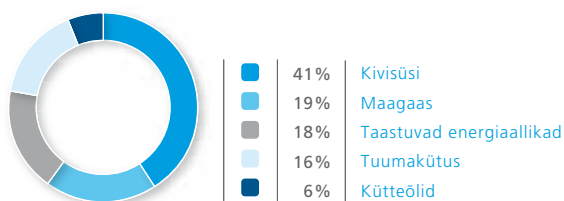
hinnatõusu Põhjamaade elektribörsil Nord Pool. Hinnatõus oli põhiosas tingitud hüdroelektrijaamade tootmisvõimsuste alanemisest seoses veereservuaaride madalate tasemetega. Lühiajaliselt omab olulist mõju avatud energiaturgudel elektrienergia hinna kujunemisele ka välistemperatuuri ja majanduskeskkonna ehk nõudluse muutused ning tootmisvõimsuste (sh sademed, tuul) ehk pakkumise muutused.

Nafta hinnamuutusi kajastav toornafta hind liikus 2006. a-I vahemikus 52–79 USA dollarit barrelist, saavutades oma kõrgtaseme 2006. aasta augustis. Pärast 2006. a septembris toimunud korrektsiooni on naftabarreli hind püsunud 60 dollari läheduses.

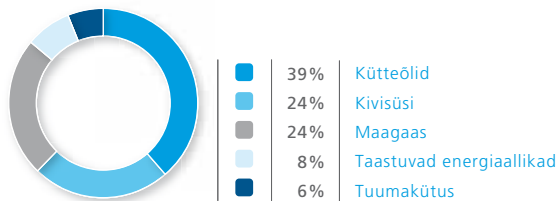
EE puhul mõjutab nafta hinna liikumine enim põlevkiviõli müügitulusid kuna põlevkiviõli müügihinna mõjutab otseselt naftast toodetud raskete kütteõlide hind maailmaturul.

Põlevkiviõli erinevate toodete (raske kütteõli, kerge kütteõli ja gaasbensiin) hinnad on seotud kütteõli hindadega Lääne- ja Põhja-Euroopas. Hinnavahe Põhja-Euroopa ja Balti riikide vahel on seotud kütuse transpordikuludega, mis võib ulatuda 25–40 dollarini tonnist.

ELEKTRIENERGIA TOOTMISEL KASUTATAVATE ENERGIALLIKATE OSAKAALUD MAAILMAS

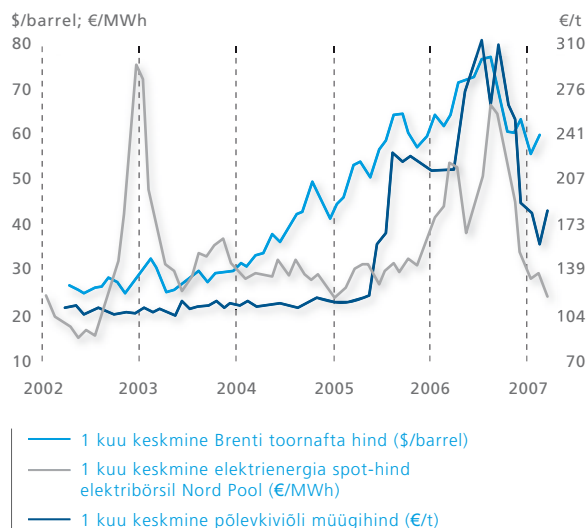

ENERGIALLIKATE OSAKAALUD MAAILMAS TARBITAVAL ENERGIAL

⁵ Energy Information Administration "International Energy Outlook 2006"
<http://www.eia.doe.gov/oiaf/ieo/highlights.html>

Majandusaasta esimeses pooles püsinud kõrge naftahind võimaldas põlevkiviõli müüa kõrge kasumlikkusega, majandusaasta teises pooles toimus mõningane hinnakorrektsioon korrelatsioonis naftahinnaga. Edaspidi on plaanis jätkata põlevkiviõli spot-hinnaga müümist ning kasutada riskimaandamise eesmärgil tulevikutehinguid.

EESTI TURG

Turu ülevaade

Kodumaise elektrienergia turg jaguneb kaheks – avatud ning suletud turuks. Hetkel on turg avatud vaid klientidele, kelle elektrienergia tarbimine ületab 40 GWh aastas.

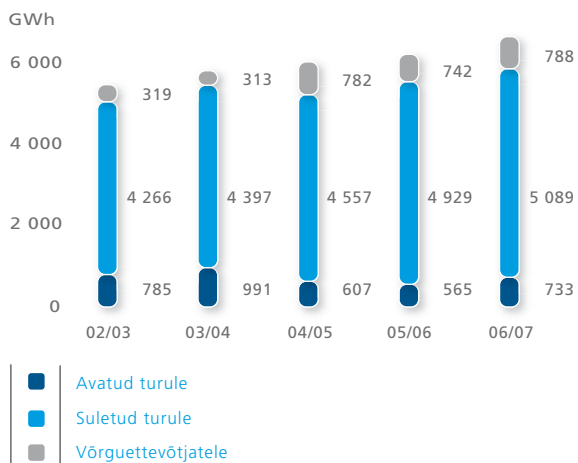
Alates 1. jaanuarist 2009 avatakse 35% turust ning 1. jaanuarist 2013 on kogu turg avatud. Elektrituru seadusest tulenevalt kohustub võrguettevõtja müüma suletud turu kliendile vaid elektrienergiat:

- mille on Eestis kaevandatud põlevkivist tootnud elektri- tootja, kellel on Eestis kokku vähemalt 500 MW netovõimsusega tootmiseadmeid,
- mille on tootnud väiketootja (netovõimsusega alla 10 MW),

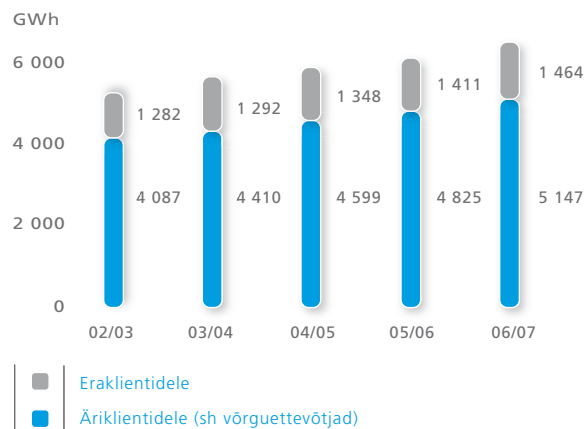
- mis on toodetud taastuvat energiaallikat kasutades või mis on toodetud soojuse ja elektrienergia koostootmise režiimis.

EE müük kodumaisel turul jaguneb kolme rühma – müük avatud turule, suletud turule ning kontsernivälisetele võrguettevõtjatele. 2006/07. majandusaastal müüdi elektrienergiat avatud turu klientidele 733 GWh, suletud turu klientidele 5 089 GWh ning võrguettevõtjatele 788 GWh. Kokku moodustas 2006/07. majandusaastal müük kodumaisele turule 6 610 GWh, kasvades 375 GWh võrra ehk 6,0% võrreldes eelmise majandusaastaga.

ELEKTRIENERGIA MÜÜK KODUMAISEL TURUL

ELEKTRIENERGIA MÜÜK KODUMAISEL TURUL

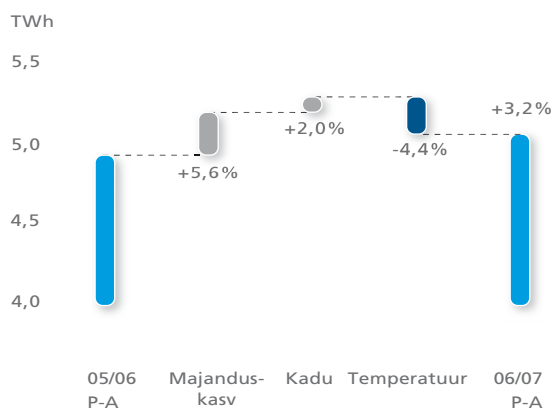

Elektrienergia müük avatud turul kasvas viimasel majandusaastal 168 GWh võrra (29,8%), suletud turul 160 GWh võrra (3,2%) ning võrguettevõtjatele 47 GWh võrra (6,3%). Müük äriklientidele (sh võrguettevõtjad) kasvas 322 GWh ehk 6,7% ja koduklientidele 53 GWh ehk 3,7%.

EE Teeninduse poolt suletud turul müüdud elektrienergia keskmine hind 2006/07. majandusaastal oli 41,9 s/kWh, kasvades aastaga 1,2 senti võrra. Avatud turul müüdud elektrienergia keskmiseks hinnaks kujunes 2006/07. majandusaastal 37,4 s/kWh ning see aastaga ei muutunud.

Kuna avatud turu klientidel on soovi korral võimalik elektrienergiat osta ka suletud turult, siis määrab suletud turu elektri-hind ülempiiri avatud turu elektrienergia hinnale.

SULETUD TURUL ELEKTRIENERGIA MÜÜKI MÕJUTANUD TEGURID

Korraline tariifivahetus ja võrgutasude korrigeerimine

1. märtsist 2007 algas võrgutasude regulatsiooniperioodi kolmas aasta, võrgutasusid korrigeeriti võrgutasude arvutamise ühtse meetodika alusel. Meetodika kohaselt regulatsiooniperioodi esimeseks aastaks kooskõlastatud võrgutasud korrigeeritakse teisel ja kolmandal aastal korrigeerimisega, mis võtab arvesse:

- müügi mahu muutust võrreldes eelneva perioodiga;
- mittekontrollitavate kulude muutust (näiteks taastuenergia ostukulude kompenseerimise mahu muutus võrreldes prognoosiga);
- eelneva 12 kuu inflatsiooni (tarbijahinnaindeksi alusel) ja efektiivsuse kasvu;
- investeeringuid varem kokkulepitud mahus ja sellest tulenevat kapitalikulu ning põhjendatud tulukuse muutust.

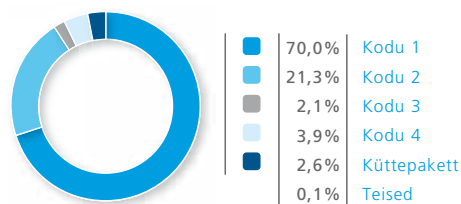
Võrgutasude korrigeerimine tõstis võrgutasusid – Põhivõrgu ühendustel 1,55% ja Jaotusvõrgu ühendustel 0,34% võrreldes 1. märtsist 2006 jõustatud võrgutasudega.

Elektrienergia hinnapakette lubatud keskmise hinna raames ei muudetud ja elektrienergia müük jätkus 1. märtsist 2006 jõustunud hinnapakettidega.

Mõõdukas võrgutasude tõus ei toonud kaasa olulist elektri koguhinna (elektrienergia hinnad koos võrgutasudega) tõusu. Kodukliendi hinnapakettides tõusis hind kuni 0,2%, äriklientidele Jaotusvõrgu ühendustel kuni 0,18% ja äriklientidele Põhivõrgu ühendustel keskmiselt 0,35% võrreldes eelmiste hindadega.

Tariifivahetus ei toonud endaga kaasa koduklientide hinnapakettide vahetusi. Majandusaasta lõpu seisuga oli 547 000 sõlmitud kodukliendilepingus valdavas enamikus valitud pakettiks kas Kodu1 või Kodu2.

KODUKLIENDI HINNAPAKETID

Temperatuur

Pikaajalisest keskmisest madalam välistemperatuur suurendab elektri- ja soojusenergia tarbimist talvisel perioodil. Ajalooliselt on välja kujunenud, et aasta keskmise temperatuuri ühekraadne kõrvalekalle pikaajalisest keskmisest temperatuurist mõjutab aastast elektritarbimist 110–150 GWh võrra. Pikaajalise keskmise välistemperatuuri arvutustes oleme aluseks

võtnud EE poolt erinevatest Eestimaa paikadest kogutud temperatuurinäidud alates 1992. a-st.

2006/07. majandusaasta sügis-talvekuude keskmine temperatuur kõikus kuude lõikes võrreldes oma pikaajalise keskmisega suhteliselt laias vahemikus. Majandusaasta kolmas kvartal

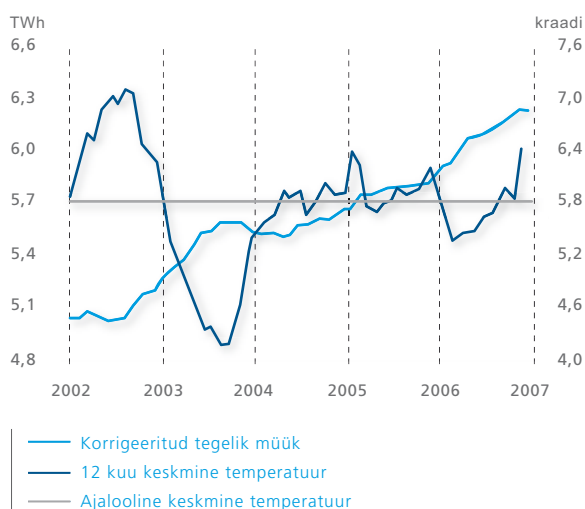
oli keskmisest üle 3,3°C soojem mida aitas osaliselt tasakaalustada neljanda kvartali veebruari keskmisest 5,0°C võrra madalam temperatuur. Seda mõju vähendas siiski pikaajalisest keskmisest 4,5°C soojem märts, kokkuvõttes kujunes ka neljas kvartal keskmisest 0,6°C soojemaks.

2006/07. majandusaasta keskmiseks temperatuuriks kujunes 7,3°C, mis on 1,5°C võrra kõrgem pikaajalisest keskmisest ning 1,9°C võrra kõrgem 2005/06. majandusaasta keskmisest näitajast.

Määravat mõju soojusenergia müügitulemusele avaldas erakordselt soe detsember ja märts – nendel kahel kuul vähenes soojusenergia müük kokku 146 GWh võrra võrreldes möödunud majandusaastaga. Soojusenergia müük moodustas 2006/07. majandusaastal 1 822 GWh, vähenedes 159 GWh võrreldes 2005/06. majandusaastaga.

Vaatamata soojemale talvele kodumaine elektrienergia müük küll kasvas 375 GWh võrra (6%), kuid kasv oli tingitud muudest teguritest – eeskätt Eesti kiirest majanduskasvust ning uute klientide lisandumisest.

Kokkuvõttes vähendas kõrgem keskmine temperatuur kodumaist elektrienergia müüki hinnanguliselt 200–220 GWh võrra võrreldes 2005/06. majandusaastaga.

Elektrienergia hindade ja võrgutasude regulatsioon

EE kontserni põhitegevust reguleerivad mitmed seadused, määrused, normatiivid. Regulatsioonid määravad ära nii suletud turu võrguteenuste ja elektrienergia hinnad kui investee-ringute suuruse võrkudesse. Hiljemalt 1. jaanuar 2013 on kogu Eesti elektriturud avatud ja elektri hinna määrab kõikidele klientidele elektriturud.

Seaduse kohaselt kooskõlastab Energiaturu Inspeksioon:

- Narva Elektriijaamadele soojus- ja elektrienergia tootmiseks müüdava põlevkivi piirhinna;

- Narva Elektriijaamadest suletud turuosale müüdava elektrienergia hinna piirmäärad;
- müügikohustuse täitmiseks müüdava elektrienergia kaalutud keskmise hinna piirmäära;
- võrgutasud.

Hindade kooskõlastamiseks on inspeksioon kehtestanud hindade arvutamise meetodikad, mis on saadaval inspeksiooni kodulehel. Kõikide eespool nimetatud hindade kooskõlastamisel arvestab Energiaturu Inspeksioon kuludega,

mis võimaldavad ettevõttel täita õigusaktidest ja tegevusloa tingimustest tulenevaid kohustusi ning tagavad põhjendatud tulukuse investeeritud kapitaliit.

Inspeksioon loeb investeeritud kapitaliks üldjuhul ettevõtte aasta keskmist põhivarade jääkväärtust, millele on lisatud 5% ettevõtte kontsernivälisest müügitulust. Põhjendatud tootluse määraks on ettevõtte kaalutud keskmine kapitali hind (WACC).

Elektrienergia poolel kooskõlastatakse ainult kaalutud keskmise hinna piirmäär, mille raames ettevõtte koostab ise sobivad hinnad. Piirmäära ja tegelikku kaalutud keskmist hinda võrreldakse kord aastas ning juhul, kui ettevõtte on müünud elektrienergiat lubatust kõrgema keskmise hinnaga, tuleb järgmisel aastal liigne tulu tarbijatele madalama hinna kaudu kompenseerida. Kui ettevõtte avastab, et elektrienergia kaalutud keskmine hind on kujunemas madalamaks kui lubatud piirhind, võib ta müügihindu jooksvalt korrigeerida.

Piirhindadel ei ole määratud kehtimise perioodi, vaid nad kehtivad seni kuni ettevõtte või Energiaturu Inspeksioon leiab, et muutunud olud nõuavad uue piirhinna taotluse esitamist. Võrguteenuste poolel kooskõlastatakse konkreetsed tariifid määratud ajaks.

Näiteks alates 1. märtsist 2005 kehtima hakanud võrgutasud on kooskõlastatud kolmeaastaseks perioodiks. Perioodi sees korrigeeritakse 12 kuu möödudes kõiki võrgutasusid vastavalt teatud parameetrite muutumisele: kord aastas korrutatakse kõik võrgutasud läbi korrigeerimisega.

Korrigeerimisega võtab arvesse:

- müügi mahut muutust võrreldes eelneva perioodiga (ette määratud hinna kooskõlastamisel);
- mittekontrollitavate kulude muutust;
- eelneva 12 kuu inflatsiooni (THI) ja efektiivsuse kasvu (X);
- investeeringuid varem kokkulepitud mahus ning sellest tulenevat kapitalikulu ja põhjendatud tulukuse muutust.

Korrigeerimise tulemusel on võrgutasude muutused reeglina väikesed, 1–2%, kusjuures sõltuvalt ülalootletud komponentide muutusest võivad võrgutasud langeda. Jättes arvestamata mittekontrollitavate kulude muutused, püsivad võrgutasud tulevikus samal tasemel.

1. märtsil 2008 algab uus kolme-aastane hinnaregulatsiooni periood ja EE esitab suvel 2007 Energiaturu Inspeksioonile uue kaalutud keskmise hinna piirmäära taotluse. Uued hinnad avaldatakse hiljemalt 90 päeva enne nende kehtima hakkamist.

Muudatused elektrituruseaduses

7. detsembril 2006 võeti vastu elektrituruseaduse muudatused. Elektrituruseaduse olulisemad muudatused on seotud elektrienergia ostukohustusega. Uue seadusega tõsteti taastuenergia ostukohustuse hind 115 sendini kilovatt-tunnist. Ostukohustus piirati kuni 100 MW tootjatega ning ostukohustuse ringi laiendati koostootmisrežiimil toodetud energiale, mille puhul energiaallikaks olid jäätmed, turvas või põlevkivitöötlemise uttegaas ning olemasolevate katlamajade asemele rajatavate koostootmisenergiale, kui seadmete elektriline võimsus ei ületa 10 MW. Koostootmisrežiimis toodetud elektrienergiale on ostukohustus 81 sendiga kilovatt-tunnist.

Seadusemuudatus parandab oluliselt erinevate elektritootmisse tehtavate investeeringute tasuvust ja on katalüsaatoriks väikestele ja keskmistele taastuenergiat kasutavatele tootmis-seadmetele ja koostootmisjaamadele.

Ostukohustuse asemel on uue seaduse alusel eespool nimetatud tootjatel õigus energiat ise turule müüa ja saada toetust vastavalt määratud tarnele. Toetuse suurus on taastuenergia puhul 84 senti kWh ja koostoodetud energia puhul 50 senti kWh eest. Tuuleenergiat toetab riik maksimaalselt 400 GWh ulatuses.

Toetuse ja ostukohustuse kulud arvatakse võrgutariifidest välja, selle võrra langesid võrgutariifid alates 1. maist 2007. Taastuenergia kulu näidatakse lõppkliendi arvel eraldi võrgutasudest ja elektrienergia hinnast.

Omavolilise elektrienergia ja võrguteenuse kasutamise asemel kasutatakse mõistet ebaseaduslik elektrienergia ja võrguteenuste kasutamine, mida käsitletakse kui väärtetu. See annab oluliselt suurema võimaluse kasutada kõiki menetlusseadustikus toodud vahendeid ebaseadusliku tarbimise avastamiseks ja tuvastamiseks ning õigusliku aluse politsei kaasamisele olukorra fikseerimisel.

Alates 1. jaanuarist 2008 rakendatakse Eestis elektrienergia-aktsiisi. Elektrienergia puhul on põhiliseks aktsiisimaksjaks võrguettevõtja, kes tarbib ise või edastab elektrienergia tarbijale. Euroopa Liidu liikmena on Eestil kohustus kehtestada elektrienergia aktsiis hiljemalt 1. jaanuaril 2010.

Elektrienergia maksustatakse 2008. a-st 50 kr megavatt-tunni (kr/MWh) elektrienergia kohta. Euroopa Liidu elektrienergia aktsiisi alammäär on vastavalt 15,65 kr/MWh mitteäriksel otsustarbel kasutatavale elektrile ja 7,8 kr/MWh äriotsustarbel kasutatavale elektrile. Eestis kasutatakse elektriaktsiisina kogutud raha keskkonnahoiu eesmärkidel. Elektriaktsiisi kehtestamise järel kaotatakse kohustus CO₂ saastetasu maksmiseks. Aktsiiside rakendamine muudab EE elektrienergia vabaturul konkurentsivõimelisemaks, kuivõrd elektrienergia tootmise asemel maksustatakse elektrienergia tarbimist.

ASTUME KINDLALT OMA EESMÄRGI POOLE LAIENDADA PÕLEVKIVI KASUTUSVÕIMALUSI. MEIE UNIKAALSED TEADMISED JA OSKUSED PÕLEVKIVI TÖÖTLEMISEL PAKUVAD HUVI KOGU MAILMAS. LIIDRIPOSITSIOONI HOIDMISEKS VEAME MITMEID ARENDUSPROJEKTE JA TEEME KOOSTÖÖD TEADUSASUTUSTEGA.

Narva Elektriijaamade arendusdirektor **Mati Uus**
Narva Elektriijaamade personalidirektor **Aksel Ers**
Narva Õlitehase direktor **Igor Kond**

SEGMENTIDE ÜLEVAADE

Põlevkivi tootmine

Põlevkivi tootmise segmendi müügitulu 2006/07. majandusaastal oli kokku 1 894 mln kr, kasvades aastaga 53 mln kr võrra (2,9%). Peamine kasv tuli grupivälise müügitulu suurenemisest, mis kasvas aastaga 42 mln kr võrra (15,0%). Gruposisene müügitulu püsis stabiilne ulatuses 1 576 mln kroonini ning kasvades aastaga 0,8% ehk 12 mln kr võrra.

Müüdnud põlevkivi müügitulud ulatusid lõppenud majandusaastal 1 764 mln kroonini, püsid mullusega pea samal tasemel (-0,2%).

Naturaalühikutes kahanes müük 547 tuhat tonni (-3,9%), mille kompenseeris põlevkivi kõrgem müügihind. Müüdnud koguse vähenemine oli tingitud kahanenud elektrienergia toodangust. 2006/07. majandusaastal müüdi põlevkivi kokku 13,5 mln tonni. Sarnaselt varasematele aastatele müüdi ka lõppenud majandusaastal enamik põlevkivist (87,1%) EE kontserni kuuluvatele energiatootjatele. Grupiväline müügikogus kahanes 51 tuh tonni võrra (-2,8%), mille põhjuseks oli ühe kliendi otsus avada oma põlevkivikaevandus.

Põlevkivi tootmine ja müük on otseselt seotud elektrienergia ja põlevkiviõli nõudlusega.

Segmendi äritulud kokku ulatusid 2006/07. majandusaastal 1 958 mln kroonini, kasvades aastaga 98 mln krooni võrra ehk 5,3%.

Põlevkivi tootmise segmendi ärikasum kasvas võrreldes eelmise majandusaastaga 25 mln kr võrra (18,9%), ulatuses 154 mln kroonini. Põlevkivi tootmise segmendi ärikasumit mõjutas negatiivselt keskkonnatariifide (peamiselt põlevkivi kaevandamise tasu) oluline kasv 1. jaanuarist 2006. 2006/07. majandusaasta tasutud keskkonnakaitselised maksud ulatusid 228 mln kroonini, kasvades aastaga 69,1% ehk 93 mln kr.

Ärikasumi kasv tulenes peamiselt põlevkivi grupivälise müügitulu suurenemisest ning erakorralistest ärituludest seoses AS Eesti Põlevkivi tütarettevõtte AS Mäetehnika kontsernisise müügiga AS-ile Energoremont.

“EELMINE MAJANDUSAASTA OLI EESTI PÕLEVKIVILE TEHNOLOOGILISTE MURRANGUTE AASTA. ALUSTASIME MITME UUE TOOTISTEHNOLGOOGIA KASUTAMIST JA SISENESIME UUELE TOOTETURULE.”

ERIK VÄLI
Eesti Põlevkivi, arendusdirektor

Põlevkivi tootmise segmendi investeeringutest moodustas põhiosa uute töömasinate ja seadmete soetus (217 mln kr).

2006/07. majandusaasta oli Eesti Põlevkivis tehnoloogiliste murrangute aasta.

Lähiaastail ootab Eestit mitmete paekarjäärde sulgumine ja põlevkivivarude vähenemine, mistõttu on hakatud senisest intensiivsemalt tegelema põlevkivi tootmisel eralduva aheraine väärtustamisega. Näiteks lasti 2006. a septembris käiku Aidu karjääri killustiku tootmise kompleks, mille aastaseks tootmisvõimsuseks on 400 tuh tonni killustikku aastas.

2006. a jaanuaris algas Narva karjääris freeskombain Wirtgen 2500 SM baasil kombaintehnoloogia sobivuse testimine põlevkivitingimustes. Freeskombain võimaldab kadude vähenemise tulemusel kasutada efektiivsemalt ära kaevandatavat kivi, tõsta elektrijaamadele müüdava põlevkivi kvaliteeti ja vähendada sellega õhkupaisatavate heitmete koguseid.

Estonia kaevanduse arendusprojekti katsetööd jõudsid 2006. a-ga edukalt lõppfaasi. Uue puurtehnoloogia 20%-line ja pumbatava emulsioonlõhkeaine täielik kasutuselevõtt Estonia kaevanduses andis tuge kogu kaevanduse üleviimiseks uuele puur- ja lõhketööde tehnoloogiale 2007/08. majandusaastal. Jätakuvalt ratsionaliseeritakse nii all- kui pealmaa

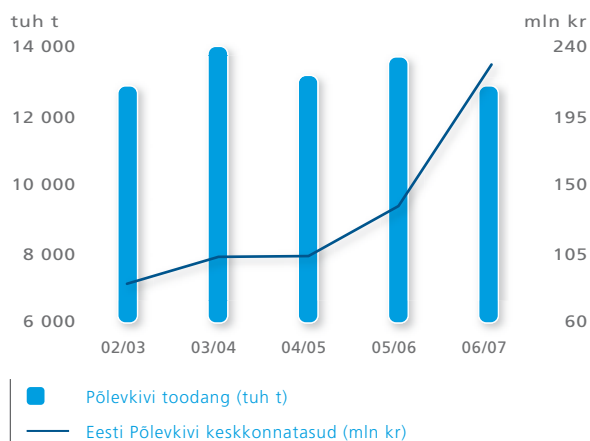
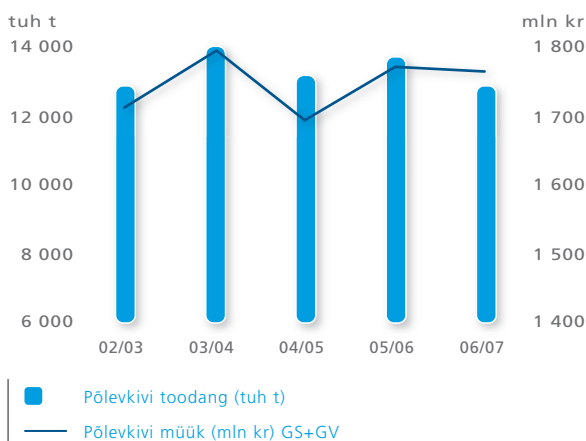
EESTI PÕLEVKIVI TÄHTSAMAD MAJANDUSNÄITAJAD

MLN KR	2006/07	2005/06
MÜÜGITULU	1 894	1 841
ÄRIKASUM	154	130
PUHASKASUM	121	132
INVESTEERINGUD	305	262
ÄRITEGEVUSE RAHAVOOGUDE SUHE INVESTEERINGUTESSE	0,9	1,4

tootmisprotsessi. 2006/07. majandusaastal alustati kaevanduskäikude lae mehhaniseeritud ankurdamise tehnoloogia juurutamist.

Aprillis 2006 võeti kasutusele tootmistarkara Axapta, mis muudab paindlikumaks tootmisprotsesside juhtimise ja efektiivsemaks toodangu kvaliteedi seire. Lõpetati Scada keskuse juurutamine, mis võimaldab paremat ülevaadet abiprotsessidest. Tööprotsesside infotehnoloogiline moderniseerimine jätkub.

2006. a kevadel läbis Eesti Põlevkivi taas edukalt kvaliteedi-juhtimise-, keskkonnajuhtimise, töötervishoiu- ja tööohutuse juhtimise standardite põhise sertifitseerimise.

Keskkonnapoliitika osas metsastati karjäärides 183 ha kaevandatud ala. Suleti Viru kaevanduse vana katlamaja ja koldetuha prügila. Lõppenud majandusaastal jätkati kaevandamisega kaasnevate keskkonnamõjude uuringuid. Uuriti põhjavee seisundit suletud ja peatatud kaevandustes.

2006/07. majandusaastal täiustati palgasüsteemi. Toimus põhjalik ajatöö- ja tükitöötasu analüüs, mille tulemusena muudeti ametiklassifikaatorit. Töötati välja tütarettevõtete tulemuspalkade määramise korrad. Sõlmiti koostöölepe Ida-Viru Kutsehariduskeskusega. Koostöös TTÜ Virumaa Kolledži ja TTÜ Arengufondiga täiendati Eesti Põlevkivi stipendiumi statuuti.

Eesti Põlevkivi lähiaastate kindel soov on muuta põlevkivi kaevandamine ja selle kasutamine veelgi tõhusamaks. Üheks võimalikuks suunaks on kõrgema kütteväärtusega põlevkivi müümine elektrijaamadele, mis peaks vähendama põlevkivi

põletamisel tekkivat heitgaaside ja ladustatava tuha kogust elektrijaamades. EE, Eesti Põlevkivi, Narva Elektrijaamade ja Tallinna Tehnikaülikooli vahel sõlmiti 2007. a-ks koostööleping tehniliste uuringute ja majanduslike tasuvusarvutuste läbiviimiseks.

Olemasolevate tootmisvõimsuste maksimaalseks ärakasutamiseks on ettevõtte huvitatud Narva Õlitehase laienduse kiirest käivitamisest. Lisaks sellele uuritakse sarnase tehase ehitamise võimalusi Estonia kaevanduse territooriumile.

Ühlasti on plaanis alustada uue killustikku tootva kompleksi rajamist Estonia kaevandusse.

Kuivõrd energeetilise põlevkivi nõudlus on aastaaegadest sõltuvalt kõikum, analüüsitakse ilmastikukindlate põlevkiladude ehitamise võimalust.

Elektri ja soojusenergia tootmine

2006/07. majandusaastal kahanes segmendi elektrienergia müük 4,2% (366 GWh) võrra 8 396 GWh-ni. Müügi kahaneamise peamiseks põhjuseks oli ekspordi vähenemine Baltimaadesse seoses kallinenud eksporthinnaga ja kõrge veetase-mega Lätis. Ekspordi langusest tingitud tootmise vähenemist tasakaalustas majandusaasta viimases kvartalis Estlinki kaudu alanud eksport Põhjamaadesse.

Soojusenergia müük moodustas 2006/07. majandusaastal 1 822 GWh, vähenedes 159 GWh võrreldes 2005/06. majandusaastaga. Määravat mõju müügitulemusele osutas erakordselt soe detsember ja märts – nendel kahel kuul vähenes soojusenergia müük kokku 146 GWh võrra võrreldes mõeldunud majandusaastaga. Soojusenergia müügi kahanemine jagunes järgnevalt: Iru Elektrijaam -7,7% (-95 GWh), Narva Soojusvõrk -8,3% (-45 GWh) ja Kohtla-Järva Soojus -8,6%

(18 GWh). Soojusenergia müügitulu oli kokku 524 mln kr kasvades aastaga 3,6% ehk 18 mln kr. Müügi käibe kasv tulenes gaasihinna tõusust tingitud kõrgematest soojuse tariifidest lõppenud majandusaastal.

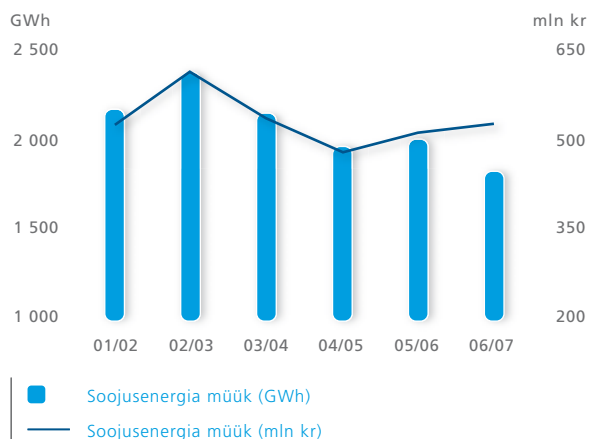
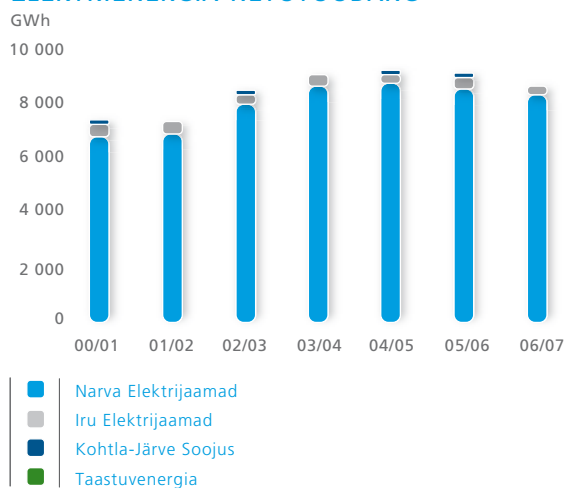
Segmendi äritulud ulatusid 5 591 mln kroonini, kasvades 358 mln kr võrra (6,8%) tingituna peamiselt heitmekvootide müügist, mis suurenes lõppenud majandusaastal 319 mln kr võrra.

Elektri ja soojuse tootmise segmendi ärikasum kasvas 12 kuuga 122 mln kr (8,0%) võrreldes eelmise majandusaastaga ning ulatus 1 652 mln kroonini. Ärikasumi kasvu põhjusteks oli heitmekvootide müük. Ärikasumile avaldasid negatiivset mõju kiirelt kasvanud keskkonnatasude tariifid, ekspordi vähenemine ning gaasi hinna kallinemine, samas mõjus positiivselt elektrienergia tootmise kasuteguri kasv.

Elektri- ja soojusenergia tootmise segmendi investeerimisobjektidest väärleb eraldi äramärkimist Eesti ja Balti Elektriijaamas uue tuhaärastussüsteemi rajamine (85 mln kr) ning Iru teise energiaploki rekonstrueerimine ja uute põletite paigaldamine

(16 mln kr). Energia tootmise segmendi peamised investeerimisprojektid on seotud karmistuvate keskkonnanõuete täitmise ning tootmise efektiivsemaks muutmisega.

ELEKTRIENERGIA NETOTOODANG

Narva Elektriijaamad⁶

Narva Elektriijaamade osakaal Eesti elektritootmises oli 2006. kalendriaastal 93%, millest Eesti Elektriijaam tootis 77% ja Balti Elektriijaam 16%.

2006/07. majandusaastal tehti algust detailplaneeringu protsessiga 2 x 300 MW elektriijaama ehitamiseks ning olemasoleva vedelkütuse tehase laiendamiseks Eesti Elektriijaama territooriumil. Samuti on alustatud keskkonnamõjude hindamisega, saamaks ülevaadet võimalikest mõjudest ümbruskonnale ning nende minimeerimisest.

Balti Elektriijaamale väljastati keskkonnakompleksluba. Viidi läbi keskkonnajuhtimissüsteemi järelevalveaudit,

NARVA ELEKTRIJAAMADE TÄHTSAMAD MAJANDUSNÄITAJAD

MLN KR	2006/07	2005/06
MÜÜGITULU	3 465	3 490
ÄRIKASUM	1 466	1 406
PUHASKASUM	1 379	1 251
INVESTEERINGUD	293	379
ÄRITEGEVUSE RAHAVOOGUDE SUHE INVESTEERINGUTESSE	6,8%	4,7%

mille käigus uuendati Narva Elektriijaamade kvaliteedijuhtimise ISO 14001:2004 sertifikaat.

⁶ andmed ilma õlitehaseta

Veebruaris 2007 alustas pärast edukaid käituskatseid tööd Balti Elektriijaama gaasikatlamaja, mille nominaalvõimsus on 240 MWh.

Balti Elektriijaama tuhavälja nr 2 sulgemistööde käigus võeti kasutusele tuhavee neutraliseerimissõlm. Tuhavälja sulgemistööd jätkuvad tiikide kuivendamise, maastikutööde ning uue tööstusjäätmete prügila rajamisega. Tuhaväljal nr 1 võeti kasutusele leelise vee neutraliseerimissõlm ja viidi läbi katsetused süsinikdioksiidi kasutamiseks. Tulenevalt keskkonnanõuetest alustati tihepulp-tehnoloogiat kasutava tuhaärastuse pilootseadme ehitust Eesti Elektriijaama 1.–2. energiablokile.

Möödunud majandusaastal tõusis sellele eelnenud majandusaastaga võrreldes märkimisväärselt põlevkivituha müügi maht

(vastavalt 209 tuh tonni ja 155 tuh tonni) peamiselt tsemenditööstusele.

Koostöös Eesti Põlevkivi ja Tallinna Tehnikaülikooliga jätkuvad uuringud põlevkivi senisest optimeeritumaks kasutamiseks kogu tehnoloogilises ketis, eesmärgiga suurendada elektritootmise kasutegurit ning vähendada tekkiva tuha ja CO₂ koguseid.

2007/08. majandusaastal jätkuvad olulisematest projektidest ettevalmistustööd uue energiakompleksi ehituseks ning tuhaärastussüsteemide moderniseerimiseks.

Iru Elektriijaam

Peamiselt maagaasist elektri- ja soojusenergiat tootev Iru Elektriijaam tegi 2006/07. majandusaastal algust kahe olulise projektiga, mille eesmärgiks on muuta jaama tegevus senisest keskkonnasõbralikumaks ja tõhusamaks.

Ligikaudu 80 mln krooni on kavas investeerida jaama tehnoloogia kaasajastamisse, vahetades välja vananenud gaasipõletid loodussõbralikumate vastu. Ühtlasi uuendatakse koostootmis-

jaama automaatika ja tehakse vajalikud rekonstrueerimistööd kateldel. Uute seadmete kasutuselevõtt vähendab oluliselt soojuse ja elektri tootmisel tekkivate kahjulike õhuheitmete hulka ning tõstab energiatootmise tõhusust.

Teise olulise projektina tehti algust Iru Elektriijaama uue jäätmekütust kasutava soojus- ja elektrienergia koostootmiseseadme rajamisega. Ettevõtmise eesmärgiks on soojuse ja elektri

“IRU JAAMA ÜKS PÕHILISTEST INVESTEERINGSUUNDADEST LÄHEMATEL AASTATEL ON TEHNOLOOGIA KAASAJASTAMINE JA LOODUSSÕBRALIKUMAKS MUUTMINE.”

TOOMAS NIINEMÄE
taastuvenergia ja koostootmise valdkonna juht,
Iru Elektriijaam, juhataja

koostootmisel tekkinud jäätmete taaskasutamine, mille tulemusena väheneb jäätmete ladestamine prügilatesse. Samuti vähendab see elektrijaamas kasutatava Venemaalt tarnitava maagaasi kogust ning laiendab Iru Elektriijaama kütusevalikut ja varustuskindlust.

Iru Elektriijaam, mis on suurim soojus- ja suuruselt kolmas elektrienergia tootja Eestis, tootis 2006/07. majandusaastal 377 GWh elektrienergiat ja 1 139 GWh soojusenergiat. Suurim turuosa on ettevõttel Tallinna (50%) ja Maardu (100%) kaugküteturul.

Lisaks olemasolevatele ISO 9001:2000, 14001:2004 kvaliteedisertifikaatidele omistati Iru Elektriijaamale teisena Eestis Euroopa Liidu keskkonnakvaliteedi juhtimise sertifikaat EMAS. Alustati EVS 18001:2006 töötervishoiu ja tööohutuse juhtimissüsteemi taotlemiseks vajalike protseduuridega.

Kohtla-Järve Soojus

2006/07. majandusaastal toimus soojus- ja elektrienergia tootja AS Kohtla-Järve Soojus omanike ringis muutus, millega Kohtla-Järve Linna-valitsus müüs oma osaluse (40,8% aktsiatest). Muudatuse tulemusena kuulub 59,2% Kohtla-Järve Soojuse aktsiatest EE-le ja 40,8% OÜ-le VKG Energia.

2006/07. majandusaastal müüs Kohtla-Järve Soojus 196,8 GWh soojust ja 17,1 GWh elektrit. Ettevõtte müüs möödunud majandusaastal kogu kolmeaastase perioodi CO₂ kvoodi, saades kvoodikaubandusest kasumit 31 mln kr.

Saavutati kompromisskõikulepe Kohtla-Järve linnavalitsuse soojusvõla osas ja sõlmiti maksegraafik. Majandusaasta lõpul oli Kohtla-Järve Linnavalitsuse võlg 5 mln kr, mis tasutakse võrdsetes osades detsembriks 2008.

Keskonnaalase regulatsiooni tõttu tuleb sulgeda olemasolevad tuhaväljad 2009. a suvel ja muuta tootmine keskkonna-

IRU ELEKTRIJAAMA TÄHTSAMAD MAJANDUSNÄITAJAD

MLN KR	2006/07	2005/06
MÜÜGITULU	491	463
ÄRIKASUM	143	100
PUHASKASUM	95	105
INVESTEERINGUD	35	22
ÄRITEGEVUSE RAHAVOOGUDE SUHE INVESTEERINGUTESSE	4,1	6,2

2007. a detsembris on plaanis lõpule viia Low NOx projekt. Jätub töö jäätmekütust kasutava soojus- ja elektrienergia koostootmiseseadme rajamisega, mis peaks valmima 2010. a sügiskülvel.

KOHTLA-JÄRVE SOOJUSE TÄHTSAMAD MAJANDUSNÄITAJAD

MLN KR	2006/07	2005/06
MÜÜGITULU	78	94
ÄRIKASUM	37	24
PUHASKASUM	37	23
INVESTEERINGUD	2	3
ÄRITEGEVUSE RAHAVOOGUDE SUHE INVESTEERINGUTESSE	30	9,7

sõbralikumaks. Tööd jätkusid Ahtme uue biokütustel töötava jaama projektiga.

Uuel majandusaastal valmib suurema investeeringuna Viru Vangla soojustrass ja liitub viimaste aastate suurim tarbija.

ASTUME KINDLALT OMA EESMÄRGI POOLE VIIA TAASTUENERGIA TOOTMINE
JA KASUTAMINE EESTIS UUELE TASEMELE. SELLEKS ARENDAME PROJEKTE,
ET SUURENDADA TAASTUENERGIAST TOODETAVA ENERGIA HULKA.

Taastuenergia ettevõtte projektijuht Sven Aasa
Taastuenergia ettevõtte projektijuht Raimo Pirksaar
Taastuenergia ettevõtte projektijuht Eero Saava

Keskkonnatasud

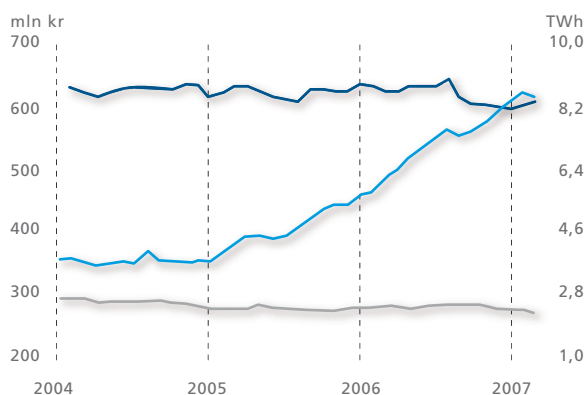
Keskkonnatasud moodustavad EE kontserni kuludest märkimisväärse osa. Viimastel aastatel jõudsalt kasvanud keskkonnatasude määrad jätkavad tõusu kiires tempos vähemalt kuni 2009. a-ni, mõjutades nii EE kontserni tootlusnäitajaid kui ka elektrienergia hinda.

2006/07. majandusaastal kasvasid oluliselt saastetasude määrad. Süsinikdioksiidi (CO₂) tariif kasvas 39%, väevliühendite (SO₂ jt) 101%, lämmastikühendite (NO_x) 100%, lendtuhk 101% ning tuha ladustamine 28%. 2007. a jätkub saastetasutariifide järsk kasv – SO₂ 20%, NO_x 20%, lendtuhk 20% ning tuha ladustamine 15%. Keskkonnatariifide kasvu mõju EE kontserni kasumile oli -161 miljonit krooni. Tariifide kasvu mõju keskkonnatasude kulule vähendas tootmiskoguste vähenemine.

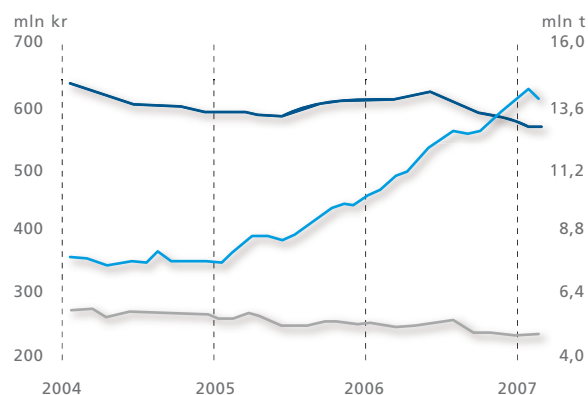
EESTI VABARIIGI KESKKONNATASUDE TARIIFID*

KR/TONN	2005	kasv (%)	2006	kasv (%)	2007
CO ₂	11,3	38	15,65	0	15,65
SO ₂	137	101	275	20	329
NO _x	315	100	629	20	755
TAHKED OSAKESED	137	101	275	20	329
LEND- JA KOLDETUHK	5,1	27	6,5	15	7,5

* <http://estlex.ee/estlex/kehtivad/AktTekst.jsp?id=72104>

— 12 kuu kontserni keskkonnatasud (mln kr)
— 12 kuu elektrienergia netootodang (TWh)
— 12 kuu soojusenergia netootodang (TWh)

— 12 kuu kontserni keskkonnatasud (mln kr)
— 12 kuu toodetud põlevkivi (mln tonni)
— 12 kuu ladestatud tuhk (mln tonni)

Taastuenergia ja koostootmine

2007. a jaanuarist koondas EE taastuenergia ning koostootmise projektide tõhusamaks elluviimiseks need seni eraldi seisnud tegevused kokku üheks valdkonnaks. Taastuenergia ja koostootmise valdkonda asus koordineerima Toomas Niinemäe, kes jätkab ühtlasi ka Iru elektrijaama juhtimist.

Ümberstruktureeritud valdkonna esimese projektina kuulutas EE Taastuenergia ettevõtte 2007. a jaanuari lõpus välja hanke ehitaja leidmiseks Balti Elektrijaama suletud tuhaväljale rajatava ligikaudu 50 MW võimsusega tuulepargile. Planeeritavast Narva tuulepargist saab Eesti seni suurim tuulepark, mis annaks ca 1,5% EE aastasest elektritoodangust ning kataks ligikaudu Kuressaare suuruse linna aastase elektrivajaduse. Nii uues Narva tuulepargis kui ka teistes EE-le kuuluvates tuuleparkides toodetavat elektrienergiat müüakse EE Rohelise Energia osalusüsteemis.

Märtsis 2007 sõlmiti leping Ruhnu saarele kahe tuulegeneraatori paigaldamiseks, mille koguvõimsus on 150 kW. Saare elektrivõrku ühendatavad tuulikud hakkavad arvutuste kohaselt andma 50–75% Ruhnu elanike jaoks vajalikust elektrist. Tuulepark hakkab tööle novembris 2007.

EE, Ragn-Sells ning Ekseko kirjutasid märtsis 2007 alla koostöölepingule, mille eesmärgiks on Viljandimaale Viiratsi valda

ühisettevõtte loomine biojätmete ja sea vedelsõnniku baasil energia ja väetise tootmiseks. Planeeritava koostootmisjaama elektriline võimsus on orienteeruvalt 1,7 MW ja soojuslik võimsus 1,9 MW. Tekkivat soojust hakatakse kasutama biogaasi tootmise protsessis ning seafarmi soojusvajaduse rahuldamiseks.

Täna töötavad taastuenergia jaamad – Virtsu tuulik, Linnamäe ja Keila-Joa hüdroelektrijaamad, mis andsid 2006/07. majandusaastal kokku 7,3 GWh elektrienergiat. Eestis toodeti kokku 112,3 GWh taastuvat elektrienergiat, mis on 1,6% kogu Eesti aastasest elektrienergia netotarbimisest.

Taastuenergia Ettevõtte investeeris lõppenud majandusaastal 8 mln krooni.

2007/08. majandusaastal valitakse seadmed ja sõlmitakse ehitusleping Ekseko biogaasi jaama rajamiseks. Balti Elektrijaama tuhavälja tuulepargi ehitamiseks saab valmis planeering, valitakse seadmed ja sõlmitakse ehitusleping. Novembris 2007 valmib Virtsu tuulepargi laiendus – senise kolme tuuliku kõrvale paigaldatakse uus 0,8 MW tuulik.

Vedelkütuste tootmine

Vedelkütuste tootmise äritulud moodustasid 2006/07. majandusaastal kokku 454 mln krooni, kasvades aastaga 14,7%. Põlevkiviõli tootmise ja müügiga loodav majanduslik väärtus moodustab EE varade portfelli väärtusest üha olulisema osa. 2006/07. majandusaastal oli vedelkütuste tootmise segmendi ärikasum 207 mln krooni, kasvades aastaga 17 mln kr võrra (9,2%).

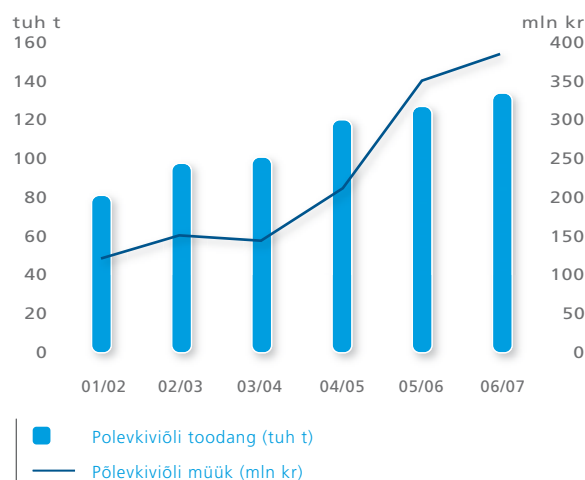
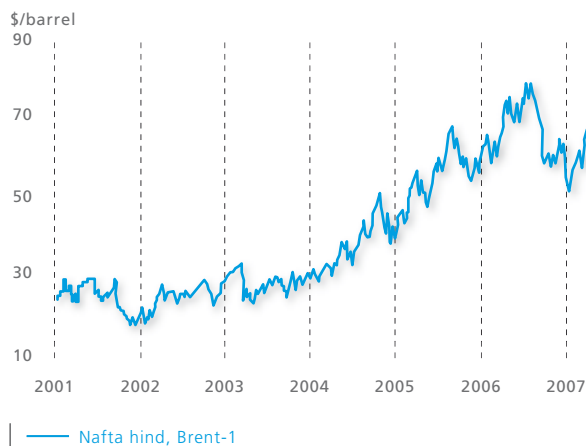
Vedelkütuste müügitulusid mõjutab ka raske kütteõli hind maailmaturul, mis on tihedalt seotud nafta maailmaturuhinnaga. Viimane liikus 2006/07. majandusaastal viimaste aastate keskmisest tasemest kõrgemal, vahemikus 52–79 USA dollarit barrelist ning see tõstis ka kütteõli hinda.

Vedelkütuste müük kasvas 10,4% (36 mln kr) ning kokku müüdi 109 144 tonni põlevkiviõli. Vedelkütuste keskmiseks hinnaks kujunes 3 508 krooni tonnist, mis on 20% enam kui 2005/06. majandusaastal.

NARVA ÕLITEHASE TÄHTSAMAD MAJANDUSNÄITAJAD

MLN KR	2006/07	2005/06
MÜÜGITULU	451	396
ÄRIKASUM	207	190
PUHASKASUM	207	190
INVESTEERINGUD	48	14
ÄRITEGEVUSE RAHAVOOGUDE SUHE INVESTEERINGUTESSE	4,6	12,4

Olulisuse ja läbipaistvuse printsiibist lähtudes eraldati vedelkütuste tootmine 2006/07. majandusaastal eraldiseisvaks ärisegmendiks ja EE alustas majandusaasta lõpul Eesti Elektri- jaama juures asuva vedelkütuste tehase eraldamise protsessi,

asutades iseseisva äriühingu AS Narva Õlitehas. Sellega väärtustab EE vedelkütuste tootmist kui omaette äri, perspektiiviga seda laiendada. EE strateegiline eesmärk on suurendada Eestis oma vedelkütuste toodangut 134 tuh tonnilt möödunud majandusaastal 500 tuh tonnile aastas järgneva viie aasta jooksul. Selleks suurendatakse olemasolevate seadmete töökindlust ning alustatakse investeeringuid uute tootmisvõimsuste rajamiseks juba järgmisel majandusaastal.

Teine strateegiline suund on laiendada vedelkütuste tootmist väljapoole Eestit. Eestis kasutatav eri põlevkividest vedelkütuste tootmise tehnoloogia on üks edumeelsemaid kogu maailmas.

Esimese praktilise sammuna omandas EE enamosaluse Jordaania äriühingus. Äriühingu kaudu on sõlmitud

koostöökokkulepe Jordaania valitsusega teostamiseks uuringu, mille lõppeesmärgiks on riiki põlevkiviõlitehase rajamine. Kui uuringutulemused osutuvad edukaks, alustatakse ettevõttega läbirääkimisi kontsessioonilepingu sõlmimiseks, millega antakse ettevõttele määratud ressursid pikaajalise kasutusse. Sellele võib järgneda tehnoloogia arendamine ja võimalik investeeringu teostamine.

Lisaks alustatud kahele strateegilisele projektile otsib EE lisavõimalusi Jordaania sarnasele projektile eesmärgiga arendada põlevkiviõli tootmist suurtes põlevkivimaardlates väljaspool Eestit.

Elektrienergia ülekanne

2006/07. majandusaastal anti Põhivõrku 9 821 GWh elektrienergiat ning võrku läbis 9 524 GWh elektrienergiat, Põhivõrgu kaod moodustasid 296 GWh (3%). 2005/06. majandusaastal anti võrku 10 062 GWh elektrienergiat ning võrku läbis 9 773 GWh elektrienergiat, Põhivõrgu kaod moodustasid 289 GWh (2,9%). Elektrienergia ülekande segmendi müügitulud ulatusid lõppenud majandusaastal 1 125 mln kroonini, kasvades aastaga 60 mln kr võrra (5,6%).

Segmendi äritulud moodustasid 1 127 mln kr, kasvades aastaga 47 mln kr võrra (4,3%). Elektrienergia ülekande segmendi ärikasum moodustas 329 mln kr, kasvades eelmise majandusaastaga võrreldes 66 mln kr (25,2%).

Eesti elektrisüsteemi süsteemihalduri Põhivõrk investeeringutes oli lõppenud majandusaasta kõige suuremaks investeerimisobjektiks 190 mln kr maksnud Kiisa-Balti 330 kV õhuliini valmimine, tänu millele suurenes Põhja- ning Lääne-Eesti ja Estlink kaabli varustuskindlus. Narva lähistel paiknevat Balti alajaama

PÕHIVÕRGU TÄHTSAMAD MAJANDUSNÄITAJAD		
MLN KR	2006/07	2005/06
MÜÜGITULU	1 125	1 065
ÄRIKASUM	329	263
PUHASKASUM	209	138
INVESTEERINGUD	585	670
ÄRITEGEVUSE RAHAVOOGUDE SUHE INVESTEERINGUTESSE	0,9	0,7

Tallinna külje all asuva Harku alajaamaga ühendava 330 kV pingega õhuliini rajamiseks investeeriti kokku 445 mln kr.

Põhivõrgu töökindluse ja kvaliteedi tagamiseks investeeriti 164 mln kr, millest suuremateks objektideks olid Püssi 110 kV

jaotusseadme renoveerimine (63 mln kr), Papiniidu 110 kV jaotla renoveerimine (26 mln kr) ning energiasüsteemi dispetšerjuhtimissüsteemi uuendamine (15 mln kr).

Elektrienergia ülekande müügi laiendusse investeeriti lõppenud finantsaastal 149 mln kr, milles suuremateks objektideks olid Emajõe 110 kV AJ ehitamine (51 mln kr), Ülejõe 110 kV AJ renoveerimine ja laiendamine (21 mln kr), Viru-Nigula tuulepargi liitumine (18 mln kr), Estlinki liitumine Harku alajaamas (15 mln kr), Iru alajaama laiendus (15 mln kr) ning Kohila JV liitumise osa (11 mln kr). Segmendi investeeringud 2006/07. majandusaastal kokku ulatusid 585 mln kroonini.

EE kontserni 2006/07. majandusaasta olulisima sündmusena valminud Balti riikide elektriturge Põhjamaade omaga ühendava merekaabel Estlink ühendab Tallinna lähedal asuvat Harku 330 kV alajaama ja Helsingi külje all paiknevat Espoo 440 kV alajaama. Lisaks energiakaubanduse võimaldamisele pakub kaabel ka mitmeid energiasüsteemi toimimiseks olulisi tehnilisi lisaväärtusi nagu elektrisüsteemi sageduse hoidmine ning *black-start* funktsioon, mis võimaldab avariijärgselt Eesti elektrisüsteemi taaskäivitamist.

Rahvusvahelises plaanis oli teiseks oluliseks sündmuseks Eesti, Läti ja Leedu põhivõrkude koostööorganisatsiooni BALTSO moodustamine 2006. a märtsis. Endise Balti riikide elektrisüsteemide dispetšerjuhtimise keskuse DC Baltija asemele loodud

organisatsioonis on elektrisüsteemi juhtimisega seotud funktsioonid nüüdsest jagatud Balti riikide kolme põhivõrguettevõtja vahel.

2006/07. majandusaasta jooksul valmis ka kolm uut tüüpi gaasisolatsiooniga 110 kV jaotusseadet – Tallinnas Tõnismäe ja Elektriijaama alajaamas ning Tartus Emajõe alajaamas. Uut tüüpi jaotusseadme ligi 20x10 m mõõtmetega kinnine hoone on traditsioonilisest avatud jaotlaga alajaamast üle 10 korra väiksem ja müratu, mis teeb uue lahenduse iseäranis sobivaks linnakeskkonda. Esimene taoline seade paigaldati Eestis aasta varem Tallinnas paiknevasse Kivimäe alajaama. Jaanuaris valmis ka senini Eesti võimsaima Viru-Nigula 25 MW tuulepargi liitumist võimaldav 110 kV alajaam.

Koostöös Jaotusvõrguga alustati lõppenud majandusaastal uue võrguhaldustarkvara loomist, mille eesmärk on kogu energiasüsteemi seadmeid puudutava tehnilise informatsiooni ja selle töötamise koondamine ühtsesse andmebaasi. Käesoleva majandusaasta lõpuks juurutatav spetsiaalselt EE ja EE klientide vajadustele vastava tarkvaralahenduse loomine on Eesti senise ajaloo üks kallemaid IT projekte, mis hõlbustab nii andmete kogumist ja analüüsimist kui ka osapooltevahelist infovahetust.

Tulevikku suunatud töökorralduslikest muudatustest olulisim on majandusaasta lõpus seniste käidu- ja arendusosakondade koondamine ühtsesse võrguhalduse valdkonda.

“PÕHIVÕRGU PEAMINE ARENGUSUUND JÄRGNEVATEKS AASTATEKS ON ÜHENDUSTE LOOMINE LÄÄNE-EUROOPA ELEKTRISÜSTEEMIDEGA.”

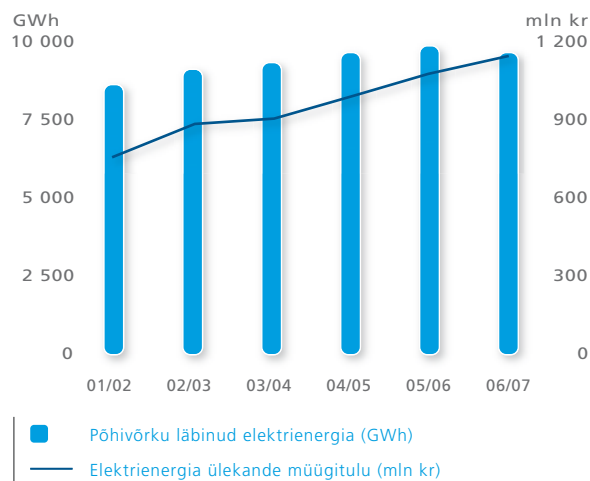
LEMBIT VALI
Põhivõrk, juhataja

Tehtud muudatus võimaldab edaspidi hallata efektiivsemalt Põhivõrgule kuuluvaid liine ja alajaamu. Elektriseadmete hoolduskulu vähendamise eesmärki täidavad ka järgmiseks kolmeks aastaks sõlmitud raamlepingud hooldustööde ning lülitus-toimingute teostamiseks Põhivõrgu liinidel ja alajaamades.

Suurimad töövõtjad alajaamade ehitus- ja renoveerimistööde osas olid lõppenud majandusaastal ABB, Merko Ehitus, Siemens, Empower EEE ja Elektriteenused.

Põhivõrgu peamine suund järgnevatel aastatel on lõimimine Euroopa Liidu energiasüsteemidega. Käimas on analüüs Balti riikide elektrisüsteemide ja nende ühenduste kohta lääneriikidega aastal 2025. Uuring on üheks eelduseks strateegilisele projektile viimaks Balti riigid üle samale sagedusele Kesk-Euroopa ühendatud energiasüsteemiga.

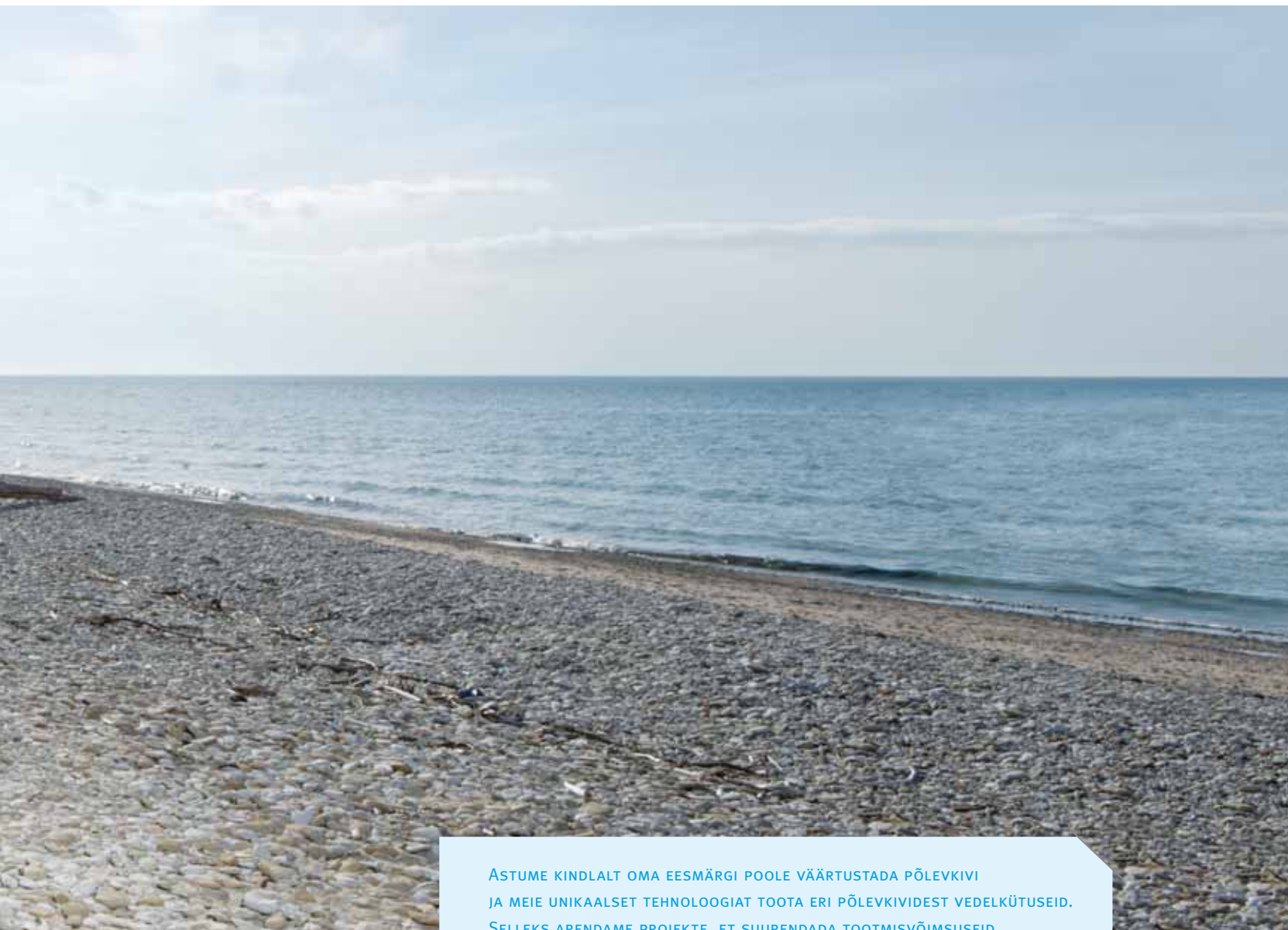
2007/08. majandusaastal näeb mahukas investeerimisprogramm ette elektrivõrgu renoveerimise jätkamist. Samuti jätkuvad ettevalmistustööd teise merekaabli rajamiseks Eesti ja Soome vahele. Otsustamisele tuleb ka elektrisüsteemi avariireserve tagamise moodus tulevikuks kas vedelkütusel töötava gaasiturbiini abil või muul moel.

Uuel majandusaastal liituvad Põhivõrguga mitmed uued elektritootjad, sealhulgas Tartus Anne alajaamas liituv koostootmisjaam, Vão elektrijaam Tallinna lähistel Iru ning mitmed valmivad tuulepargid üle Eesti. Renoveerimistööd lõpetatakse paljudes alajaamades, sealhulgas Papiniidu, Rummu, Püssi, Virtsu, Keila ning Tallinna Ülemiste ja Lasnamäe alajaamades.

Narva Õlitehase remonditeenistuse juhataja **Boriss Kindorkin**
Eesti Energia arendusprojektide juht **Priit Ploompuu**
Narva Õlitehase juhatuse liige **Aleksandr Kaidalov**
Eesti Energia arendusprojektide juht **Andres Anijalg**
Narva Õlitehase insener **Kirill Kaidalov**

ASTUME KINDLALT OMA EESMÄRGI POOLE VÄÄRTUSTADA PÕLEVKIVI
JA MEIE UNIKAALSET TEHNOLOGIAT TOOTA ERI PÕLEVKIVIDEST VEDELKÜTUSEID.
SELLEKS ARENDAME PROJEKTE, ET SUURENDADA TOOTMISVÕIMSUSEID
JA TEHA RAHVUSVAHELIST KOOSTÖÖD.

Elektrienergia jaotamine

2006/07. majandusaastal sisenes Jaotusvõrku 6 577 GWh elektrienergiat ning võrku läbis 6 033 GWh, Jaotusvõrgu kaod moodustasid 544 GWh (8,3%). See on ühtlasi kõigi aegade parim näitaja, aasta tagasi moodustasid kaod 9,8% võrku antud elektrienergiast. Segmendi müügitulud kokku moodustasid 2 569 mln, kasvades aastaga 89 mln kr (3,6%). Müügitulust 2 482 mln kr moodustus elektrienergia jaotusteenuse tulud ning 86 mln kr muud tooted ja teenused, põhisias liitumisteenuste müük.

Jaotusvõrgu äritulud moodustasid 2006/07. majandusaastal 2 573 mln kr, kasvades aastaga 88 mln kr võrra (3,5%). Elektrienergia jaotuse segmendi ärikasumiks kujunes 351 mln kr, püsisdes samal tasemel aastataguse tulemusega (-0,3%).

Jaotusvõrgu investeeringutes olid jätkuvalt esimesel kohal 412 mln krooniga uute liitumiste ehitused, sellele järgnes 201 mln krooniga pingekvaliteedi programm ning võrgu rekonstrueerimine. Elektrivõrgu arendusse investeeriti 44 mln krooni ning uute 10 ja 110 kV alajaamade jaotusseadmete ehitusse 40 mln kr.

Kontserni üks strateegiline eesmärk on aastaks 2010 alandada Jaotusvõrgu võrgukaod 7%-ni ja likvideerida elektripingega seotud probleemid kõikidel klientidel.

JAOTUSVÕRGU TÄHTSAMAD MAJANDUSNÄITAJAD

MLN KR	2006/07	2005/06
MÜÜGITULU	2 569	2 480
ÄRIKASUM	351	352
PUHASKASUM	201	198
INVESTEERINGUD	800	970
ÄRITEGEVUSE RAHAVOOGUDE SUHE INVESTEERINGUTESSE	0,7	0,5

Elektrienergia ülekande ning jaotamise segmendi ärikasumile mõjus positiivselt elektrivõrgu kadude alanemine kõigi aegade madalaimale tasemele, kodumaine elektrienergia tarbimise kasv ning alates 2005. a märtsist kasutusele võetud uued võrgutasud.

Võrgukaod

Võrgukadude vähendamine ning võrkude töökindlus on kontserni üks olulisematest prioriteetidest, et tagada klientidele

“VÕRKUDE TÖÖKINDLUSE JA TÕHUSUSE TÕSTMINE KOOS KADUDE VÄHENDAMISEGA ON JAOTUSVÕRGU PRIORITEET KA JÄRGMISEL MAJANDUSAASTAL.”

MARGUS UUDAM
Jaotusvõrk, juhataja

kvaliteetse elektrienergia kättesaadavus ja võrkude kõrge efektiivsus. Võrkude efektiivsuse üks olulisemaid näitajaid on võrgukadude osakaal võrku antavast elektrienergiast.

Kadude ajalooline trend on olnud juba aastaid alanev. 2006/07. majandusaastal alanesid kodumaised võrgukaod 10,6%-ni (1,5% võrra) ja Jaotusvõrgu kaod 8,3%-ni (1,5% võrra), mis on kõigi aegade kõige madalaimad näitajad. Võrgukadude vähenemise tulemusel säästeti lõppenud majandusaastal ca 132 GWh elektrienergiast.

Kadude vähenemine on saavutatud põhiosas kommertskadude vähenemise arvelt tänu sihipärasele investeerimistegevusele ja tööle elektrivõrgu kaasajastamisel ning elektritarbimise kontrolli tõhustamisele. 2006/07. majandusaastal investeeriti Põhi- ja Jaotusvõrgu arendusse kokku 1,4 mld kr, mis moodustas ca 65% kogu kontserni investeeringute mahust. Viimase kaheksa aastaga ligikaudu 10% võrra vähenenud kodumaised võrgukaod on võimaldanud kontsernil säästa sadu miljoneid kroone.

EE jätkab investeeringute tegemist võrkude efektiivsuse tõstmiseks ka järgnevatel aastatel. 2007/08. majandusaasta investeeringutest suunatakse võrkude arendusse 1,4 mld krooni ehk 45%.

Jaotusvõrk alustas 2006/07. majandusaastal järgmise viie aasta strateegia elluviimist. Strateegia kohaselt on Jaotusvõrgu eesmärk vähendada riketest põhjustatud kliendikatkestuste arvu poole võrra ning SAIFI ehk katkestuste arvu klientide kohta 0,83-ni.

Eesmärgid näevad lisaks ette Jaotusvõrgu tehnilise ja kommertskao taseme alanemist 7%-ni ning klientide pingeprobleemse elektrivarustuse lahendamist. Kliendi rahulolu võrgu-teenustega peaks tõusma 85%-ni. Jaotusvõrk töötab selle nimel, et suureneks töötajate pühendumus (pühendumuse indeks 65). Finantseesmärgiks on hoida EVA ehk majanduslik lisaväärtus positiivne.

2006/07. majandusaastal suurendas Jaotusvõrk oluliselt investeeringuid töökindluse suurendamiseks ning pingeprobleemse

elektrivarustuse lahendamiseks. Aasta jooksul alanes investeeringute tagajärjel ja liinikoridoride hooldamise tulemusena kliendikatkestuste arv klientide kohta (SAIFI) 1,66-lt 1,61-ni.

Televõrgu poolt 2007. a juulis käikuantav lairibatehnoloogial põhinev mobiilse interneti sidevõrk sagedusalas 450 MHz pakub täiendavaid võimalusi ka võrkude efektiivsemaks ning operatiivsemaks haldamiseks läbi elektriarvestite kauglugemise, Jaotusvõrgu lahkülilite juhtimise ja katkestuste automaatse registreerimise kesk- ning madalpingevõrkudes.

Klientide rahulolu Jaotusvõrgu teenusega kasvas aasta jooksul 76%-lt 78%-ni. Rahulolu-uuring näitab, et klientide ootused on enim seotud just rikete arvu alanemisega ning pingeprobleemse elektrivarustuse lahendamise. Samuti kasvavad klientide ootused uute liitumiste väljaehitamise kiiruse osas. Kõrgelt on kliendid hinnanud elektrike töö kvaliteeti, asjatundlikkust ning korrektsust.

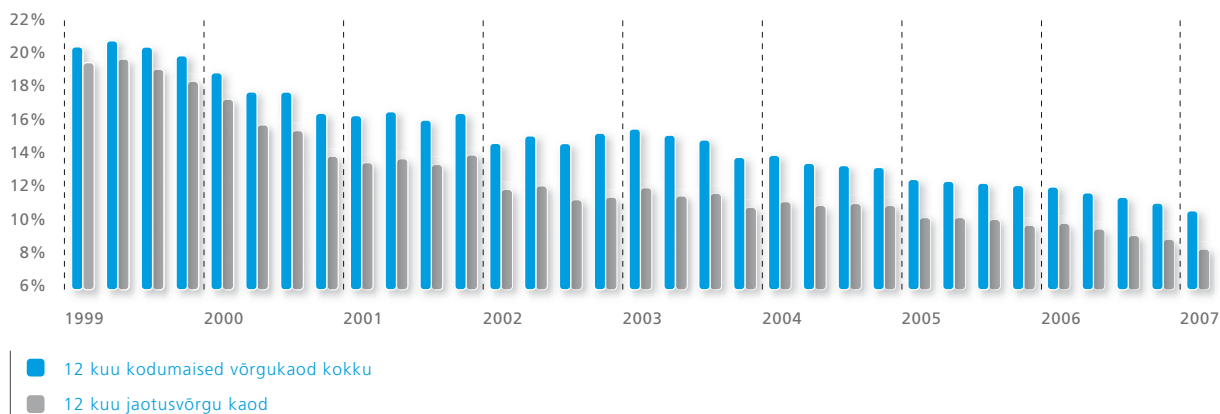
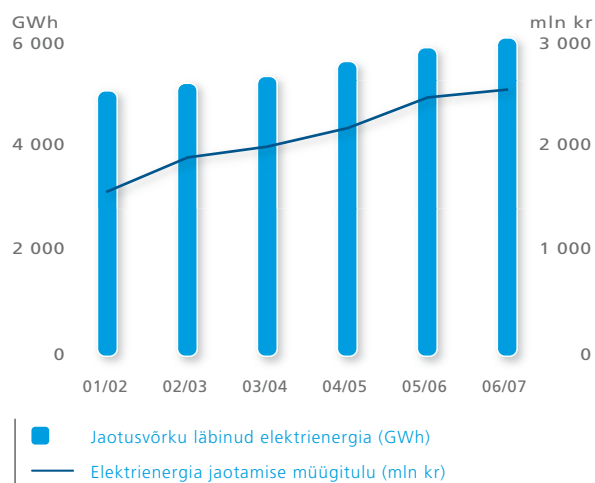
Jaotusvõrgu töötajate pühendumust kajastav indeks kasvas aasta jooksul 45-lt 51-ni. Majandusaasta algas struktuuri-muudatusega, mille tagajärjel asendus piirkondlik juhtimine funktsionaalse juhtimisega. Lisaks mõjutasid töötajate pühendumust erialaste koolituste mahu kasv, palgasüsteemi arendamine ning töökeskkonna paranemine.

Koostöös Põhivõrguga alustati uue võrguhaldustarkvara soetamist ja juurutamist. Poolteist aastat vältava tarkvara juurutuse projekti eesmärgiks on senisest tõhusam elektrivõrgu juhtimine ja investeeringute planeerimine, mis tagab kokkuvõttes klientidele parema teenuse.

Kui seni on Jaotusvõrk kasutanud elektriarvestite kauglugemist peamiselt suurte äriklientide puhul, siis tulevikus on võimalik kaasata sellesse ka väiksema energiatarbimisega kliendid. Lähiaastatel on üheks prioriteediks kaugloetavate arvestite osakaalu oluline suurendamine. Kauglugemine võimaldab esitada klientidele arveid täpselt tarbitud elektrienergia koguste eest ja annab klientidele võimaluse nii reaalajas kui ka statistiliselt jälgida oma energiatarbimist ning kulusid. Kauglugemisega arvestid toovad kaasa efektiivsema

töökorralduse ja tõstavad turu avanedes kliendi mugavust elektrimüüja vahetamisel. Kaugloetavate arvestite paigaldamisel on järgneva nelja aasta jooksul prioriteetideks ärikliendid, eramud ning suurema tarbimisega kortermajad.

Lisaks eeltoodule valmistub Jaotusvõrk põhjalikult elektrituru avanemiseks, luues kõigile tulevastele elektrienergia müüjatele võrdsed tingimused elektrienergia müügiks. Turu avanemiseks vajalikud muutused on kavas teostada hiljemalt aastaks 2009, mil elektriturg avaneb juba 35% ulatuses.

Elektri müük ja klienditeenindus

Elektri müügi ja klienditeeninduse segmendi müügitulud 2006/07. majandusaastal olid kokku 3 748 mln kr, kasvades aastaga 114 mln kr võrra (3,2%). Segmendi müügitulud ekspordist moodustasid 507 mln kr, vähenedes seoses Baltimaadesse eksporditud elektrienergia koguse kahanemisega aastaga 99 mln kr võrra.

Kokku moodustas 2006/07. majandusaastal müük Eesti turule 6 610 GWh, kasvades aastaga 375 GWh võrra ehk 6,0% võrreldes 2005/06. majandusaastaga. Elektrienergia müük Eesti avatud turul kasvas 29,8% (168 GWh), müük suletud turu äriklientidele kasvas 3,1% (107 GWh), koduklientidele 3,7% (53 GWh) ning võrguettevõtjatele 6,3% (47 GWh).

Elektrienergia nõudluse mootor Eestis oli jõudsalt kasvanud majandus. Kasvu ulatust pärssis 2006/07. majandusaasta keskmine temperatuur, mis oli 1,9 kraadi võrra kõrgem kui 2005/06. aastal ning vähendas elektrienergia müüki hinnanguliselt 200–220 GWh võrra. Regionaalselt müüdi kolmandik elektrienergiast Tallinnas. Müük Harju maakonnas tervikuna moodustas ligikaudu poole EE Teeninduse suletud turu müügist.

Teeninduse segmendi kodumaine elektrienergia müük (nii kontserniväline kui -sisene) kasvas eelmise aastaga võrreldes 5,7%, kokku müüdi 6 810 GWh elektrienergiat. Rahaliselt kasvas müük ca 8%. Majanduskasvu kõrval avaldas mõju töhus koostöö Jaotusvõrguga elektrikao alandamisel ja ühe suurkliendi lisandumine. EE-ga liitunud uute klientide arv oli 4 000 ning sõlmitud liitumislepingute arv 6 156, mis on 23% rohkem kui möödunud aastal.

Suurim kontserniväline müügi kasv suletud turule oli 11,5%, kus aasta jooksul lisandus palju uusi ärikliente. Ida-Virumaale järgnes 8%-se kasvuga Harjumaa (va Tallinn), ülejäänud maakondades jäi kasv alla 4%.

TEENINDUSE TÄHTSAMAD MAJANDUSNÄITAJAD

MLN KR	2006/07	2005/06
MÜÜGITULU	3 748	3 633
ÄRIKASUM	167	52
PUHASKASUM	163	20
INVESTEERINGUD	12	0
ÄRITEGEVUSE RAHAVOOGUDE SUHE INVESTEERINGUTESSE	20,2	N/A

EE Teeninduse poolt suletud turul müüdnud elektrienergia keskmine hind 2006/07. majandusaastal oli 41,83 s/kWh, kasvades aastaga 1,2 senti võrra. Avatud turul müüdnud elektrienergia keskmiseks hinnaks kujunes 2006/07. majandusaastal 37,4 s/kWh ning see aastaga ei muutunud.

Müügi ja klienditeeninduse tulemusi mõjutas oluliselt elektrienergia ekspordi kahanemine 559 GWh võrra (-31,6%), mille tõttu vähenesid ka elektrienergia eksporditulud. Vähenenud elektrienergia ekspordi peamiseks põhjuseks oli ekspordi kahanemine Baltimaadesse seoses kallinenud eksporthinnaga, soojema talveperioodi ning kõrgete veetasemetega Läti hüdroelektrijaamades. Ekspordi langust vähendas 2007. a esimeses kvartalis alanud eksport Soome Estlink kaabli kaudu. Kokku eksporditi Põhjamaadesse 401 GWh elektrienergiat.

Müügi ja klienditeeninduse segmendi ärikasum tõusis majandusaastaga 115 mln kr võrra (+223,6%), kokku 167 mln kroonini. 2007. a kevadel läbiviidud kliendirahulolu uuring näitas, et aastaga tõusis EE koduklientide rahulolu nii klienditeeninduse, arvelduse, elektri kvaliteedi kui EE maine osas; kõige enam ehk 6% kasvas klientide rahulolu elektrienergia osas.

Teeninduse tootearendus- ja haldusosakonna juhataja Jüri Johansson

Teeninduse äriklientide ja võrgumüügi valdkonnajuht Andres Keba

Teeninduse turundusjuht Kätlin Sumberg

Teeninduse ärisüsteemide arenduse ja halduse osakonna juhataja Priit Tampere

Teeninduse jaevalkonna juht Andres Valgerist

ASTUME KINDLALT OMA EESMÄRGI POOLE, ET OLLA AASTAKS 2015 HEAKS ENERGIA-
TEENUSE PAKKIJAKS KAHELE MILJONILE KLIENDILE RAHVUSVAHELISTEL TURGUDEL.
OLEME ASTUNUD SAMME RAHVUSVAHELISTUMISE, PIIRIDE ÜLETAMISE, TUGEVA
PARTNERLUSE LOOMISE SUUNAS. SOOVIME OLLA MÜÜGILE KESKENDUV KLIENDI-
SÕBRALIK ENERGIAETTEVÕTE.

Viimane on põhjustatud kaks aastat pea muutumatuna püsinud elektrienergia hinnast, sujuvast klientide teenindamisest hinnamuutuse perioodil ning ka Eesti majanduse olukorrast üldiselt. Väga kõrgelt hinnatakse ka EE klienditeenindajaid, kliendihaldureid ja spetsialiste, kellega kliendid kokku puutuvad. Lisaks näitas uuringufirma TNS Emori poolt 2006. a märtsis koostatud Eesti teeninduse indeksi uuring, et Eesti suurettevõtetest on parima teenindusega klienditeenindusbürood EE-l; sügisel 2006 läbi viidud kordusuuringus sai EE taas positsiooni parimate seas.

Teeninduse äriüksus alustas lõppenud majandusaastal mitme uue teenuse pakkumist. Tavaolukorras kümne päeva jooksul võrguühenduse taastamine on koduklientidele nüüdsest uue teenusena võimalik 24 h jooksul. Klientide soovil teostab EE nüüdsest ka rikke kõrvaldamist plommitud ahelas, väljastab korterelamutele tarbimisele kaasa aitavat elektrienergia tarbimise teatist ja teostab võrgu ümberehitust, kui kliendil on soov arvesti või liitumiskilp ümber tõsta.

Elektrikadude vähendamiseks käivitas Teenindus elektrivarguste vihjeinfo kanalid, mis osutusid oluliseks lüliks elektrikadude tuvastamisel. Kliendid on hästi vastu võtnud „Osta elektrit poest“ projekti – poole aastaga on kauplustes elektriarvet tasuvate inimeste arv kasvanud 125%. Möödunud majandusaastal laienes teenus Tallinna Konsumi kauplustesse, kus tekkis juba esimestel kuudel maksjatest püsiklientuur.

Pidevalt on kasvanud kõnekeskuses teenindatud klientide arv. Samas on suurenenud ka vastatud kõnede osakaal, mis on tänaseks juba ligi 87% kõigist sissehelistatud kõnedest. Aastaga teenindati kokku ligi 430 000 kliendikõnet. E-pöördumiste arv on aastaga kasvanud 21%. Viimase aastaga on klientide kuine suhtlus e-kanalites tõusnud juba 50 000 kontaktini koduklientide ja 10 000 kontaktini äriklientide seas. SMS-i teel annavad kliendid igakuiselt teada keskmiselt 14 000 elektrinäitu.

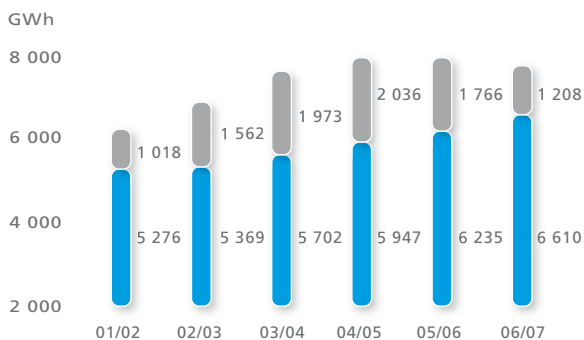
Teeninduse üks strateegiline eesmärk on kasvatada elektrimüügi mahtu kiiremini elektrituru kasvust. Seoses turu peatse avanemisega valmistatakse Jaotusvõrgu kõrval ka teiste suuremate võrguettevõtjate võrguteenuse müümiseks. Tähelepanu keskmes on kliendirahulolu kasvatamine. Klientidele soovib EE pakkuda lisaväärtust uute teenuste turule toomisega ja EE kontserni ettevõtete pakkumistega.

Eelpool toodud plaanide elluviimiseks kaasajastatakse infosüsteemid. Võimalikult palju olemasolevaid ja uusi teenuseid tehakse kättesaadavaks e-kanalites. Klientide ootustele vastamiseks ja väärtuse loomiseks müügi- ja turundustegevuses on juurutamisel segmendipõhised kliendihalduspõhimõtted.

Energiakaubandus

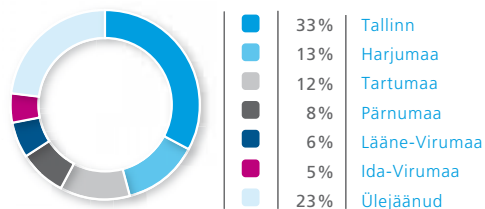
Jaanuaris 2007 asutas EE energiakaubandusega tegeleva äriüksuse, mille põhieesmärk on EE kontserni elektri tootmise

ELEKTRIENERGIA MÜÜK

■ Müük Eestis
■ Eksport

ELEKTRIENERGIA MÜÜK SULETUD TURUL MAAKONNITI

ning ostu- ja müügiportfellide kujundamine. Energiakaubandus korraldab EE tegevust elektri müüjana ja ostjana välisturgudel, sealhulgas jaanuaris 2007 Estlinki käivitamisega lisanud Skandinaavia turul. Lisaks tegutseb energiakaubandus üksus EE bilansihaldurina.

Augustis 2006 omandas EE täielikult Soome energiavaldkonna maaklerfirma Solidus, mis oli EE jaoks esimene väljaspool Eestit ostetud energiaettevõtte. Solidus tegutseb elektribörsi Nord Pool liikmena, hallates oma klientide elektriportfelle ning pakudes elektriturul tegutsemisega ja riskihaldusega seonduvaid nõustamis- ja ekspertteenuseid. Soliduse omandamisega sai EE maaklerfirma õigused ja valmisoleku Soome turul tegutsemiseks, kompetentsi professionaalse meeskonna näol ja võimalused edasiseks laienemiseks. Edukas koostöö Solidusega aitas 2007. a-ks koostada väga hea elektrimüügi portfelli, eriti arvestades hinnakõikumisi 2006/07. majandusaastal.

2007. a alguses muutus Põhjamaade elektribörsi Nord Pool Helsinki piirkonna spot-hind ka elektri ostu-müügi indeks-hinnaks Baltimaades. Selle tulemusena on lihtsustunud elektri-kaubandus ja turg on muutunud läbipaistvamaks.

EE asutas Lätis tütarettevõtte E. Energy, mis sai septembris 2006 Läti regulaatorilt loa elektrienergia müügiks.

Esimesed kliendid on esitanud elektritarnija vahetuse taotluse ja E. Energy alustab elektri müüki Lätis 1. juulil 2007. Leedus on asutatud ja kantud äriregistrisse EE tütarettevõtte Lumen Balticum, mis hakkab tegutsema Leedu avatud energiaturul.

2007/08. majandusaasta eesmärk on arendada kolme välisturu suunda, sealhulgas käivitada asutatud tütarettevõtte Leedus ning teha järgmised sammud Skandinaavia suunal.

Oluline teema on Baltikumi turukorralduse arendamine, eesmärgiga ühtlustada regiooni elektriturul regulatsioon. Oluline on arendada Euroopa Liidust väljaspool asuvatelt tootjatelt elektri ostmisega seotud regulatsiooni, leevendamaks CO₂ kaubanduse piirangutest ja erinevatest keskkonnanõuetest tulenevat ebavõrdset konkurentsiolekorda.

Oodata on elektrikaubanduse lihtsustumist Eesti ja Soome vahel seoses Eesti süsteemihalduri astumisega Euroopa süsteemihaldurite ühenduse ETSO liikmeks, mille järel vähenevad Eestist Soome suunduva elektrile kehtestatud tasud.

Tulenevalt Leedu Ignalina tuumaelektrijaama eelseisvast sulgemisest, jätkuvad ettevalmistused 2010. a järgse tarneportfelli koostamiseks. Samuti jätkuvad tarnepõhimõtete ja hinnastuse eeltööd elektriturul edasiseks avanemiseks Eestis 2009. a-l.

“EESTI ENERGIAL ON PARIMAD EELDUSED OLLA ETTEVÕTETE JAOKS PIKAAJALISEKS ELEKTRITARNIJAKS BALTI REGIOONIS, SEST MEIL ON NII PRAEGU KUI KA PÄRAST 2009. AASTAT ELEKTRITOOTMISE VÕIMSUSI ROHKEM KUI NÕUDLUS PRAEGUSTE KLIENTIDE POOLT EELDAB.”

JAAANUS ARUKAEVU
Energiakaubandus, direktor

Toetavad ärid

Toetavate äride segmendi müügitulu 2006/07. majandusaastal oli kokku 867 mln krooni, kasvades aastaga 77 mln kr võrra (9,7%). Müügituludest 549 mln kr moodustasid kontsernisesed tulud. Kontsernivälised müügitulud ulatusid 318 mln kr-ni, milles ekspordi osakaal oli 60,8%.

Segmendi äritulud kasvasid lõppenud majandusaastal 101 mln kr võrra (12,6%), ulatudes 904 mln kr-ni.

Energoremont

Segmendi suurimaks üksuseks tõusis lõppenud majandusaastal Energoremont, kelle äritulud ulatusid 257 mln kr-ni, kasvades aastaga 9,8%. Energoremont on peaaesjalikult energeetikasektorile seadmeid ning metallkonstruktsioone projekteeriv, valmistav, paigaldav ja hooldav ettevõtte. Ekspordi osakaal ettevõtte käibest on viimaste aastatega kasvanud üle 1,5 korda ning tooteid on tarnitud enam kui 30 riiki üle maailma. Ettevõtte ärikasum lõppenud majandusaastal pea kahekordistus ning ületas 16 mln kr. Energoremondi kvaliteedi- ja keskkonnanjuhtimissüsteemid on sertifitseeritud ISO 9001 ja ISO 14001 standarditele vastavalt.

Tehnoloogiliste projektilahenduste pakkuja Energoremont täitis 2006/07. majandusaastal oma tähtsaima strateegilise

SEGMENTI ÄRITULUD

MLN KR	2006/07	2005/06	Muutus
ENERGOREMONT	256,9	234,1	9,8%
ELEKTRITEENUSED	247,9	264,1	-6,1%
TELEVÕRK	104,8	88,4	18,5%
ELPEC	44,0	42,8	3,0%
KINNISVARA	108,7	73,4	48,1%
MUUD TUGITEENUSED JA GRUPI JUHTIMINE	142,1	100,4	41,6%
SEGMENTI ÄRITULUD KOKKU	904,4	803,1	12,6%

eesmärgi saada firmaks, kes omab tugevat projektorganisatsiooni ja on võimeline haldama projekte disainlahenduste kaudu.

Majandusaastal viidi lõpule endise Eesti Põlevkivi tütarettevõtte AS Mäetehnika ost. 1. aprillist 2007 Energoremondiga ühendatav ettevõtte vähendab EE kontserni hierarhilisust ning soodustab sünergia ettevõtete tegevustes. Samaselt Energoremondiga on Mäetehnika põhitegevusala metalltoodete ja seadmete valmistamine ning hooldus.

“JÄRGISE MAJANDUSAASTA OLULISIM EESMÄRK ON MÄETEHNICA ÜHENDAMINE ENERGOREMONDIGA JA KOMPLEKSTEENUSTE MÜÜK VÄLISTURGUDELE.”

REIN UNGERT
Energoremont, peadirektor

Alustati Narva Õlitehase moderniseerimiseks termilise osa projekteerimistöödega. Majandusaasta lõpuks teostati edukalt 30–40% töödest ning plaan on kogu õlitehase projekti ulatuses kaasa lüüa.

Käivitati universaalne ja Baltikumis unikaalne tööpink, mis võimaldab täisautomaatjuhtimisega sise- ja välistöötlust. Alustati töötajate väljaõppega.

Energoremondi strateegiline eesmärk on kompleksteenuste osakaalu suurendamine ekspordis. 2006/07. majandusaastal lõpetati edukalt neli kompleksprojekti ja alustati viie uue projektiga Soomes ja Rootsis suurusjärgus 50 mln kr. Ekspordi osakaal kogukäibest moodustas 65%.

Sõlmiti kokkulepped mitmete uute klientidega roostevabast terasest seadme valmistamiseks, sealhulgas firmadega Camfil, Universal Silencer, ThyssenKrupp, Siemens ja Indutec.

Energoremondi 2007/08. majandusaasta peamine eesmärk on Mäetehnika reorganiseerimine. Plaanis on roostevabast terasest seadmete tootmisvõimaluste laiendamine ning samuti projektilahenduste edasiarendus ja arendustegevuse tugevdamine.

Elektriteenused

Toetavate äride segmenti äritulude kujunemisel omavad olulist rolli ka Elektriteenuste tulemused. Ettevõtte äritulud ulatusid

SEGMENTI ÄRIKASUM

MLN KR	2006/07	2005/06	Muutus
ENERGOREMONT	16,2	8,4	93,1%
ELEKTRITEENUSED	-4,6	8,5	-153,7%
TELEVÕRK	24,9	24,6	1,3%
ELPEC	9,6	7,5	27,4%
KINNISVARA	50,4	16,9	199,1%
MUUD TUGITEENUSED JA GRUPI JUHTIMINE	23,8	-15,4	-253,9%
SEGMENTI ÄRIKASUM KOKKU	120,3	50,5	138,3%

möödunud majandusaastal 248 mln kr-ni, kahanedes 16 mln kr võrra (6,1%). Elektriteenused loodi kontserni Põhja Jaotusvõrgu hoolduseks, remondiks ning ehituseks, mistõttu mõjutab Jaotusvõrgu ja Põhivõrgu investeerimistegevus otseselt ettevõtte tulemuste kujunemist.

Kontserni võrguettevõtete investeeringute maht 2006/07. majandusaastal kahanes 255 mln kr võrra (-15,6%) ning vähendas Elektriteenuste majandustulemit. Võrreldes 2005/06. majandusaastaga kahanes ettevõtte ärikasum 13 mln kr võrra.

Ettevõttele on omistatud kvaliteedijuhtimissüsteemi sertifikaat ISO 9001:2000, keskkonnajuhtimissüsteemi sertifikaat

“ELEKTRITEENUSTE HEADE TULEMUSTE TAGATISEKS ON LADUS KOOSTÖÖ PÕHIVÕRGU JA JAOTUSVÕRGU UUTE ALAJAAMADE JA VÕRGUEHITUSPROJEKTIIDE TEOKS TEGEMISEL.”

ANDRY PÄRNPUU
Elektriteenused, juhatuse esimees

ISO 14001:2004 ning töötervishoiu ja tööohutuse sertifikaat OHSAS 18001:1999.

2007. a märtsis allkirjastas ettevõtte lepingu, mille kohaselt paigaldatakse Ruhnu saarele kaks tuulegeneraatorit koguvõimsusega 150 kW.

Märtsis allkirjastati kolmeaastane hooldusleping Jaotusvõrguga hooldamiseks Tartumaa, Virumaa, Kagu-Eesti piirkonna ning Tallinna linna elektrivõrku.

Sama aasta juunis allkirjastati leping Põhivõrguga Rummu 110 kilovoldise alajaama laiendamiseks. Inseneritehniliselt keeruka projekti raames uuendatakse alajaama 110 kilovoldised vana-
nenud seadmed, ehitatakse uus juhtimishoone ja piirdeaed ning parandatakse valgustust. Muuhulgas lisatakse alajaama täiendav trafo, mis võimaldab tulevikus teostada alajaama remont- ning hooldustöid ilma Rummu asula tarbijatele kaasnevate katkestusteta.

Portfelli laiendamiseks sõlmiti teenuste lepingud tänavavalgustuse hooldamiseks Tartus, Narvas ja Rae vallas. Veebruaris 2007 valmis Eesti Terviseradade projekti raames 2,5 km pikkune rajavalgustus Kuremaal, mis on Jõgeva maakonnas esimene omataoline.

2007. a lõpus lõpevad laiendatud Rummu alajaama tööd; samuti paigaldatakse ja ühendatakse selleks ajaks saare elektrivõrku Ruhnu tuulikud. Ruhnu tuulepargi projekt on

ettevõttele esimene omataoline, kuid tuuleparkide hoolduses on plaanis turgu laiendada.

Plaanis on lõpule viia struktuurimuudatus, mis koondab ettevõtte tugevamad ehitusjõud Tallinnasse, Tartusse ja Pärnu. Eesmärk on luua tugev ehitusteenuseid pakkuv struktuur, mis toetab Jaotusvõrgu investeringukava elektrivõrgu renoveerimiseks. Täna seisuga puudub esindus Pärnus, arendamist vajavad ka Tallinna ja Tartu üksused.

Alates 2. aprillist 2007 asus ettevõtet juhtima Andry Pärnpuu.

Elpec

Sarnaselt Elektriteenustele, sõltuvad ka Elpeci tulemused peamiselt võrguettevõtete investeerimistegevusest. Ettevõtte tegeleb elektrivõrkude projekteerimisega ning pakub ka inseneritehnilisi lahendusi ja konsultatsioone selles vallas. Lõppenud majandusaastal püsisid ettevõtte äritulud stabiilsena, kasvades 1 mln kr võrra (3,0%) võrreldes 2005/06. aastaga. Ärikasum kasvas 2 mln kr võrra (27,4%) ning ulatus pea 10 mln kr-ni.

Elpeci kvaliteedijuhtimise süsteem on vastavuses ISO 9001 standarditega.

Elpeci mõõdunud majandusaasta põhieesmärk oli toetada EE võrkude kvaliteedi tõstmise strateegilist sihti, mille käigus investeeritakse elektrivõrgu arendusse, pingeparandusse ja võrgu töökindlusesse.

“EE KONTSERNI STRATEEGILISTEST EESMÄRKIDEST ON ELPECI JAKS OLULISIM “KODU KORDA!”. ELEKTRIVÕRKUDE PROJEKTEERIMISTEENUSE NÕUDLUSE KASV NÕUAB MEILT TULEVAL MAJANDUSAASTAL UUTE INI-MESTE VÄRBAMIST JA KA ÜMBERÕPET. “

VELJO ALEKSANDROV
Elpec, juhatuse esimees

Elpeci ülesandeks oli EE-ga liituda soovivate isikute liitumisprojektide võimalikult kiire teostamine ning Jaotusvõrgu pingeparanduse ja töökindluse projektide suurenenud vajaduse katmine. Lisaks kuulus Elpeci põhitegemiste hulka maakasutuslepingute sõlmimine maaomanikega, et vajalikud elektrialased tööd alata saaksid.

Eelmist majandusaastat iseloomustab majanduskasvust tulev elektrienergia liitumiste ülisuur arv, mis mõjutas ka Elpeci tööd. 2006/07. majandusaastal tehti keskmiselt 140 päevaga 1 145 projekti, sõlmiti 4 087 maakasutuslepingut ning teostati 150 geodeetilist alusplaani. Kogukäibest moodustas projekteerimine 69% ja maateenus 31%.

Eelmisel majandusaastal viidi lõpule ettevõtte ümberprofileerimine – endisest kõrgepinge projekteerimise ettevõttest sai madalpinge projekteerimise firma. Ümberkorraldused tulenesid kontsernisisesest nõudluse muutumisest ehk Jaotusvõrgu suurenenud vajadusest kesk- ja madalpinge projektide järele, samal ajal kui Põhivõrgu vajadus eelprojektide järele kadus. See tõi kaasa suure muutuse töötajaskonnas, samas suudeti selle juures toodangu tase säilitada. Lahkusid vanemad kõrgepinge projekteerijad ning juurde tuli noori kesk- ja madalpinge projekteerijaid.

Olulisematest ehitusobjektidest alustati Tartu-Viljandi-Sindi 330 kV liini trassivaliku projekteerimise ja maakasutuslepingute sõlmimisega. Tegemist on mahuka projektiga, sest ehitusloa saamiseks on vajalik saavutada kokkulepped üle 400 maaomanikuga. Alustati Narva Elektriijaamade detailplaneeringu tegemist uute plakkide ehituseks.

2006/07. majandusaastal teostati tehniline lahendus Nõmme-Harku terviseradade valgustuse ehituseks. Massiürituste läbiviimiseks turvaline 1 kV valgustusprojekti lahendus on Eestis esmakordne.

Elpeci üks suuremaid pooleliolevaid projekte on EE objektide aluse maa kinnistamine riigi nimele, mis antakse hiljem aktsiakapitali laiendamise kaudu EE-le üle. Projekt hõlmab kokku 4 933 kinnistut. Samuti on pooleli Estlink 2 tööd, kus Elpeci

osa on trassivaliku, maakasutuslepingute sõlmimine ning ehituslubade hankimine.

Elpecis töötas majandusaasta lõpul 76 inimest. EE ambitsioonikad plaanid elektrivõrgu renoveerimiseks tähendavad, et ettevõtte peab järsult kasvatama töötajate arvu. Siinkohal on oluline nii töötajate väljaõpe kui ka olemasolevate töötajate motivatsiooni säilimine.

Televõrk

Kiiret kasvu näitas 2006/07. majandusaastal Televõrk, kelle äritulud kasvasid möödunud majandusaastal 18,5%, ulatudes 105 mln kroonini. Ettevõtte osutab telekommunikatsiooni valdkonnas tegutsevatele operaatorfirmadele Eesti-sisest ning rahvusvahelist andmeside magistraalvõrgu teenust.

Ettevõtte ärikasum oluliselt ei muutunud, kasvades lõppenud majandusaastal 1,3%.

Televõrk jätkas 2006/07. majandusaastal kõnesidevõrgu uuendamist, suurendades sellega võrgu töökindlust ja ajakohasust. Põhivõrgu juhtimiskeskustes käivitati uus, puutetundliku ekraaniga kommutatsioonisüsteem. Ehitati välja kõneside Internet protokoll (VoIP) tehnoloogial põhinev lahendus 400-l töökohal EE uues hoones Kadaka teel. Kõnekeskuse ja kliendi kõnetuvastus (IVR) platvormi ajakohastamise käigus rendati välja uus teenus arveinfoga seotud kõnede veelgi operatiivsemaks teenindamiseks. Alustati Narva Elektriijaamade ja Eesti Elektriijaama vahelise operatiivraadiosidesüsteemi väljatöötamist.

Baltimaade energiaettevõtete magistraalsidevõrgus pikendati 2006/07. majandusaastal teenuste osutamise lepingud järgnevateks perioodideks seniste suuremate operaatorfirmadega, näiteks Elisa Corporation, BITE, Hansapank, Lattelekom ja Linx Telecommunications Eesti. Kindlustamaks rahvusvaheliste teenuste jätkuvat kasvu, on loodud aktiivselt uusi kontakte seniste vahendajate kõrval ka lõpptarbijatega. Aastatagusega võrreldes on kasvanud ka Televõrgu internetiteenuste müük.

Enamasti on uuteks klientideks maapiirkondade kohalikud interneti teenusepakkujad. Leviraga sõlmiti pikaajaline leping digitaaltelevisiooni (DTV) signaalide ülekandeks Eestis.

Olulise sündmusena 2006/07. majandusaastal alustas Televõrk teenuse pakkumist Euroopa Hariduse ja Teaduse Andmesidevõrgule DANTE. Televõrk käivitas Eestit, Lätit ja Leedut läbiva ülikiire, kuni 2,5 Gbit/s andmeside kanali, mis võimaldab nende riikide hariduse- ja teadusasutustel kasutada Euroopa magistraalvõrgus senisest 16 korda suuremaid andmemahtusid. Teiseks võitis ettevõtte Sideameti poolt korraldatud konkursi võrguteenuste osutamiseks lairibatehnoloogial põhinevas sidevõrgus sagedusalas 450 MHz. Televõrgu ja EE Teeninduse koostöös hakkab EE alates 2. juulist 2007 kõigile soovijatele pakkuma WiFi-sarnast ja tervet Eestit katvat mobiilset internetiteenust.

Järgmise majandusaasta olulisemad projektid on operatiivraadioside võrgu väljaehitus Narva Elektri jaamades ning raadio-internetivõrgus teenuste müügi käivitamine. Televõrgu plaan on saavutada aastaks 2010 10%-line turuosa Eesti internetiteenustest.

Kinnisvara

Segmendi koosseisu kuulub ka Kinnisvara äriüksus. Üksuse eesmärk on pakkuda kontserni ettevõtetele parima hinna ja kvaliteedi suhtega teenuseid ning luua tingimused tunnustatud standarditele vastava, kvaliteetse ja turvalise töökeskkonna arendamiseks. Samuti tagada majandustegevuse kaudu omaniku nõutud kapitalitootlus ja kindlustada kontserni peaeesmärkide täitmine. Kinnisvara üksuse äritulud suurenesid 2006/07. majandusaastal 35 mln kr võrra (48,1%) ning ärikasum 34 mln kr võrra (199,1%). Majandusaasta tulemusi mõjutas oluliselt peamiselt põhivara müügist tulenev muude äritulude suurenemine 28 mln kr võrra.

"2007/08. MAJANDUSAASTAL TOOB TELEVÕRK KOOSTÖÖS TEENINDUSEGA TURULE KIIRE ÜLE-EESTILISE INTERNETITEENUSE, MIS PAKUB VÕRGUÜHENDUST KA NEIS KOHTADES, KUS SEE SENI VÕIMATU OLI."

URMAS AIATE
Televõrk, juhataja

KONTSERNI KOONDANDMED

Äritulud

Kontserni 2006/07. majandusaasta konsolideeritud äritulud kasvasid aastaga 799 mln krooni võrra ehk 9,6% võrreldes eelneva aastaga. Kõige kiirem oli kasv vedelkütuste tootmise segmendis, ulatudes 14,7%. Rahaliselt oli suurim kasv elektri- ja soojusenergia tootmise segmendis, ulatudes 358 mln kr-ni, kasv tulenes siiski suures osas suurenenud heitmekvootide müügituludest.

Kontserni 2006/07. majandusaasta müügitulude struktuuri moodustas jätkuvalt suurima osa elektrienergia müük 5 826 mln krooniga (77,3%), mis kasvas küll rahaliselt 253 mln kr võrra, kuid kahanes osakaalus 1,3% võrra.

2006/07. majandusaastal moodustasid kontserni võrguteenuste müügitulud 2 589 mln krooni, kasvades aastaga 131 mln kr võrra (5,3%). Võrguteenuste konsolideerimata müügitulu oli Jaotusvõrgus 2 482 mln kr ning Põhivõrgus 1 057 mln kr. Võrguteenuste müügi keskmine hind Jaotusvõrgus oli 39,77 s/kWh.

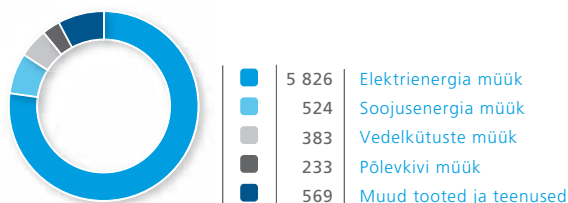
ÄRITULUD

MLN KR	2006/07	2005/06	Muutus
PÕLEVKIVI TOOTMINE	1 957,9	1 859,7	5,3%
ELEKTRI- JA SOOJUS-ENERGIA TOOTMINE	5 591,5	5 233,3	6,8%
VEDELKÜTUSTE TOOTMINE	454,0	395,7	14,7%
ELEKTRIENERGIA ÜLEKANNE	1 126,9	1 080,3	4,3%
ELEKTRIENERGIA JAOTAMINE	2 572,7	2 484,7	3,5%
ELEKTRI MÜÜK JA KLIENDITEENINDUS	3 758,8	3 679,0	2,2%
TOETAVAD ÄRID	904,4	803,1	12,6%
ELIMINEERIMISED	-7 219,5	-7 188,0	0,4%
KONSOLIDEERITUD ÄRITULUD	9 146,7	8 347,9	9,6%

Järgnes soojusenergia müük 524 mln krooniga (7,1%), kasvades rahaliselt aastaga 18 mln kr võrra. Vedelkütuste müügi osakaal kontserni müügituludes kasvas aastaga 0,2% ehk 383 mln kroonile.

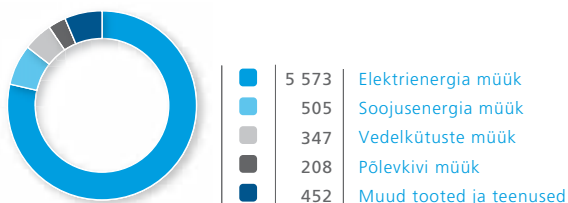
KONSOLIDEERITUD MÜÜGITULUDE STRUKTUUR 2006/07

mIn kr

KONSOLIDEERITUD MÜÜGITULUDE STRUKTUUR 2005/06

mIn kr

Ärikasum

Ärikasumi kujunemisel väärivad eraldi nimetamist mitmed tegurid: esiteks majanduse kiire kasvu toel tõusev kodumaine elektrimüük ning jaanuaris 2007 käivitunud eksport Põhja-maadest, samuti kütteõli kõrged maailmaturuhinnad, mille tulemusena kerkis põlevkiviõli keskmine müügihind lõppenud majandusaastal ca 20%. Kolmas oluline majandustulemusi positiivselt mõjutanud tegur oli tootmise ja võrkude efektiivsuse suurenemine. Teist majandusaastat järjest omas kõige suuremat mõju nii tootmise segmendi kui kontserni ärikasumi kujunemisele CO₂ heitmevoodi müük 1 508 mln kr eest, kasvades aastaga 319 mln kr võrra. Negatiivset mõju ärikasumile avaldasid esiteks ekspordi vähenemine tulenevalt soojast talvest, kõrgest veetasemest Lätis. Teiseks tulemusi pärssivaks teguriks oli keskkonnamaksude kasv 2006. a-st, mille negatiivne mõju EE kontserni majandusaasta ärikasumile oli 161 mln kr. Samuti kasvasid oluliselt tööjõukulud (+89 mln kr, +6%).

Kuigi lõppenud majandusaasta investeeringute maht ulatus 2,2 mld kroonini, püsisid amortisatsioonikulud suhteliselt stabiilsed. Vaatamata Eesti tööjõuturu kiirele keskmise palga tõusule ning inflatsioonilisele survele kasvas ärikasum 15% ehk 386 mln kr võrra.

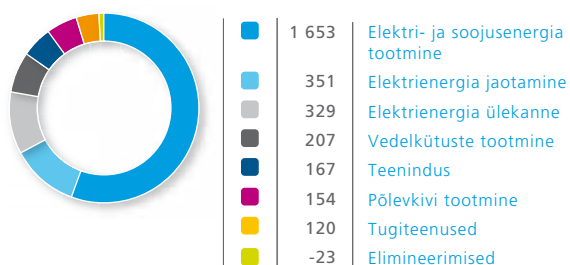
ÄRIKASUM

MLN KR	2006/07	2005/06	Muutus
PÕLEVKIVI TOOTMINE	154,4	129,8	18,9%
ELEKTRI- JA SOOJUS-ENERGIA TOOTMINE	1 652,5	1 530,1	8,0%
VEDELKÜTUSTE TOOTMINE	207,2	189,8	9,2%
ELEKTRIENERGIA ÜLEKANNE	328,6	262,6	25,2%
ELEKTRIENERGIA JAOTAMINE	351,1	352,1	-0,3%
ELEKTRI MÜÜK JA KLIENDITEENINDUS	166,7	51,5	223,6%
TÕETAVAD ÄRID	120,3	50,5	138,3%
ELIMINEERIMISED	-22,8	5,4	-518,3%
KONSOLIDEERITUD ÄRIKASUM	2 958,2	2 571,9	15,0%

Stabiilselt tugevnevad finantsnäitajad on kindel märk EE äritegevuse arengust.

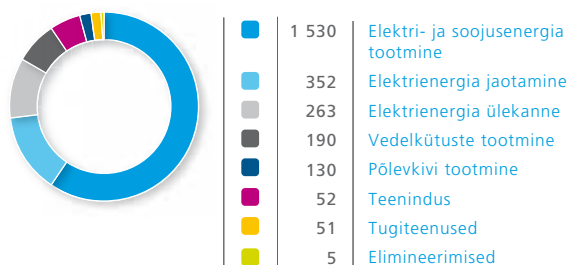
ÄRIKASUMI JAOTUS 2006/07

mIn kr

ÄRIKASUMI JAOTUS 2005/06

mIn kr

Puhaskasum

Kui keskmine võlakoorem vähenes majandusaastaga 2% võrra, siis intressikulud võlakohustustelt vähenesid koguni 38% võrra 270 mln kr-le (-166 mln kr). Intressikulude 38% langus oli tingitud 2005/06. majandusaasta tavapärasest kõrgematest intressikuludest, mis tulenesid peamiselt võlakirjade vahetamisega seotud ühekordsetest kuludest. Seoses kasvavate investeeringutega järgnevatel perioodidel on ette näha võlakooresse, kulumi ning intressikulude suurenemist.

Kokku vähenesid lõppenud majandusaastal kontserni finantskulud 171 mln kr võrra ning samal ajal kasvasid kontserni konsolideeritud finantstulud 79 mln krooni võrra. Lisaks eelnevale mõjutas puhaskasumi kujunemist 500 mln kr dividendide pealt tasutud tulumaks. Kokku maksis kontsern riigile tulumaksu 147 mln kr.

PUHASKASUM

MLN KR	2006/07	2005/06	Muutus
ÄRIKASUM	2 958,2	2 571,9	15,0%
INTRESSIKULUD VÕLAKOHUSTUSTELT	-269,7	-436,2	-38,2%
INTRESSIKULUD ERALDISTELT JA MUUDELT KOHUSTUSTELT	-23,8	-23,3	2,3%
MUUD NETOFINANTSTULUD	102,8	18,1	469,5%
KASUM INVESTEERINGUTELT SIDUSETTEVÕTJATESSE	15,0	9,7	54,8%
TULUMAKS	-147,1	-21,4	586,4%
PUHASKASUM	2 635,4	2 118,7	24,4%

2006/07. majandusaasta puhaskasum moodustas 2 635 mln kr, kasvades aastaga 517 mln krooni võrra (24,4%). Ilma heitme-kaubanduse mõjudeta moodustas puhaskasum 1 127 mln kr.

Majanduslik lisaväärtus (EVA)⁷

EE kasutab äriüksuste juhtimisel tasakaalustatud tulemuskaardi süsteemi. Finantsmõõdikutest on olulisim majanduslik lisaväärtus (EVA), mis võrdleb ettevõtte ärikasumit ettevõtte investeeritud kapitali mahu ja hinnaga. EE eesmärk on saavutada kontserni lõikes positiivne EVA.

Arvestamata erakorralist heitmekvootide müügitulu moodustas EVA -156 mln kr. Suurima panuse andsid lisaväärtuse loomisse vedelkütuste tootmine ja elektrienergia müük. Vedelkütuste hind kasvas võrreldes 2005/06. majandusaastaga 20%. Elektrimüügi ja klienditeeninduse tulemus tagas edukas müük Põhjamaade elektriturule Nord Pool, kuhu müüdi 401 GWh elektrienergia. Elektri- ja soojusenergia tootmise ning põlevkivi tootmise EVA vähenemist mõjutas keskkonnatasude kasv. Mõju ärikasumile oli 161 mln kr.

EVA

MLN KR	2006/07	2005/06
PÕLEVKIVI TOOTMINE	75,9	51,7
ELEKTRI- JA SOOJUSENERGIA TOOTMINE	-428,0	-217,8
VEDELKÜTUSTE TOOTMINE	186,9	173,9
ELEKTRIENERGIA ÜLEKANNE	-4,5	-54,2
ELEKTRIENERGIA JAOTAMINE	-86,2	-68,8
ELEKTRI MÜÜK JA KLIENDITEENINDUS	144,3	-7,5
TOETAVAD ÄRID	-44,3	-1,3
EVA KOKKU	-155,9	-123,9

⁷ Arvestamata heitmekvootide müügi kasu

Investeeringud

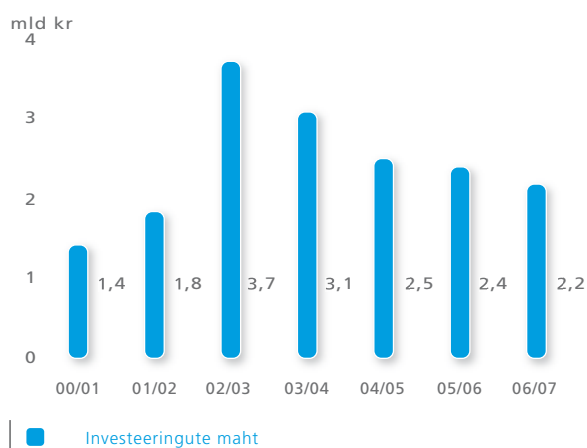
EE 2006/07. majandusaasta investeeringute maht ulatus 2,2 mld kroonini. Investeeringute põhirõhk (63% kogumahust) oli jätkuvalt suunatud elektrivõrkude arendusse – Jaotusvõrgu investeeringud ulatusid 800 mln kroonini ning Põhivõrgu investeeringud 585 mln kroonini. Investeeringute mahult järgnesid elektri- ning soojusenergia tootmise segment 342 mln kr-ga ning põlevkivi tootmise segment 305 mln kr-ga.

Viimase seitsme majandusaasta keskmine investeeringute maht aastas on olnud ca 2,5 mld kr. Kui lõppenud majandusaasta investeeringute maht oli viimaste aastate madalaim, siis lähiaastatel on oodata investeeringute mahu märkimisväärset kasvu.

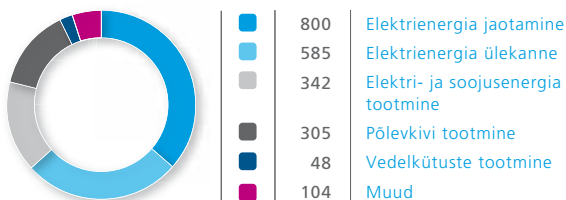
EE kontserni ettevõtted lähtuvad investeeringute tegemisel sellest, et investeeringud peavad toetama tasakaalustatud tulemuskaardis ette nähtud eesmärkide täitmist. Finantskriteeriumidest on olulisimaks majandusliku lisaväärtuse (EVA) kasvatamine. EE on kontserni ettevõtetele seadnud ettevõtte tegevusalast tulenevalt ka muid parameetreid, arvestades kapitali hinda. Selleks, et investeering oleks majanduslikult tasuv, peab tema tootlus ületama investeeringut tegeva ettevõtte kapitali kaalutud keskmist hinda.

INVESTEERINGUD

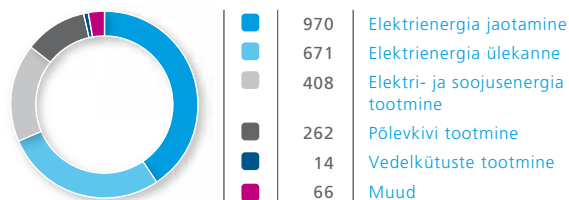
MLN KR	2006/07	2005/06
PÕLEVKIVI TOOTMINE	305,3	261,9
ELEKTRI- JA SOOJUS-ENERGIA TOOTMINE	342,2	407,7
VEDELKÜTUSTE TOOTMINE	47,8	14,1
ELEKTRIENERGIA ÜLEKANNE	585,2	670,5
ELEKTRIENERGIA JAOTAMINE	800,1	970,0
MUUD; SH ELIMINEERIMISED	103,9	66,3
KOKKU INVESTEERINGUD	2 184,6	2 390,5

INVESTEERINGUTE JAOTUS 2006/07

INVESTEERINGUTE JAOTUS 2005/06

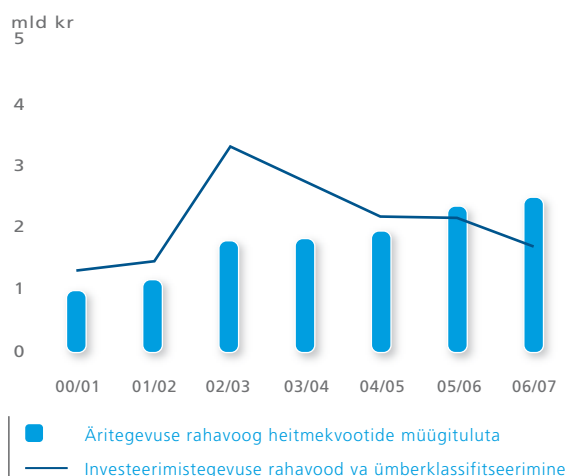

Rahavood ja finantseerimine

2006/07. majandusaastal moodustasid äritegevuse rahavood 4 015 mln kr (arvestamata kvoodikaubanduse mõjusid 2 507 mln kr), kasvades eelmise majandusaasta sama perioodiga võrreldes +453 mln kr ehk +13%. Investeermistegevuse rahavood olid -5 230 mln kr ning finantseerimistegevuse rahavood olid -576 mln kr, millest makstud dividendid moodustasid 500 mln kr. Vastavalt rahvusvahelise raamatupidamisstandardi IAS reeglile 7.7 moodustasid investeeringute rahavood raha ja ekvivalentide ümberklassifitseerimisest tulenevaid investeermistegevuse rahavoogusid arvestamata kokku -1 716 mln kr.

31. märtsil 2007 oli EE võlakohustuste kaalutud keskmine intressimäär 4,49%, kasvades aastaga 0,15% võrra. EE võlakohustuste alusvaluutaks on euro. Intressimäära suurenemine on tingitud Euriboriga seotud ujuva intressimääraga laenude osakaalu vähenemisest võlakohustuste portfellis ning Euribori tõusust. Kontserni võlaportfell oli majandusaasta lõpu seisuga 90% ulatuses fikseeritud intressimääraga (arvestades vaid välja võetud laenuosa).

Ujuva intressimääraga laenude keskmine intressimäär oli 6 kuu EURIBOR + 0,41%. Fikseeritud intressimääraga võlakohustuste keskmine intressimäär oli 4,51%.

⁸ Arvestades sisse ka tähtajalisel hoiusel olevad varud.

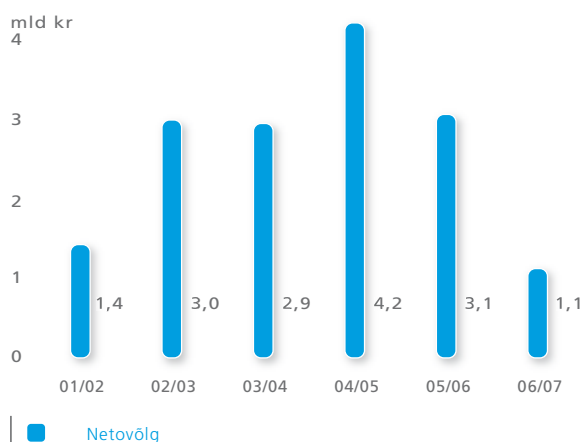
Krediidireitingud

EE krediidireitingutes möödunud majandusaastal muutusi ei toimunud ning need on Moody'se poolt kinnitatud positiivse väljavaatega A1 ning Standard & Poor'si poolt kinnitatud stabiilse väljavaatega A-.

Väljastatud võlakirjad ja võetud laenud

EE suurim võõrfinantseerimisinstrument on 4,7 mld kr (€300 mln) 4,5% fikseeritud intressimääraga eurovõlakirjad lunastamistähtajaga aastal 2020. Pikaajalisi pangalaene lõppenud majandusaastal juurde ei võetud ning välja võetud pangalaene maksti tagasi kokku 71 mln kr ulatuses. 31. märtsi 2007 seisuga oli kontserni välja võetud pangalaenude saldo 860 mln kr ning välja võtmata pangalaenude saldo 1 643 mln kr. Kontserni netovõlg⁸ vähenes 2006/07. majandusaasta lõpuks 1 942 mln kr võrra 1 148 mln kroonile.

Ärikasumi kasvust ning intressikulude vähenemisest tingituna oli majandusaasta lõpuks intressi kattekordaja tõusnud tase-
mele 8,2. Intressi kattekordaja kasvas aastaga ca 2,3 korda.

Üldise investeringutemahu vähenemise ja tugevate majandustulemuste toel suurenes majandusaasta jooksva äritegevuse rahavoo (va käibekapitali muutused) suhe investeringutesse 154,3%-lt 188,2%-ni, mis tähendab, et teist majandusaastat järjest finantseeris EE investeringuid ainult äritegevuse rahavoogude arvelt. Samaselt 2005/06. majandusaastaga oli ka 2006/07. aastal vaba rahavoog positiivne (heitmekaubanduse mõju arvestamata). Tulemus omab erilist kaalu arvestades, et EE elektrienergia hind nii kodu- kui ka äriklientidele on jätkuvalt Euroopa üks madalaimaid. EE bilansi- struktuur püsis 2006/07. majandusaasta jooksul stabiilne.

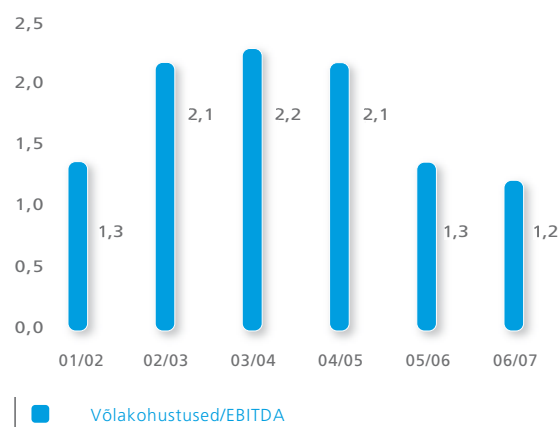
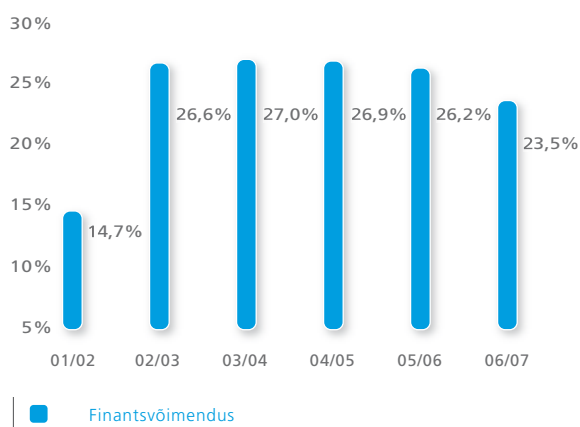
EE on suutnud vaatamata mahukatele investeringutele hoida suhteliselt konservatiivset kapitali struktuuri. 2006/07. majandusaastal võla osakaal vähenes ning võlg/(võlg+omakapital) suhe

kahanes 2,8% võrra 26,2%-lt 23,5%-ni. EE strateegia üks osa on tootmisportfelli mitmekesistamine, mille tulemusena on järgnevate aastate jooksul ette näha investeringuvoo suurenemist. Seetõttu võib keskpikas perspektiivis oodata võlakoorma suurenemist.

Dividendid

2006/07. majandusaasta rahavooge mõjutas oluliselt ka aktsionäride üldkoosolekul juhatause ettepanekul tehtud otsus maksta 2005/06. majandusaasta heade tulemuste eest 500 mln krooni dividende. Dividendide väljamakse toimus 2006. aasta septembris.

Lõppenud 2006/07. majandusaasta tulemuste eest on omanik avaldanud soovi saada 1 mld kr ulatuses dividende.

Riskijuhtimise eesmärk ja põhimõtted

Riskijuhtimise eesmärk EE-s on tagada kontsernis professionaalne ja kõrgekvaliteediline võime kõigi riskide tuvastamiseks, hindamiseks ning neile reageerimiseks.

Riskijuhtimine võimaldab ettevõtte juhtidel riske paremini mõista ja hallata ning võtta riske informeeritumalt.

Riskijuhtimise põhimõtted:

- Juhtimisel lähtume ettevõtete sõnastatud visioonidest, missioonidest ja püstitatud eesmärkidest ning keskkonna-, töötervishoiu ja tööohutuse poliitikatest.
- Tuleviku kavandamisel ja otsuste tegemisel arvestame alati riskidega.
- Kirjeldame ja hindame riske ühtsete reeglite järgi.
- Riskide tuvastamisel ja hindamisel toetume vastava ala asjatundjate koostööle, nende teadmistele ja kogemustele. Riskide tuvastamise käigus võimaluste avastamisel edastame kõik ideed juhtkonnale.
- Igal tuvastatud ja hinnatud riskile lepime kokku omaniku, kes vastutab selle riski edasise haldamise eest. Vastutus konkreetse riski haldamise eest on sellel juhul või töötajal, kelle valdkonda kuulub riski põhjus.
- Igal EE töötajal ja juhil on ülesanne oma tegevusvaldkonnas vältida ettevõttele kahju tekkimist ja vähendada kahju tekkimise võimalusi.
- Riskijuhtimise valdkonda kontsernis juhib EE juhatuse esimehele alluv riskijuhtimise osakond, kes vastutab kontserni riskijuhtimissüsteemi väljaarendamise, rakendumise ja töökorras hoidmise eest.

Riskid ja nende juhtimine

Avaneva elektrituru tingimustes on EE oma tegevuses üha enam avatud ebakindlusele tuleviku suhtes ehk riskidele. 2006/07. majandusaastal algatati ettevõttes riskijuhtimise arendusprogramm, mille eesmärgiks on riskijuhtimissüsteemi väljatöötamine ja juurutamine kontsernis. Arendusprogrammi raames viiakse ühtse metoodika alusel läbi riskide tuvastamised

ja hindamised kõigis põhitegevusega seotud valdkondades ning tütarettvõtetes.

EE majandustulemusi mõjutavaid riske võib vaadelda grupeerituna järgnevatesse riskikategooriatesse: tururiskid; poliitika ja majanduskeskkonna riskid; strateegilise juhtimise riskid; finantsriskid; tegevusriskid.

Tururiskid

Tururiskid on ettevõtte välised äririskid, mis tulenevad võimalikest hinnamuutustest EE toodete ja teenuste ning nende tootmiseks vajalike ressursside turgudel. Olulisemad riskid on elektrienergia hinnarisk, CO₂ hinnarisk ja kütuste hinnarisk.

1.1. Elektrienergia hinnarisk

EE on tegev elektrienergia hulgiturul. 28% EE elektrienergia toodangust müüakse vabaturutingimustes Eestis ja ekspordiks Lähti, Leetu või Soome. Selles tegevuses on ettevõtte avatud elektrienergia hinna kõikumistele Põhjamaade elektrienergia-turul Nord Pool. EE kasutab elektrienergia hinnariski maandamiseks tulevikutehinguid.

1.2. CO₂ hinnarisk

EE paiskab oma tootmistegevusel õhku CO₂. EE tootmisüksused kuuluvad Euroopa Liidu kasvuhoonegaaside heitekoguste kauplemise süsteemi ning seeläbi peab ettevõtte arvestama tootmiseks vajaliku CO₂ heitmekvootide olemasolu ja nende hinna kõikumistega. EE jälgib pidevalt CO₂ hinda ning arvestab selle muutustega otsuste tegemisel.

1.3. Kütuste hinnarisk

EE kasutab oma tootmistegevuses kütusena 95% ulatuses põlevkivi, mille hinda ettevõtte ise kontrollib. EE tütarettvõtte

Narva Õlitehas tegeleb põlevkivist vedelkütuste tootmise ja müügiga. Nende toodete hind on sõltuv naftasaaduste hinna liikumisest maailmaturul. EE tütarettevõtte Iru Elektriijaam kasutab oma tootmises kütusena maagaasi, mille hind on samuti seotud naftasaaduste hinnaga. Iru Elektriijaam maandab maagaasi hinnariski pikaajaliste tarnelepingutega. EE jälgib pidevalt naftasaaduste hinnamuutusi ning selle mõju oma äritegevusele nii vedelkütuste müügil kui tootmiseks vajalike kütuste ja muude ressursside sisseostul.

Poliitika- ja majanduskeskkonna riskid

Poliitika- ja majanduskeskkonna riskid on ettevõtte välised äririskid, mis tulenevad poliitilistest otsustest ja majanduskeskkonna muutustest. Olulisemad nendest on CO₂ heitmekvootide olemasolu ja regulatsiooni muutuste riskid.

2.1. CO₂ heitmekvooti olemasolu

2006/07. majandusaastal teenis EE üleliigse CO₂ heitmekvooti müügist 1,5 mld krooni. EE-le tootmiseks vajaliku CO₂ heitmekvooti kogus perioodiks 2008–2012 sõltub Euroopa Komisjoni poolt Eestile eraldatud riiklikust jaotuskavast ning Eesti riigi poolt selle ettevõtete vahel jagamisest. Eksisteerib risk, et EE-le eraldatavast CO₂ heitmekvoodist ei piisa kodumaiseks põlevkivist ja maagaasist elektri- ja soojusenergia tootmiseks. Sellisel juhul tuleb puudujääv osa osta heitmekeubanduse süsteemi vahendusel ja selle ostuga seotud kulud tõstavad toodetava energia hinda. CO₂ heitmekvootide süsteemi arengu osas puudub peale 2012 Euroopas lõplik selgus. EE üks strateegiline eesmärk on tootmisportfelli mitmekesistamine nii taastuvenergia tootmisvõimsuste arendamisega Eestis kui ka Leedu Ignalina uue tuumajaama projektis osalemisega.

Euroopa Komisjoni esialgse hinnangu kohaselt kärbitakse oluliselt Eesti Vabariigi poolt esitatud taotlust, mille tulemusena jaotatakse EE-le kvote mahus, mis on võrreldav 2008. a Eestisuletud turu tarbeks toodetud elektrist tulevate heitmetega.

2.2. Regulatsiooni muutuste risk

EE tegevus on reguleeritud mitmete Euroopa direktiivide ja Eesti seadustega. Muutused neis regulatsioonides avaldavad kindlasti mõju ka ettevõtte majandustulemustele.

Strateegilise juhtimise riskid

Strateegilise juhtimise riskid on ettevõtte sisesed äririskid, mis tulenevad ettevõtte strateegilise juhtimise otsustest ja otsuste elluviimise edukusest. Olulisemad selle kategooria riskid on ühenduste olemasolu, konkurentsivõimelise tootmisvõimsuse olemasolu ning strateegiliste projektide edukus.

Finantsriskid

Finantsriskid on ettevõtte sisesed riskid, mis on seotud ettevõtte finantsjuhtimisega. Olulisemad selle kategooria riskid on likviidsusrisk, krediidirisk, intressirisk ja valuutarisk.

4.1. Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et EE ei suuda oma vajalikke kulusid ja investeeringuid katta rahavoo puudujäägi tõttu. Seda riski maandatakse erinevate finantsinstrumentidega, nagu laenud, võlakirjad ja kommertspaberid. EE kontserni rahavoo on olnud viimasel kahel majandusaastal positiivne.

4.2. Krediidirisk

Krediidirisk on risk, et kontserni kliendid ja tehingupartnerid jätavad omapoolsed kohustused täitmata. Klientide tähtjaks tasumata võlgadega tegeletakse igapäevaselt selleks moodustatud osakondades. Maksimaalne krediidiriskile avatud summa on ostjatelt laekumata arvete bilansiline maksumus, millest on maha arvatud nõuete allhindlused. Krediidiriski taset ja võlglastega tegelemise efektiivsust näitab ebatõenäoliselt laekuvatena mahakantud summade suurus, mis 2006/07. majandusaastal olid 38 mln kr ning selle suhe kogukäibesse, mis oli 0,5%.

4.3. Intressirisk

Intressirisk tuleneb ujuva intressimääraga võlakohustustest ning seisneb ohus, et finantskulud suurenevad, kui intressimäärad tõusevad. Majandusaasta lõpu seisuga on EE kontsernil ujuva intressiga laene 547 mln kr, mis moodustab 9% kogu võlakohustuste summast.

4.4. Valuutarisk

EE väldib valuutariski võtmist ning selleks on kõik pikaajalised laenukohustused ning elektri ekspordi lepingud sõlmitud eurodes.

Tegevusriskid

Tegevusriskid on sellised tulevikus toimuda võivad sündmused, mis tekitavad ettevõttele kahju ning võivad tuleneda puudustest protsessides, töötajate eksimusest, rikest tehnoloogias või sellisest ettevõttevälisest sündmustest nagu partnerite

eksimused, loodusnähtused ja kuritegevus. EE kontsernis on perioodilist tegevusriskide tuvastamist ja hindamist läbi viidud alates 1998. a-st. Tegevusriskide haldamisel on heaks vahendiks grupi tütarettevõtetes kvaliteedi-, tööohutuse ja keskkonnajuhtimissüsteemide rahvusvaheliste standardite (ISO 9001:2000, OHSAS 18001:1999 ja ISO 14001:2004) juurutamine.

Kindlustusprogramm

Vähendamaks tegevusest tulenevaid riske, kasutatakse muude meetmete hulgas ka riskide ülekannet. Narva Elektriijaamade ja Iru Elektriijaama varad on kindlustatud hüvitislimiidiga 3,1 mld kr juhtumi kohta. Elektriijaamades on lisaks varale kindlustatud ka ärikatkemine ja sellest tulenevad lisakulud.

Muud olulisemad varad on kindlustatud hüvitislimiidiga 782 mln kr juhtumi kohta. Lisaks on grupil tegevusriskidest tulenevate nõuete vastu vastutuskindlustuspoliis summaarse limiidiga kuni 782 mln kr.

PROGNOOS

Majanduskasv

Eesti Panga ja rahandusministeeriumi prognooside kohaselt püsib 2007. ja 2008. a-l Eesti ekspordi kasv vahemikus 8–10% ning impordi kasv vahemikus 8–13%. Impordi kasv on kõrgeim 2007. a-l ning selle kasvumäär peaks alates 2008. a-st taanduma ekspordi kasvuga samale tasemele või pisut madalamale. Eratarbimise reaalkasvuks kujunes 2006. a-l 15,8% ning prognooside kohaselt peaks see alanema 2008. a-ks 8–10%-le.

Pikemas perspektiivis on oluline jälgida, kuidas Eesti ettevõtte suudavad kohaneda kallinevate tootmissisenditega, kaotamata seejuures oma konkurentsivõimet. Ettevõtete konkurentsivõime vähenemine võib anda tagasilöögi ettevõtete arengule ning viia majanduse kasvutempo märgatava aeglustumiseni.

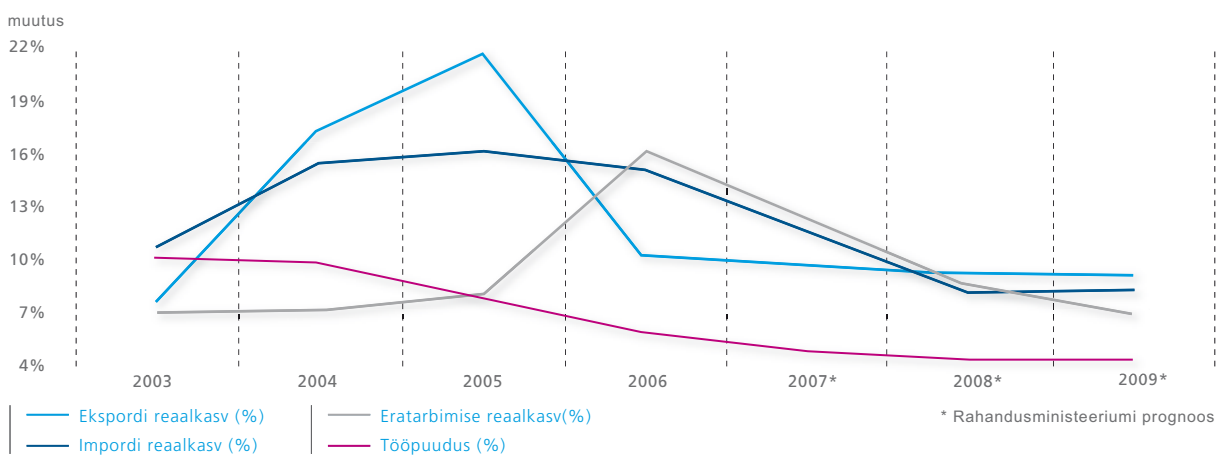
Rahandusministeeriumi poolt 21. märtsil 2007 avaldatud majandusprognoosi kohaselt kasvab Eesti majandus 2007. a-l 9,2% ning 2008. a-l 8,3%. Eesti Pank on oma

18. aprillil 2007 avaldatud majandusprognoosis konservatiivsem, prognoosides 2007. ja 2008. a majanduskasvuks vastavalt 8,4% ja 6,5%. Eesti Panga ja rahandusministeeriumi prognooside põhjal eeldab EE, et järgneval kahel aastal suurendab majanduskasv kodumaist elektrienergia tarbimist ca 4% võrra aastas.

Elektrienergia hind

2007. a mai keskpaigaks ca 20 €/MWh-ni langenud Põhja-maade elektrienergia hinna edasisel kujunemisel prognoosib EE tuletislepingute baasil 2008. a alguseks elektrienergia järk-järgulist hinnatõusu Nord Pool energiabörsil vahemikku 40–45 €/MWh. Tulenevalt hinna sõltumisest välistemperatuurist ja sademete hulgast ei saa välistada elektrienergia hinna märkimisväärseid muutusi mõlemas suunas. Hüdroreservuaaride tase on oma mediaanist madalam. Elektri hinna toetab ka Euroopa Komisjoni kestvalt jäik käitumine 2008–2012

PEAMISED MAJANDUSKASVU MÕJUTAVAD MAKRONÄITAJAD

perioodi heitmekvootide riiklike jaotuskavade kindlaks määramisel. On alust eeldada, et 2008. a elektrienergia hinna tõusmise tõenäosus võrreldes tänase tasemega on suurem langemise tõenäosusest.

Estlinki käiku andmine on avaldanud mõju Balti turule, sidudes mõnede turul kaubeldavate elektrilepingute hinna Nord Pooli hinnaga.

Nafta hind

2007. a-ks prognoosib EE nafta hinna püsivust stabiilsena vahemikus 60-70 USD/barrel. Tulenevalt sellest, et nafta hind on tundlik erinevatele tootmise, tarnete ja rafineerimisega seotud probleemidele, ei saa välistada, et nimetatud tegurid võivad kaasa tuua ka toornafta hinna märgatava kallinemise. Toormebörsidel sõlmitavate nafta tuletistehingute hindade baasil eeldab EE alanud majandusaastal nafta hinna püsivust allpool 70 USA dollarit barreli.

Heitmekvooditurg

Heitmekvootide kaubanduse osas prognoosib EE 2007. a CO₂ heitmekvoodi püsivust allpool 1 eurot tulenevalt Euroopa Komisjoni poolt riikidele esmase jaotuskava alusel aastateks 2005–2007 jaotatud kvootide planeeritust madalama kasutuse tõttu. 2007. a maikuu sõlmitud tulevikutehingute baasil võib 2007. a lõpu heitmekvoodi hinnaks prognoosida 0,3 €/tonn. Uues jaotuskavas aastateks 2008–2012 on Euroopa Komisjon riikidele eraldatud heitmekvootide määrgatavalt kärpinud, mis on viinud ka järgnevatel aastatel emissioonikvoodi hindade kallinemiseni. 2007. a maikuu lõpus energia-börsidel sõlmitavates 2008. a tulevikulepingutes oli CO₂ heitmekvoodi hind kerkinud 24 €/tonn.

Ärikasum

Kokkuvõttes prognoosib EE 2007/08. majandusaasta ärikasumiks 1,3–1,4 mld krooni. Oma prognoosi koostades eeldab EE, et majandusaasta keskmine temperatuur on võrdeline pikaajalise keskmise temperatuuriga. 2007/08. majandusaasta

tegelikku ärikasumit võivad nii positiivselt kui negatiivselt mõjutada olulised muutused Eesti elektrienergia nõudluses, nafta hindades ja heitmekvootide hindades.

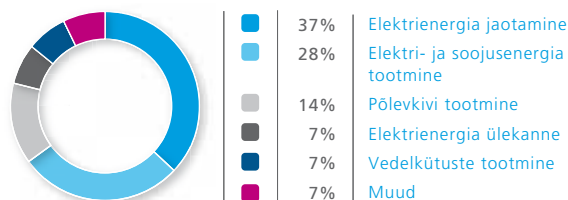
Investeeringud

Kontserni strateegilistest eesmärkidest lähtuvalt on järgnevatel aastatel investeeringute põhirõhk suunatud uute energiatootmisvõimsuste loomisele ning elektrivõrkude rekonstrueerimisele ja arendamisele. Kontserni strateegias 2006-2010 on EE eesmärgiks võtnud aastaks 2010 lahendada kõikide klientide pingeprobleemid, vähendada võrgukadusid 7%-ni ning alandada jaotusvõrgu rikkeid 35% võrra. Seoses karmistuvate keskkonnanõuetega peab EE vajalikuks jätkata põlevkivist elektrienergia tootmise tehnoloogia arendamist ja tootmisportfelli mitmekesistamist. EE peab tähtsaks põlevkiviressursi väärtustamist ning soovib aastaks 2010 laiendada vedelkütuste tootmisvõimsusi 500 tuhandele tonni aastas. Aastal 2010 on kavas alustada ka merekaabli ehitusega Soome, mille tulemusena kasvab Eesti ja Soome vahelise ühenduse läbilaskevõime 1 000 MW-ni.

2007/08. majandusaastal prognoosib EE investeeringute mahuks 3 mld krooni. Sellest 45% on suunatud elektrivõrkude töökindluse ja elektrienergia edastamise kvaliteedi kasvatamise ning uute liitumiste ehitamise, 28% elektri- ja soojusenergia tootmise, 14% põlevkivi tootmise ning 7% põlevkiviõli tootmisesse.

Elektrienergia jaotamise plaanib EE investeerida 2007/08. majandusaastal jooksul kokku 1,1 mld kr. Suurimateks investimisobjektideks on uute liitumiste ehitus (0,4 mld kr) ning

INVESTEERINGUTE ELARVE 2007/08

investeeringud töökindluse ja kvaliteedi tagamiseks (0,5 mld kr). Elektrienergia ülekandesse on kavas investeerida alanud majandusaasta jooksul 0,2 mld kr. Investeeringute põhirõhk on suunatud võrgu töökindluse ning kvaliteedi tõstmisele. Olulisemaks investeerimisobjektis on Tartu-Viljandi-Sindi 330 kV õhuliini ehituse alustamine.

Energia tootmise segmendi planeeritud investeeringute maht kokku on 0,8 mld kr, millest lõviosa investeeritakse Narva Elektrijaamades (0,7 mld kr). Segmendi peamised investeerimisprojektid on seotud karmistuvate keskkonnanõuete täitmise ja tootmise efektiivsemaks muutmisega. Pilootprojekti järel alustatakse uue tuhaärastussüsteemi rajamist nii Eesti kui ka Balti Elektrijaamas ning rekonstrueeritakse Iru Elektrijaama 2. plokk koos uute põletite paigaldamisega.

Energiatootmise investeeringuid mõjutavad olulisel määral riikidele eraldatavad CO₂ kvoodid ja kvoodi hind järelturul. Kuna puudub selgus eraldatavate süsinikdioksiidi kvootide jaotussüsteemi osas pärast 2012. a, on investeeringud CO₂ mahukasse energiatootmisse seotud täiendavate riskidega, mida tuleb kindlasti arvestada enne investeerimisotsuste langetamist.

Põlevkivi tootmise investeeringute eelarve 2007/08. majandusaastal on kokku 0,4 mld kr. Suurem osa investeeringutest on seotud tootmise efektiivsuse tõstmisega hõlmates peamiselt uute töömasinate ning seadmete soetust. Jätkatakse ka investeeringuid Estonia kaevanduse killustikukompleksi, et rahuldada Eesti kasvavat killustikunõudlust.

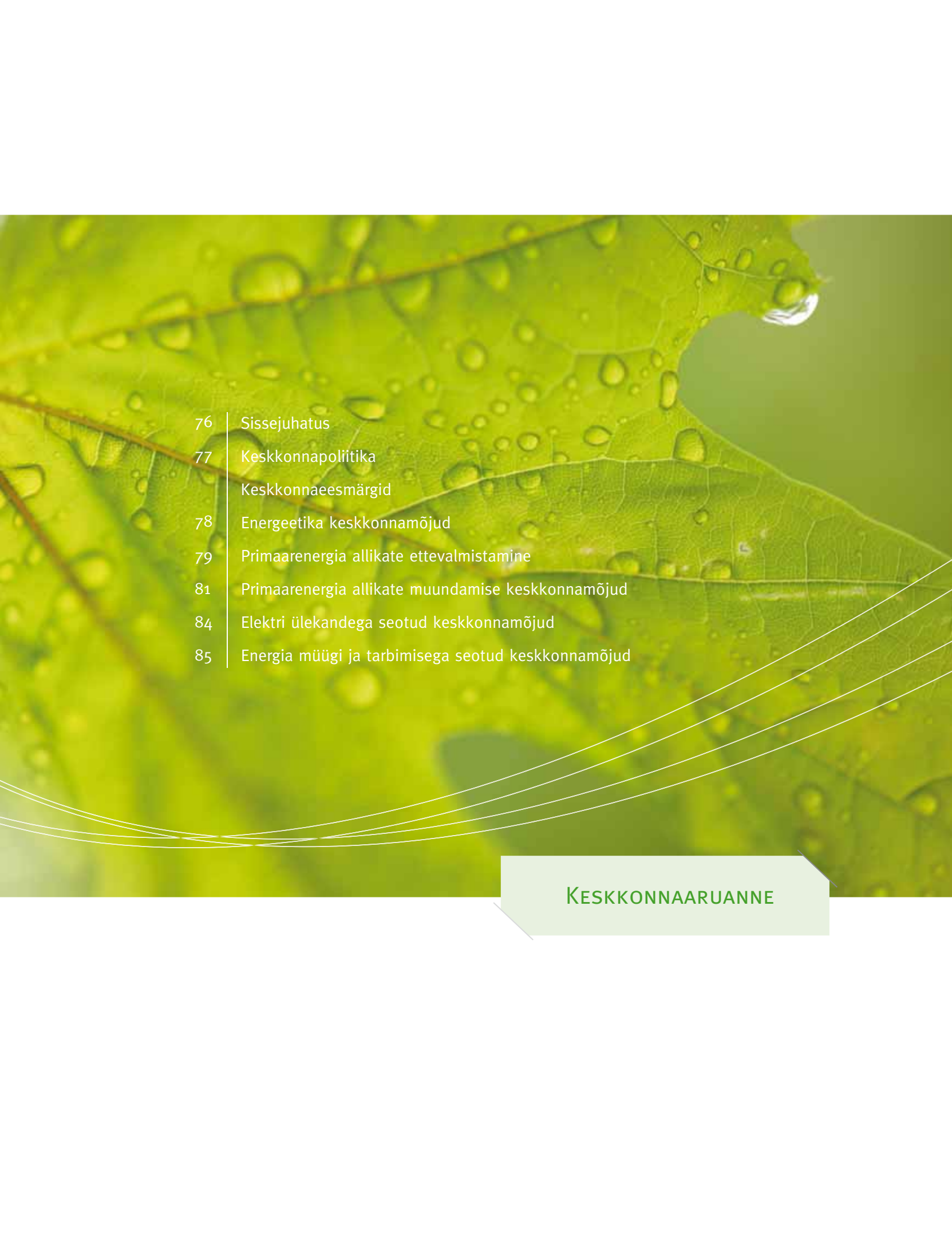
Põlevkiviõli tootmise segmendi planeeritud investeeringute maht 2007/08. aastal on 0,2 mld kr. Investeeritakse põlevkiviõli tehase laiendusprojekti ning tuhakäsitlusseadmetesse.

Ärikasumi prognoos

Kokkuvõttes prognoosib EE 2007/08. majandusaasta ärikasumiks 1,3–1,4 mld kr. Võrreldes 2006/07. majandusaastaga on olulisim majandustulemust mõjutav tegur CO₂ heitmekvootide üle-Euroopalise teise jaotuskava järgse perioodi mõju elektrienergia vabaturule, mille tulemusena arvestavad turul tegutsevad ettevõtted CO₂ emiteerimiseks tarvilikke kvote muutuvkuluna. 2007/08. majandusaasta tegeliku ärikasumi kujunemist võivad nii positiivselt kui ka negatiivselt muuta olulised muutused Eesti elektrienergia nõudluses, nafta hindades ja heitmekvootide hindades.

Rahavood

Järgneval majandusaastal on äritegevuse rahavooks planeeritud 2,8 mld kr ning investeerimistegevuse rahavooks 2,7 mld kr, sh investeeringuteks 3,0 mld kr. Tugeva äritegevuse rahavoo eelduseks on head majandustulemused. Samas kasvavad mitmete investeerimisprojektide käivitumisel 2007/08. aastal oluliselt EE investeeringud. Finantseerimistegevust mõjutavad oluliselt ka 2006/07. aasta eest määratavad dividendid, mille eeldatav suurus koos tulumaksuga ulatub 1,3 mld kr-ni.

76	Sissejuhatus
77	Keskkonnapoliitika Keskkonnaeesmärgid
78	Energeetika keskkonnamõjud
79	Primaarenergia allikate ettevalmistamine
81	Primaarenergia allikate muundamise keskkonnamõjud
84	Elektri ülekandega seotud keskkonnamõjud
85	Energia müügi ja tarbimisega seotud keskkonnamõjud

KESKKONNAARUANNE

SISSEJUHATUS

Eesti Energia (EE) üks strateegilisi eesmärke on tootmisportfelli mitmekesistamine, pidades silmas Euroopa Liidu (EL) keskkonnanõudeid ja kliimaküsimusi. EE keskkonnajuhtimise alane tegevus on süsteemne ja vastab rahvusvahelistele standarditele, omades kõiki vajalikke keskkonnalube ja uuendades neid vastavalt vajadusele.

EE arendas lõppenud majandusaastal kontserni tootmisettevõtetes loodud keskkonnajuhtimise ning kvaliteedi-, töötervishoiu ja -ohutuse juhtimissüsteeme. Põhjalikuma ülevaate saamiseks põlevkivielektri keskkonnamõtjudest hindas EE 2005/06. majandusaasta lõpuks uudsel meetodil põlevkivist toodetud elektri kogumõjusid. 2006/07. majandusaastal alustati põlevkivist toodetud elektri uut mõjuhinnaangut, mille tulemuseks on keskkonnadeklaratsiooni ehk rahvusvaheliselt aktsepteeritava keskkonnasertifikaadi taotlemine ühele EE põhitootele – põlevkivist toodetud elektrile. Möödunud majandusaastal pälvis elektri olemusringi hindamine ka rahvusvahelise tunnustuse, saades rahvusvahelise *Energy Globe* konkursi auhinna.

EE põhiressursi põlevkivi kasutusmahu päevakajalisusega seoses uurib kontsern võimalusi põlevkivi suuremaks väärtustamiseks uute toodete ja põlevkivi rikastamise kaudu, võttes

arvesse nii keskkonna- kui ka majandusnäitajaid. Üha kasvava tähtsusega on keskkonnasõbralike ja majanduslikult põhjendatud põlevkivituha kasutusviiside leidmine. Üks uutest arendusprojektidest on CO₂ sidumine. Õhusaaste vähendamise eesmärgil otsitakse lahendust puhastusseadmete paigaldamiseks ja uute tehnoloogiate rakendamiseks.

2007/08. majandusaastal on plaanis keskkonnainfo parema kättesaadavuse tagamiseks kasutusele võtta ülekontserniline keskkonnajuhtimissüsteem ja andmebaas.

Keskkonnahoid ja keskkonnasäästlik tegevus on olulised ning aktuaalsed teemad nii EE jaoks kui ka Eesti riigi jaoks tervikuna, olles kesksel kohal ühiskondlikus arvamusevahetuses. EE tutvustab eri huvirühmadele oma keskkonnategevust ja saavutatud tulemusi. Üks vahend selgitus- ja teavitustööks on käesolev pika traditsiooniga keskkonnaaruanne.

“PÕLEVKIVI SUUREM VÄÄRTUSTAMINE TOOTEAREN-
DUSE JA PÕLEVKIVI RIKASTAMISE KAUDU ON ÜKS OLULISEMAID
EESTI ENERGIJA KESKKONNA- JA TEHNIKAVALDKONNA
ÜHISEID ARENDUSPROJEKTE.”

TÕNIS MERISTE
keskkonnajuht

KESKKONNAPOLIITIKA

EE kontsern järgib oma tegevuses järgmisi keskkonnapõhimõtteid:

1. Juurutame ja kasutame rahvusvahelistele standarditele (ISO 14001 ning EMAS) vastavat keskkonnajuhtimissüsteemi.
2. Järgime kõiki kohalduvaid Eesti ning rahvusvahelisi (sh Euroopa Liidu) keskkonnaõigusakte.
3. Analüüsime eelnevalt oma tegevuse keskkonnamõju ning vähendame energia tootmise ja ülekande negatiivset mõju nii tehnoloogiliste lahenduste ja innovatsiooni abil kui ka efektiivsuse tõstmise, kadude vähendamise ja juhtimissüsteemide rakendamise teel.
4. Kasutame parimat võimalikku tehnikat (BAT) ning toetame Eesti säästvat arengut jäätmeteket ennetades, jäätmeid taaskasutades ning energiasüsteemi töö efektiivsust tõstes.
5. Rakendame parima võimaliku tehnika abil taastuenergiaallikaid tehnoloogiliselt ja majanduslikult otstarbekas mahu.
6. Oleme avatud uutele lahendustele ning teeme oma keskkonnamärgide saavutamiseks koostööd teadus- ja uurimisasutustega ning konsultatsioonifirmadega.
7. Eelistame hankekonkurssidel muude võrdsete tingimustepuhul sertifitseeritud/verifitseeritud keskkonnajuhtimissüsteemiga tarnijaid.

EE keskkonnapoliitika on avalik ja seda levitatakse töötajatele, tarnijatele ning teistele huvitatud osapooltele.

KESKKONNAEESMÄRGID

1. Põlevkivitua hüdrotasportdi asendamine tihepulpäras-tusega Narva Elektriiaamades 2009. a-ks ja tuhaladestus-paikade korrastamine keskkonnareostuse riski vähendamiseks 2013. a-ks.
2. Balti Elektriiaama tuhavälja nr 2 sulgemine 2008. a lõpuks, arvestades sinna rajatavat tuuleparki ja Ahtme tuhavälja sulgemine hiljemalt 2013. a-ks.
3. Ahtme Elektriiaama renoveerimine keskkonnanõuetele vastavaks ja eelistatult biokütustel töötavaks koostootmis-jaamaks 2010. a-ks.
4. 50 MW tuuleparki rajamine Balti Elektriiaama suletud tuhaväljale ja taastuenergia tootmisvõimsuste edasine arendamine koos gaasiturbiinide kasutuselevõttuga tuule-energia reservvõimsuste tagamiseks.
5. Narva Elektriiaama tolm põletustehnoloogial põhinevatele energiaplokkidele täiendavate SO₂ ning NO_x püüdesead-mete paigaldamine 2012. a-ks.
6. Võrgukadude vähendamine ülekandel 3% a-ks 2008 ja jaotamisel 7% a-ks 2010.

7. Õigusaktide nõuetele mittevastavate õlirajatiste uuendamine Põhivõrgus 2012. a-ks ja Jaotusvõrgus 2015. a-ks.
8. Energiaallikate mitmekesisuse suurendamist, põlevkivi gaasistamist ja süsinikuärastuse tehnoloogiate rakendatavust käsitlevate tasuvus- ja keskkonnauuringute läbiviimine järgmise kolme aasta jooksul.
9. Põlevkivi rikastamise alaste uuringute läbiviimine kaevandamise ja tarbimise seisukohalt 2008. a lõpuks.
10. EE tütarettevõtete juhtimissüsteemide sertifitseerimine standardi ISO 14001 järgi ning kogu kontserni hõlmava EMASi keskkonnajuhtimissüsteemi verifitseerimine 2008. aastal.
11. Minimaalselt ühe, maksimaalselt kolme kolmanda osapoole keskkonnanaudivi läbiviimine EE tarnija/alltoövõtja(te) juures 2008. a sügiseks.
12. Olelusringi hindamisel põhinevate rakenduste kasutuselevõtmine, sh põlevkivielektri keskkonnadeklaratsiooni (EPD) koostamine ja verifitseerimine 2007. a-l ning olelusringi maksumuste hindamise (*Life -Cycle Costing*) pilootprojekt 2008. a-l.
13. Tegevuse jätkamine energiasäästu alal ning noorte loodusteaduste alaste teadmiste arendamine.
14. Põlevkivituha taaskasutamise määra neljakordistamine järgmise viie aasta jooksul. CO₂ põlevkivituha sidumise alaste uuringute läbiviimine ja katseseadme rajamine.
15. EE kontserni jäätmeäitluse arvestuse ning eri äitlusviiside arendamine järgmise viie aasta jooksul.
16. EE keskkonnainfosüsteemi arendamine ja täiustamine järgmise nelja aasta jooksul.

ENERGEETIKA KESKKONNAMÕJUD

Energeetika keskkonnamõjusid tuleb hinnata terviklikult, võttes arvesse kogu tootmise ahelat.

Üldiselt saab energiatootmise ja tarbimise ahela jagada:

- primaarenergia allikate ettevalmistamine;
- primaarenergia allikate muundamine paremini kasutatavasse vormi (elekter, soojus);
- muundatud energia transport tarbijani;
- energia tarbimine.

Igas etapis on tegemist nii tehniliselt kui ka keskkonnamõjude poolest eri protsessidega. Igas tootmisahela osas toimivad keskkonnamõjud on toodud välja allpool. Kõik EE ettevõtted, kes katavad eelpool kirjeldatud ahelat, töötavad väljaantud keskkonnalubades kindlaks määratud tingimuste kohaselt. Oma tegevuse parendamiseks ja keskkonnamõjude vähendamiseks on kaevandus-, tootmis- ja võrguettevõtetes loodud ISO 14001 standardile vastavad ning sertifitseeritud keskkonnajuhtimissüsteemid.

PRIMAARENERGIA ALLIKATE ETTEVALMISTAMINE

Energia tootmise üks eeldus on primaarsete energiaallikate ressurss. Eesti põhiline primaarenergia allikas on praegu põlevkivi. Põlevkivist toodetakse ligi 95% elektrist ja ca 300 000 tonni vedelkütust. Põlevkivi kõrval tasub äramainimist biomass (puit, taimed jms) ja tuul. Gaasi Eestis praktiliselt ei ole, va põlevkivist vedelkütuste tootmisel tekkiv kõrvaltoode – generaatorgaas. Hüdroenergia ja päikeseenergia ressursid on Eestis väga väikesed.

Põlevkivi kaevandamisega tegeleb EE ettevõtte Eesti Põlevkivi, mis koosneb emaettevõttest ja kolmest tütarfirmast. Lisaks Põlevkivi Kaevandamise ASi kahele kaevandusele ja karjäärile kuulub Eesti Põlevkivi koosseisu ka raudteetranspordifirma.

Kaevandamisel on looduskeskkonna muutused kahjuks paratamatud. Ligi 450 mln aasta vanuse põlevkivi kaevandamine on ühelt poolt Ida-Virumaa uute asulate ja linnade sünni algpõhjus, kuid teisalt toonud kaasa muutusi piirkonna looduses. Tänu Eesti Põlevkivi pikaajalisele töökogemusele ja järjekindlale tegevusele on seni kaevandamise mõju hästi ohjatud. Oluline roll kaevandamismõjude vähendamisel on pidevatel keskkonnakaitseinvesteeringutel.

Praeguste tootmismahdade juures jätkub aktiivset põlevkivi varu veel vähemalt kolmekümneks aastaks. Eesti valitsus tegeleb alates 2006. a-st põlevkiviresursi jälgimise ja juhtimisega läbi vastvalminud riikliku põlevkivi kaevandamise ja kasutamise arengukava.

Põlevkivi kaevandamise ajalugu algab 1916. aastast ja seni on Eestis põlevkivi kaevandatud rohkem kui 1 mld tonni. Kuni 30 m sügavusel paiknevaid lademeid kaevandatakse karjääri- või sililise ehk avakaevandamisega, mille kaod on kuni 8,9%.

Sügavamal asuvaid ressursse kaevandatakse allmaakaevandustes kamberkaevandamise meetodil. Sellise meetodi puhul hoitakse laekivimid paigal sambakujuliste tervikute abil. Et hoida kaevanduskäike sisse langemast, käib kogu kaevandamine kambermeetodil. Kambermeetodi kasutamine toob aga kaasa kuni 27,6% kadusid.

Tavapärasel kaevandamisel tuuakse maa alt või karjääridest koos põlevkiviga välja ka paekivi. Põlevkivi kvaliteedi parandamiseks eemaldatakse kaevandustes ja Aidu karjääris kaevandatud mäemassist rikastusvabrikutes paekivi lisandeid. Narva karjäärides kasutatakse alates 2006. aastast põlevkivi valikulise väljamise tarbeks spetsiaalset kombaini. Rikastamisvabrikutes eemaldatud paekivi nimetatakse aheraineks ning seda ladestatakse puistangutesse. Igal aastal tekib umbes 4–5 mln tonni aherainet. Narva karjääris jäetakse lubjakivi vahekihid juba kaevandamisel puistangusse, Aidu karjääris viiakse rikastamisel saadud aheraine tagasi karjääri sisepuistangusse. Ida-Virumaa maastikku ilmestavates põlevkivi aheraine “mägedes” on aegade jooksul ladestatud tootmisjääke kokku üle 190 mln tonni. Lisaks sellele kuulub ladustatud aheraine 2005. aastal vastu võetud keskkonnatasude seaduse alusel jäätmete hulka ning kuulub seetõttu maksustamisele. Kõik rikastamise jäägid “mägedesse” siiski ei jõua ja EE teeb tööd tootmisjääkide

osakaalu vähendamiseks. Üha enam kasutatakse jääke killustiku tootmiseks või ehitustöödel täitepinnasena. Killustiku tootmiseks valmis moodunud majandusaastal Aidu karjääris aheraine purustamise sõlm ja sarnast sõlme ehitatakse Estonia kaevanduses.

Ammendunud karjäärade alad rekultiveeritakse, st tavaliselt tasandatakse ning metsastatakse. Eesti Põlevkivi on karjäärade rekultiveerimise kaudu Eesti suurim metsaistutaja. Lisaks metsa-alale rajatakse ka põllumaad ning kujundatakse väiksemaid järvi. Rekultiveerimise käigus kaetakse aastas uue metsaga kuni 180 ha endist kaevandatud ala. Eesti Põlevkivi karjäärides on korrastatud maid kokku ca 11 800 ha, millest metsa on 11 600 ha ja põllumaad ca 170 ha. Rekultiveerimisel võetakse arvesse kohaliku omavalitsuse soove muuta nt tavaliselt lame pinnasereleef vaheldusrikkamaks.

Tehnoloogiliselt on vaja kaevanduste ja karjäärade alal alandada põhjavee taset allapoole kaevandatava põlevkivikihi tasapinda. 2006. aastal pumbati seetõttu välja kokku 155 mln kuupmeetrit vett, mis suunati kraavide ja jõgede kaudu peamiselt Soome lahte, osaliselt ka Peipsi järve. Enne keskkonda juhtimist läbib kaevandusvesi puhastuse (peamiselt hõljuvainetest) settebasseinides. Väljapumbatava ja edasi juhitava vee kogus sõltub otseselt sademete hulgast. Pärast kaevanduste ammen-dumist need suletakse, põhjavee pumpamine lõpetatakse ning põhjavee tase tõuseb tagasi kaevanduseelsele looduslikule tasemele. Põhjavee kvaliteedi jälgimiseks on kaevanduspiirkonda rajatud enam kui 100 puuraugust ja pinnavee punkti-st koosnev seirevõrk. Veega täitunud kaevandustest võetud proovide analüüsitulemused näitavad suhteliselt kiiret sulfaatide sisalduse vähenemist nendes maa-alustes reservuaarides. Eelnevalt töödeldud kaevandusvete keskkonna mõju on suhteliselt tagasihoidlik, väljendudes peamiselt vaid vee sulfaatide sisalduse ehk loodusliku kareduse tõus. Sõekaevandustest tuntud happeliste kaevandusvete probleeme põlevkiviga seoses ei esine. Põhjavee taseme alandamine mäetööde lähipiirkonnas mõjutab põhjavee tasemest kõrgemal olevaid kaeve, jättes need kuivaks. Eesti Põlevkivi rajab igal aastal mitme miljoni krooni eest sügavaid puurkaeve ja veetrasse kaevandamisest mõjutatud alade veevarustuse taastamiseks.

Kõikjal ei saa aga eelpool kirjeldatud viisil veetaset alandada. Kurtna maastikukaitseala kõrval asuvas Narva karjääri Viivikonna jaoskonnas tehakse mäetöid eriprojekti alusel, et kaitseala võimalikult vähe mõjutada. Lahenduseks on lühike tööesi ja filtratsioonitõke koos infiltratsioonibasseinidega, mis võimaldavad maksimaalselt väljata kaitseala piiril olevaid põlevkivivarusid.

Pärast uue keskkonnatasude seaduse jõustumist maksis Eesti Põlevkivi 2006/07. majandusaastal keskkonnatasusid ca 150 mln kr ulatuses. Keskkonnatasud kasvavad ka järgnevatel aastatel. Keskkonnamõtjude kaardistamiseks korraldati kaevandamisaladel mitmesuguseid seireid: põhjavee, jõgedesse suunatava kaevandusvee koostise ja maapinna langatuste seire. Lisaks seiretele uuriti erinevate projektide käigus kaevandamise mõju põllumajandusmaa viljelusväärtusele, metsa kasvutingimustele ja lindude populatsioonidele ning põhjavee seisundile. Keskkonnauuringute vallas tehakse koostööd paljude uurimisasutustega, sh Eesti Maaviljeluse Instituudiga, TTÜ Mäeinstituudiga ja Eesti Geoloogiakeskusega. Igal kevadel korraldab Eesti Põlevkivi keskkonnatöötajatele, koostööpartneritest teadusasutustele ning maakonna ja valdade keskkonnametnikele traditsioonilise keskkonnapäeva.

EE kasutab vähesel määral taastuvatest energiaallikatest vett ja tuult. Biomassi 2006/07. majandusaastal ei kasutatud. Kui tuuleenergia potentsiaal on Eestis suhteliselt märkimisväärtne, siis hüdroenergia ressursid on Eestis väga piiratud. Maksimaalseks hüdroenergia ressursiks Eestis on hinnatud 30–40 MW. Suurim hüdrojaam on Linnamäe hüdroelektrijaam. Eesti hüdroressursi kasutamisel on takistuseks elektri tootmiseks sobilike jõgede vähesus ning kalade liikumisega seotud piirangud. Eestis on seni kasutusele võetud peamiselt sisemaa tuuleressursid. Mõõdund majandusaastal tehti ka esimesed sammud avamere tuuleressursside kasutusele võtmiseks. Nii sisemaa kui ka avamere tuuleparkide osas on keskkonnamõtjudeks peamiselt visuaalne reostus ning tuuleparkide mõju linnustikule.

PRIMAARENERGIA ALLIKATE MUUNDAMISE KESKKONNAMÕJUD

EE poolt muundatakse primaarenergia peamiselt elektriks ja soojuseks, viimasel ajal ka vedelkütusteks. Suurem osa nimetatud energialiikidest toodetakse põlevkivist Narva Elektri- ja Eesti Elektri- jaama ning Narva Õlitechase abil.

Balti Elektri- jaama toodab nii elektrit kui ka sooja, Eesti Elektri- jaama ainult elektrit. Elektri ja soojuse koostootmisega tegelevad lisaks eelpool nimetatud suurtele elektri- jaamadele veel gaasil töötav Iru Elektri- jaama ning põlevkivil töötav Ahtme Elektri- jaama. Linnamäe ja Keila-Joa hüdroelektri- jaamades toodetakse elektrit veest ning Virtsus tuuliku abil tuulest. Seega kasutatakse peamiselt Eestis kättesaadavaid ja kasutatavaid energiaallikaid. Tulevikus planeeritakse Iru Elektri- jaamas alustada ka elektri ja soojuse koostootmist jäätmete kui kütuse abil.

Eelpool toodust tulenevalt saab EE suurema osa toodetud elektrist, soojast ning vedelkütustest fossiilse kohaliku kütuse põlevkivi põletamisel või termilisel töötlemisel. Sellest tulenevalt mõjutab EE atmosfääri emiteeritavate põlemisjääkide kaudu õhukvaliteeti ja põletamisel tekkivate tahkete jäätmete ladestamisega pinnast ja põhjavett. Kondensatsioonrežiimis ehk meetodil, kus toodetakse vaid elektrit, tarbitakse ka suurtes kogustes jahutusvett. Seega mõjutab EE tegevus kõiki keskkonnaelemente.

Orgaanilise aine täielikul põlemisel tekivad põlemisproduktidena CO₂ ja H₂O. Sõltuvalt kasutatava kütuse keemilisest koostisest võivad lisaks sellele tekkida sellised suitsugaaside komponendid, nagu NO_x, SO₂, CO, raskemetallid ja lendtuhk.

SO₂ tekib väävlit sisaldavate kütuste põletamisel kütuses oleva väävlit oksüdeerumisel ning NO_x kütuses oleva orgaanilisel seotud lämmastiku oksüdeerumisel või ka kõrgetel temperatuu-

ridel reageerides õhus oleva lämmastikuga. Mõlema ühendi puhul on tegemist happeliste omadustega gaasiga, mis koos mõjus õhuniiskusega suurendab sademete happelisust ning tekitab seega happelihmasid. Maha sadavad happelihmad mõjutavad loodust, muutes keskkonna happeliseks. Eriti tundlikud on happelihmadele okaspuumetsad ning teatud taimeliigid, mis võivad happelihmade tulemusena hävineda. NO_x on lisaks happeliste omadustele ka oluliseks toitaineks ning võib näiteks veekogudesse sattudes tekitada seal taimede vohamist ehk eutrofeerumist. Mõlema ühendi puhul on tegemist peamiselt lokaalse saasteainega, mille levik on piiratud teatud kaugusega ümber saasteallika ning ei oma seega globaalset mõju. Vaid N₂O on üks nn kasvuhoonegaasidest, millel on globaalne mõju. Samas on viimatinimetatud ühendi osatähtsus kogu NO_x mahust tühine.

CO₂ on üks peamistest orgaanilise aine lagunemise toodetest põlemisprotsessis. Lisaks sellele tekib seda gaasi eri elutegevuse protsesside tulemusena. CO₂ on oluline komponent uue biomassi tekkimisel läbi fotosünteesi. Kahjuks paiskab inimtegevus õhku tunduvalt rohkem CO₂ kui seda fotosünteesis seotakse. Fossiilsete kütuste suuremahulise põletamisega viiakse süsteemi juurde seni eraldi süsinikuringe väliselt salvestatud süsinik. CO₂ peetakse üheks kliimamuutuste ehk kasvuhooneefekti tekitajaks. Sellise väite aluseks on viimastel aastakümnetel täheldatav kiire CO₂ sisalduse kasv õhus, mille üheks peapõhjuseks peetakse inimtegevust. Kliimamuutuste vähendamiseks kasutatakse nii Euroopa kui ka maailma

tasemel mitmeid meetmeid. Eesti on ratifitseerinud Kyoto protokollid ning kõik EE neli suurt tootmisüksust kuuluvad EL Kasvuhoonegaaside Kauplemise süsteemi.

Lendtuhk tekib peamiselt tahkete kütuste põletamisel ning on õhusaaste komponent, mis on silmaga selgesti eristatav. Tavaliselt levivad ka põlemisprotsessis eralduvad raskemetallid keskkonda lendtuha kaudu. Õhku paisatud lendtuhk põhjustab inimestele hingamisteede häireid ning kopsuhaiguseid ja on üheks oluliseks terviseprobleemide põhjustajaks. Seetõttu on tahkete osakeste ehk lendtuha kontsentratsiooni maapinnalähedases õhukihis piiratud. Põlevkivi põletamisel tekkiv lendtuhk on aluseliste ehk leeliseliste omadustega. Keskkonda sattunud põlevkivilendtuhk vähendab keskkonna happelisust ning leevendab seega SO₂ ja NO_x võimalikke keskkonnamõjusid. Aluseliste omadustega lendtuha paisumine õhku võib olla ka üheks selgituseks sellele, miks Ida-Virumaal ei esine happelihmasid.

Eelmisel majandusaastal paikasid EE elektrijaamad kokku õhku 50 085 t SO₂, 8 886 t NO_x ning 4 702 t lendtuha. Kõik loetletud kogused on võrreldes eelmise majandusaastaga vähenenud, kusjuures SO₂ vähenes 4 507 t ehk ca 8% aga tahked osakesed koguni 2 564 t ehk 33%. NO_x heitmed vähenesid 528 t. CO₂ emissioonide osas toimus ca 5% vähenemine.

Suurima osa EE koguheitmetest annavad samas ka suurima toodanguga Eesti ja Balti Elektrijaamad. Hiljuti ehitatud uued keevkihtkatlad mõlema elektrijaama ühes energiaplokis annavad endiselt suure ja olulise panuse heitmete vähenemise ja seda just eriti SO₂ osas. Atmosfääri sattuva lendtuha koguste vähendamiseks on edukalt kasutatud tõhusamaid filtreid. Keevkihtkatlad on efektiivsemad, tarbides sama koguse energia tootmiseks vähem kütust ja omades väiksemat omatarvet. CO₂ mahukuse vähenemine on toimunud lisaks eelpool toodule ka põlevkivis leiduvate karbonaatide (lubjakivi) madala lagunemisastme kaudu, mis muudab uued katlad vähem CO₂ mahukaks. Narva elanike tõrgeteta soojaga varustamiseks on Balti Elektrijaamas lisaks olemasolevatele energiablokkidele rajatud ka maagaasil töötav kaasaegne katlamaja. Kõikide emissioonide pidevaks jälgimiseks ja operatiivseks reageerimiseks rajati Narva Elektrijaamadesse heitgaaside monitooringusüsteem.

Algselt vedelkütusele projekteeritud Iru Elektrijaam töötab

praegu 100% taastumatul ja fossiilsel, kuid samas kõige keskkonnasõbralikumal ja efektiivsemal taastumatul kütuseliigil maagaasil. Iru jaam on nii oma võimsuselt kui ka tootmismahudelt Balti ja Eesti Elektrijaamadest oluliselt väiksem ning seetõttu on ka sellest jaamast tulenevad heitmed (peamiselt NO_x) absoluutarvult väiksemad. Hoolimata sellest tuleb Iru Elektrijaamas teha olulisi investeeringuid, et tagada vastavus kõikidele EL keskkonnanõuetele. EL nõutavad tasemed just NO_x osas on võimalik saavutada Iru nn primaarsete meetodite abil ja vastavate tööde esimene etapp peaks saama valmis 2008. a alguseks. Lisaks gaasi kasutamise seotud seadmete rekonstrueerimisele, tehakse Iru Elektrijaamas ka ettevalmistusi olmejäätmetest elektri ja soojuse koostootmiseks.

Ahtme Elektrijaam kasutab sarnaselt Narva Elektrijaamadega kütuseks põlevkivi. Ahtme jaamast eralduvad heitgaasid ja saasteained on identsed Narvas tekkivatega, kuid nende kogused on oluliselt väiksemad. Lähtuvalt Eesti ja EL vahelisest liitumislepingust, peab Ahtme jaam 2010. a lõpuks vastama EL Suurte Põletusseadmete Direktiivi nõuetele. Vastavate nõuete täitmiseks on vaja nii Narva kui ka Ahtme jaamadel teha märkimisväärseid investeeringuid.

Analüüsidest EE tootmises tekkivate emissioonide koguseid ja olemust, on olulisel kohal tahkete jäätmete käitlus. Praktiliselt kõikide teiste kütuste, va gaasi põletamisel tekib vähemal või rohkemal määral tuhka ehk mineraalseid põlemisjääke. Võrreldes teiste levinud tahkekütustega on põlevkivi omapäraks selle suur mineraalainete sisaldus. Põlevkivi põletamisel jääb tuhana alles 45-50% algselt põletatud materjalist. Praegu ladestatakse põhiline osa Narva Elektrijaamades ja Ahtme Elektrijaamas tekkivast tuhast lähedalasuvatele tuhaväljadele ning vaid väike osa suunatakse taaskasutusse. Suurte tuhakooguste transpordiks kasutatakse hüdrotranspordi meetodit, kus tuhk pumbatakse ladestuspaika veega segatuna, kasutades vett transpordikeskkonnana.

Suure kaltsiumoksiidi sisalduse tõttu klassifitseerub põlevkivituht ohtlikuks jäätmeks. Põlevkivituht muudab reageerimisel veega ehk nn lubja kustumise reaktsiooni tulemusena transpordivee tugevalt aluseliseks. Praegu kasutatakse tuha hüdroärastusel rangelt kinniseid süsteeme, kus transpordivesi ringleb süsteemis mitmeid kordi ning ei satu keskkonda.

Küll võivad mõjutada transpordiveesüsteemi sademed. Süsteemi tekkiv liigvesi neutraliseeritakse ning juhitakse siis vastavalt keskkonnalubades fikseeritud tingimustele keskkonda. Süsteemis ringlevad suured, tugevalt aluselised (pH kuni 13) veekogused võivad avariolukorras hoolimata kinnisest süsteemist tähendada keskkonnareostuse riski.

Keskkonnariskide maandamiseks suletakse EL toel Balti Elektri- jaama tuhaväli nr 2 ja valmistatakse ette 50 MW tuulepargi rajamist tuhavälja alale. Töötavatel tuhaväljadel kaalutakse liigvee neutraliseerimiseks seniste tugevate hapete asemel CO₂ kasutamist, mis annab tunduvalt keskkonnasõbralikuma tulemuse. Lisaks tegeletakse kogu tuhaärastuse ja -ladestamise vastavusse viimisega parima võimaliku tehnoloogiaga (BAT), mis tagaks ühtlasi ka vastavuse EL jäätmete ladestamise nõuetele. 2009. a suvel lõpeb Eestile antud üleminekuaeg. Üks võimalikke lahendusi on üleminek uuele poolkuivale nn tihepulp- tehnoloogiale. Uus tehnoloogia vähendab süsteemis ringleva vee kogust ning kliimatingimuste ja sademete mõju süsteemi stabiilsusele. Probleemide lahendamiseks on alustatud kahte energiaplokki teenitava tihepulp-tuhaärastuse seadme rajamist, kogu süsteemi projekteerimist ning erinevate lahenduste majandus- ja keskkonnaanalüüsi.

Tuhka saab ladestamise kõrval kasutada eri valdkondades toormena. Narva Elektri jaamad tegelevad selliste võimaluste otsimisega, suurendamaks tootmisel tekkiva põlevkivituha taaskasutamist. Täna taaskasutatakse ca 2–3% tekkivast põlevkivituha. Põlevkivi tuhka võib kasutada ehitusmaterjalide tööstuses toorainena tsemendi tootmiseks või ehitusprojektides lisand/asendus materjalina. Põlevkivituha saab kasutada samuti tsemendi asendajana stabiliseerimisprojektides ja muldade happelisuse vähendajana.

Eraldi tuleks siin ära mainida põlevkivituha neutraliseerimise võimalusi suitsugaasides oleva CO₂ abil. Põlevkivi tuhas oleva ning ohtlikust tekitava CaO sidumine CO₂ abil stabilseteks karbonaatideks elimineerib tugevalt aluselise kontaktvee tekimise. Selliste omadustega materjali saab kasutada kaevanduste ja karjääride rekultiveerimise või ka muudes ehitusprojektides, suurendades oluliselt põlevkivituha taaskasutuse

mahtu. Samas toimub suitsugaaside keskkonda emiteeritava CO₂ sidumine mineraalselt stabiilseks ühendiks, mida saab käsitleda kui CO₂ ärastust suitsugaasidest. Praegu ei ole veel selles vallas töötavat katseseadet, kuid põlevkivituha käitlemisel on tegu suurt potentsiaali omava lahendusega.

Vee kasutamine energia muundamisel on seotud kondensatsioonrežiimis töötavates elektrijaamades jahutamisega ning koostootmisjaamades soojuskandjaks olemisega. Reeglina kasutatakse kõikides elektrijaamades selle olemasolul looduslikku pinnavett lähedal asuvatest veekogudest. Jahutusvee kasutamisel on keskkonda mõjutavaks faktoriks kasutatava vee temperatuuri tõus seoses vajadusega protsessist jääsoojus välja juhtida. Narva Elektri jaamade poolt kasutatav jahutusvesi tõstab arvestuslikult pinnavee temperatuuri sisendi ja väljundi vahel keskmiselt kuni 7 kraadi aastas. Uus keevkihttehnoloogia vähendab jahutuseks vajaliku vee kogust. Vee kasutamisele soojuskandjana eelneb keemiline töötlus, mis võib nõuetele mittevastavuse korral kemikaalide sattumisel keskkonda omada keskkonnamõju.

On selge, et iga primaarenergia muundamise protsess inimesele sobilikumasse vormi toob kaasa keskkonnamõju. Nii on ka taastuvate energiaallikate puhul. Tuuleenergia kasutamisel viidatakse tuulikute ohtlikkusele lindudele ja nahkhiirtele. Kaasneb ka esteetiline mõju, st kas tuulikud sobivad igasse maastikupilti. Ka toovad tuulikud kaasa madalsagedusliku müra ning vibratsiooni. EE poolt kasutatavad ja tulevikus paigaldatavad tuulikud vastavad kõikidele praegustele ja ka teadaolevatele tulevatele keskkonna- ning tervisekaitse nõuetele. Hüdrojaamade puhul on peamiseks keskkonnamõjudeks vooluvee takistamine ja paisutamise tulenevad probleemid maakasutusega. Lisaks sellele tuleb kindlasti arvesse võtta kalade, eriti haruldaste liikide, liikumise takistamist nende kudemisaladele. EE on tegelenud ainult olemasolevate vanade hüdrojaamade taastamisega nende endises mahus. EE pole seni ehitanud ühtegi uut tammi või paisu ja olemasolevaid on renoveeritud kõiki nõudeid jälgides. Võimalikud häired ehitustööde käigus on kompenseeritud EE tegevusest mõjutatud jõgedel keskkonna parendustöödega.

ELEKTRI ÜLEKANDEGA SEOTUD KESKKONNAMÕJUD

Primaarenergia sobilikumasse vormi muundamise kõrval on oluline, kuidas muundatud energia jõuab tarbijani. Nii elektri kui ka soojuste puhul on selleks ülekande ja jaotusega seotud mõjud. Elektri ülekande on oluline osa energeetikast, sest just kõrge- ja madalpingeliinide kaudu jõuab toodetud elekter igale tarbijani. Eelteadmisteta on väga raske mõista eri seadmete ning ülekandeliinide või soojustorustike vajalikku hulka.

Ainuüksi Jaotusvõrgus on kokku ca 59 000 km ülekandeliine, millest ca 49 600 km on õhuliinid ning alajaamu on ca 19 000. Põhivõrgul on veel lisaks on ca 5 300 km kõrgepinge õhuliine ning ca 140 alajaama.

Sarnaselt teistele energiatootmisprotsessi etappidele on ülekandevõrkudel keskkonnamõju. Võimalikud mõjud on seotud maakasutuse ja elektri ülekande füüsikaliste omadustega. Soojuse puhul on peamiselt tegemist torustike inimkeskkonnas paiknemise mõjudega.

Elektri jaotus- ja ülekandeliinide alusele maale on seatud kasutuspiirangud, mis nõuvad liinide aluse maa korrashoidu. Liinidele puudest vabade turvatsoonide rajamine piisavas mahus on vajalik ohutuse ja töökindluse tagamiseks. Lisaks kasutuspiirangutele mõjuvad õhuliinid ja alajaamad visuaalselt ebaesteetiliselt ning nende rajamiseks on vaja maha võtta puid või teha kaevetöid, kujundades ümber senist looduskeskkonda.

Nagu eelpool mainitud, on EE-I kokku üle 19 000 trafoalajaama. Alajaamades olevad seadmed, peamiselt trafod ja õhuliinide juhtivad osad tekitavad ümbritsevasse keskkonda müra. Eriti kerkib see mõju esile, kui alajaamade või õhuliinide vahetus läheduses asuvad elumajad. Lisaks sellele kasutatakse alajaamades isoleeriva keskkonnana trafoõlisid. Trafo lekete

või avariide korral on õli keskkonda sattumise ja seeläbi pinnase ja põhjavee reostuse oht. Trafoõlisid seostatakse ka keskkonnaohtlike PCB või PCT ainetega. Põhivõrgus ei ole kunagi nimetatud komponente sisaldavaid õlisid ja trafosid kasutatud. Jaotusvõrgus olevad PCB ja PCT sisaldusega tafod on kasutusel vaid kahes asukohas endise N Liidu armee alajamades ja nende kohta peetakse eriarvestust. Praeguste plaanide kohaselt kõrvaldatakse PCB ja PCT sisaldusega seadmed hiljemalt a-ks 2010.

Elektri ülekandmise, nagu ka teiste elektriliste protsesside puhul, tekib kõrgepinge ülekandeliinide ja alajaamades olevate seadmete vahetus läheduses elektromagnetväli, mis võib mõjutada elutegevust. Elektromagnetvälja mõjude kohta on tehtud mitmeid erinevaid uuringuid, kuid senini pole ühest hinnangut kõrgepingeliinide ja -alajaamade seadmete läheduses tekkiva elektrimagnetvälja täpsest mõjust elusorganismidele. Elektromagnetvälja võimaliku mõju vähendamiseks inimestele kehtivad võimalikus ohutsoonis arendustegevuse piirangud.

Ülekandeliinide remontimisel, renoveerimisel või likvideerimisel tekib märkimisväärses koguses jäätmeid (peamiselt postid), mis vajavad nõuetekohast käitlemist.

Ülekandega seotud keskkonnamõjude leevendamiseks tehakse pidevat ja süstemaatilist tööd. Liinide hooldamisel ning metsa raiumisel on sisse viidud põhjalikum ja rangem tööde kord. Liinihooldustööde läbiviimise kvaliteedi parandamiseks tehakse koostööd riigimetsi haldava RMK-ga. Erametsade puhul peetakse läbirääkimisi erinevate huvirühmadega ühtsete ja kõiki osapooli rahuldavate lahenduste leidmiseks. Teatud puhkudel on tööohutuseks, visuaalse mõju vähendamiseks, müra alandamiseks jne õhuliinid asendatud kaabelliinidega. Maa-aluste kaablite kasutamisel välditakse paljusid eelpool loetletud probleeme, kuid säilivad maa-kasutuse piirangud. Alajaamade rajamisel kasutatakse

kompaktsemaid ja madalama müratasemega seadmeid, mis omakorda vähendavad alajaamade mõõtmeid.

Õliseadmete osas püütakse minna üle teistele keskkonnohutumatele lahendustele. Kui see pole võimalik, siis rajatakse vajalikud turvasüsteemid turvabasseinide, õliseparaatorite ning kogumismahutite näol. Eelmisel majandusaastal renoveeriti nõuetele vastavaks vähemalt 25 alajaama õliseadmete reostus-ohu vähendavad turvasüsteemid, investeerides üle 11 mln kr. Turvasüsteemide arendamisel ja rajamisel püütakse leida optimaalne tulemus nii turvalisuse kui ka hoolduskulude osas.

ENERGIA MÜÜGI JA TARBIMISEGA SEOTUD KESKKONNAMÕJUD

Energiaahela oluline osa on energia tarbimine ehk kuidas kliendid energiat kasutavad. Viimaste prognooside alusel hinnatakse Eesti energiasäästu potentsiaaliks vähemalt ca 20–30% praegusest tarbimisest. Klientidele energiasäästu-alaste teadmiste andmiseks on EE loonud veebipõhise energiasäästu portaali.

Energiasäästu portaali ülesanne on tutvustada energiakasutuse optimeerimisest huvitatud tarbijatele mitmesuguseid energiasäästu võimalusi. Portaalil antakse ülevaade energiasäästu võimaldavatest toodetest ja tehnoloogiatest. Lisaks viidatakse teistele samateemalistele veebilehekülgedele. Portaalil on pidevalt uuenev uudisterubriik ning lugejatelt oodatakse küsimusi ja tagasisidet uute energiasäästu lahenduste kohta.

Portaalil on kolm teemaplokki: energiasääst kodus, energiasääst asutuses ja energiasääst tööstuses. Teemaplokkide alla

on koondatud artikleid soovustamise, valgustuse, küttesüsteemide, tõhusate elektriseadmete, tariifisüsteemide kujundamise jm kohta. Energiasäästuportaalil sisu täiendatakse ja ajakohastatakse pidevalt. Huvi portaali vastu on olnud püsivalt suur, iga kuu külastab portaali vähemalt 3 500 inimest.

Lisaks energiasäästu alase info viimisele klientideni energiasäästuportaalil vahendusel, korraldab EE igal aastal energiasäästu alast konkurssi. Konkursil toetatakse 0,1 mln krooniga mitmetulundusühingute, sihtasutuste jmt organisatsioonide

energiasäästuinfot jagavaid ja valdkonnaalast haridust andvaid projekte. EE plaanib järgnevatel aastatel panustada senisest tunduvalt enam erinevatesse energiasäästu ning optimaalse energia kasutamise projektidesse ja tegevustesse.

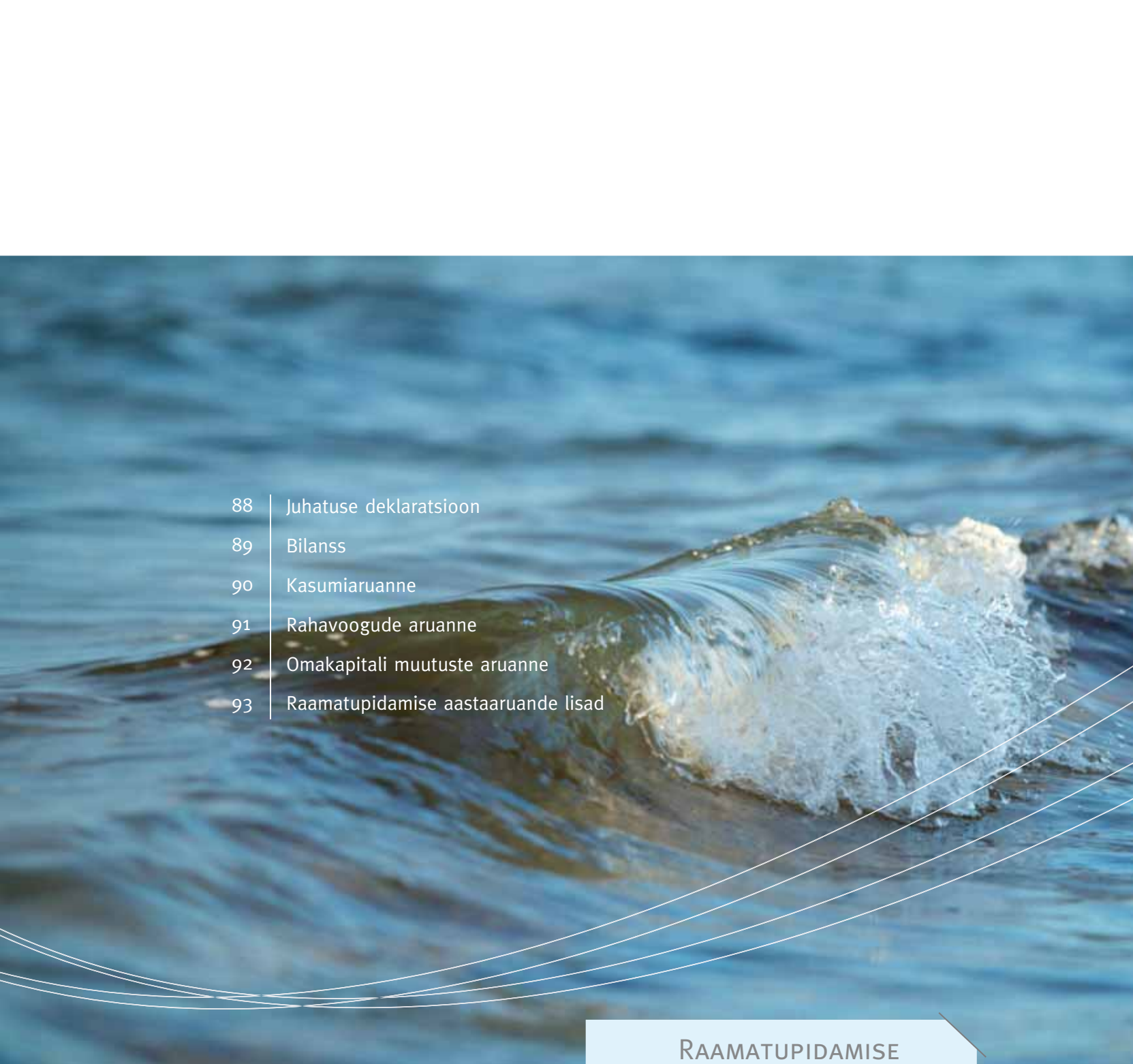
EE tootevalikus on klientidel võimalik osta Rohelist Energia (RE), mis on 100%-liselt toodetud taastuvatest energiaallikatest. RE tootmisel on täidetud kõik keskkonnanõuded ja seda ostes toetavad kliendid taastuvenergeetika-alaste teadmiste arengut ning nende rakendamist Eestis. Viimase eesmärgi saavutamiseks on EE sõlminud lepingu SEI Tallinnaga. RE müümise esimesel, 2001. aastal, oli Eestis toodetava taastuvenergia hulk äärmiselt tagasihoidlik. Väikesed hüdroelektrijaamad tootsid kokku u 6 GWh keskkonnasõbralikku elektrit aastas, moodustades kõigest 0,1% Eestis tarbitavast elektrienergiast. Praeguseks on olukord muutunud ja muutub tulevikus veelgi, võttes arvesse nii kliimamuutuseid, Eesti kohustusi taastuvenergeetika alal kui ka muid antud valdkonda mõjutavaid protsesse. Praegu toodavad Eestis RE kriteeriumidele vastavat energiat kümned suured ja väikesed hüdroelektrijaamad, tuulikud ja mitu biogaasijaama. Lähitulevikus lisanduvad biomassist elektrit tootvad koostootmisjaamad. Kokku on taastuvatest energiaallikatest toodetud ja RE tingimustele vastava energia kogumaht tõusnud viie aastaga eeskätt elektrituulikute toel pea 20 korda, kattes peagi 2% Eesti elektrivajadusest.

EE tootis 2006/07. majandusaastal taastuvatest energiaallikatest elektrit Linnamäe ja Keila-Joa hüdroelektrijaamas ning Virtsu tuulepargis kokku 7,301 GWh. Kokku toodeti Eestis eri tootjate poolt taastuvatest energiaallikatest 112,3 GWh,

mis osteti kokku EE poolt. Tegemist on aastast aastasse suureneva kogusega, mida kindlasti toetavad ka Eesti riigi poolt kehtestatud soodustariifid taastuvatele energiaallikatele.

EE toodetud RE pakkumiseks tulevikus jätkab ettevõtte mitmete taastuvenergia projektide arendamist. Üks suuremaid on 50 MW tuulepark Balti Elektrijaama suletaval tuhaväljal. Lisaks väärrib nimetamist biogaasi soojuselektrijaama rajamine koostöös Eksekoga, mis lahendab mitmete looma- ja linnukasvatavate jäätme probleemid ning parandab üldist elukvaliteeti. Hüdroenergia vallas kaalutakse Põltsamaa endise hüdroelektrijaama taastamist koostöös teiste piirkonna infrastruktuuri arendusprojektidega.

Eelmisel majandusaastal lõpetati põlevkivist toodetud elektrikõikide keskkonnamõjude hindamine rahvusvaheliselt tunnustatud olelusringi hindamise meetodika alusel. Uuring võimaldas põlevkivielektri keskkonnamõjusid võrrelda nt kivisöest toodetud elektriga. Lähtuvalt senistest headest tulemustest tahame olelusringi hindamist jätkata ja loodame 2007/08. majandusaasta lõpus koostada põlevkivielektrile rahvusvaheliste standarditele vastava ning kolmanda osapoole poolt tõendatud keskkonnadeklaratsiooni. See on lisainfoallikas klientidele põlevkivielektri keskkonnamõjude kohta. EE jaoks on oluline, et kliendil on EE pakutavate toodete ja teenuste kohta piisavalt palju informatsiooni, et energiat otstarbekalt, säästlikult ja keskkonda hoidvalt kasutada.

88	Juhatuse deklaratsioon
89	Bilanss
90	Kasumiaruanne
91	Rahavoogude aruanne
92	Omakapitali muutuste aruanne
93	Raamatupidamise aastaaruande lisad

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

JUHATUSE DEKLARATSIOON

Juhatus kinnitab lehekülgedel 88 kuni 141 esitatud Eesti Energia ASi (emaettevõtja) ja selle tütarettevõtjate (grupp) perioodi 01.04.2006 – 31.03.2007 kohta koostatud grupi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande õigsust ja täielikkust ning kinnitab oma parimas teadmises, et:

- raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt;
- raamatupidamise aastaaruanne kajastab grupi finantsseisundit, rahavoogusid ja majandustulemusi õigesti ja õiglaselt;
- kõik teadaolevad olulised asjaolud, mis on selgunud aruande valmimise kuupäevani 08.06.2007, on raamatupidamise aastaaruandes nõuetekohaselt arvesse võetud ja esitatud.

Juhatuse hinnangul on Eesti Energia AS ja tema tütarettevõtjad jätkuvalt tegutsevad majandusüksused.

Sandor Liive
Juhatuse esimees

Margus Kaasik
Juhatuse liige

Tiit Nigul
Juhatuse liige

Harri Mikk
Juhatuse liige

Raine Pajo
Juhatuse liige

KONSOLIDEERITUD BILANSS

tuhandetes kroonides

	31. märts		Lisa
	2007	2006	
VARAD			
Käibevara			
Raha ja raha ekvivalendid	521 607	2 312 714	6
Üle 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades	3 680 941	-	10
Finantsvarad õiglasest väärtusest muutustega läbi kasumiaruande	3 680	25 006	7
Lunastustähtajani hoitavad finantsvarad	44 473	-	8
Tuletisinstrumendid	128 283	-	9
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	960 738	970 685	10
Varud	369 160	305 979	11
Kokku käibevara	5 708 882	3 614 384	
Põhivara			
Pikaajalised nõuded	232	-	10
Investeeringud sidusettevõttesse	165 803	169 501	12
Materiaalne põhivara	20 136 754	19 597 162	13
Immateriaalne põhivara	71 956	39 029	14
Kokku põhivara	20 374 745	19 805 692	
Kokku varad	26 083 627	23 420 076	
KOHUSTUSED			
Lühiajalised kohustused			
Võlakohustused	99 762	71 314	16
Võlad hankijatele ja muud võlad	1 480 922	1 346 891	17
Tuletisinstrumendid	-	12 485	9
Eraldised	42 852	76 784	18
Tulevaste perioodide tulud	12 497	11 948	25
Kokku lühiajalised kohustused	1 636 033	1 519 422	
Pikaajalised kohustused			
Võlakohustused	5 251 110	5 331 248	16
Võlad hankijatele	12 143	531	17
Eraldised	328 436	292 867	18
Tulevaste perioodide tulud	1 391 374	1 077 261	19, 25
Kokku pikaajalised kohustused	6 983 063	6 701 907	
Kokku kohustused	8 619 096	8 221 329	
OMAKAPITAL			
Emaettevõtja omanikele kuuluv kapital ja reservid			
Aktiivkapital	7 274 100	7 274 100	20
Ülekurs	4 065 497	4 065 497	
Kohustuslik reservkapital	727 410	685 661	20
Riskimaandamise reserv	126 541	-1 289	22
Realiseerimata kursivahed	-14	-	
Jaotamata kasum	5 219 377	3 142 394	20
Emaettevõtja omanikele kuuluv kapital ja reservid kokku	17 412 911	15 166 363	
Vähemusosa	51 620	32 384	
Kokku omakapital	17 464 531	15 198 747	
Kokku kohustused ja omakapital	26 083 627	23 420 076	

Lisad on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

KONSOLIDEERITUD KASUMIARUANNE

tuhandetes kroonides

	1. aprill - 31. märts		Lisa
	2006/07	2005/06	
Müügitulu	7 534 618	7 085 730	23
Kasum emissiooniõiguste müügist	1 507 998	1 188 576	
Muud äritulud	81 625	67 247	24
Sihtfinantseerimine	22 448	6 316	25
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus	49 087	17 213	
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-2 302 982	-2 129 956	26
Muud tegevuskulud	-845 480	-687 130	27
Tööjõukulud	-1 499 335	-1 414 875	28
Põhivara kulum ja amortisatsioon	-1 589 752	-1 561 228	13, 14
ÄRIKASUM	2 958 227	2 571 893	
Finantstulud	105 916	26 590	29
Finantskulud	-296 620	-468 016	29
Kokku finantstulud ja -kulud	-190 704	-441 426	29
Kasum/kahjum kapitaliosaluse meetodil investeringutelt sidusettevõtjatesse	12 537	17 068	12
Kahjum sidusettevõtja väärtuse langusest	2 468	-7 375	12
KASUM ENNE TULUMAKSUSTAMIST	2 782 528	2 140 160	
Tulumaksukulu	-147 144	-21 438	30
ARUANDEAASTA KASUM	2 635 384	2 118 722	
sh emaettevõtja omaniku osa kasumist	2 618 732	2 109 303	
vähemusosanike osa kasumist/kahjumist	16 652	9 419	

KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE

tuhandetes kroonides

	1. aprill - 31. märts		Lisa
	2006/07	2005/06	
Rahavood äritegevusest			
Äritegevusest saadud raha	4 342 714	3 933 388	31
Makstud intressid ja laenukulud	-260 926	-369 948	
Saadud intressid	77 449	20 377	
Makstud tulumaks	-143 951	-21 438	30
Kokku rahavood äritegevusest	4 015 286	3 562 379	
Rahavood investeerimisest			
Tasutud materiaalse põhivara soetamisel	-2 152 015	-2 425 910	
Laekunud liitumis- ja muud teenustasud	372 439	317 687	19
Laekunud materiaalse põhivara müügist	75 406	34 134	
Laekunud põhivara sihtfinantseerimine	360	-	
Sidusettevõtjalt saadud dividendid	16 235	17 715	12
Tagasi laekunud oma töötajatele antud laenud	6	6	
Tasutud sidusettevõtja soetamisel	-	-135 256	12
Tasutud tütarettevõtjate soetamisel, välja arvatud saadud raha	-7 216	-	32
Üle 3-kuuliste deposiitide netomuutus	-3 514 305	-	10
Tasutud lühiajaliste finantsvarade soetamisel	-308 090	-138 992	7
Laekunud pikaajaliste finantsvarade müügist	120	-	
Laekunud lühiajaliste finantsvarade müügist ja lunastamisest	286 675	135 275	7
Kokku rahavood investeerimisest	-5 230 385	-2 195 341	
Rahavood finantseerimisest			
Emiteeritud pikaajalised võlakirjad	-	2 868 595	16
Lunastatud pikaajalised võlakirjad	-	-1 613 031	16
Tagasi makstud pangalaenu	-70 511	-819 313	16
Tagasi makstud muud laenu	-4 694	-	16
Tagasi makstud kapitalirendikohustused	-803	-411	16
Emiteeritud kommertsapaberid	-	388 339	16
Lunastatud kommertsapaberid	-	-391 165	16
Makstud dividendid	-500 000	-97 000	21
Kokku rahavood finantseerimisest	-576 008	336 014	
Puhas rahavoog	-1 791 107	1 703 052	
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi algul	2 312 714	609 662	6
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpul	521 607	2 312 714	6
Kokku raha ja raha ekvivalentide muutus	-1 791 107	1 703 052	

KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

tuhandetes kroonides

GRUPP	Emaettevõtja omanikele kuuluv omakapital						Vähemus-osa	Kokku omakapital	Lisa
	Aksia-kapital	Ülekurss	Kohus-tuslik reserv-kapital	Muud reservid	Jaotamata kasum	Kokku			
Omakapital seisuga 31. märts 2005	7 274 100	4 065 497	652 339	-33 444	1 163 413	13 121 905	22 965	13 144 870	
Riskimaandamise reservi muutus	-	-	-	32 155	-	32 155	-	32 155	22
Kokku otse omakapitalis kajastatud tulud	-	-	-	32 155	-	32 155	-	32 155	
2005/06 aruandeaasta kasum	-	-	-	-	2 109 303	2 109 303	9 419	2 118 722	
Kokku 2005/06 a kajastatud tulud ja kulud	-	-	-	32 155	2 109 303	2 141 458	9 419	2 150 877	
Jaotamata kasumi kandmine reservkapitali	-	-	33 322	-	-33 322	-	-	-	
Makstud dividendid	-	-	-	-	-97 000	-97 000	-	-97 000	21
Omakapital seisuga 31. märts 2006	7 274 100	4 065 497	685 661	-1 289	3 142 394	15 166 363	32 384	15 198 747	
Riskimaandamise reservi muutus	-	-	-	127 830	-	127 830	-	127 830	22
Välismaiste tütarettevõtjate ümberarvestusel tekkinud valutakursivahed	-	-	-	-14	-	-14	-	-14	
Kokku otse omakapitalis kajastatud tulud	-	-	-	127 816	-	127 816	-	127 816	
2006/07 aruandeaasta kasum	-	-	-	-	2 618 732	2 618 732	16 652	2 635 384	
Kokku 2006/07 a kajastatud tulud ja kulud	-	-	-	127 816	2 618 732	2 746 548	16 652	2 763 200	
Jaotamata kasumi kandmine reservkapitali	-	-	41 749	-	-41 749	-	-	-	20
Vähemuse suurenemine seoses tütarettevõtja soetamisega	-	-	-	-	-	-	2 584	2 584	32
Makstud dividendid	-	-	-	-	-500 000	-500 000	-	-500 000	21
Omakapital seisuga 31. märts 2007	7 274 100	4 065 497	727 410	126 527	5 219 377	17 412 911	51 620	17 464 531	

Raamatupidamise aastaaruande lisad

1. Üldine informatsioon

Eesti Energia AS (edaspidi emaettevõtja) on Eesti Vabariigis 31. märtsil 1998 registreeritud äriühing. Emaettevõtja 31. märtsil 2007 lõppenud majandusaasta konsolideeritud raamatupidamise aruanne hõlmab emaettevõtjat ja tema tütarettevõtjaid (edaspidi grupp) ning grupi osalemist sidusettevõtjates.

Eesti Energia Grupp tegeleb elektri- ning soojusenergia tootmise, müügi ja koheletoomisega tarbijatele. Grupp omab põlevkivikaevandusi, millest kaevandatud põlevkivi on põhiliseks energiatootmise tooraineks. Samuti tegeleb grupp energiasüsteemide rajamise ja hoolitsemisega.

Emaettevõtja registreeritud aadress on Laki 24, Tallinn 12915, Eesti Vabariik.

ASi Eesti Energia ainuaktsionäriks on Eesti Vabariik.

ASi Eesti Energia võlakirjad on noteeritud Londoni Börsil.

Grupi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on juhatusel poolt kinnitatud 8. juunil 2007.

2. Kokkuvõtte olulisematest arvestus- ja aruandluspõhimõtetest

Alljärgnevalt on esitatud kokkuvõtte raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud olulisematest arvestus- ja aruandluspõhimõtetest. Nimetatud arvestus- ja aruandluspõhimõtteid on kasutatud järjepidevalt kõikidel aruandeperioodidel, välja arvatud eraldi välja toodud juhtudel (lisa 34).

2.1 Arvestuse alused

Grupi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas **rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS)**, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Raamatupidamise aastaaruandes esitatud finantsnäitajad tuginevad põhiliselt nende ajaloolisele soetusmaksumusele, välja arvatud õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad ja -kohustused (sh tuletisinstrumendid).

Finantsaruannete koostamine kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega nõuab teatud raamatupidamishinnangute kasutamist. Samuti nõuab see juhtkonnalt mitmete otsuste tegemist arvestus- ja aruandluspõhimõtete rakendamise osas. Need valdkonnad, kus raamatupidamishinnangutel ja arvestatud eeldustel on oluline mõju raamatupidamise aastaaruandes kajastatud informatsioonile, on avalikustatud eraldi lisa 4.

2.2 Arvestuspõhimõtete muutused

(a) Uued standardid, avaldatud standardite parandused ja tõlgendused, mis muutusid grupile kohustuslikuks alates 1. aprillist 2006 ning mis on olulised grupi finantsaruannete seisukohalt

- IAS 39 Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine ja IFRS 4 Kindlustuslepingud (muudatus) – Finantsgarantiilepingud. Nimetatud muudatus nõuab ettevõtte poolt väljastatud finantsgarantiide kajastamist kohustusena finantsgarantii väljastanud ettevõtte bilansis. Vastavalt kehtestatud nõuetele on grupi poolt väljastatud finantsgarantiide lepingud kajastatud bilansis õiglases väärtuses. Täiendav info grupi poolt väljastatud finantsgarantiide lepingute kohta on esitatud lisa 29.
- IAS 21 Valuutakursside muutuste mõjud (muudatus) – Netoinvesteeringud välismaisesse äriüksusesse. Nimetatud muudatus nõuab kõigi välismaisesse äriüksusesse tehtud netoinvesteeringu osaks olevate monetaarsete varade ja kohustuste ümberhindlusest tekkinud kursivahede kajastamist omakapitali reservis.
- IFRS 6 Maavarade uuring ja hindamine. Standardi kohaselt tuleb maavarade uuringu ja hindamise väljaminekud kajastada bilansis materiaalsete või immateriaalsete varadena rakendades soetusmaksumuse või ümberhindluse meetodit. Informatsioon grupi maavarade uuringu ja hindamise varade kohta on esitatud lisa 14.
- IFRIC 4 Kindlaksmääramine, kas kokkulepe sisaldab renti. Vastavalt IFRIC 4-le tuleb kokkulepped, mille täitmine sõltub teatud varaobjektide kasutamisest või mis annavad õiguse varaobjekti kasutamiseks, klassifitseerida vastavalt IAS 17-le kas kapitali- või kasutusrendiks. Juhtkonna hinnangul puudusid grupil aruandeperioodil ja võrreldaval perioodil kokkulepped, mis tuleks vastavalt IFRIC 4 nõuetele ümber klassifitseerida kasutus- või kapitalirendiks.

(b) Uued standardid, avaldatud standardite parandused ja tõlgendused, mis muutusid grupile kohustuslikuks alates 1. aprillist 2006, aga ei oma tähtsust grupi äritegevuse seisukohalt

Alljärgnevalt on esitatud rahvusvahelised finantsaruandluse standardid, standardite muudatused ja Rahvusvahelise Finantsaruandluse Tõlgenduste Komitee tõlgendused on grupile kohustuslikud alates 1. aprillist 2006, kuid ei oma mõju grupi finantsaruandlusele:

- IAS 19 Töövõtjate hüvitised (muudatus) – Pensioniplaanide kindlustusmatemaatilised kasumid ja kahjumid ning nende avalikustamise nõuded;
- IAS 39 Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine (muudatus) – Õiglase väärtuse optsoon;
- IAS 39 Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine (muudatus) – Rahavoogude riskimaandamise instrumentide arvestus prognoositava kontsernisisesse tehingu puhul;
- IFRS 1 IFRS-i esmane rakendamine (muudatus) ja IFRS 6 Maavarade uuring ja hindamine (muudatus);
- IFRIC 5 Õigus osalusele kahjutustamise, taastamise ja keskkonna parandamise fondides;

LISA 2 | JÄRG

Kokkuvõtte olulisematest arvestus- ja aruandluspõhimõtetest

- IFRIC 6 Spetsiifilisel turul osalemisest tulenevad kohustused: elektri- ja elektroonikakaupade jäätmad;
- IFRIC 7 Finantsaruannete korrigeerimispõhimõtete rakendamine vastavalt standardile IAS 29, Finantsaruandlus hüperinflatiivsetes majanduskeskkondades.

(c) Vastu võetud uued standardid, avaldatud standardite parandused ja tõlgendused, mis ei ole grupile muutunud kohustuslikuks, aga avaldavad olulist mõju grupi finantsaruannetele

Käesoleva aruande koostamise hetkeks olid välja antud alljärgnevad uued rahvusvahelised finantsaruandluse standardid, standardite muudatused ja Rahvusvahelise Finantsaruandluse Tõlgenduste Komitee tõlgendused, mis muutuvad grupile kohustuslikuks peale 1. aprilli 2007 algaval aruandeperioodidel ning mida grupp ei ole ennetähtaegselt rakendanud:

- IAS 1 Finantsaruannete esitamine (muudatus) – Finantsaruannete esitamine: Omakapitali avalikustamise nõuded. IAS 1 muudatus muutub grupile kohustuslikuks alates 1. aprillist 2007. Standard nõuab täiendava informatsiooni avalikustamist finantsaruannetes;
- IFRS 7 Finantsinstrumendid: Avalikustamise nõuded. IFRS 7 muutub grupile kohustuslikuks alates 1. aprillist 2007. IFRS nõuab täiendava info avalikustamist, et parandada finantsinstrumentidega seotud info kvaliteeti. Avalikustatava info hulk suureneb märgatavalt põhirõhuga riski ulatusel ja riskimaandamise meetoditel. Riski ulatusega seotud lisainfo annab ülevaate sellest, millisel määral on ettevõtja riskile avatud, tuginedes andmetele, mis on sisemiselt tehtud kättesaadavaks ettevõtja juhtkonnale. Ulatusel ja maandamismeetoditega seotud informatsioon hõlmab avatust krediidiriskile, likviidsus-riskile ja tururiskile ning sisaldab ka tururiski sensitiivsusanalüüsi. IFRS 7 asendab IAS 30 (Pankade ja samalaadsete finantsasutuste finantsaruannetes avalikustatav informatsioon) ja mõningaid IAS 32 (Finantsinstrumendid: avalikustamine ja esitamine) nõudeid;
- IFRS 8 Ärisegmentid. IFRS 8 asendab standardi IAS 14 Segmentiaruandlus ning muutub grupile kohustuslikuks alates 1. aprillist 2009. IFRS 8 nõuab ärisegmentide määratlemist ning informatsiooni avaldamist ärisegmentide kohta nii nagu aruandlust koostatakse juhtimisotsuste tegemiseks ja tulemuste analüüsimiseks ettevõttesiseselt. Standard nõuab täiendava informatsiooni avalikustamist finantsaruannetes;
- IFRIC 10 Vahearuanded ja vara väärtuse langus. IFRIC 10 muutub grupile kohustuslikuks alates 1. aprillist 2007. IFRIC 10 keelab tühistada vahearuande perioodis arvestatud firmaväärtuse, omakapitali-instrumentide ning soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade väärtuse langust järgmisel bilansikuupäeval;
- IAS 23 Laenukasutuse kulutused (muudetud). IAS 23 (muudetud) muutub grupile kohustuslikuks alates 1. aprillist 2009. Muudetud IAS 23 kaotab ära võimaluse kajastada koheselt kuludena laenukasutuse kulutusi, mis on otseselt seostatavad tingimustele vastava varaobjekti soetamise, ehitamise või tootmisega ja nõuab selliste kulutuste kapitaliseerimist osana varaobjekti soetusmaksumusest. Vastavalt muudetud standardile ei ole grupp kohustatud tagasiulatuvalt finantsaruandeid korrigeerima.

(d) Vastu võetud uued standardid, standardite parandused ja tõlgendused, mis ei ole grupile muutunud kohustuslikuks ja tõenäoliselt ei avalda olulist mõju grupi finantsaruannetele

Käesoleva aruande koostamise hetkeks olid välja antud alljärgnevad uued rahvusvahelised finantsaruandluse standardid, standardite muudatused ja Rahvusvahelise Finantsaruandluse Tõlgenduste Komitee tõlgendused, mis muutuvad grupile kohustuslikuks 1. aprillil 2007 või hiljem algaval aruandeperioodidel ning mida grupp ei ole ennetähtaegselt rakendanud:

- IFRIC 8 – IFRS 2 ulatus: selgitatakse, et IFRS 2 Aktsiakompensatsioonid laieneb nendele kokkulepetele, millel on näiliselt null või mittetäielik kaalutus. IFRIC 8 muutub grupile kohustuslikuks alates 1. aprillist 2007;
- IFRIC 9 Varjatud tuletisinstrumentide ümberhindamine. IFRIC 9 muutub grupile kohustuslikuks alates 1. aprillist 2007;
- IFRIC 11 – IFRS 2: Grupi tehingud omaaktsiatega. IFRIC 11 muutub grupile kohustuslikuks alates 1. aprillist 2007;
- IFRIC 12 Teenuse kontsessioonikokkulepped. IFRIC 12 muutub grupile kohustuslikuks alates 1. aprillist 2009.

Käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kinnitamise kuupäeva seisuga ei ole IFRIC 10, IFRIC 11, IFRIC 12, IAS 23 (muudetud) ja IFRS 8 veel heaks kiidetud Euroopa Liidu poolt.

2.3 Konsolideeritud aruannete koostamine

(a) Tütarettevõtjad

Tütarettevõtjad on ematettevõtja poolt kontrollitavad ettevõtjad. Kontroll eksisteerib, kui ematettevõtja omab mõjuvõimu määrata investeeringuobjekti finants- ja tegevuspõhimõtteid. Kontrolli olemasolu hindamisel võetakse arvesse potentsiaalsete hääleõiguste olemasolu ning võimalikku mõju. Tütarettevõtjad konsolideeritakse raamatupidamise aastaaruandes alates kontrolli tekkimisest kuni selle lõppemiseni. Tütarettevõtjate soetamist kajastatakse ostumeetodil, mille korral hinnatakse omandatud tütarettevõtja varad ja kohustused nende õiglasel väärtuses. Omandatud osaluse soetusmaksumuseks loetakse omandamise eesmärgil üleantud vara, võetud kohustuste või tingimuslike kohustuste ja emiteeritud omakapitaliinstrumentide õiglast väärtust ning omandamisega otseselt seotud väljaminekuid. Omandatud varad, kohustused ja tingimuslikud kohustused kajastatakse omandamise kuupäeval nende õiglasel väärtuses olenemata vähemusosaluse suurusest. Positiivne vahe omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahel kajastatakse firmaväärtusena. Kui omandatud osaluse soetusmaksumus on väiksem kui omandatud netovara õiglase väärtuse vahel kajastatakse negatiivne vahe kasumiaruandes koheselt tuluna.

Emaj- ja tütarettevõtjate finantsnäitajad on grupi raamatupidamise aastaaruandes konsolideeritud rida-realt. Emaj- ja tütarettevõtjate vaheliste tehingute tulemusena tekkinud nõuded, kohustused, tulud, kulud ning realiseerumata kasumid on elimineeritud. Realiseerimata kahju-

LISA 2 I JÄRG**Kokkuvõtte olulisematest arvestus- ja aruandluspõhimõtetest**

mid elimineeritakse samuti, välja arvatud juhul, kui kahjumi põhjuseks on vara väärtuse langus. Vajadusel on tüdarettevõtjate arvestuspõhimõtteid muudetud, et viia need kooskõlla grupi arvestuspõhimõtetega.

(b) Tehingud vähemusosalusega

Tehinguid vähemusosalusega kajastatakse sarnaselt tehingutega kolmandate osapooltega. Osaluse müügi korral vähemusosanikele kajastatakse müügihinna ja müüdüd vähemusosaluse bilansilise maksumuse vahet kasumiaruandes tuluna või kuluna. Osaluse soetamise korral vähemusosanikest kajastatakse soetusmaksumuse ja soetatud vähemusosaluse bilansilise maksumuse vahet firmaväärtusena.

(c) Sidusettevõtjad

Sidusettevõtjad on kõik ettevõtjad, mille üle grupp omab olulist mõjuvõimu, kuid mitte kontrolli ja millega kaasneb 20-50% hääleõiguslikest aktsiatest. Investeeringuid sidusettevõtjatesse kajastatakse kapitaliosaluse meetodil ning võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses. Grupi investeering sidusettevõtjatesse sisaldab omandamisel tekkinud firmaväärtust, millest on maha arvatud väärtuse langus. Grupi osa sidusettevõtjate omandamisjärgsetes kasumites ja kahjumites kajastatakse kasumiaruandes ja grupi osa omandamisjärgsetes muutustes sidusettevõtjate omakapitali reservides kajastatakse otse omakapitali kirjetel. Kumulatiivsete omandamisjärgsete muutuste võrra korrigeeritakse investeeringu bilansilist maksumust. Kui grupi osa sidusettevõtja kahjumites on võrdne või ületab tema osalust sidusettevõtjates, kaasaarvatud kõik ülejäänud tagatiseta nõuded, ei kajasta grupp edasisi kahjumeid, välja arvatud juhul, kui ta on kohustatud rahuldama sidusettevõtja kohustusi või on sooritanud makseid sidusettevõtja nimel.

Realiseerimata kasumeid grupi ja sidusettevõtjate vahel elimineeritakse lähtudes grupi osalusest sidusettevõtjas. Realiseerimata kahjumid elimineeritakse samuti, välja arvatud juhul, kui kahjumi põhjuseks on vara väärtuse langus. Vajadusel on sidusettevõtjate arvestuspõhimõtteid muudetud, et viia need kooskõlla grupi arvestuspõhimõtetega.

2.4 Segmendiaruandlus

Ärisegment on eristatav majandustegevuse osa, mis toodab või osutab ühte toodet või teenust või sarnaste toodete või teenuste gruppi ning mille riskid ja kasumlikkus erinevad teiste ärisegmentide omast. Geograafiline segment on grupi osa, mis toodab tooteid või osutab teenuseid teatud majanduskeskkonnas ning mille riskid ja kasumlikkus erinevad teistes majanduskeskkondades tegutsevate grupi osade omast.

Grupi aruandluses on esmaseks segmendiks loetud ärisegment ja teiseseks segmendiks geograafiline segment.

Aruandlus ärisegmentide lõikes on esitatud lähtudes grupisisest juhtimisstruktuuri ja Eestis kehtivast elektrituruseadusest. Ärisegmendiks on loetud oma toodangu/teenuse poolest selgesti eristuv ja iseseisva tulemusüksusena funktsioneeriv tegevusvaldkond.

Aruandlus geograafiliste segmentide lõikes on esitatud lähtudes grupi äritegevuse peamistest geograafilistest piirkondadest.

2.5 Tehingud välisvaluutas ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused**Arvestus- ja esitusvaluuta****(a) Arvestusvaluuta**

Grupi ettevõtjad kasutavad arvestuses oma põhilise majanduskeskkonna valuutat. Emaettevõtja arvestusvaluutaks on Eesti kroon. Eesti kroon on fikseeritud euro suhtes kursiga 15,6466 kr 1 euro kohta.

(b) Esitusvaluuta

Raamatupidamise aastaruanne on koostatud Eesti kroonides ümardatuna lähima tuhandeni, v.a siis, kui sellele on viidatud teisiti.

(c) Tehingud välisvaluutas ning välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused

Välisvaluutas toimunud tehingud on ümber arvestatud Eesti kroonidesse kasutades tehingupäeval kehtinud Eesti Panga vastava valuuta ametlikku noteeringut. Juhul, kui Eesti Pank vastavat valuutat ei noteeri, võetakse aluseks valuutat emiteeriva riigi keskpanga ametlik noteering euro suhtes. Raha ülekandmise ja tehingupäeva kursside erinevuse korral tekkivad kursivahed kajastatakse kasumiaruandes. Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused on ümber hinnatud bilansipäeval kehtinud Eesti Panga ametliku noteeringu või valuutat emiteeriva riigi keskpanga ametliku noteeringu alusel euro suhtes, kui Eesti Pank vastavat valuutat ei noteeri. Ümberhindamisest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes.

(d) Välismaal asuvate tüdarettevõtjate konsolideerimine

Kui tüdarettevõtja arvestusvaluuta ei lange kokku emettevõtja esitusvaluutaga, kasutatakse tüdarettevõtja välisvaluutas koostatud aruannete ümberarvestusel järgmisi valuutakursse:

- vara ja kohustuste kirjed hinnatakse ümber bilansipäeva kursi alusel;
- tulud ja kulud hinnatakse ümber perioodi kaalutud keskmise kursiga (v.a juhul, kui antud keskmist ei saa lugeda tulude ja kulude tekkimise päeva kursside kumulatiivse mõju mõistlikuks ümardamiseks, misjuhuul tulud ja kulud hinnatakse ümber nende tekkimise päeva kursiga);
- ümberhindluse vahe kajastatakse omakapitalis eraldi kirjel „Realiseerimata kursivahed“.

Tüdarettevõtja omandamisel tekkinud firmaväärtust ning selle omandamisega seotud varade ja kohustuste bilansiliste maksumuste õiglase väärtuse korrigeerimisi käsitatakse tüdarettevõtja varade ja kohustusena ning hinnatakse ümber bilansipäeva kursi alusel.

Ükski grupi kuuluvatest tüdarettevõtjatest ei tegutse hüperinflatiivses majanduskeskkonnas.

2.6 Varade ja kohustuste jaotus lühi- ja pikaajalisteks

Varad ja kohustused on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks. Lühiajalisteks loetakse varad, mis eeldatavasti realiseeritakse järgmisel majandusaastal või ettevõtte tavapärase äritsükli käigus. Lühiajaliste kohustustena on näidatud kohustused, mille maksetähtaeg saabub

LISA 2 | JÄRG**Kokkuvõtte olulisematest arvestus- ja aruandluspõhimõtetest**

järgmise majandusaasta jooksul või mis tõenäoliselt tasutakse järgmisel majandusaastal või ettevõtte tavapärase äritsükli käigus. Kõik ülejäänud varad ja kohustused on näidatud pikaajalistena.

2.7 Raha ja raha ekvivalendid

Raha ning raha ekvivalentidena kajastatakse sularaha kassades, arvel- ja kontosid pankades ja raha teel neile ning lühiajalisi kuni 3-kuulise tähtajaga kõrge likviidsusega investeeringuid pankades.

2.8 Finantsvarad

Grupile kuuluvad finantsvarad on klassifitseeritud järgmistesse kategooriatesse: õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad, lunastustähtajani hoitavad investeeringud ning laenu- ja nõuded. Finantsvarade klassifitseerimise aluseks on finantsvarade soetamise eesmärk. Finantsvara kategooria määrab juhatuse finantsvara esmasel kajastamisel.

(a) Õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad

Õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad on kauplemise eesmärgil hoitavad finantsvarad, mis on soetatud edasimüügiks lähitulevikus. Õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatakse ka tuletisinstrumente, v.a juhul, kui need on määratletud ja efektiivsed riskimaandamisinstrumentid. Samuti kajastab grupp õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande rahaturufondide ja intressifondide osakuid. Bilansis kajastatakse kõiki sellesse kategooriasse kuuluvaid varasid käibevaradena.

(b) Lunastustähtajani hoitavad investeeringud

Lunastustähtajani hoitavad investeeringud on fikseeritud või kindlaksmääratavate maksete ja fikseeritud lunastustähtajaga tuletisinstrumentideks mitteolevad finantsvarad, mida grupil on kindel kavatsus hoida lunastustähtajani. Juhul, kui grupp müüb ebaolulisest suuremas koguses lunastustähtajani hoitavaid investeeringuid enne lunastustähtajaga, klassifitseeritakse kõik sellesse kategooriasse kuuluvad finantsvarad ümber müügiotel finantsvaradeks. Lunastustähtajani hoitavad investeeringud kajastatakse pikaajaliste finantsinvesteeringutena, välja arvatud juhul, kui bilansipäeva seisuga on lunastustähtajani jäänud alla 12 kuu.

(c) Laenu- ja nõuded

Laenu- ja nõuded on fikseeritud või kindlaksmääratavate maksetega tuletisinstrumentideks mitteolevad finantsvarad, mis ei ole noteeritud aktiivsel turul. Laenusid ja nõudeid kajastatakse käibevaradena, välja arvatud juhul, kui laenu või nõude tähtaeg on bilansipäeva seisuga üle 12 kuu.

Tavapärasel turutingimustel toimuvaid finantsvarade oste ja müüke kajastatakse või nende kajastamine lõpetatakse kasutades väärtuspäevapõhist arvestust. Finantsvarad, mida ei kajastata õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, võetakse algselt arvele õiglasest väärtuses, millele liidetakse tehingukulud. Finantsvarad, mida kajastatakse

õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, võetakse algselt arvele õiglasest väärtuses ja omandamisega seotud tehingukulud kajastatakse kasumiaruandes kuludena. Grupp lõpetab finantsvara kajastamise, kui lepingujärgsed õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõpevad või on üle antud ja üle on läinud ka oluline osa finantsvara omandiga seotud riskidest ja hüvedest. Õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavaid finantsvarasid kajastatakse pärast esmast arvelevõtmist õiglasest väärtuses. Laenusid ja nõudeid ning lunastustähtajani hoitavaid investeeringuid kajastatakse pärast esmast arvelevõtmist korrigeeritud soetusmaksumuses kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Kasumeid ja kahjumeid õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavate finantsvarade ümberhindlusest kajastatakse kasumiaruande real finantstulud või -kulud nende tekkimise perioodil.

Börsil noteeritud finantsvarade õiglase väärtuse aluseks võetakse bilansipäeval kehtinud pakkumishind. Börsil noteerimata finantsvarade õiglase väärtuse leidmiseks kasutatakse erinevaid hindamistehnikaid. Sõltuvalt finantsvara liigist võetakse aluseks sarnaste finantsvarade noteeritud turuhinnad, vahendajate noteeringud või hinnangulised diskonteeritud rahavood. Grupp kasutab mitmeid erinevaid meetodeid ja teeb oletusi, mis põhinevad iga bilansipäeva turutingimustel. Tuletisinstrumentide õiglase väärtuse leitakse hinnanguliste tulevaste rahavoogude nüüdisväärtusena.

Iga bilansipäeva seisuga hinnatakse, kas esineb finantsvarade võimaliku väärtuse langusele viitavaid asjaolusid.

2.9 Nõuded ostjate vastu

Nõuded ostjate vastu võetakse algselt arvele nende õiglasest väärtuses ja kajastatakse seejärel korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivset intressimäära meetodit. Nõuete allahindlust kajastatakse, kui esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et kõik nõuete summad ei laeku vastavalt nõuete esialgsetele lepingutingimustele. Asjaoludeks, mis viitavad võimalikule nõuete väärtuse langusele, on võlgniku pankrot või olulised finantsraskused ning maksetähtaegadest mittekinnipidamine (makse hilinemine üle 90 päeva maksetähtajast). Olulisi nõudeid hinnatakse individuaalselt. Ülejäänud nõudeid hinnatakse kogumina, arvestades eelmiste aastate kogemust laekumata jäänud nõuete osas, mida korrigeeritakse lähtudes olemasolevatest tingimustest. Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete summa on vahe nõuete bilansilise väärtuse ja tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse vahel kasutades sisemise intressimäära meetodit. Nõuete bilansilist väärtust vähendatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete summa võrra ning kahjum allahindlusest kajastatakse kasumiaruandes mitmesuguste tegevuskuludena. Kui nõue loetakse lootusetuks, kantakse nõue ja tema allahindlus bilansist välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumisel vähendatakse muid ärikulusid.

Pikaajalised nõuded ostjate vastu on kajastatud tõenäoliselt laekuva nõude nüüdisväärtuses. Tõenäoliselt laekuva nõude nominaalväärtuse ja nüüdisväärtuse vahet kajastatakse nõude laekumistähtajani jäänud perioodi jooksul intressituluna kasutades sisemise intressimäära meetodit.

LISA 2 I JÄRG

Kokkuvõtte olulisematest arvestus- ja aruandluspõhimõtetest

2.10 Tuletisinstrumentid ja riskimaandamine

Tuletisinstrumente kajastatakse nende esmasel arvelevõtmisel õiglases väärtuses tuletisinstrumenti lepingu sõlmimise kuupäeval. Pärast esmast kajastamist hinnatakse neid igal bilansipäeval ümber nende hetke õiglasele väärtusele. Väärtuse muutusest tekkinud kasumite või kahjumite kajastamise meetod sõltub sellest, kas tuletisinstrument on määratletud riskimaandamisinstrumentina ja kui on, siis maandatava objekti olemusest. Grupil on rahavoo riskimaandamisinstrumentid, mille eesmärgiks on fikseerida intressikulud ujuva intressimääraga laenude puhul ning maandada põlevkiviõli- ja elektriinna muutumise riski.

Tehingu sõlmimisel dokumenteerib grupp riskimaandamisinstrumentide ja maandatavate objektide vahelise suhte, riskimaandamise eesmärgid ja erinevate riskimaandamise tehingute sooritamise strateegia. Samuti dokumenteeritakse nii tehingu sõlmimisel kui ka jooksvalt, kas riskimaandamistehingutes kasutatavad tuletisinstrumentid on efektiivsed maandatavate objektide õiglase väärtuste ja rahavoogude muutuste tasaarveldamisel.

Riskimaandamise eesmärgil kasutatavate tuletisinstrumentide õiglased väärtused on esitatud lisa 9. Omakapitalis kajastatud riskimaandamisreservi liikumised on esitatud lisa 22. Riskimaandamise tuletisinstrumentide kogu õiglast väärtust liigitatakse kas pikaajalise vara või kohustusena, kui maandatava objekti järelejäänud eluiga on rohkem kui 12 kuud ja lühiajalise vara või kohustusena, kui maandatava objekti järelejäänud eluiga on vähem kui 12 kuud.

(a) Rahavoo riskimaandamine

Rahavoo riskimaandamisena määratletud ja selleks kvalifitseerivate tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutuse efektiivset osa kajastatakse omakapitalis. Ebaefektiivse osaga seotud kasumit või kahjumit kajastatakse koheselt kasumiaruandes saldeeritult muude äritulude või ärikuludena.

Omakapitalis kajastatud summased kajastatakse kasumiaruandes nendel perioodidel, mil maandatav objekt mõjutab kasumit või kahjumit (näiteks, kui leiab aset maandatav müük). Intressimäärade vahetusteingu efektiivse osaga seotud kasum või kahjum, millega maandatakse muutuva intressimääraga võlakohustusi, kajastatakse kasumiaruandes finantskuludena. Kui eeldatava maandatud tulevase sündmuse tagajärjel kajastatakse mittefinantsvara (näiteks varusid) või mittefinantskohustust, siis algselt omakapitalis kajastatud kasumid ja kahjumid kantakse omakapitalist välja ja kajastatakse vara või kohustuse soetusmaksumus.

Kui riskimaandamisinstrument aegub, müüakse või kui maandamine ei vasta enam riskimaandamisarvestuse kriteeriumitele, jääb omakapitalis sisalduv kumulatiivne kasum või kahjum omakapitali ja kajastatakse kasumiaruandes eeldatava tulevikusündmuse lõplikul kajastamisel. Kui prognoositava tehingu toimumist enam ei eeldata, kajastatakse omakapitalis sisalduv riskimaandamisinstrumenti kasum või kahjum kasumiaruandes koheselt muu äritulu või -kuluna.

(b) Õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad tuletisinstrumentid

Tuletisinstrumente, mida ei ole määratletud riskimaandamisinstrumentina, kajastatakse õiglases väärtuses läbi kasumiaruande. Selliste tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutusest tulenevad kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes muude äritulude või kuludena.

2.11 Varud

Varud kajastatakse soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtuses, kui see on varude soetusmaksumusest madalam. Varude kuludeks kandmisel kasutatakse kaalutud keskmise soetusmaksumuse meetodil. Lõpetamata ja valmistoodangu soetusmaksumusse lülitatakse tooraine kulud, otsesed tööjõukulud ning muud otsesed ja kaudsed kulud (lähtudes tootmisprotsessi normaalkuludest). Varude soetusmaksumuse ei lülitata laenukasutuse kulutusi. Turustus-, üldhaldus- ja finantskulud ei ole tootmisomahinna komponendiks.

Neto realiseerimisväärtuseks loetakse eeldatavat müügihinda, mida on vähendatud nende varude müügiga seotud kulutuste võrra. Tooraine ja materjali varude soetusmaksumus koosneb ostuhinnast, kulutustest transpordile ning muudest soetamisega otseselt seotud väljaminekutest.

2.12 Materiaalne põhivara

Materiaalse põhivara käsitletakse materiaalselt vara, mida kasutatakse äritegevuses ning mille eeldatav kasulik tööiga on üle ühe aasta. Materiaalselt põhivara kajastatakse bilansis jääkväärtuses, mis on saadud vara soetusmaksumuse vähendamisel akumulereeritud kulumise ja väärtuse languse võrra.

(a) Soetusmaksumus

Ostetud põhivarade soetusmaksumus sisaldab lisaks ostuhinnale ka kulutusi transpordile ja paigaldamisele ning muid soetuse ja kasutuselevõttuga otseselt seotud väljamineku. Omavalmistatud põhivara soetusmaksumus koosneb valmistamisel ja kasutuselevõtul tehtud kulutustest materjalidele, teenustele ning tööjõule. Kui materiaalne põhivara koosneb oluliselt erineva kasuliku tööeaga koostisosadest, võetakse osad arvele iseseisvate põhivaraobjektidena. Laenude intressikuludid põhivara soetusmaksumus ei kapitaliseerita.

(b) Hilisemad kulutused

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad kulutused lisatakse vara soetusmaksumusele või võetakse arvele eraldi varana ainult juhul, kui on tõenäoline, et grupp saab tulevikus varaobjektist majanduslikku kasu ja varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Asendatud komponent või proportsionaalne osa asendatud põhivarast kantakse bilansist maha. Jooksva hoolduse ja remondiga seotud kulud kajastatakse kasumiaruandes kuludena.

(c) Kulum

Põhivara kulumit arvestatakse soetusmaksumuselt lineaarsel meetodil vara hinnangulise kasuliku eluea jooksul. Põhivara eeldatavat kasulikku eluiga inventeeritakse aastainventuuri käigus, hilisemate kulutuste

LISA 2 I JÄRG

Kokkuvõtte olulisematest arvestus- ja aruandluspõhimõtetest

arvelevõtmisel ja oluliste muutuste korral arenguplaanides. Kui vara hinnanguline kasulik eluiga erineb oluliselt eelnevalt kehtestatud, kajastatakse see raamatupidamisliku hinnangu muututuse, muutes vara järelejäänud kasulikku eluiga, mille tulemusena muutub järgmistel perioodidel varale arvestatav kulum.

Maad ei amortiseerita. Muu põhivara eeldatavad kasulikud eluead on järgmised:

Hooned	25-40 aastat
Elektriliinid	33-60 aastat
Muud rajatised	10-30 aastat
Elektriülekandeseadmed	7-25 aastat
Elektrijaamade seadmed	7-25 aastat
Muud masinad ja seadmed	3-20 aastat
Muu põhivara	3-10 aastat

(d) Põhivara müük

Põhivara müügist saadud kasumite ja kahjumite leidmiseks lahutatakse müügitulust müüdü varade jääkväärtus. Vastavad kasumid ja kahjumid on kajastatud kasumiaruandes kirjel „Muud äritulud“ või „Muud ärikulud“.

(e) Väärtuse langus

Varad hinnatakse alla nende kaetavale väärtusele juhul, kui varade kaetav väärtus on väiksem bilansilisest jääkväärtusest (lisa 2.15).

2.13 Renditud varad

Kapitalirendina klassifitseeritakse rent, mille puhul kõik olulised vara omandiõigusega seotud riskid ja hüved on läinud üle rentnikule. Muud rendid kajastatakse kasutusrendina.

(a) Grupi ettevõtja on rentnik

Kapitalirendi tingimustel renditud vara kajastatakse algselt rendimaksete miinimumsumma nüüdsväärtuses või renditud vara õiglase väärtuse summas, juhul kui see on eelmisest madalam. Kapitalirendi tingimustel renditavat materiaalselt põhivara amortiseeritakse kas rendiperioodi jooksul või kasuliku tööea jooksul, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kapitalirendi kohustust vähendatakse põhiosa tagasimaksetega. Rendimakse finantskulu kajastatakse kasumiaruandes intressikuluna. Kasutusrendi maksed kajastatakse kasumiaruandes kuluna rendiperioodi jooksul võrdsetes osades.

(b) Grupi ettevõtja on rendileandja

Grupis ei ole kapitalirendi tingimustel välja renditud vara. Kasutusrendi tingimustel välja renditud varadele rakendatakse materiaalsele põhivara kehtestatud arvestusprintsipi. Rendiperioodi jooksul saadavad maksed kajastatakse kasumiaruandes tuluna rendiperioodi jooksul.

2.14 Immateriaalne põhivara

Immateriaalselt põhivara kajastatakse bilansis ainult juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- varaobjekt on grupi poolt kontrollitav;

- on tõenäoline, et grupp saab objekti kasutamisest tulevikus tulu;

- objekti soetusmaksumus on usaldusväärselt hinnatav.

Immateriaalselt põhivara (välja arvatud firmaväärtus) amortiseeritakse kuludesse lineaarsel meetodil hinnangulise kasuliku eluea jooksul, mille pikkus ei ületa 20 aastat.

Immateriaalse põhivara väärtuse langust hinnatakse juhul, kui eksisteerib sellele viitavaid asjaolusid, analoogiliselt materiaalse põhivara väärtuse languse hindamisele (v.a. firmaväärtus). Määramata tähtajaga immateriaalse põhivara ning kasutusele võtmata immateriaalse põhivara kaetavat väärtust kontrollitakse kord aastas, mille käigus võrreldakse nende kaetavat väärtust bilansilise jääkväärtusega.

(a) Firmaväärtus

Firmaväärtus leitakse uue majandusüksuse omandamisel ostuhinna ja ostetud netovara õiglase väärtuse positiivse vahena. Äriühenduses omandatud firmaväärtus kajastatakse bilansis immateriaalse varana. Sidusettevõtjate omandamisel tekkinud firmaväärtust kajastatakse investeringu soetusmaksumuses ja seda hinnatakse koos investeringu hindamisega.

Äriühenduses omandatud firmaväärtust ei amortiseerita, selle asemel jagatakse firmaväärtust väärtuse languse kontrollimiseks raha teenivatele üksustele ning viiakse igal bilansipäeval (või tihedamini, kui mõni sündmus või asjaolude muutus sellele viitab) läbi raha teeniva üksuse väärtuse test. Firmaväärtus jagatakse sellele äriüksusele, millega ta on seotud. Firmaväärtus hinnatakse alla tema kaetavale väärtusele, juhul kui see on väiksem bilansilisest jääkmaksumusest. Firmaväärtuse allahindlust ei tühistata.

Bilansis kajastatakse firmaväärtust jääkmaksumuses (soetusmaksumus miinus väärtuse langus) (lisa 2.15).

Majandusüksuse müügi korral kantakse firmaväärtus maha ning arvestatakse müüdü vara jääkväärtuse hulka müügist saadud kasumi või kahjumi arvestamisel.

(b) Arengu-, asutamis-, uurimis- ja koolituskulud

Arenguväljaminekud on kulutused, mida tehakse uurimistulemuste rakendamisel uute konkreetsete toodete ja teenuste väljatöötamiseks. Arenguväljaminekuid kapitaliseeritakse juhul, kui eksisteerib kava projekti elluviimiseks ning on võimalik hinnata immateriaalsest varast tulevikus tekkivat tulu.

Uue majandusüksuse asutamisega seotud väljaminekuid, uue teadusliku või tehnilise informatsiooni kogumise eesmärgil läbiviidud uurin- gutega seotud kulutusi ning koolituskulusid ei kapitaliseerita.

(c) Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikud

Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikud kajastatakse bilansis soetusmaksumuses, kui need on ettevõtja poolt kontrollitavad. Riigilt tasuta saadud kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute soetusmaksumuseks loetakse 0 kr.

(d) Tarkvara

Immateriaalse varana kajastatakse ostetud arvutitarkvara, mis ei ole seonduva riistvara lahutamatu osa.

Arvutitarkvara arenduskulud kajastatakse immateriaalse varana, kui need on otseselt seotud selliste tarkvaraobjektide arendamisega,

LISA 2 | JÄRG**Kokkuvõtte olulisematest arvestus- ja aruandluspõhimõtetest**

mis on eristatavad, grupi poolt kontrollitavad ning mille kasutamisest grupp saab tulevast majanduslikku kasu pikema aja kui ühe aasta jooksul. Kapitaliseeritavad arvutitarkvara arenduskulud hõlmavad tööjõukulusid ning muid arendamisega otseselt seotud kulutusi. Arvutitarkvara jooksva hooldusega seotud kulud kajastatakse kasumiaruandes kuludena.

Arvutitarkvara kulud amortiseeritakse hinnangulise kasuliku eluea jooksul, mille pikkus on kuni 3 aastat.

(e) Muu immateriaalne põhivara

Kulutused patentide, firmamärkide, litsentside ja sertifikaatide soetamiseks kapitaliseeritakse, kui on võimalik hinnata neilt tulustelt tulevikus saadavat tulu. Muu immateriaalne põhivara kantakse kuluku lineaarselt eeldatava kasuliku eluea jooksul, mille maksimaalpikkus ei ületa 20 aastat.

2.15 Väärtuse langus

Piiramatat elueaga varasid ei amortiseerita, vaid kontrollitakse kord aastas nende väärtuse langust. Amortiseeritavate varade puhul hinnatakse vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist, kui teatud sündmused või asjaolude muutused viitavad sellele, et bilansiline maksumus ei ole kaetav.

Varad hinnatakse alla nende kaetavale väärtusele juhul, kui varade kaetav väärtus on väiksem bilansilisest jääkväärtusest. Vara kaetav väärtus on kõrgem kahest järgnevast näitajast:

- vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused;
- vara kasutusväärtus.

Kui vara õiglast väärtust, millest on maha lahutatud müügikulutused, pole võimalik määrata, loetakse vara kaetavaks väärtuseks selle kasutusväärtus. Varade kasutusväärtus leitakse varade abil tulevikus genereeritavate hinnanguliste rahavoogude nüüdisväärtusena.

Varade väärtuse langust hinnatakse juhul, kui sellele viitavad võimalikud järgmised asjaolud:

- sarnaste varade turuväärtus on langenud;
- üldine majanduskeskkond ja turusituatsioon on halvenenud, mistõttu on tõenäoline, et varadest genereeritav tulu väheneb;
- turu intressimäärad on tõusnud;
- varade füüsiline seisund on järsult halvenenud;
- varadest saadavad tulud on väiksemad planeeritud;
- mõningate tegevusvaldkondade tulemused on oodatust halvemad;
- teatud raha teeniva üksuse tegevus kavatsetakse lõpetada.

Grupp võib tuvastada teisi vara väärtuse langusele viitavaid asjaolusid, mille puhul määratakse samuti kindlaks vara kaetav väärtus või, firmaväärtuse puhul, kontrollitakse väärtuse langust. Kahjum väärtuse langusest kajastatakse kohe kasumiaruandes kuluna.

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas esineb asjaolusid, mis viitavad sellele, et eelmistel aastatel vara, v.a firmaväärtuse, kohta kajastatud kahjumit väärtuse langusest enam ei eksisteeri või see on vähenenud. Iga selle asjaolu esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust uuesti. Firmaväärtuse väärtuse langusest kajastatud kahjumit järgmisel perioodil ei tühistata. Varade väärtuse langust võidakse hinnata kas üksiku vara või varade grupi (raha genereeriva üksuse) kohta. Raha genereerivaks üksuseks loetakse väikseim eraldi identifitseeritav varade grupp, millest genereeritavad rahavood on olulises osas prognoositavad

sõltumatult ülejäänud varade poolt genereeritavatest rahavoogudest. Kui varade väärtuse languse arvestamise järgselt on tõenäoline, et olukord on muutunud, siis hinnatakse seda uuesti. Vastavalt testi tulemustele võidakse allahindlus kas osaliselt või täielikult tühistada.

2.16 Maavarade uuringu ja hindamise varad

Maavarade uuringu ja hindamise varadena kajastatakse väljaminekuid, mis on seotud uuringuks õiguse omandamisega, topograafiliste, geoloogiliste, geokeemiliste ja geofüüsiliste uuringutega, uurimisliku uurimisega, proovide võtmise ja maavarade kaevandamise tehnilise teostatavuse ja majandusliku tasuvuse hindamisega.

Varad võetakse algselt arvele soetusmaksumuses. Sõltuvalt varade olemusest liigitatakse maavarade uuringu ja hindamise varad kas immateriaalseteks või materiaalseks varadeks. Infrastruktuuri rajatiste ehitamise, paigaldamise ja komplekteerimise kulud võetakse arvele materiaalse põhivara objektidena. Pärast algset arvelevõtmist kajastatakse maavarade uuringu ja hindamise varasid kasutades soetusmaksumuse mudelit.

Iga bilansipäeva seisuga kontrollitakse maavarade uuringu ja hindamise varade võimalikku väärtuse langust. Maavarade uuringu ja hindamise varade väärtuse langust hinnatakse, kui on ilmnenud üks või mitu alljärgnevat asjaolu:

- periood, mil grupil on õigus teha uuringuid teatud piirkonnas, on lõppenud või lõpeb lähitulevikus ja selle pikendamist ei eeldata;
- olulisi väljaminekuid maavarade edaspidiseks uuringuks ja hindamiseks teatud piirkonnas ei ole eelarvestatud ega planeeritud;
- maavarade uuringu ja hindamise tulemusena teatud piirkonnas ei ole avastatud maavarade majanduslikult tasuvaid koguseid ja grupp on otsustanud lõpetada sellise tegevuse antud piirkonnas;
- on olemas piisavaid andmeid viitamaks, et kuigi arendustegevus teatud piirkonnas tõenäoliselt jätkub, on vähetõenäoline, et uuringu ja hindamise varade bilansiline maksumus kaetakse täielikult eduka arendustegevuse või müügi teel.

Kahjumit maavarade uuringu ja hindamise varade väärtuse langusest kajastatakse kasumiaruandes kuluna.

2.17 Finantskohustused

Finantskohustused (võlad hankijatele, võetud laenu, viitvõlad, väljastatud võlakirjad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused) võetakse algselt arvele õiglases väärtuses, vähendatuna tehingukulude võrra. Pärast esmast arvelevõtmist kajastatakse võlakohustusi korrigeeritud soetusmaksumuses, mille korral algset soetusmaksumust korrigeeritakse põhiosa tagasimaksetega ning algse soetusmaksumuse ja lunastusmaksumuse vahelise erinevuse kumulatiivse amortisatsiooniga. Soetusmaksumuse ja lunastusmaksumuse vahe kajastatakse kasumiaruandes kuluna võlakohustuse kehtivuse perioodi jooksul kasutades efektiivset intressimäära. Tehingukulude amortisatsiooni kajastatakse kasumiaruandes koos intressikuludega. Võlakohustusi kajastatakse lühiajaliste kohustustena, välja arvatud juhul, kui grupil on tingimusteta õigus lükata kohustuse täitmist edasi vähemalt 12 kuu võrra pärast bilansipäeva. Pikaajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamisel kasutatakse sisemise intressimäära meetodit.

LISA 2 I JÄRG

Kokkuvõtte olulisematest arvestus- ja aruandluspõhimõtetest

2.18 Maksustamine

(a) Dividendi tulumaks Eestis

Vastavalt kehtivale seadusandlusele Eestis ettevõtjate kasumit ei maksustata, mistõttu ei eksisteeri ka edasilükkunud tulumaksu nõudeid ega kohustusi. Kasumi asemel maksustatakse Eestis jaotamata kasumist väljamakstavaid dividende (määraga 22/78 väljamakstava netodividendi summast, kuni 01.01.2006 määraga 23/77 väljamakstava netodividendi summast). Tasumisele kuuluvast tulumaksust on võimalik maha arvata teistelt Eestis registreeritud äriühingutelt saadud dividendidelt arvestatud tulumaks, kui dividendide saajale kuulus dividendide maksmise ajal vähemalt 15% (kuni 31.12.2006 20% dividendi maksja aktsiatest või osadest). Dividendide väljamaksmisega kaasnevat tulumaksu kajastatakse tulumaksukuluna kasumiaruandes samal perioodil, kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse.

(b) Muud maksuliigid Eestis

Grupi kulusid mõjutavad järgmised maksuliigid:

Maksuliik	Maksumäär
Sotsiaalmaks	33% töötajatele tehtud väljamaksetelt ja erisoodustustelt
Töötuskindlustusmaks	0,3% töötajatele tehtud väljamaksetelt
Erisoodustuste tulumaks	22/78 töötajatele tehtud erisoodustustelt (kuni 1. jaanuarini 2007 23/77 töötajatele tehtud erisoodustustelt)
Saastetasud	Saasteainete tonnimäärade alusel saasteainete viimise eest atmosfääri, veekogudesse, põhjavette ja pinnasesse ning jäätmete keskkonda paigutamise eest
Põlevkivi kaevandamisõiguse tasu	10,90 kr kaevandatud põlevkivi tonni kohta (kuni 1. jaanuarini 2007 10,40 kr kaevandatud põlevkivi tonni kohta)
Vee erikasutusõiguse tasu	0,03–1,42 kr/m ³ põhjaveekihist võetud vee kohta (kuni 1. jaanuarini 2007 0,03–1,29 kr/m ³ põhjaveekihist võetud vee kohta)
Maamaks	0,1–2,5 % maa maksustamishinnast aastas
Raskeveokimaks	50–3640 kr/kvartalis veoauto kohta
Ettevõtja tulumaks ettevõtlusega mittesoetud kuludelt	22/78 ettevõtlusega mittesoetuks loetavatelt kuludelt (kuni 1. jaanuarini 2007 23/77 ettevõtlusega mittesoetuks loetavatelt kuludelt)

(c) Maksustamine välisriikides

Jordaania

Residendist juriidiliste isikute Jordaania teenitud tulu maksustatakse

tulumaksumääraga 25%, teatud tegevusalade puhul on võimalik ka alandatud tulumaksumäär 15%. Dividendide väljamaksmist tulumaksuga ei maksustata.

Läti

Residendist juriidiliste isikute tulu maksustatakse maksumääraga 15%. Dividendide väljamaksmist emaettevõtjale ei maksustata.

Leedu

Residendist juriidiliste isikute tulu maksustatakse maksumääraga 15%. Dividendide väljamaksmist emaettevõtjale ei maksustata.

Soome

Residendist juriidiliste isikute tulu maksustatakse maksumääraga 26%. Dividendide väljamaksmist ei maksustata.

(d) Edasilükkunud tulumaks

Välismaal asuvates tütar-ettevõtjates kajastatakse edasilükkunud tulumaksuvara ja -kohustust kasutades bilansilise kohustuse meetodit, mille puhul edasilükkunud tulumaksuvara ja -kohustuse kindlaksmääramisel võetakse aluseks ajutised erinevused konsolideeritud varade ja kohustuste bilansiliste väärtuste ning maksustamisbaasi vahel. Edasilükkunud tulumaksuvara ja -kohustust ei kajastata juhul, kui see tekib varade ja kohustuste esmasel arvelevõtmisel sellise tehingu puhul, mis ei ole äriühendus ja ei mõjuta tehingu toimumise ajal ei raamatupidamislikku kasumit ega ka maksustatavat kasumit. Edasilükkunud tulumaksusumma leidmisel kasutatakse maksumäära, mida eeldatavasti rakendatakse arvestuse aluseks oleva vara realiseerimise või kohutuse tasumise perioodil lähtudes bilansipäeval kehtinud tulumaksumääradest ja maksustamist reguleerivatest seadustest. Grupp kajastab edasilükkunud tulumaksu kõigis tütar- ja sidusettevõtjatesse tehtud investeeringutega seotud maksustatavate ajutiste erinevuste puhul, välja arvatud juhul, kui grupp saab kontrollida ajutise erinevuse tühistumise ajastamist ja on tõenäoline, et ajutine erinevus ei tühistu lähimas tulevikus. Kasutamata maksukahjumite ja kasutamata maksukrediitide edasikandmise korral kajastatakse edasilükkunud tulumaksu vara ulatuses, mille suhtes grupil on küllaldaselt tõendeid, et tulevikus tekib piisavalt maksustatavat kasumit, mille suhtes saab kasutada tekkinud maksukahjumite ja -soodustusi. Seisuga 31. märts 2007 ning 31. märts 2006 ei olnud grupil edasilükkunud tulumaksuvara ega -kohustusi.

2.19 Hüvitised töötajatele

Töötajate lühiajalised hüvitised

Töötajate lühiajalised hüvitised hõlmavad palka ja sotsiaalmaksusid, töölepingu ajutise peatumisega seotud hüvitisi (puhkusetasud või muud seesugused tasud), kui eeldatakse, et töölepingu ajutine peatumine leiab aset 12 kuu jooksul pärast selle perioodi lõppu, mil töötaja tööd tegi ning muid hüvitisi, mis tuleb välja maksta 12 kuu jooksul pärast selle perioodi lõppu, mil töötaja tööd tegi. Kui aruandlusperioodi jooksul on töötaja osutanud teenuseid, mille vastutasuks on põhjust eeldada hüvitise maksmist, moodustab grupp prognoositava hüvitise summa ulatuses diskonteerimata kohustuse (viitvõla), millest arvatakse maha kõik juba tasutud summad (v.a. juhtumitel, kui tööjõukulud kapitaliseeritakse põhivara soetusmaksumusse või kaetakse eraldistest). Kulutusi ei diskonteerita.

LISA 2 I JÄRG

Kokkuvõtte olulisematest arvestus- ja aruandluspõhimõtetest

Töösuhete lõpetamise hüvitised

Töösuhete lõpetamise hüvitised on hüvitised, mida makstakse, kui grupp otsustab lõpetada töösuhete töötajaga enne tavapärasest pensionile jäämise kuupäeva või kui töötaja otsustab töölt lahkuda vabatahtlikult, saades vastutasuks nimetatud hüvitised. Grupp kajastab töösuhete lõpetamise hüvitisi kohustusena ja kuluna siis ja ainult siis, kui grupp on selgelt kohustunud lõpetama töösuhete töötaja või töötajate rühmaga enne tavapärasest pensionile jäämise kuupäeva või pakkuma töösuhete lõpetamise hüvitisi, et soodustada vabatahtlikku töölt lahkumist.

Muud hüvitised töötajatele

Kollektiivlepingutest tulenevate töötajate hüvitiste ning tervisekahjustuste hüvitiste katteks on moodustatud eraldised (lisa 2.20).

2.20 Eraldised

Eraldisi kajastatakse juhul, kui grupil või emattevõtjal on minevikus aset leidnud sündmustest tulenev seaduslik või faktiline kohustus, kohustuse realiseerumine nõuab ressurssidest loobumist ja kohustuse suurust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Eraldisi kajastatakse kohustuse täitmiseks vajalike kulutuste nüüdisväärtuses, kasutades intressimäära, mis kajastab turu hinnanguid raha hetkeväärtusele ja kohustusele iseloomulikele riskidele. Eraldiste suurenemist seoses realiseerumistähitaja lähenemisega kajastatakse kasumiaruandes intressikuluna.

Eraldiste kajastamisel lähtutakse juhtkonna hinnangust, kasutades vajadusel ekspertide abi. Töötajate koondamisega kaasnevat kulutusi võetakse eraldistes arvele ainult juhul, kui ettevõtja on avalikustanud restruktureerimiskava, milles on muuhulgas kirjeldatud kavaga kaasnevat kulutusi ning eelseisvat muudatusi töötajate arvus.

Aruandeaasta lõpu seisuga viiakse läbi eraldiste inventuur, mille käigus hinnatakse vajadust uute eraldiste moodustamiseks ja varem moodustatud eraldiste ümberhindamiseks, lähtudes bilansipäevaks selgunud asjaoludest ja võimalikest arengutsenaariumitest. Eraldiste moodustamisega seotud kulu kajastatakse kasumiaruandes ärikuludes või põhivara soetusmaksumusena, kui eraldise moodustamine on seotud teatud uute varaobjektide soetamisega.

Eraldisi kasutatakse ainult nende kulutuste katmiseks, mille jaoks need olid moodustatud.

(a) Kollektiivlepingust tulenevate kohustuste ja tervisekahjustuste hüvitamise eraldised

Juhtudel, kui grupp on võtnud endale kohustuse maksta oma endistele töötajatele töösuhetejärgseid hüvitisi, moodustatakse nimetatud kulutuste katmiseks vastav eraldis. Eraldiste hindamisel võetakse arvesse võetud kohustustes seatud tingimused ning eeldatav väljamakseid saavate isikute arv.

Tervisekahjustuste hüvitamise eraldised moodustatakse kohtuotsuste alusel väljamõistetud hüvitiste maksmiseks võttes aluseks eeldatava väljamakse perioodi.

(b) Keskkonnakaitselised eraldised

Keskkonnakaitselised eraldised moodustatakse enne bilansipäeva toimunud keskkonnakahjustuste suhtes juhul, kui nende kahjustuste likvideerimise nõue tuleneb seadusest või kui grupi senine keskkonna-

sõbralik tegevuspraktika on näidanud, et grupp kavatses kahjustused vabatahtlikult likvideerida.

Eraldiste määramiseks on kasutatud ekspertide hinnanguid ning keskkonnakaitseliste tööde teostamisel saadud kogemusi.

(c) Mäetööde lõpetamise eraldised

Mäetööde lõpetamise eraldised moodustatakse kaevanduste ja karjäärade sulgemisega seotud kulutuste katmiseks, kui kulutuste tegemise nõue tuleneb seadusest.

Eraldiste määramiseks on kasutatud ekspertide hinnanguid ning mäetööde lõpetamisega seotud tööde teostamisel saadud kogemusi.

(d) Varade demontaažikulude eraldised

Varade demontaažikulude eraldised moodustatakse varade tulevase demonteerimisega seotud hinnanguliste kulutuste katteks, kui varade demonteerimise kohustus tuleneb seadusest või kui grupi senine tegevuspraktika on näidanud, et grupp kavatses kulutused teha. Varade demontaažikulude nüüdisväärtus kajastatakse põhivara soetusmaksumusena (lisa 13).

(e) Kasvuhoonegaaside emissiooni eraldised

Kasvuhoonegaaside emissiooni eraldis moodustatakse kasvuhoonegaaside emissiooniga seotud seadusest tulenevate kohustuste katmiseks vastavalt emiteeritud kasvuhoonegaaside kogusele lubatud heitkoguse ühikute bilansilises väärtuses. Kui emiteeritud kasvuhoonegaaside kogus ületab riigi poolt tasuta eraldatud või tehingute käigus omandatud kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute hulka, moodustatakse täiendav eraldis lähtudes kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute bilansipäeva turuhinnast.

2.21 Tingimuslikud kohustused

Lubadused, garantiid ja muud võimalikud või eksisteerivad kohustused, mille realiseerumine on vähetõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena.

2.22 Aktsiakapital

Lihtaktsiad kajastatakse omakapitali koosseisus. Eelisaktsiaid ei ole emiteeritud. Uute aktsiate emiteerimisega seotud omakapitali tehingute tehingukulud kajastatakse omakapitalist mahaarvamisenä eeldusel, et nad on käsitatavad omakapitali tehinguga otseselt kaasnevate vältimatute lisakuludena.

2.23 Tulude arvestus

Tuluna kajastatakse tavapärase äritegevuse käigus kaupade müügi ja teenuste osutamise eest saadud või saadava tasu õiglast väärtust. Tulu arvestatakse ilma käibemaksuta ning vähendatuna allahindluste võrra. Tulu kajastatakse ainult siis, kui tulu suurust on võimalik usaldusväärselt mõõta, on tõenäoline, et grupp saab tehingust tulenevat majanduslikku kasu, olulised omandiga seotud riskid ja hüved on läinud üle müüjalt ostjale ning on täidetud alltoodud täiendavad kriteeriumid:

LISA 2 I JÄRG

Kokkuvõte olulisematest arvestus- ja aruandluspõhimõtetest

(a) Elektrienergia müügi arvestus

Müügitulu kajastamise aluseks on klientide arvestite näitude põhjal koostatud arved. Näidud teatatakse klientide poolt, võetakse kauglugemise teel või prognoositakse tarbimisgraafikute alusel. Lisaks võetakse arvesse ka bilansipäevaks teatamata, hilinemisega teatatud ning hinnanguliselt valesti teatatud näidud, mille tulemusena kajastab müügitulu täpsemalt tegelikku elektrienergia tarbimist.

(b) Liitumistasude arvestus

Elektrivõrguga liitumisel tasuvad kliendid liitumistasu, mille määramise aluseks on võrguga liitumiseks tehtavad kulutused. Liitumistasud kajastatakse tuluna eeldatava kliendisuhete perioodi jooksul, milleks on loetud 20 aastat. Tuludesse kandmata liitumistasu kajastatakse bilansis pikaajaliste tulevaste perioodide tuludena.

(c) Teenustasu kajastamine valmidusastme meetodil

Lõpetamata ja lõpetatud, kuid tellijatele veel üle andmata teenustelt saadud tulu kajastamisel rakendatakse valmidusastme meetodit. Nime- tatud meetodi kohaselt kajastatakse teenuse osutamisest saadav tulu proportsionaalselt teenuse osutamisega kaasnevate kuludega. Valmi- dusastme meetodil arvestatud tulu, mille kohta ei ole tellijale arvet väl- jastatud, kajastatakse bilansis viitlaekumisena. Juhul, kui bilansipäeval ületab tellijale esitatud vahearvete summa projektile tehtud kulutused ja sellele vastava tuluosa, kajastatakse tellijatelt enamlaekunud summa viitvõlana.

(d) Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute müügi arvestus

Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute müügist saadud tulu kajastatakse hetkel, kui ostjaga on kokku lepitud müügitehingu toimu- mine. Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute müügist saadud tulu kajastatakse muu ärituluna.

(e) Intressitulu

Intressitulu kajastatakse siis, kui tulu laekumine on tõenäoline ja tulu suurus on võimalik usaldusväärset hinnata. Intressitulu kajastatakse kasutades vara sisemisest intressimäära, välja arvatud juhtudel, kui intressi laekumine on ebakindel. Sellistel juhtudel arvestatakse intressi- tulu kassapõhiselt.

2.24 Sihtfinantseerimine

Tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse selle õiglases väärtuses, kui eksis- teerib piisav kindlus, et grupp vastab sihtfinantseerimisega seotud tingi- mustele ning sihtfinantseerimine leiab aset. Kulude kompenseerimiseks ette nähtud sihtfinantseerimise tulu kajastatakse vastavate kulude kajas- tamise perioodil. Sihtfinantseerimisena ei kajastata valitsusepoolset abi, mille väärtust ei ole võimalik usaldusväärset hinnata (näiteks tasuta kon- sultatsioonid). Info sellise abi kohta avaldatakse aastaaruande lisades. Varade sihtfinantseerimisi kajastatakse brutomeetodil, mille kohaselt võetakse sihtfinantseerimise arvel soetatud vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses; varade soetamise toetuseks saadud sihtfinantseeri- mise summa kajastatakse bilansis kohustusena kui tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest. Soetatud vara amortiseeritakse kulusse ja siht- finantseerimise kohustus tulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul.

2.25 Dividendid

Dividende kajastatakse nende väljakuulutamisel jaotamata kasumi vähendamisenä ning kohustusena aktsionäri ees.

2.26 Tehingud seotud osapooltega

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks grupi tütarettevõtjaid ja sidusettevõtjaid, AS Eesti Energia nõukogu ja juhatuse liikmeid ning teisi isikuid ja ettevõtjaid, kes saavad kontrollida või mõjutada kontserni finants- ja ärialaseid otsuseid. Vastavalt muudetud IAS 24 loetakse seotud osapoolteks ka riigiettevõtjaid ja riigi osalusega äriühinguid.

3. Finantsriskide juhtimine**3.1 Finantsriskid**

Kontserni tegevusega kaasnevad mitmed finantsriskid: tururisk (rahavoogude intressirisk ning valuutarisk), krediidirisk ja likviidsusrisk. Kontserni üldine riskijuhtimise programm keskendub finantsturu prog- noosimatussele ja üritab minimeerida võimalikke ebasoodsaid mõjusid kontserni finantstegevusele. Kontsern kasutab tuletisinstrumente tea- tud riskipositsioonide maandamiseks.

Finantsriskide juhtimise eesmärgiks on finantsriskide maandamine ja finantstulemuste volatiilsuse vähendamine. Grupi likviidsus-, intressi- ja valuutariske juhitakse emaettevõtja finantsosakonnas grupi tasandil.

(a) Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et grupp ei suuda oma vajalikke kulusid ja inves- teeringuid katta rahavoo puudujäägi tõttu. Likviidsusriski maanda- takse erinevate finantsinstrumentidega, nagu laenuid, võlakirjad ja kommertspaberid.

Grupp on emiteerinud suurte investeerimismahtude finantseerimiseks 15-aastase tähtajaga rahvusvahelisi võlakirju mahus 4,7 mld kr ning sõlminud neli laenulepingut summas 2,6 mld kr. 2005. aasta oktoobris kuulutati välja tehing, millega 2002. aastal emiteeritud 7-aastase täht- ajaga võlakirjade omanikele tehti ettepanek vahetada võlakirjad 2020. aastal lunastatavate võlakirjade vastu või müüa need grupile tagasi. Tehingu käigus emiteeriti 2020. aastal lunastatavaid võlakirju 4,7 mld kr väärtuses ning vahetati või osteti tagasi 2002. aastal emiteeritud võlakirju 3,1 mld kr väärtuses (lisa 16). Võlakohustuste intressitaseme alandamiseks hankis Eesti Energia 2002. aasta suvel krediidireitingud agentuuridelt Standard&Poor's ning Moody's, vastavalt A- stabiilne ning Baa1 stabiilne. 2005. aasta oktoobris toimunud võlakirjatehingule andis Standard&Poor's reitingu A- ning Moody's reitingu A1. Oktoob- ris 2005 kinnitas Moody's Eesti Energia kui ettevõtte krediidireitingu tasemele A1.

Seisuga 31. märts 2007 oli grupil väljavõtmata laenusid 1,6 mld kr ulatuses.

Majandusaasta lõpu seisuga oli grupil vabu rahalisi vahendeid (koos üle 3-kuulise tähtajaga depositeid) mahus 4,2 mld kr (31. märts 2006: 2,3 mld kr). Rahavoo ülejäägi paigutamine on reguleeritud vas- tava korraga, mis seab eesmärgiks raha paigutamise jaotatult toodete,

LISA 3 | JÄRG

Finantsriskide juhtimine

pankade ning tähtaegade lõikes. Oluliseks nõudeks on vastaspoole investeerimistasandi reitingu olemasolu. Grupiseselt kasutatakse tütarettevõtjate likviidsuse juhtimiseks kehtestatud limiite.

(b) Krediidirisk

Krediidirisk on risk, et grupi kliendid ja tehingupartnerid jätavad oma-poolsed kohustused täitmata. Klientide tähtjaks tasumata võlga tegeletakse igapäevaselt selleks moodustatud osakondades. Ostjatele esitatud arvete laekumise tähtaja ületamise korral kasutatakse automaatselt meeldetuletuste ja hoiatuste saatmist, millel võib järgneda väljalülitamine elektrivõrgust. On kehtestatud tingimused, mille korral alustatakse võla sissenõudmist kohtu kaudu või antakse võla sissenõudmine üle inkassofirmale. Erikokkulepete sõlmimine on selleks moodustatud võlakomisjonide pädevuses. Maksimalne krediidiriskile avatud summa on ostjalt laekumata arvete bilansiline maksumus, millest on maha arvatud nõuete allahindlused. Bilansipäeva seisuga oli grupi krediidirisk 820 miljonit krooni (seisuga 31. märts 2006 895 miljonit krooni). Ehkki nõuete laekumist võivad mõjutada majanduslikud tegurid, on juhtkond seisukohal, et puudub oluline kahjumi risk, mis ületaks juba kajastatud allahindluse summat.

Raha deponeerimise, tuletistehingute ja kindlustuspartneritena kasutatakse eranditult kõrge krediitireitinguga finantseerimisasutusi. Rahalisi vahendeid hoitakse hajutatult neljas erinevas pangas.

(c) Intressirisk

Intressirisk tuleneb ujuva intressimääraga võlakohustustest ning seisneb ohus, et finantskulud suurenevad, kui intressimäärad tõusevad. Intressiriski hindamisel kasutatakse sensitiivsusanalüüsi. Grupi intressiriskide maandamisel järgitakse põhimõtet, et fikseeritud intressimääraga laenude osakaal portfellis peab olema üle 50%. Majandusaasta lõpu seisuga oli 89% grupi võlakohustustest fikseeritud ning 11% ujuva intressiga. Võrreldaval perioodil olid nimetatud näitajad vastavalt 93% ja 7%.

(d) Valuutarisk

Valuutariskivabadeks kohustusteks ja laekumisteks loetakse euros nomineeritud summased. Valuutariskide vältimiseks sõlmitakse olulised välislepingud eurodes. Kõik kehtivad pikaajalised laenukohustused ning elektri ekspordi lepingud on sõlmitud eurodes.

3.2 Omakapitaliriski juhtimine

AS Eesti Energia on äriühing, mille kõik aktsiad kuuluvad riigile. Otsused dividendide jaotamise, aktsiakapitali suurendamise või vähendamise osas teostab Eesti Vabariik (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi kaudu). Igal majandusaastal määratakse Eesti Vabariigi Valitsuse korraldusega ASi Eesti Energia poolt riigieelarvesse makstav dividendisumma.

3.3 Õiglase väärtus

Kontserni hinnangul ei erine bilansis korrigeeritud soetusmaksimumes kajastatavate varade ja kohustuste õiglased väärtused oluliselt seisuga 31. märts 2007 ja 31. märts 2006 kontserni konsolideeritud bilansis kajastatavatest jääkväärtustest. Ostjate vastu suunatud nõuete ja

tasumata arvete jääkväärtus, millest on maha arvatud allahindlused, võrdub hinnanguliselt nende õiglase väärtusega. Avalikustamise eesmärgil leitakse finantskohustuste õiglase väärtuse tulevaste lepinguliste rahavoogude diskonteerimisel turu intressimääraga, mis on kättesaadav kontserni sarnastele finantsinstrumentidele.

4. Olulised raamatupidamishinnangud

Raamatupidamishinnangud ja rakendatud eeldused

Aruannete koostamisel on kasutatud mitmeid raamatupidamishinnanguid ja eeldusi, mis mõjutavad aruandes kajastatud varasid ja kohustusi ning lisades avalikustatud potentsiaalseid varasid ja kohustusi. Kuigi nimetatud hinnangud on tehtud juhtkonna parima teadmise kohaselt, ei pruugi need kokku langeda hilisema tegeliku tulemusega. Muudatusi juhtkonna hinnangutes kajastatakse muudatuse toimumise perioodi kasumiaruandes.

Alljärgnevad hinnangud omavad suurimat mõju käesolevas raamatupidamise aastaaruandes kajastatud finantsinformatsioonile.

(a) Materiaalse põhivara kasuliku eluea hindamine

Materiaalse põhivara kasuliku eluiga määratakse lähtudes juhtkonna hinnangust vara tegeliku kasutamise perioodi kohta. Senine kogemus on näidanud, et varade tegelik kasutusaeg on mõnikord osutunud mõnevõrra pikemaks kui varade hinnanguline eluiga. Seisuga 31. märts 2007 omas grupp materiaalselt põhivara jääkmaksumuses 20,1 mld kr (seisuga 31. märts 2006 19,6 mld kr), aruandeperioodi kulum oli 1,6 mld kr (võrreldaval perioodil 1,6 mld kr) (lisa 13). Kui amortisatsioonimäärad väheneksid 10% võrra, väheneks aastane amortisatsiooninikulu 160 mln kr võrra.

(b) Eraldiste moodustamine ja ümberhindamine

Seisuga 31. märts 2007 oli grupis moodustatud keskkonnakaitselisi, mäetööde lõpetamise, tervisekahjustuste hüvitamise ja kollektiivlepingust tulenevate kohustuste eraldisi kokku 284 mln kr eest (seisuga 31. märts 2006 326 mln kr eest) (lisa 18). Nimetatud kohustuste realiseerimise aeg ja summa ei ole kindlad. Eraldiste nüüdisväärtuse määramisel on kasutatud mitmeid juhtkonna hinnanguid ja eeldusi kulutuste suuruse, inflatsioonimäärade, väljamaksete perioodi ning aja kohta. Samuti on eraldiste moodustamisel arvestatud toetuste saamisega Euroopa Liidu fondidest, kui vastavad taotlused toetuse saamiseks on esitatud ning toetuse saamine on juhtkonna hinnangul enam-vähem kindel. Tegelikud kohustused võivad osutada siiski suuremaks või väiksemaks sõltuvalt muudatustest õigusnormides, arengutest keskkonnareostuse likvideerimiseks vajalikus tehnoloogias ning kolmandate osapoolte finantseerimisest.

(c) Materiaalse põhivara kaetava väärtuse hindamine

Grupis on regulaarselt läbi viidud materiaalsete põhivara kaetava väärtuse teste, mille alusel on vara vajadusel alla hinnatud. Põhivara kaetava väärtuse testimisel rakendatakse mitmeid juhtkonna hinnanguid varade kasutamisest ning müügist tulenevate ning varade hoolduseks ja remondiks vajalike rahavoogude, inflatsiooni- ning kasumimäärade kohta.

LISA 4 I JÄRG

Olulised raamatupidamishinnangud

Hinnangute andmisel võetakse aluseks prognoosid üldise majanduskeskkonna, elektrienergia tarbimise ning müügihinna kohta. Kui olukord tulevikus muutub, võib see põhjustada täiendavate allahindluste tegemist või varem tehtud allahindluste osalist või täielikku tühistamist. Elektrienergia ülekande- ja jaotusteenuse osutamiseks kasutatava põhivara kaetavat väärtust reguleeritakse Energiaturu Inspektsiooni poolt, kes määrab nendelt varadelt teenitava tulu põhjendatud tootluse määra. Kui elektrienergia ülekande- ja jaotusteenuse osutamiseiga seotud tulud, kulud ja investeeringud jäävad ettenähtud piiridesse, tagab võrguteenuste müügist saadav tulu nende varade põhjendatud tootlikkuse. Aruandeperioodil varade väärtuse langust ei tuvastatud.

(d) Varude hindamine

Varude hindamisel kasutab juhtkond oma parimaid teadmisi arvestades eelnevat kogemust, üldist taustinformatsiooni ja tuleviku-sündmuste võimalikke eeldusi ja tingimusi. Varude väärtuse languse määramisel arvestatakse nii müügiipotentsiaali kui ka müügis ostetud kaupade neto realiseerimisväärtust. Seisuga 31. märts 2007 oli grupil varusid 369 mln kr väärtuses (seisuga 31. märts 2006 306 mln kr väärtuses) (lisa 11).

(e) Tingimusliikud varad ja kohustused

Tingimuslike varade ja kohustuste realiseerumise hindamisel kasutab juhtkond eelnevat kogemust, üldist informatsiooni majandus- ja sotsiaalkeskonna kohta ning tuleviku sündmuste eeldusi ja tingimusi, mis põhinevad parimatel teadmistel olukorrast.

(f) Liitumis- ja muude teenustasude kajastamine

Liitumis- ja muud teenustasud kajastatakse tuluna eeldatava kliendisuhete perioodi jooksul, milleks on loetud 20 aastat. Eeldatava kliendisuhete perioodi määramisel lähtutakse juhtkonna hinnangust. Aruandeperioodil kajastati tuluna liitumis- ja muud teenustasusid 67 mln krooni ulatuses (võrreldaval perioodil 52 mln kr ulatuses). Kui eeldatavat kliendisuhete perioodi vähendatakse 10% võrra, suureneks tulu 6,7 mln krooni (võrreldaval perioodil 5,2 mln krooni) (lisa 19).

(g) Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete hindamine

Individaalselt oluliste nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse iga nõude kohta eraldi. Ülejäänud nõudeid hinnatakse kogumina. Asjaoludeks, mis viitavad võimalikule nõuete väärtuse langusele, on võlgniku pankrot või olulised finantsraskused ning maksetähtajast mittekinnipidamine (makse hilinemine üle 90 päeva). Bilansipäeva seisuga oli grupil üle 500 000 laekumata arve (sh need, mille maksetähtaeg polnud saabunud). Kõik nõuded, mille maksetähtajast on möödunud üle 90 päeva, hinnatakse alla täies ulatuses. Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete summat korrigeeritakse iga bilansipäeva seisuga kasutades varasemale kogemusele tuginevaid andmeid selle kohta, kui palju ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud nõuetest hilisemal perioodil laekub ning kui palju nõuetest, mille maksetähtajast polnud bilansipäeva seisuga möödunud üle 90 päeva, jääb hilisemal perioodil laekumata. Seisuga 31. märts 2007 oli grupil ebatõenäoliselt laekuvaid nõudeid summas 131 mln kr (seisuga 31. märts 2006 146 mln kr) (lisa 10).

5 Segmentiaruandlus

(a) Aruandlus ärisegmentide lõikes (segmentiaruande põhiformaat)
Ärisegmentide jaotamisel on lähtutud ettevõtja sisemisest juhtimisstruktuurist ning võetud arvesse Eestis kehtivat elektrituruseadust, mis nõuab eraldi arvestust elektrienergia tootmise, ülekande, jaotamise ja müügi osas.

Äritulud ja -kulud on jaotatud segmentidele erinevate äriüksuste poolt koostatud sisearvete alusel. Kasutatud sisehinnad on kinnitatud Energiaturu Inspektsiooni poolt või lepitakse kokku vastavalt turutingimustele.

Elektrituruseaduse kohaselt kuuluvad Energiaturu Inspektsiooni poolt kooskõlastamisele

- Narva Elektriijaamadele soojus- ja elektrienergia tootmiseks müüdava põlevkivi piirhind;
- Narva Elektriijaamadest suletud turuosale müüdava elektrienergia hinna piirmäärad;
- müügi kohustuse täitmiseks müüdava elektrienergia kaalutud keskmise hinna piirmäär;
- võrgutasud.

Hindade kooskõlastamiseks on Energiaturu Inspektsioon kehtestanud hindade arvutamise meetodid. Kõikide eelpool nimetatud hindade kooskõlastamisel arvestab Energiaturu Inspektsioon kuludega, mis võimaldavad ettevõtetel täita õigusaktidest ja tegevusloa tingimustest tulenevaid kohustusi ning tagavad põhjendatud tulukuse investeeritud kapitalilt. Inspektsioon loeb investeeritud kapitaliks üldjuhul ettevõtte aasta keskmist põhivara jääkväärtust, millele on lisatud 5% kontsernivälisest müügitulust. Põhjendatud tulukuse määraks on ettevõtte kaalutud keskmine kapitali hind (WACC).

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on grupi põhitgevuseks loetud elektri- ja soojusenergia ning põlevkivi, põlevkiviõli ja -tuha tootmine ja müük, samuti nendega seotud tegevused. Kõik muud tegevused (sh investeerimis- ja finantseerimistegevus) on loetud kõrvaltegevusteks, mille tulemused on esitatud kas muude äritulude ja -kuludena või finantstulude ja -kuludena.

Ettevõtjad ja äriüksused on segmentiaruandluses jaotatud ärisegmentideks järgmiselt:

- Põlevkivi tootmine - Eesti Põlevkivi;
- Elektri- ja soojusenergia tootmine - Narva Elektriijaamad, Iru Elektriijaam, AS Kohtla-Järve Soojus, AS Narva Soojusvõrk, Taastuenergia;
- Õlitootmine / vedelkütuste tootmine - Narva Elektriijaamade Õliteshas, Oil Shale Energy of Jordan;
- Elektrienergia ülekande - Põhivõrk;
- Elektrienergia jaotamine - Jaotusvõrk;
- Müük ja klienditeenindus - Teenindus, SIA "E. Energy", Solidus Oy, UAB "Lumen Balticum";
- Toetatavad tegevused / ärid - Energoremont, AS Elektriteenused, AS Ipec, Televõrgu AS, OÜ Elektrikontrollikeskus, muud tugiteenused ja grupi juhtimine

LISA 5 | JÄRG
Segmendiaruandlus

Ärisegmentide töötajate arv

	Põlevkivi tootmine	Elektri- ja soojusenergia tootmine	Õli tootmine	Elektrienergia ülekanne	Elektrienergia jaotamine	Müük ja kliendi-teenindus	Toetavad tegevused	Grupp kokku
Töötajate arv seisuga 1. aprill 2006	4 036	1 898	116	140	990	364	1 212	8 756
Töötajate arv seisuga 31. märts 2007	3 444	1 902	125	134	960	352	1 494	8 411
Keskmine töötajate arv	3 889	1 905	119	138	977	355	1 193	8 576
Töötajate arv seisuga 1. aprill 2005	4 361	2 027	106	143	993	390	1 264	9 284
Töötajate arv seisuga 31. märts 2006	4 036	1 898	116	140	990	364	1 212	8 756
Keskmine töötajate arv	4 183	1 933	116	141	991	377	1 242	8 983

Ärisegmentide kasumiaruanded perioodil 1. aprill 2006–31. märts 2007

tuhandetes kroonides

	Põlevkivi tootmine	Elektri- ja soojusenergia tootmine	Õli tootmine	Elektrienergia ülekanne	Elektrienergia jaotamine	Müük ja kliendi-teenindus	Toetavad tegevused	Segmen- tide vahelised elimineerimised	Grupp kokku
Müügitulu									
Grupivälised tulud	318 300	587 708	383 088	132 188	2 520 428	3 276 177	317 957	-1 228	7 534 618
sh müüdnud Eestis	291 368	583 116	377 203	80 994	2 520 428	2 769 269	124 535	-1 228	6 745 685
sh eksport	26 932	4 592	5 885	51 194	-	506 908	193 422	-	788 933
Segmentide vaheline müük	1 575 662	3 472 786	68 252	993 020	48 370	471 632	548 819	-7 178 541	-
Kokku müügitulu	1 893 962	4 060 494	451 340	1 125 208	2 568 798	3 747 809	866 776	-7 179 769	7 534 618
Muud äritulud	63 897	1 530 981	2 708	1 694	3 921	11 007	37 637	-39 774	1 612 071
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus	25 193	-	26 851	-	-	-	-	-2 957	49 087
Väljastpoolt gruppi ostetud kaubad, toore, materjal ja teenused	-762 879	-862 608	-29 006	-148 300	-153 778	-152 134	-298 024	103 747	-2 302 982
Grupiseselt ostetud kaubad, toore, materjal ja teenused	-109 303	-1 723 945	-165 347	-254 334	-1 329 834	-3 275 796	-13 209	6 871 768	-
Kokku ostetud kaubad toore, materjal ja teenused	-872 182	-2 586 553	-194 353	-402 634	-1 483 612	-3 427 930	-311 233	6 975 515	-2 302 982
Mitmesugused tegevuskulud	-68 062	-489 318	-45 916	-42 210	-115 267	-94 058	-143 654	174 788	-823 697
Tööjõukulud	-616 597	-314 875	-24 304	-42 762	-210 927	-67 728	-269 700	47 558	-1 499 335
Muud ärikulud	-5 425	-2 454	-21	-1 020	-2 585	-665	-9 714	101	-21 783
Põhivara kulum ja amortisatsioon	-266 342	-545 798	-9 078	-309 634	-409 184	-1 724	-49 764	1 772	-1 589 752
SEGMENTI ÄRIKASUM	154 444	1 652 477	207 227	328 642	351 144	166 711	120 348	-22 766	2 958 227
Finantstulud									105 916
Finantskulud									-296 620
Kokku finantstulud ja -kulud									-190 704
Kasum/kahjum investeringutelt sidusettevõtjatesse	14 538	-	-	2 468	-	-	-2 001	-	15 005
Tulumaks									-147 144
ARUANDEAASTA KASUM									2 635 384

LISA 5 I JÄRG
SegmendiaruandlusÄrsegmentide kasumiaruanded perioodil 1. aprill 2005–31. märts 2006
tuhandetes kroonides

	Põlevkivi tootmine	Elektri- ja soojus- energia tootmine	Öli- tootmine	Elektri- energia ülekanne	Elektri- energia jaotamine	Müük ja kliendi- teenindus	Toetavad tegevused	Segmen- tide vahelised elimineer- imised	Grupp kokku
Müügitulu									
Grupivälised tulud	276 749	545 740	347 069	87 127	2 429 589	3 140 074	259 502	-120	7 085 730
sh müüdüd Eestis	268 737	543 709	347 069	63 289	2 429 589	2 533 928	98 933	-120	6 285 134
sh eksport	8 012	2 031	-	23 838	-	606 146	160 569	-	800 596
Segmentide vaheline müük	1 563 860	3 522 798	48 672	978 219	50 033	493 048	530 416	-7 187 046	-
Kokku müügitulu	1 840 609	4 068 538	395 741	1 065 346	2 479 622	3 633 122	789 918	-7 187 166	7 085 730
Muud äritulud	19 140	1 164 774	-	14 944	5 070	45 852	13 201	-842	1 262 139
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus	11 002	-	5 696	-	-	-	-	515	17 213
Väljastpoolt gruppi ostetud kaubad, toore, materjal ja teenused	-676 068	-840 188	-22 709	-128 791	-149 991	-130 174	-304 330	122 295	-2 129 956
Grupisiselt ostetud kaubad, toore, materjal ja teenused	-119 576	-1 620 882	-139 696	-279 684	-1 317 376	-3 361 317	-12 478	6 851 009	-
Kokku ostetud kaubad toore, materjal ja teenused	-795 644	-2 461 070	-162 405	-408 475	-1 467 367	-3 491 491	-316 808	6 973 304	-2 129 956
Mitmesugused tegevuskulud	-60 033	-418 977	-21 483	-36 778	-94 585	-76 545	-120 906	172 282	-657 025
Tööjõukulud	-623 952	-296 461	-21 206	-38 170	-171 901	-56 421	-250 678	43 914	-1 414 875
Muud ärikulud	-4 812	-3 722	-10	-320	-2 754	-519	-18 615	647	-30 105
Põhivara kulum	-256 462	-522 976	-6 515	-333 985	-395 979	-2 482	-45 617	2 788	-1 561 228
SEGMENTI ÄRIKASUM	129 848	1 530 106	189 818	262 562	352 106	51 516	50 495	5 442	2 571 893
Finantstulud									26 590
Finantskulud									-468 016
Kokku finantstulud ja -kulud									-441 426
Kasum/kahjum investeringutelt sidusettevõtjatesse	18 671	-	-	-7 375	-	-	-1 603	-	9 693
Tulumaks									-21 438
ARUANDEAASTA KASUM									2 118 722

LISA 5 | JÄRG
Segmendiaruandlus

Ärsegmentide bilansid seisuga 31. märts 2007

tuhandetes kroonides

	Põlevkivi tootmine	Elektri- ja soojus-energia tootmine	Õli- tootmine	Elektri- energia ülekanne	Elektri- energia jaotamine	Müük ja kliendi- teenindus	Toetavad tegevused	Segmentide vahelised elimineerimised	Grupp kokku
Käibevara	589 934	1 240 173	74 152	118 173	277 786	813 232	3 600 831	-1 005 399	5 708 882
Põhivara	1 034 946	6 380 066	91 726	5 160 608	7 045 635	10 579	651 185	-	20 374 745
sh investeeringud sidusettevõtjatesse	32 150	-	-	-	-	-	133 653	-	165 803
Kokku varad	1 624 880	7 620 239	165 878	5 278 781	7 323 421	823 811	4 252 016	-1 005 399	26 083 627
Äritegevusega seotud									
lühiajalised kohustused	292 390	913 271	43 805	91 849	302 385	530 614	352 045	-990 088	1 536 271
pikaajalised kohustused	142 586	184 664	767	256 999	1 247 818	2 438	18 050	-121 369	1 731 953
Kokku äritegevusega seotud kohustused	434 976	1 097 935	44 572	348 848	1 550 203	533 052	370 095	-1 111 457	3 268 224
Laenud ja võlakirjad									5 350 872
Kokku kohustused									8 619 096

Ärsegmentide bilansid seisuga 31. märts 2006

tuhandetes kroonides

	Põlevkivi tootmine	Elektri- ja soojus-energia tootmine	Õli- tootmine	Elektri- energia ülekanne	Elektri- energia jaotamine	Müük ja kliendi- teenindus	Toetavad tegevused	Segmentide vahelised elimineerimised	Grupp kokku
Käibevara	404 174	551 405	55 298	122 404	282 999	708 678	2 488 690	-999 264	3 614 384
Põhivara	988 358	6 584 507	52 994	4 884 981	6 672 978	2 255	619 619	-	19 805 692
sh investeeringud sidusettevõtjatesse	33 847	-	-	-	-	-	135 654	-	169 501
Kokku varad	1 392 532	7 135 912	108 292	5 007 385	6 955 977	710 933	3 108 309	-999 264	23 420 076
Äritegevusega seotud									
lühiajalised kohustused	276 065	912 467	16 051	137 232	235 742	492 001	353 656	-975 106	1 448 108
pikaajalised kohustused	143 405	143 998	243	201 931	977 368	-	4 170	-100 456	1 370 659
Kokku äritegevusega seotud kohustused	419 470	1 056 465	16 294	339 163	1 213 110	492 001	357 826	-1 075 562	2 818 767
Laenud ja võlakirjad									5 402 562
Kokku kohustused									8 221 329

LISA 5 I JÄRG
SegmendiaruandlusÄrsegmentide materiaalse ja immateriaalse põhivara soetus
tuhandetes kroonides

	Põlevkivi tootmine	Elektri- ja soojus- energia tootmine	Õli- tootmine	Elektri- energia ülekanne	Elektri- energia jaotamine	Müük ja kliendi- teenindus	Toetavad tegevused	Segmentide vahelised elimineer- imised	Grupp kokku
1. aprill 2006- 31. märts 2007	305 344	342 221	47 810	585 197	800 083	11 732	114 768	-22 570	2 184 585
1. aprill 2005- 31. märts 2006	261 926	407 662	14 106	670 461	970 030	-	128 341	-62 002	2 390 524

Ärsegmentide rahavood aruandeperioodil 1. aprill 2006–31. märts 2007

tuhandetes kroonides

	Põlevkivi tootmine	Elektri- ja soojus- energia tootmine	Õli- tootmine	Elektri- energia ülekanne	Elektri- energia jaotamine	Müük ja kliendi- teenindus	Toetavad tegevused	Segmentide vahelised elimineer- imised	Grupp kokku
Rahavood äritegevusest	277 149	2 128 311	220 383	515 481	590 524	236 599	-40 896	87 735	4 015 286
Rahavood investeerimisest	-96 875	-393 023	-32 252	-568 445	-438 568	-11 671	-883 668	-2 805 883	-5 230 385
Rahavood finantseerimisest	-	-1 028 149	-188 650	52 964	-151 956	-220 133	1 586 359	-626 443	-576 008
Puhas rahavoog	180 274	707 139	-519	-	-	4 795	661 795	-3 344 591	-1 791 107

Ärsegmentide rahavood aruandeperioodil 1. aprill 2005–31. märts 2006

tuhandetes kroonides

	Põlevkivi tootmine	Elektri- ja soojus- energia tootmine	Õli- tootmine	Elektri- energia ülekanne	Elektri- energia jaotamine	Müük ja kliendi- teenindus	Toetavad tegevused	Segmentide vahelised elimineer- imised	Grupp kokku
Rahavood äritegevusest	367 216	1 954 971	174 432	451 203	529 311	-84 585	169 612	219	3 562 379
Rahavood investeerimisest	-286 273	-445 040	-9 080	-526 031	-726 115	91	-143 174	-59 719	-2 195 341
Rahavood finantseerimisest	-100 000	-1 492 413	-165 352	74 828	196 804	84 434	1 712 079	25 634	336 014
Puhas rahavoog	-19 057	17 518	-	-	-	-60	1 738 517	-33 866	1 703 052

LISA 5 | JÄRG
Segmendiaruandlus

(b) Aruandlus geograafiliste segmentide lõikes (segmentiaruande lisaformaad)

Grupi äritegevus toimub valdavalt Eestis, kuid elektrienergiat ning mõningaid kaupu ja teenuseid müüakse ka väljaspoole Eestit. Grupi äritegevuse peamised geograafilised piirkonnad on Eesti, Põhjamaad ja Läti.

Grupiväline müügitulu klientide asukoha järgi

tuhandetes kroonides

	1. aprill - 31. märts	
	2006/07	2005/06
Eesti	6 745 685	6 285 134
Põhjamaad	408 360	146 077
Läti	259 552	551 267
Muud riigid	121 021	103 252
Kokku grupiväline müügitulu (lisa 23)	7 534 618	7 085 730

Varade jaotus varade asukoha järgi

tuhandetes kroonides

	31. märts	
	2007	2006
Eesti	25 883 816	23 250 530
Põhjamaad	23 461	-
Läti	237	45
Muud riigid	10 310	-
Kokku	25 917 824	23 250 575
Investeeringud sidusettevõtjatesse (lisa 12)	165 803	169 501
Kokku varad	26 083 627	23 420 076

Investeeringud materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse varade asukoha järgi

tuhandetes kroonides

	1. aprill - 31. märts	
	2006/07	2005/06
Eesti	2 162 821	2 390 524
Põhjamaad	11 474	-
Läti	25	-
Muud riigid	10 265	-
Kokku investeeringud materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse (lisa 13 ja 14)	2 184 585	2 390 524

6 Raha ja raha ekvivalendid

tuhandetes kroonides

	31. märts	
	2007	2006
Sularaha teel	129	440
Sularaha kassades	130	147
Arvelduskontod pankades	89 220	32 661
Lühiajalised hoiused	432 128	2 279 466
Kokku raha ja raha ekvivalendid	521 607	2 312 714

Raha ja raha ekvivalentide jaotus valuutade järgi

tuhandetes kroonides

	31. märts	
	2007	2006
Eesti kroon	387 535	849 496
Euro	133 882	1 463 173
Läti lant	145	45
Leedu lant	45	-
Kokku raha ja raha ekvivalendid	521 607	2 312 714

Tähtajaliste hoiuste efektiivsed intressimäärad olid aruandeaastal vahemikus 2,5–4,2% (võrreldaval perioodil 2,0–2,6%). Bilansikuupäevaks kogunenud intressinõue on kajastatud lisas 10.

7 Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande

tuhandetes kroonides

	31. märts	
	2007	2006
Börsil noteerimata finantsvarad:		
Sampo Likviidsusfondi osakud	3 680	25 006

Muutused õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavates finantsvarades

tuhandetes kroonides

	1. aprill - 31. märts	
	2006/07	2005/06
Õiglase väärtus aruandeperioodi algul	25 006	20 907
Soetatud	240 793	138 992
Müüdid	-262 675	-135 275
Kasum õiglase väärtuse muutusest (lisa 29)	556	382
Õiglase väärtus aruandeperioodi lõpul	3 680	25 006

Sampo Likviidsusfondi osakud on nomineeritud Eesti kroonides. Fondiosakute õiglase väärtuse aluseks on fondi netovarade turuväärtusel põhinev fondiosakute puhasväärtus.

8 Lunastustähtajani hoitavad finantsvarad

tuhandetes kroonides

	31. märts	
	2007	2006
Börsil noteerimata finantsvarad		
AS SEB Eesti Ühispaniga kommertspaberid (fikseeritud intress 3,326%, lunastustähtaeg 14. juuni 2007)	19 866	-
AS Sampo Pank võlakirjad (fikseeritud intress 3,716%, lunastustähtaeg 5. september 2007)	24 607	-
Kokku lunastustähtajani hoitavad finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses	44 473	-

Muutused lunastustähtajani hoitavates finantsvarades

tuhandetes kroonides

	1. aprill - 31. märts	
	2006/07	2005/06
Korrigeeritud soetusmaksumus aruandeperioodi algul	-	-
Soetatud	67 297	-
Lunastatud	-24 000	-
Soetusmaksumuse ja nominaalväärtuse vahe amortisatsioon	1 176	-
Korrigeeritud soetusmaksumus aruandeperioodi lõpul	44 473	-

Lunastustähtajani hoitavad finantsvarad on nomineeritud Eesti kroonides. Aruandeperioodil ega võrreldaval perioodil ei ole lunastustähtajani hoitavaid finantsvarasid enne lunastustähtaega müüdnud ega ümber liigitatud.

Lunastustähtajani hoitavate finantsvarade õiglased väärtused ei erine oluliselt nende bilansilisest maksumusest.

9 Tuletisinstrumentid

Tuletisinstrumentidena on seisuga 31. märts 2007 kajastatud elektrienergia müügi forwardlepingud põhjamaade elektribörsil NordPool ning põlevkiviõli ostu ja müügi forwardlepingud. Seisuga 31. märts 2006 oli tuletisinstrumentidena kajastatud 2 tehingut ujuva intressimääraga laenu intressikulu fikseerimiseks (interest-rate swap).

tuhandetes kroonides

	31. märts 2007		31. märts 2006	
	Varad	Kohustused	Varad	Kohustused
Elektrienergia müügi forwardlepingud	126 541	-	-	-
Põlevkiviõli ostu ja müügi forwardlepingud	1 742	-	-	-
Intressimäärade vahetustehingud	-	-	-	12 485
Kokku tuletisinstrumentid	128 283	-	-	12 485

Elektrienergia müügi forwardlepingud

Elektrienergia müügi forwardlepingute eesmärgiks on elektrienergia hinna muutumise riski maandamine.

Tehingud on määratletud rahavoo riskimaandamise instrumentidena, kus maandatavaks alusinstrumentidiks on kõrge tõenäosusega prognoositavad elektrienergia müügitehingud Põhjamaade elektribörsil Nord Pool. Forwardlepingud on sõlmitud kindla koguse elektrienergia müügiks igal kauplemistunnil kuni 31. detsembrini 2007. Forwardlepingute hind on nomineeritud eurodes. Õiglase väärtuse muutuse efektiivset osa kajastatakse omakapitali vastavas reservis (lisa 22) ning arvestatakse kasumiaruandes kasumi või kahjumina elektrienergia müügitehingute toimumise hetkel või juhul, kui on selgunud, et müügitehingute toimumine mingil perioodil ei ole tõenäoline. Tehingute õiglase väärtuse määramise aluseks on Nord Pool'i noteeringud.

LISA 9 | JÄRG
Tuletisinstrumentid

Muutused elektrienergia müügi forwardlepingute osas

tuhandetes kroonides

	1. aprill - 31. märts	
	2006/07	2005/06
Õiglase väärtus aruandeperioodi algul	-	-
Õiglase väärtuse muutus (lisa 22)	178 578	-
Arveldatud rahas	-52 037	-
Õiglase väärtus aruandeperioodi lõpul	126 541	-

Põlevkiviõli ostu ja müügi forwardlepingud

Põlevkiviõli ostu ja müügi forwardlepingute eesmärgiks on põlevkiviõli hinna muutumise riski maandamine. Nende tehingutega kohustub grupp samaaegselt ostma ja müüma kindla koguse põlevkiviõli, kusjuures müüghinna aluseks on tehingute sõlmimise päeva turuhind ning ostuhinna aluseks forwardtehingute teostamise päeva turuhind. Tehinguid kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Tehingute ostu- ja müüghinna määramise aluseks on Platt's European Marketscan noteeringud. Hinnad on noteeritud USA dollarites.

Muutused põlevkiviõli ostu ja müügi forwardlepingute osas

tuhandetes kroonides

	1. aprill - 31.märts	
	2006/07	2005/06
Õiglase väärtus aruandeperioodi algul	-	-
Õiglase väärtuse muutus	1 742	-
Õiglase väärtus aruandeperioodi lõpul	1 742	-

Intressimäära vahetustehingud

3. aprillil 2002 sõlmis Eesti Energia AS Westdeutsche Landesbank Girozentralega kaks intressimäära vahetustehingut (alussummad 234 699 tuh kr ja 782 330 tuh kr), mille eesmärgiks oli intressimäära muutumise riski maandamine. Tehingud klassifitseeriti algselt rahavoo riskimaandamise instrumendiks (lisa 22). Seoses sündikaatlaenu ennetähtaegse tagasimaksmisega lõpetati alussumмага 782 330 tuh kr tuletisinstrumenti turuväärtuse muutuse kajastamine omakapitali reservis (lisa 22). Intressimäära vahetustehingute õiglase väärtuse aluseks olid Westdeutsche Landesbank Girozentrale noteeringud. Seisuga 31. märts 2007 olid mõlemad lepingud lõppenud.

Muutused intressimäära vahetustehingute osas

tuhandetes kroonides

	1. aprill - 31.märts	
	2006/07	2005/06
Õiglase väärtus aruandeperioodi algul	-12 485	-41 800
Õiglase väärtuse muutus, sh	-71	-1 257
kasumiaruandes kajastatud õiglase väärtuse muutus	-53	-
riskimaandamise reservis kajastatud õiglase väärtuse muutus (lisa 22)	-18	-1 257
Arveldatud rahas	12 556	30 572
Õiglase väärtus aruandeperioodi lõpul	-	-12 485

10 Lühi- ja pikaajalised nõuded

tuhandetes kroonides

	31. märts	
	2007	2006
Lühiajalised nõuded		
Üle 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades		
Garantiihoiused pankades	166 636	-
Muud 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades	3 514 305	-
Kokku üle 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades	3 680 941	-
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded		
Nõuded ostjate vastu		
Ostjatelte laekumata arved	951 014	1 041 517
Ebatõenäoliselt laekuvad arved	-131 148	-146 079
Kokku nõuded ostjate vastu	819 866	895 438
Viitlaekumised		
Arvestuslik nõue valmidusastme meetodil	37 035	25 059
Arvestuslik nõue elektrienergia eest teatamata, hiline misega esitatud näitude või prognoosi alusel	7 858	12 651
Intressinõuded	33 069	6 454
Muud viitlaekumised	32	-
Kokku viitlaekumised	77 994	44 164
Ettemaksud	38 105	29 751
Nõuded sidusettevõtjatele	13 737	118
Muud lühiajalised nõuded	11 036	1 214
Kokku nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	960 738	970 685
Kokku lühiajalised nõuded	4 641 679	970 685
Pikaajalised nõuded		
Pikaajalised tagatistasud	232	-
Kokku pikaajalised nõuded	232	-
Kokku lühi- ja pikaajalised nõuded	4 641 911	970 685

Tähtajaliste hoiuste efektiivsed intressimäärad olid aruandeaastal vahemikus 2,5–4,2% (võrreldaval perioodil 2,0–2,6%). Hoiuste tähtajad olid kuni 306 päeva.

Garantiihoiustega SEB Eesti Ühispannas tagatakse Eesti Energia ASI kohustusi, mis võivad tekkida elektrienergia müügi forwardlepingutest (lisa 9) ja spot-lepingutest elektribörsil Nord Pool. Garantiihoiuste intressimäärad on vahemikus 3,6–3,9%. Garantiihoiustesse paigutatud raha on raha-voogude aruandes kajastatud käibekapitali muutusena, kuna selle raha kasutusvõimalused on piiratud.

Nõuete ja ettemaksete õiglased väärtused ei erine oluliselt nende bilansilisest maksumusest.

Nõuete ja ettemaksete maksimaalne krediidiriskile avatud summa bilansipäeva seisuga võrdub nende õiglase väärtusega.

Nõuete laekumine ja ettemaksete eest saadavate teenuste ja kaupade laekumine ei ole tagatistega kaetud.

Kõik kontserni nõuded ja ettemaksud on Eesti kroonides või eurodes.

Muutused ebatõenäoliselt laekuvates arvetes

tuhandetes kroonides

	1. aprill - 31. märts	
	2006/07	2005/06
Ebatõenäoliselt laekuvad arved perioodi algul	-146 079	-160 178
Aruandeperioodil ebatõenäoliselt laekuvateks loetud	-37 878	-36 143
Aruandeperioodil laekunud arved	36 708	37 639
Lootusetuks tunnistatud arved	16 101	12 603
Ebatõenäoliselt laekuvad arved perioodi lõpul	-131 148	-146 079

LISA 10 | JÄRG

Lühi- ja pikaajalised nõuded

Tulu valmidusastme meetodil

tuhandetes kroonides

	31. märts	
	2007	2006
Lõpetamata projektid aruandeaasta lõpul		
Lõpetamata projektide müügitulu	85 356	50 010
Esitatud vahearved	-48 703	-24 951
Lõpetamata projektid, mille eest on arved esitamata	37 035	25 059
Lõpetamata projektid, mille eest on ette makstud (lisa 17)	-382	-
Lõpetamata projektide kulud aruandeaastal kokku	-83 059	-46 450
Lõpetamata projektidelt arvestatud kasum/kahjum	2 297	3 560
Kokku ehitusprojektidelt arvestatud tulu aruandeaastal	227 519	184 113
Kokku ehitusprojektide kulud aruandeaastal	-206 857	-169 653
Kokku ehitusprojektidelt arvestatud kasum/kahjum	20 662	14 460

Pikaajalised ehitusprojektid on põhiliselt seotud energeetika seadmete toomise ning võrguseadmete projekteerimise ja ehitamisega.

11 Varud

tuhandetes kroonides

	31. märts	
	2007	2006
Tooraine ja materjal ladudes	186 007	172 222
Lõpetamata toodang		
Ladustatud põlevkivi	91 959	73 915
Paljandustööd karjäärides	29 199	35 173
Muu lõpetamata toodang	17 907	7 867
Kokku lõpetamata toodang	139 065	116 955
Valmistoodang		
Põlevkiviõli	41 404	14 553
Muu valmistoodang	2 129	2 003
Kokku valmistoodang	43 533	16 556
Ettemaksed hankijatele	555	246
Kokku varud	369 160	305 979

Aruandeperioodil hinnati ladudes riknenud ja vähekasutatavaid tooraine ja materjali varusid alla 963 tuh kr eest (võrreldaval perioodil 192 tuh kr eest).

12 Investeeringud sidusettevõtjatesse

Muutused investeeringutes sidusettevõtjatesse

tuhandetes kroonides

	1. aprill - 31. märts	
	2006/07	2005/06
Raamatupidamisväärtus perioodi algul	169 501	42 267
Kasum kapitaliosaluse meetodil (lisa 31)	12 537	17 068
Saadud dividendid	-16 235	-17 715
Tasutud pikaajaliste finantsinvesteeringute soetamisel	-	135 256
Kahjum sidusettevõtja väärtuse langusest (lisa 31)	-	-7 375
Raamatupidamisväärtus perioodi lõpul	165 803	169 501

LISA 12 | JÄRG

Investeeringud sidusettevõtjatesse

Võrreldaval perioodil tasus Eesti Energia AS täiendava aktsiakapitali sisse maksena AS-i Nordic Energy Link 135 256 tuh kr. Pärast aktsiakapitali suurenemist on Eesti Energia AS-i osalus AS-is Nordic Energy Link 39.9%. Võrreldaval perioodil sai teatavaks juhtkonna kavatsus lõpetada sidusettevõtja DC Baltija tegevus. Seoses sellega loeti seisuga 31. märts 2006 investeeringu õiglaseks väärtuseks 0 kr ja arvestati kahjumit väärtuse langusest 7 375 tuh kr. DC Baltija likvideerimist alustati 2006. aasta suvel ning sellega jõuti lõpule 2007. aasta märtsis. Likvideerimisbilansi kohaselt on DC Baltija jaotatavast varast grupile kuuluv osa 2 468 tuh kr, mis on kajastatud bilansis lühiajalise nõudena (lisa 10).

Andmed sidusettevõtjate kohta

tuhandetes kroonides

Ettevõtja	Asukoht	Varad	Kohustused	Äritulud	Kasum/ kahjum	Osalus (%)
		31. märts 2007	31. märts 2007	1. aprill 2006 - 31. märts 2007	1. aprill 2006 - 31. märts 2007	31. märts 2007
Emaettevõtjale kuuluv sidusettevõtja						
Nordic Energy Link Grupp	Eesti, Soome	1 571 202	1 224 802	96 253	5 398	40
Tütarettevõtjatele kuuluvad sidusettevõtjad						
Orica Eesti OÜ	Eesti	107 796	15 938	199 020	41 556	35
		1 678 998	1 240 740	295 273	46 954	

Ettevõtja	Asukoht	Varad	Kohustused	Äritulud	Kasum/ kahjum	Osalus (%)
		31. märts 2006	31. märts 2006	1. aprill 2005 - 31. märts 2006	1. aprill 2005 - 31. märts 2006	31. märts 2006
Emaettevõtjale kuuluv sidusettevõtja						
Nordic Energy Link Grupp	Eesti, Soome	343 277	2 275	-	-2 998	40
Tütarettevõtjatele kuuluvad sidusettevõtjad						
DC Baltija	Läti	24 939	2 418	26 189	-831	33
Orica Eesti OÜ	Eesti	112 013	15 327	214 953	52 883	35
		480 229	20 020	241 142	49 054	

13 Materiaalne põhivara

tuhandetes kroonides

	Maa	Hooned	Rajatised	Masinad ja seadmed	Muud	Kokku
Materiaalne põhivara seisuga 31. märts 2005						
Soetusmaksumus	72 634	1 992 168	11 843 112	13 368 823	53 645	27 330 382
Akumuleeritud kulum	-	-1 034 273	-4 721 439	-5 678 754	-34 414	-11 468 880
Jääkmaksumus	72 634	957 895	7 121 673	7 690 069	19 231	15 861 502
Lõpetamata ehitus	-	294 284	268 750	2 307 421	-	2 870 455
Ettemaksud	4 048	-	141	39 450	-	43 639
Kokku materiaalne põhivara seisuga 31. märts 2005	76 682	1 252 179	7 390 564	10 036 940	19 231	18 775 596
Perioodil 1. aprill 2005–31. märts 2006 toimunud liikumised						
Kokku investeeritud põhivara soetusse	3 311	195 410	908 165	1 278 538	5 100	2 390 524
Arvestatud kulum (lisa 31)	-	-74 174	-471 653	-1 005 835	-9 566	-1 561 228
Müüdüd põhivara jääkväärtuses	-41	-3 465	-2 391	-8 788	-1	-14 686
Ümberklassifitseeritud jääkväärtuses	-	-109 199	107 079	2 120	-	-
Moodustatud demontaažikulude eraldis (lisa 18)	-	589	-	6 367	-	6 956
Kokku perioodil 1. aprill 2005–31. märts 2006 toimunud liikumised	3 270	9 161	541 200	272 402	-4 467	821 566

	Maa	Hooned	Rajatised	Masinad ja seadmed	Muud	Kokku
Materiaalne põhivara seisuga 31. märts 2006						
Soetusmaksumus	75 904	2 278 195	12 542 627	16 118 535	57 951	31 073 212
Akumuleeritud kulum	-	-1 100 544	-5 140 608	-6 431 018	-43 187	-12 715 357
Jääkmaksumus	75 904	1 177 651	7 402 019	9 687 517	14 764	18 357 855
Lõpetamata ehitus	-	83 689	529 602	581 362	-	1 194 653
Ettemaksud	4 048	-	143	40 463	-	44 654
Kokku materiaalne põhivara seisuga 31. märts 2006	79 952	1 261 340	7 931 764	10 309 342	14 764	19 597 162
Perioodil 1. aprill 2006–31. märts 2007 toimunud liikumised						
Kokku investeeritud põhivara soetusse	4 223	110 696	845 991	1 181 502	7 127	2 149 539
Saadud tütarettevõtja soetamisel (lisa 32)	-	-	-	109	91	200
Arvestatud kulum (lisa 31)	-	-75 542	-451 653	-1 051 133	-9 505	-1 587 833
Müüdüd põhivara jääkväärtuses	-549	-19 588	-	-2 174	-3	-22 314
Ümberklassifitseeritud jääkväärtuses	-	7 432	1 624	-9 056	-	-
Kokku perioodil 1. aprill 2006–31. märts 2007 toimunud liikumised	3 674	22 998	395 962	119 248	-2 290	539 592
Materiaalne põhivara seisuga 31. märts 2007						
Soetusmaksumus	79 357	2 435 478	13 378 303	17 239 514	63 636	33 196 288
Akumuleeritud kulum	-	-1 160 595	-5 500 409	-7 294 313	-51 162	-14 006 479
Jääkmaksumus	79 357	1 274 883	7 877 894	9 945 201	12 474	19 189 809
Lõpetamata ehitus	-	9 455	446 004	447 762	-	903 221
Ettemaksud	4 269	-	3 828	35 627	-	43 724
Kokku materiaalne põhivara seisuga 31. märts 2007	83 626	1 284 338	8 327 726	10 428 590	12 474	20 136 754

Võrreldaval perioodil lõpetati Narva Elektriijaamade 11. ploki ehitustööd ning testimine. Narva Elektriijaamade uued plokiid on arvele võetud komponenditena, mille kasulikuks elueaks määrati 15–30 aastat. Plokkide soetusmaksumusse on arvestatud plokkide tulevase demonteerimisega seotud kulutuste nüüdisväärtus, mille katteks moodustati eraldis (lisa 18).

LISA 13 | JÄRG
Materiaalne põhivaraKasutusrendi tingimustel rendile antud varad
tuhandetes kroonides

	31. märts	
	2007	2006
Soetusmaksumus	90 846	91 283
Akumuleeritud kulum aruandeaasta alguses	-35 967	-32 064
Aruandeaasta kulum	-3 137	-3 335
Jääkväärtus	51 742	55 884

Rendile antud varasid kasutatakse osaliselt oma äritegevuses ning osaliselt renditulu saamise eesmärgil. Soetusmaksumus ja kulum on arvestatud vastavalt rendile antud vara osale.

Kapitalirendi tingimustel ostetud põhivara (grupp on rentnik)
tuhandetes kroonides

	Jääk seisuga 31. märts 2006	Saadud	Arvestatud kulum	Rent lõpetatud	Jääk seisuga 31. märts 2007
Soetusmaksumus	3 284	-	-	-635	2 649
Kulum	-481	-	-470	446	-505
Jääkväärtus	2 803	-	-470	-189	2 144

	Jääk seisuga 31. märts 2005	Saadud	Arvestatud kulum	Rent lõpetatud	Jääk seisuga 31. märts 2006
Soetusmaksumus	756	2 649	-	-121	3 284
Kulum	-364	-	-238	121	-481
Jääkväärtus	392	2 649	-238	-	2 803

Kapitalirendi tingimustel renditakse spetsiaaltehnikat. Rendileping lõpeb 24. novembril 2008.

14 Immateriaalne põhivara
tuhandetes kroonides

	Firma- väärtus	Tarkvara	Maavarade uuringu ja hindamise varad	Leping kliendiga	Kokku
Immateriaalne põhivara seisuga 31. märts 2005					
Soetusmaksumus	39 029	-	-	-	39 029
Kokku immateriaalne põhivara seisuga 31. märts 2005	39 029	-	-	-	39 029
Immateriaalne põhivara seisuga 31. märts 2006					
Soetusmaksumus	39 029	-	-	-	39 029
Kokku immateriaalne põhivara seisuga 31. märts 2006	39 029	-	-	-	39 029

LISA 14 | JÄRG
Immateriaalne põhivara

tuhandetes kroonides

	Firma- väärtus	Tarkvara	Maavarade uuringu ja hindamise varad	Leping kliendiga	Kokku
Perioodil 1. aprill 2006-31. märts 2007 toimunud liikumised					
Kokku investeeritud põhivara soetusse	-	13 669	10 265	10 912	34 846
sh. äriühenduse käigus identifitseeritud immateriaalne põhivara (lisa 32)	-	-	10 265	10 912	21 177
Arvestatud amortisatsioon (lisa 31)	-	-9	-	-1 910	-1 919
Kokku perioodil 1. aprill 2006-31. märts 2007 toimunud liikumised	-	13 660	10 265	9 002	32 927
Immateriaalne põhivara seisuga 31. märts 2007					
Soetusmaksumus	39 029	290	10 265	10 912	60 496
Kogunenud kulum	-	-9	-	-1 910	-1 919
Jääkmaksumus	39 029	281	10 265	9 002	58 577
Kasutusele võtmata immateriaalne põhivara	-	13 379	-	-	13 379
Kokku immateriaalne põhivara seisuga 31. märts 2007	39 029	13 660	10 265	9 002	71 956

Firmaväärtus

Firmaväärtuse jagunemine raha teenivate üksuste lõikes

tuhandetes kroonides

	Eesti Põlevkivi	Elpec	Narva Elektrijaamad	Firmaväärtus kokku
Bilansiline jääkmaksumus 31. märts 2007	38 641	242	146	39 029
Bilansiline jääkmaksumus 31. märts 2006	38 641	242	146	39 029

Firmaväärtuse võimalikku väärtuse langust kontrollitakse igal bilansipäeval väärtuse testiga (või sagedamini, kui mõni sündmus või asjaolude muutus sellele viitab). Väärtuse testi käigus võrreldakse raha genereerivate üksuste netovara kaetavat väärtust nende bilansilise maksumusega. Varade kaetav väärtus leitakse kasutusväärtuse alusel lähtudes järgmiseks 15 aastaks koostatud rahavoogude prognoosist. Juhatuselt kinnitatud eelarveid kasutatakse järgmise 5-aastase perioodi osas, ülejäänud osas on rahavood prognoositud kasutades kasvumäära. 15-aastase perioodi valikul on lähtutud elektriäris tavapäraselt kasutatavast investeerimishorisondist. Rahavoogude prognoosimisel kasutati ajaloolisi andmeid ja Eesti energiabilansi prognoosi. Testi tulemusena väärtuse langust ei tuvastatud.

Kasutusväärtuse leidmisel kasutatud põhieeldused

	Eesti Põlevkivi	Elpec	Narva Elektrijaamad
Rahavoogude kasvumäär pärast 5-aastast perioodi	-2,5%	2,0%	14,0%
Diskontomäär	8,0%	8,0%	8,0%

Maavarade uuringu ja hindamise varad

Maavarade uuringu ja hindamise varana on kajastatud grupile kuuluvat eksklusiivset õigust ühe kolmandiku (300 miljonit tonni) Jordaania Kuningriigis asuva El Lajjuni põlevkivimaardla varude uurimiseks ja võimalikuks kasutamiseks. Uurimise õiguse aluseks on 5. novembril 2006 sõlmitud leping Jordaania Kuningriigiga. Maavarade uurimise ja hindamisega seotud varadena on bilansis seisuga 31. märts 2007 lisaks immateriaalsele põhivarale kajastatud ettemaks uurimistööde eest 1 106 tuh kr (seisuga 31.märts 2006 0 kr).

LISA 14 | JÄRG
Immateriaalne põhivara

Maavarade uurimise ja hindamisega seotud rahavood äritegevusest ja investeerimisest
tuhandetes kroonides

	1. aprill - 31. märts	
	2006/07	2005/06
Tasutud tütaretevõtja soetamisel (lisa 32)	-2 590	-
Tasutud ettemaksu uurimistöde eest	-1 106	-

Leping kliendiga

Immateriaalse põhivarana on kajastatud tütaretevõtja Solidus Oy omandamisel Solidus Oy ja tema endise emaettevõtja vahel sõlmitud lepingust tulevate õiguste väärtus summas 10 912 tuh kr (seisuga 31. märts 2006 0 kr).

Lepingu kohaselt on Solidus Oy endisel emaettevõtjal kohustus osta kolme aasta jooksul Solidus Oylt teenuseid (lisa 32).

15 Kasutusrent

tuhandetes kroonides

	1. aprill - 31. märts	
	2006/07	2005/06
Renditulu		
Hooned	16 918	13 751
sh tingimuslik rent	7 791	4 306
Rajatised	6 449	5 543
Kokku renditulu (lisa 23)	23 367	19 294
Rendikulu		
Hooned	7 322	5 507
Transpordivahendid	22 140	21 140
Muud masinad ja seadmed	5 143	4 143
Kokku rendikulu (lisa 27)	34 605	30 790

Mittekatkestatavate kasutusrentide tuleviku rendimaksete summa lepingutähtaegade alusel

tuhandetes kroonides

	1. aprill - 31. märts	
	2006/07	2005/06
Renditulu		
< 1 aasta	11 518	8 029
1 - 5 aastat	63 730	41 775
> 5 aasta	254 106	175 376
Kokku renditulu	329 354	225 180

Mittekatkestatavad rendilepingute alusel on rendile antud masuudimajand ning abiteenistushoone.

Rendilepingud lõpevad 2033. ja 2035. aastal.

Kasutusrendilepingud (grupp on rentnik) on valdavalt lühiajalise etteteatamistähtajaga katkestatavad.

16 Võlakohustused

Võlakohustused korrigeeritud soetusmaksumuses

tuhandetes kroonides

	31. märts	
	2007	2006
Lühiajalised võlakohustused		
Pikaajaliste pangalaenude tagasimaksed järgmisel perioodil	98 960	70 511
Kapitalirendikohustused	802	803
Kokku lühiajalised võlakohustused	99 762	71 314
Pikaajalised võlakohustused		
Emiteeritud võlakirjad	4 492 025	4 481 797
Pangalaenud	758 272	847 836
Kapitalirendikohustused	813	1 615
Kokku pikaajalised võlakohustused	5 251 110	5 331 248
Kokku võlakohustused	5 350 872	5 402 562

Muutused võlakohustustes

tuhandetes kroonides

	1. aprill - 31. märts	
	2006/07	2005/06
Korrigeeritud soetusmaksumus perioodi algul	5 402 562	4 834 413
Perioodi jooksul toimunud liikumised		
Soetatud tütaretevõtja laenujääk (lisa 32)	4 694	-
Emiteeritud võlakirjad korrigeeritud soetusmaksumuses	-	4 478 135
Vahetatud võlakirjad korrigeeritud soetusmaksumuses	-	-1 626 160
Tagasi ostetud võlakirjad korrigeeritud soetusmaksumuses	-	-1 478 950
Tagasi makstud pikaajalised pangalaenud	-70 511	-819 313
Tagasi makstud muud laenud	-4 694	-
Emiteeritud kommerts-paberid	-	388 339
Lunastatud kommerts-paberid	-	-391 165
Kommerts-paberite nominaal- ja soetusmaksumuse vahe amortisatsioon	-	2 826
Laenukulude amortisatsioon	9 396	4 250
Sõlmitud kapitalirendilepingud	-	2 649
Võlakirjade nominaal- ja soetusmaksumuse vahe amortisatsioon	10 228	7 949
Tagasi makstud kapitalirendikohustused	-803	-411
Korrigeeritud soetusmaksumus perioodi lõpul	5 350 872	5 402 562

LISA 16 | JÄRG
Võlakohustused

Pikaajaliste pangalaenude põhiosa ja tingimused

tuhandetes kroonides

Laenu andja	Laenu kogusumma	Seisuga 31.märts 2007			Laenu tagastamise aasta
		välja võetud	välja võtmata	tagasi makstud	
Nordic Investment Bank	203 405	110 948	-	92 457	2 009
Nordic Investment Bank	234 699	201 171	-	33 528	2 012
Nordic Investment Bank	938 796	312 932	625 864	-	2 017
European Investment Bank	1 251 728	234 699	1 017 029	-	2 019
Kokku pikaajalised pangalaenud	2 628 628	859 750	1 642 893	125 985	

Laenu andja	Laenu kogusumma	Seisuga 31. märts 2006			Laenu tagastamise aasta
		välja võetud	välja võtmata	tagasi makstud	
Nordic Investment Bank	203 405	147 931	-	55 474	2 009
Nordic Investment Bank	234 699	234 699	-	-	2 012
Kreditinstalt für Wiederaufbau	1 408 194	-	1 408 194	-	2 017
Nordic Investment Bank	938 796	312 932	625 864	-	2 017
European Investment Bank	1 251 728	234 699	1 017 029	-	2 019
Kokku pikaajalised pangalaenud	4 036 822	930 261	3 051 087	55 474	

Kõik laenud on nomineeritud eurodes. Intressimäär on enamikul laenudel ujuv, seisuga 31. märts 2007 olid laenude intressimäärad vahemikus 4,1-4,7% (seisuga 31. märts 2006 2,7-4,7%). Kaalutud keskmine intressimäär ujuva intressiga välja võetud laenudel oli seisuga 31. märts 2007 6 kuu EURibor+0,41% (seisuga 31. märts 2006 6 kuu EURibor+0,4%).

Nordic Investment Bank laenu summas 234 699 tuh kr ujuv intressimäär oli kuni juunini 2006 fikseeritud tuletistehinguga.

Laenude kaalutud keskmine intressimäär oli seisuga 31. märts 2007 4,4% (seisuga 31. märts 2006 koos tuletisinstrumentide mõjuga 4,2%). Eesti Energia ASi poolt sõlmitud laenulepingutes on kehtestatud piirmäärad grupi konsolideeritud finantsnäitajatele. Grupp ei ole piirmäärasid ületanud.

Kõik võlakohustused on tagatiseta.

Väljavõtmata laenude intressimäära tüüp (ujuv või fikseeritud) otsustatakse laenu võtmisel.

Aruandeperioodil pikendati European Investment Bank'i ja Nordic Investment Bank'i laenu väljavõtmise tähtaega.

Otsus European Investment Bank'i laenu kasutamise kohta tuleb teha hiljemalt 7. novembril 2007 ning Nordic Investment Bank'i kohta hiljemalt 30. septembril 2009. Laenuleping Kreditinstalt für Wiederaufbauga lõpetati.

Pikaajalised pangalaenud nominaalväärtuses tagasimaksetähtaja järgi

tuhandetes kroonides

	31. märts	
	2007	2006
< 1 aasta	98 960	70 511
1 - 5 aastat	407 116	422 788
> 5 aasta	353 674	436 962
Kokku	859 750	930 261

Juhtkonna hinnangul ei erine laenude õiglane väärtus bilansipäeval oluliselt nende bilansilisest väärtusest.

LISA 16 | JÄRG
Võlakohustused

Võlakirjad

tuhandetes kroonides

	31. märts	
	2007	2006
Võlakirjade nominaalväärtus	4 693 980	4 693 980
Võlakirjade soetusmaksumus	4 478 135	4 478 135
Nominaal- ja soetusmaksumuse vahe amortisatsioon	13 890	3 662
Võlakirjade bilansiline maksumus	4 492 025	4 481 797
Võlakirjade turuväärtus noteeritud müügihinna alusel	4 450 151	4 650 795

Võrreldaval perioodil viis Eesti Energia AS läbi 2009. a lunastatavate võlakirjade vahetustehingu, mille käigus tehti 2009. a võlakirjade omanikele ettepanek vahetada need uute emiteeritavate 2020. a lunastatavate võlakirjade vastu või müüa Eesti Energia ASile tagasi. Tehingu käigus emiteeris Eesti Energia AS uusi võlakirju nominaalväärtuses 4 693 980 tuh kr (bilansilises väärtuses 4 478 135 tuh kr) eest. Olemasolevad investorid vahetasid 2009. a võlakirju nominaalväärtuses 1 639 122 tuh kr (bilansilises väärtuses 1 626 160 tuh kr) eest ning said vastu emiteeritud 2020. a võlakirju nominaalväärtuses 1 808 418 tuh kr (bilansilises väärtuses 1 725 261 tuh kr) eest. Vahetatud 2009. a võlakirjade korrigeeritud soetusmaksumuse ning 2020. a võlakirjade nominaalväärtuse vahe 182 258 tuh kr arvestati emiteeritud võlakirjade korrigeeritud soetusmaksumusse. Uute võlakirjade soetusmaksumusse arvestati ka uute võlakirjade nominaalväärtuse ja müügihinna vahe 16 967 tuh kr ning võlakirjade vahetusega seotud tehingukulud summas 16 620 tuh kr. Olemasolevad investorid müüsid Eesti Energia ASile tagasi 2009. a võlakirju nominaalväärtuses 1 490 198 tuh kr (bilansilises väärtuses 1 478 950 tuh kr) eest, mille eest Eesti Energia AS tasus 1 613 031 tuh kr. Tagasi ostetud võlakirjade nominaalväärtuse ning tagasiostuhinna vahe 134 080 tuh kr kajastati intressikuludes (lisa 31).

Kapitalirendikohustus (rendimaksete nüüdisväärtus)

tuhandetes kroonides

	Jääk seisuga 31. märts 2006	Saadud	Tasutud rendimaksud	Rent löpetatud	Jääk seisuga 31. märts 2007
Rendimaksete algmaksumus	3 284	-	-	-635	2 649
Tasutud	-866	-	-803	635	-1 034
Rendimaksete võlgnevus	2 418	-	-803	-	1 615

	Jääk seisuga 31. märts 2005	Saadud	Tasutud rendimaksud	Rent löpetatud	Jääk seisuga 31. märts 2006
Rendimaksete algmaksumus	756	2 649	-	-121	3 284
Tasutud	-576	-	-411	121	-866
Rendimaksete võlgnevus	180	2 649	-411	-	2 418

Kapitalirendilepingu intressimäär oli seisuga 31. märts 2007 4,5 % (seisuga 31. märts 2006 2,9–5,5%).

Kapitalirendikohustus tagasimaksetähtaja järgi

tuhandetes kroonides

	< 1 aasta	1 - 5 aastat	Kokku
Seisuga 31. märts 2007			
Rendimaksete miinimumsumma	858	830	1 688
Realiseerimata finantskulu	-56	-17	-73
Rendimaksete nüüdisväärtus seisuga 31. märts 2007	802	813	1 615
Seisuga 31. märts 2006			
Rendimaksete miinimumsumma	874	1 672	2 546
Realiseerimata finantskulu	-71	-57	-128
Rendimaksete nüüdisväärtus seisuga 31. märts 2006	803	1 615	2 418

LISA 16 | JÄRG
VõlakohustusedVõlakohustused intressimäärade fikseerimise perioodi järgi
tuhandetes kroonides

	31. märts	
	2007	2006
< 1 aasta	575 688	721 780
1 - 5 aastat	112 019	-
> 5 aasta	4 663 165	4 680 782
Kokku	5 350 872	5 402 562

Võlakohustuste kaalutud keskmised efektiivsed intressimäärad

	31. märts	
	2007	2006
Pikaajalised pangalaenu	4,5%	3,8%
Võlakirjad	4,9%	4,9%
Kapitalirendikohustused	4,5%	2,9%

17 Võlad hankijatele ja muud võlad

tuhandetes kroonides

	31. märts	
	2007	2006
Lühiajalised võlad		
Võlad hankijatele		
Võlad põhivara eest	523 338	522 325
Võlad kütuse eest	41 897	32 602
Võlad muude kaupade ja teenuste eest	269 656	211 510
Kokku võlad hankijatele	834 891	766 437
Viitvõlad		
Võlad töövõtjatele	175 344	164 310
Intressivõlad	86 766	86 350
Tehnorajatiste talumise tasu võlg	20 106	-
Valmidusastme meetodil arvestatud võlad (lisa 10)	382	-
Muud viitvõlad	1 177	725
Kokku viitvõlad	283 775	251 385
Muud lühiajalised võlad		
Maksuvõlad	317 758	293 701
Võlad sidusettevõtjatele	16 386	7 987
Ostjate ettemaksud	10 836	3 817
Muud võlad	17 276	23 564
Kokku muud lühiajalised võlad	362 256	329 069
Kokku lühiajalised võlad	1 480 922	1 346 891
Pikaajalised võlad		
Võlad kaupade ja teenuste eest	12 143	531
Kokku pikaajalised võlad	12 143	531
Kokku võlad hankijatele ja muud võlad	1 493 065	1 347 422

LISA 17 | JÄRG

Võlad hankijatele ja muud võlad

Võlad hankijatele

Seisuga 31. märts 2007 moodustas lühiajalisest võlast hankijatele 344 312 tuh kr (seisuga 31. märts 2006 344 312 tuh kr) Foster Wheeler Energia Oy poolt esitatud arvetelt kinnipeetud summa (10% arvete kogusummast 3 443 120 tuh kr). Vastavalt AS Narva Elektriijaamade uute plokkide ehitamiseks Foster Wheeler Energia Oyga sõlmitud lepingule kuulus nimetatud summa kinnipidamisele kuni plokkide käikuandmiseni. Seoses omapoolsete nõuetega Foster Wheeler Energia Oy vastu ei ole AS Narva Elektriijaamad kinnipeetud summat Foster Wheeler Energia Oyle tasunud (lisa 35).

Tehnorajatiste talumise tasu võlg

Vastavalt asjaõigusseadusele on maaomanik Eestis kohustatud taluma tema kinnisasjale paigaldatud tehnorajatisi. Seaduse järgi peab tehnorajatiste omanik maksma maaomanikule tehnorajatiste talumise eest kompensatsiooni seadusega sätestatud määrares ja korras, kui poolte vahel pole kokku lepitud teisiti.

Seisuga 31. märts 2007 on grupil kohustus maksta maaomanikele tehnorajatiste talumise eest tasu tagasiulatuvalt alates 1. novembrist 2004 kogusummas 20 106 tuh kr.

18 Eraldised

tuhandetes kroonides

	Algjäak 31. märts 2006	Moodustamine ja ümber- hindamine	Arvestatud intressikulu (lisa 29)	Kasutamine	Lõppjäak 31. märts 2007	
					Lühiajaline eraldis	Pikaajaline eraldis
Keskkonnakaitsealased eraldised (lisa 27)	213 225	25 193	12 352	-32 183	34 679	183 908
Mäetööde lõpetamise eraldised (lisa 27)	78 114	-3 131	5 982	-1 353	720	78 892
Kollektiivlepingust tulenevate kohustuste eraldis (lisa 28)	20 078	208	848	-8 562	2 025	10 547
Tervisekahjustuste hüvitamise eraldis (lisa 28)	43 765	3 173	3 089	-5 137	5 428	39 462
Varade demontaažikulude eraldis (lisa 13)	14 469	-	1 158	-	-	15 627
Kokku eraldised	369 651	25 443	23 429	-47 235	42 852	328 436

	Algjäak 31. märts 2005	Moodustamine ja ümber- hindamine	Arvestatud intressikulu (lisa 29)	Kasutamine	Lõppjäak 31. märts 2006	
					Lühiajaline eraldis	Pikaajaline eraldis
Keskkonnakaitsealased eraldised (lisa 27)	233 786	-17 043	12 949	-16 467	58 827	154 398
Mäetööde lõpetamise eraldised (lisa 27)	76 171	-247	5 695	-3 505	3 339	74 775
Kollektiivlepingust tulenevate kohustuste eraldis (lisa 28)	30 121	179	1 442	-11 664	9 460	10 618
Tervisekahjustuste hüvitamise eraldis (lisa 28)	38 002	7 984	2 654	-4 875	5 158	38 607
Varade demontaažikulude eraldis (lisa 13)	6 956	6 956	557	-	-	14 469
Kokku eraldised	385 036	-2 171	23 297	-36 511	76 784	292 867

Keskkonnakaitsealased ja mäetööde lõpetamise eraldised on moodustatud:

- kaevandatud maa-alade rekultiveerimiseks;
- pinnase puhastamiseks;
- kaevandamise tegevuse tagajärjel rikutud veevarustuse taastamiseks;
- jäätmeväljade sulgemiseks ja jäätmete utiliseerimiseks;
- asbesti likvideerimiseks elektriijaamades.

LISA 18 | JÄRG

Eraldised

Keskonnakaitseliste ja mäetööde lõpetamise eraldiste moodustamisel on võetud arvesse asjaolu, et vastavalt AS Narva Elektri jaamad ja Euroopa Komisjoni vahelisele memorandumile kaetakse 84% (111 185 tuh kr) Balti elektri jaama tuhavälja nr 2 sulgemistöödega seotud kuludest Euroopa Liidu ISPA fondist. Kõik ISPA poolt esitatud tingimused toetuse saamiseks on seisuga 31. märts 2007 täidetud. Aruandeperioodil saadud toetuse summa oli 20 237 tuh kr (võrreldaval perioodil 4 464 tuh kr (lisa 25)). Samuti on arvestatud sellega, et AS Kohtla-Järve Soojuse tuhavälja tööde ja reostuse likvideerimise projektile saadakse toetust ISPA vahenditest 50% ulatuses.

Pikaajalised keskkonnakaitselised kohustused realiseeruvad Eesti Põlevkivis aastatel 2008-2012, Kohtla-Järve Soojuses 2009-2013 ning Narva Elektri jaamades 2008-2012. Mäetööde lõpetamisega kaasnevad kohustused realiseeruvad aastatel 2007-2022. Mäetööde lõpetamise eraldistes ei ole arvestatud kulutusi töötajate koondamistasude väljamaksmiseks, kuna töötavate kaevanduste ja karjäärade sulgemisplaanid pole välja kuulutatud.

Kollektiivlepingust tulenevate kohustuste eraldis on moodustatud kollektiivlepingutes ning muudes kokkulepetes sätestatud toetuste katteks, mida makstakse endistele töötajatele. ASis Eesti Põlevkivi maksti pensioni juhatuse otsusega kindlaks määratud summas perioodil 1. aprillist 2001 kuni 31. detsembrini 2006 lahkunud töötajatele. Toetuse maksmine ASis Eesti Põlevkivi lõpetati alates 1. jaanuarist 2007.

Tervisekahjustuste hüvitamise eraldised on moodustatud töötajatele hüvitiste maksmiseks seoses töö saadud tervisekahjustustega kohtuotsustega väljamõistetud summade ulatuses lähtudes hinnangulisest väljamakseperioodist, mis enamasti ulatub töötaja eluea lõpuni. Väljamaksete perioodi määramisel võeti aluseks Statistikaameti andmed prognoositavate eluigaade kohta vastavalt vanusele.

Varade demontaažikulude eraldis on moodustatud Narva Elektri jaamades renoveeritud 8. ja 11. ploki tulevase demonteerimisega seotud kulutuste katteks. Varade demontaažikulude nüüdisväärtus on arvestatud põhivara soetusmaksumusse (lisa 13). Eraldis realiseerub hinnanguliselt 29 aasta pärast.

Eraldised on diskonteeritud diskontomääraga 8% (võrreldaval perioodil 8%).

19 Liitumis- ja muud teenustasud

tuhandetes kroonides

	1. aprill - 31. märts	
	2006/07	2005/06
Liitumis- ja muud teenustasud perioodi algul	1 077 261	793 419
Laekunud liitumis- ja muud teenustasud	372 439	335 699
Tuludena kajastatud liitumis- ja muud teenustasud (lisa 23 ja 31)	-67 721	-51 857
Liitumis- ja muud teenustasud perioodi lõpul	1 381 979	1 077 261

Liitumis- ja muud teenustasud kajastatakse tuluna eeldatava kliendisuhete perioodi jooksul, mille pikkuseks on loetud 20 aastat.

20 Aktsiakapital, kohustuslik reservkapital ja jaotamata kasum

Eesti Energia Aktsiaseltsil on seisuga 31. märts 2007 registreeritud 72 741 000 (seisuga 31. märts 2006 72 741 000) aktsiat.

Aktsia nimiväärtus 100 krooni.

Kõik seltsi aktsiad kuuluvad Eesti Vabariigile. Nende valitsejaks ja aktsionäri õiguste teostajaks on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, mida esindab seltsi aktsionäride üldkoosolekul majandus- ja kommunikatsiooniminister.

ASi Eesti Energia põhikirjas fikseeritud miinimumaktsiakapital on 2 500 000 tuh kr ja maksimumaktsiakapital 10 000 000 tuh kr. Võrreldes 31. märtsiga 2006 muutusi ei ole toimunud.

Seisuga 31. märts 2006 oli kõigi aktsiate eest (72 741 000 aktsiat) täielikult tasutud. Äriseadustiku nõuete kohaselt peab ettevõtja moodustama puhaskasumist kohustusliku reservkapitali, mille miinimumsuurus on 1/10 aktsiakapitalist. Iga-aastase kohustusliku eraldise suurus on 1/20 aruandeaasta puhaskasumist kuni reservkapitali määra täitumiseni.

Reservkapitali võib kasutada kahjumite katmiseks, kui seda ei ole võimalik katta vabast omakapitalist, samuti aktsiakapitali suurendamiseks.

Vastavalt Eestis kehtivale Äriseadustikule on ülekursist võimalik katta kogunenud kahjumit või suurendada aktsiakapitali.

LISA 20 | JÄRG

Aktsiakapital,
kohustuslik reservkapital ja jaotamata kasum

Seisuga 31. märts 2007 oli grupi vaba omakapital (võttes arvesse kohustuslikku nõuet kanda 1/20 majandusaasta puhaskasumist kohustuslikku reservkapitali) 5 219 377 tuh kr, (seisuga 31. märts 2006 3 100 645 tuh kr).

Alates 1. jaanuarist 2007 on dividendide tulumaks 22/78 (kuni 31. detsembrini 2006 23/77) netodividendidena väljamakstavast summast.

Kuna kohustuslik reservkapital moodustab 10% aktsiakapitalist, ei ole Eesti Energia AS seisuga 31. märts 2007 kohustatud jaotama puhaskasumit kohustuslikku reservkapitali (seisuga 31. märts 2006 oli kohustus kanda reservkapitali 41 749 tuh kr). Kogu jaotamata kasumi jaotamisel dividendideks tuleks maksta 1 148 263 tuh kr (seisuga 31. märts 2006 713 148 tuh kr) tulumaksu. Netodividendidena oleks võimalik välja maksta 4 071 114 tuh kr (seisuga 31. märts 2006 2 387 497 tuh kr).

Vastavalt Vabariigi Valitsuse korraldusele (korraldus nr 740 22. detsember 2006), peaks Eesti Energia AS pärast 2006/07 aastaaruande kinnitamist ja allkirjastamist aktsionäride üldkoosoleku poolt maksma 2007. aastal dividendidena 1 000 000 tuh kr. Sellega kaasnev dividendide tulumaks on 220 000 tuh kr.

tuhandetes kroonides	31. märts	
	2007	2006
Jaotamata kasum (lisa 37)	5 219 377	3 142 394
Kohustuslik reservkapital 5% (lisa 37)	-	-41 749
Vaba omakapital	5 219 377	3 100 645
Tulumaks	1 148 263	713 148
Dividendid	4 071 114	2 387 497

21 Dividend aktsia kohta

Aruandeaastal maksis Eesti Energia AS Eesti Vabariigile dividende 500 000 tuh kr, dividend aktsia kohta 6,87 kr (võrreldaval perioodil 97 000 tuh kr, dividend aktsia kohta 1,33 kr).

Juhatus teeb üldkoosolekule ettepaneku 31. märtsil 2007 lõppenud majandusaasta eest välja maksta dividend 13.75 kr aktsia kohta kogusummas 1 000 000 tuh kr. Käesolevas aastaaruandes ei ole seda dividendisummat kohustusena kajastatud.

22 Riskimaandamise reserv

tuhandetes kroonides

	1. aprill - 31. märts	
	2006/07	2005/06
Riskimaandamise reserv perioodi algul	-1 289	-33 444
Tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutus	178 560	-1 075
Kajastatud ärikuludena	-	10 593
Kajastatud ärituludena (lisa 9)	-52 037	-
Kajastatud intressikuludena (lisa 29)	1 307	22 637
Riskimaandamise reserv perioodi lõpul	126 541	-1 289

Seoses sündikaatlaenu ennetähtaegase tagasimaksmisega lõpetati 782 330 tuh kr alussumмага tuletisinstrumenti õiglase väärtuse muutuste kajastamine omakapitali reservis ning reserv summas 10 593 tuh kr kanti muudesse ärikuludesse (lisa 27).

23 Müügitulu

tuhandetes kroonides

Tegevusvaldkondade lõikes

	1. aprill - 31. märts	
	2006/07	2005/06
Toodangu müük		
Elektrienergia müük	5 826 234	5 572 968
Soojusenergia müük	523 758	505 368
Põlevkiviõli müük	382 839	346 850
Põlevkivi müük	232 688	208 209
Energeetikaseadmete müük	170 356	144 335
Põlevkivituha müük	15 201	9 941
Muu toodangu müük	19 508	24 194
Kokku toodangu müük	7 170 584	6 811 865
Teenuste müük		
Elektrivõrguga liitumise teenustasud (lisa 19)	67 721	51 857
Remondi- ja ehitusteenuste müük	62 234	43 304
Telekommunikatsiooniteenuste müük	57 252	39 874
Vara rent ja hooldus (lisa 15)	23 367	19 294
Elektrienergia maaklerteenused	17 991	-
Transporditeenuste müük	5 760	2 448
Muude teenuste müük	39 316	35 077
Kokku teenuste müük	273 641	191 854
Müüdud kaubad		
Vanametalli müük	56 623	66 981
Muu kaupade müük	33 770	15 030
Kokku kaupade müük	90 393	82 011
Kokku müügitulu	7 534 618	7 085 730

Energia müügi naturaalnäitajad

	1. aprill - 31. märts	
	2006/07	2005/06
MWh		
Elektrienergia müük		
Müük Eestis	6 610 243	6 235 488
Eksport	1 207 614	1 766 348
Kokku elektrienergia müük	7 817 857	8 001 836
Soojusenergia müük	1 822 477	1 981 356

24 Muud äritulud

tuhandetes kroonides

	1. aprill - 31. märts	
	2006/07	2005/06
Kasum materiaalse põhivara müügist (lisa 31)	53 339	19 564
Saadud viivised, trahvid, hüvitised	18 822	33 392
Rahavoo riskimaandamise tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutuse ebaefektiivne osa	2 075	-
Tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutus (lisa 9)	1 742	-
Muud äritulud	5 647	14 291
Kokku muud äritulud	81 625	67 247

25 Sihtfinantseerimine

tuhandetes kroonides

	1. aprill - 31. märts	
	2006/07	2005/06
Pikaajalised sihtfinantseerimise ettemaksed perioodi algul		
ISPA, Ühtekuuluvusfond	11 948	9 667
Kokku pikaajalised sihtfinantseerimise ettemaksed perioodi algul	11 948	9 667
Perioodi jooksul toimunud liikumised		
Saadud toetused		
ISPA, Ühtekuuluvusfond	24 588	6 745
PHARE	5 828	-
LIFE-Environment	571	1 536
ERDF (Regionaal)	170	-
Keskonnaministeerium	-	225
Ida-Virumaa Tööhõiveamet	-	10
Muu välisabi	1 235	81
Kokku saadud toetused	32 392	8 597
Arvestatud tuludesse		
ISPA, Ühtekuuluvusfond	20 237	4 464
PHARE	583	-
LIFE-Environment	571	1 536
ERDF (Regionaal)	170	-
Keskonnaministeerium	-	225
Ida-Virumaa Tööhõiveamet	-	10
Muu välisabi	887	81
Kokku arvestatud tuludesse	22 448	6 316
Lühiajalised sihtfinantseerimise ettemaksed perioodi lõpul		
ISPA, Ühtekuuluvusfond	12 497	11 948
Kokku lühiajalised sihtfinantseerimise ettemaksed perioodi lõpul	12 497	11 948
Pikaajalised sihtfinantseerimise ettemaksed perioodi lõpul		
ISPA, Ühtekuuluvusfond	3 802	-
PHARE	5 245	-
Muu välisabi	348	-
Kokku pikaajalised sihtfinantseerimise ettemaksed perioodi lõpul	9 395	-

Ühtekuuluvusfondist (ISPA) rahastatakse Balti Elektri jaama tuhavälja nr 2 sulgemistööd 84% ulatuses (lisa 18), tehnilise abi osutamist Narva Elektri jaamade tuhaäärastuse ja tuhaväljade renoveerimiseks 75% ulatuses ning tehnilise abi osutamist Iru Elektri jaama madalate NOx heitmetega põletite paigaldamise projektile 75% ulatuses.

PHARE toetus sisaldas mitterahalise sihtfinantseerimisena saadud labori- ja mõõtetehnikat.

26 Kaubad, toore, materjal ja teenused

tuhandetes kroonides

	1. aprill - 31. märts	
	2006/07	2005/06
Hooldus- ja remonditööd, sh		
Põhitegevuse rajatistele ja seadmetele	431 416	373 191
Hoonetele ja ruumidele	71 424	66 421
Demontaažitööd ja jäätmete käitlemine	38 542	50 730
Töömashinadele ja transpordivahenditele	25 748	23 301
Tormikahjustuste likvideerimine	3 513	1 608
Kokku hooldus- ja remonditööd	570 643	515 251
Tehnoloogiline kütus, sh		
Põlevkivi	21 442	78 434
Muu tehnoloogiline kütus	306 266	299 714
Kokku tehnoloogiline kütus	327 708	378 148
Remondimaterjalid	270 378	270 463
Muud materjalid toodangu valmistamiseks	318 950	335 431
Elektrienergia	264 208	185 382
Kütus töömashinadele ja transpordivahenditele	166 552	166 922
Loodusvarade ressursimaks	228 096	144 199
Alltöövõtutööd	47 464	37 083
Ostetud emissioonõigused edasimüügiks	-	31 342
Muud teenused	70 986	28 003
Soojusenergia, aur, vesi	19 183	17 364
Tööriistad ja inventar	10 637	11 157
Müüdud kaubad	7 175	8 695
Varude allahindlus	1 002	516
Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused	2 302 982	2 129 956

27 Muud tegevuskulud

tuhandetes kroonides

	1. aprill - 31. märts	
	2006/07	2005/06
Keskkonnakaitselised saastemaksud	393 968	343 651
Valve-, kindlustus- ja töökaitsealased kulud	91 003	101 542
Muud mitmesugused bürookulud	60 616	37 097
Konsultatsioonikulud	48 063	24 579
Telekommunikatsioonikulud	41 664	33 649
Infotehnoloogia kulud	39 052	35 328
Rendikulud (lisa 15)	34 605	30 790
Uurimis- ja arengukulud	23 662	13 375
Mäetööde lõpetamise ja keskkonnakaitseliste eraldiste moodustamine ja vähendamine (lisa 18)	22 062	-17 290
Koolituskulud	19 742	16 799
Avalike suhete ja teabekorralduse kulud	14 908	11 558
Ettevõtlusega mitteseotud kulud	14 768	13 361
Bürootarbed ja inventar	14 442	10 526
Tööalaste lähetuste kulud	11 536	6 382
Mitmesugused maksud ja lõivud	9 201	11 469
Trahvid, viivised, hüvitised	3 938	3 862
Kahjum põhivara müügist	245	116
Tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutus (lisa 9)	53	-
Kahjum ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest	-827	-2 430
Riskimaandamise reservi kandmine ärikuludesse	-	10 593
Muud kulud	2 779	2 173
Kokku muud tegevuskulud	845 480	687 130

28 Tööjõukulud

Töötajate arv

	1. aprill - 31. märts	
	2006/07	2005/06
Töötajate arv perioodi algul	8 756	9 284
Töötajate arv perioodi lõpul	8 411	8 756
Keskmine töötajate arv	8 576	8 983

Tööjõukulud

tuhandetes kroonides

	1. aprill - 31. märts	
	2006/07	2005/06
Põhitasud, lisatasud, preemiad, puhkusetasud	1 087 375	1 009 417
Keskmine töötasu kuus (kroonides)	10 566	9 364
Toetused töötajatele	36 503	35 820
Töölepingu lõpetamise hüvitised	17 415	26 057
Kokku arvestatud töötajatele	1 141 293	1 071 294
Sotsiaalmaks	384 933	361 373
Töötuskindlustusmaksed	3 320	4 317
Tervisekahjustuste hüvitamise eraldis (lisa 18)	3 173	7 984
Kollektiivlepingust tulenevate kohustuste eraldis (lisa 18)	208	179
Muud toetused	416	893
Ühekordsed töölepingutasud	5 363	4 658
Erisoodustused	12 731	10 411
Erisoodustuste tulumaks	4 899	4 475
Kokku arvestatud tööjõukulud	1 556 336	1 465 584
Sh arvestatud nõukogudele ja juhatustele		
Palgakulu, preemiad, lisatasud	25 856	21 224
Lahkumiskompensatsioonid	2 152	2 788
Erisoodustused	900	1 054
Sotsiaalmaksukulu	9 109	7 924
Kokku arvestatud nõukogudele ja juhatustele	38 017	32 990
Kapitaliseeritud oma jõududega ehitatud materiaalse põhivara maksumusse		
Palgakulu	-38 908	-37 439
Sotsiaalmaksu- ja töötuskindlustusmakse kulu	-12 946	-12 504
Kokku kapitaliseeritud	-51 854	-49 943
Kaetud mäetööde peatamise ja keskkonnakaitselistest eraldistest		
Palgakulu	-3 861	-582
Sotsiaalmaksu- ja töötuskindlustusmakse kulu	-1 286	-184
Kokku kaetud eraldistest	-5 147	-766
Kokku tööjõukulud	1 499 335	1 414 875

29 Finantstulud ja -kulud

tuhandetes kroonides

	1. aprill - 31. märts	
	2006/07	2005/06
Finantstulud		
Intressitulud (lisa 31)	105 240	26 208
Õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavate finantsvarade õiglasest väärtuse muutus (lisa 31)	556	382
Kasum pikaajaliste finantsvarade müügist	120	-
Kokku finantstulud	105 916	26 590
Finantskulud		
Intressikulud võlakohustustelt		
Intressikulud pikaajalistelt võlakirjadelt	-221 457	-354 900
Intressikulud pikaajalistelt pangalaenudelt	-46 877	-55 615
Intressikulud tuletisinstrumentidelt (lisa 22)	-1 307	-22 818
Intressikulud kommertsipaberitelt	-	-2 826
Intressikulud kapitalirendilt	-76	-30
Kokku intressikulud võlakohustustelt (lisa 31)	-269 717	-436 189
Intressikulud eraldistelt (lisa 18)	-23 429	-23 297
Intressikulud muudelt diskonteeritud kohustustelt	-404	-
Kokku intressikulud	-293 550	-459 486
Kasum/kahjum valuutakursi muutustest	-87	-175
Antud finantsgarantii õiglase väärtus	-1 423	-
Muud finantstulud ja -kulud	-1 560	-8 355
Kokku finantskulud	-296 620	-468 016
Kokku finantstulud ja -kulud	-190 704	-441 426

Grupp on andnud garantii sidusettevõtja AS Nordic Energy Link pankadega sõlmitud laenulepingutest tulenevate kohustuste garanteerimiseks 39,9% ulatuses juhul, kui pangad nõuavad AS-ilt Nordic Energy Link lepingutingimuste rikkumisele viidates laenude täielikku tasumist. Seisuga 31. märts 2007 oli AS-il Nordic Energy Link väljavõetud laenusid summas 1 189 142 tuh kr (seisuga 31. märts 2006 0 kr).

30 Tulumaksukulu

Vastavalt kehtivale tulumaksuseadusele maksustatakse Eestis jaotamata kasumist väljamakstavaid dividende. 2006. aastal kehtis tulumaksumäär 23/77 dividendi netosummast (alates 1. jaanuarist 2007 22/78 dividendi netosummast). Tasumisele kuuluvast tulumaksust on võimalik maha arvata teistelt Eestis registreeritud äriühingutelt saadud dividendidelt arvestatud tulumaks, kui dividendide saajale kuulus dividendide maksamise ajal vähemalt 15% (kuni 31. detsembrini. 2006 20% dividendi maksja aktsiatest või osadest).

Keskmine tegelik tulumaksumäär

tuhandetes kroonides

EESTI	1. aprill - 31. märts		SOOME	1. aprill - 31. märts	
	2006/07	2005/06		2006/07	2005/06
Dividendide netosumma	499 637	101 500	Kasum enne maksustamist	13 112	-
Dividendidele rakendatav tulumaksumäär	23/77	24/76	Kasumile rakendatav tulumaksumäär	26,0%	-
Teoreetiline tulumaks antud tulumaksumääraga	149 242	32 053	Teoreetiline tulumaks antud tulumaksumääraga	3 409	-
Sidusettevõtjatelt saadud dividendide mõju	-5 291	-10 615	Mittemahaarvatavate kulude mõju	6	-
Tegelik tulumaks dividendidelt	143 951	21 438	Varasemate maksukahjumite mõju	-94	-
Keskmine efektiivne tulumaksumäär	28,8%	21,1%	Muude korrigeerimiste mõju	-128	-
			Tulumaksukulu	3 193	-
			Keskmine efektiivne tulumaksumäär	24,4%	0,0%

Seisuga 31. märts 2007 ja 31. märts 2006 ei olnud grupil edasilükkunud tulumaksuvara ja -kohustusi.

31 Äritegevusest saadud raha

tuhandetes kroonides

	1. aprill - 31. märts	
	2006/07	2005/06
Kasum enne maksustamist	2 782 528	2 140 160
Korrigeerimised		
Materiaalse põhivara kulum (lisa 13)	1 587 833	1 561 228
Immateriaalse põhivara amortisatsioon (lisa 14)	1 919	-
Tuludena kajastatud liitumis- ja muud teenustasud (lisa 19)	-67 721	-33 845
Kasum/kahjum materiaalse põhivara müügist (lisa 24 ja 27)	-53 094	-19 448
Põhivara soetamiseks saadud sihtfinantseerimise amortisatsioon	-595	-
Kapitaliosaluse meetodil arvestatud kasumid/kahjumid (lisa 12)	-12 537	-17 068
Muud kasumid/kahjumid investeringutelt (lisa 12)	-	7 375
Kasum pikaajaliste finantsvarade müügist	-120	-
Kasumiaruandes kajastatud tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutus (lisa 9 ja 22)	-1 688	10 593
Intressikulu võlakohustustelt (lisa 29)	269 717	436 189
Intressi- ja muud finantstulud (lisa 29)	-105 796	-26 590
Korrigeeritud kasum enne maksustamist	4 400 446	4 058 594
Äritegevusega seotud käibevarade netomuutus		
Garantiihoiuste muutus (lisa 10)	-166 636	-
Kahjum ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest (lisa 10)	1 170	-1 496
Äritegevusega seotud nõuete muutus (lisa 10)	74 402	-113 325
Varude muutus (lisa 11)	-63 181	-19 451
Muu äritegevusega seotud käibevarade netomuutus	-34 640	-6 909
Kokku äritegevusega seotud käibevarade netomuutus	-188 885	-141 181
Äritegevusega seotud kohustuste netomuutus		
Eraldiste muutus (lisa 18)	1 637	-22 341
Võlgnevuse muutus hankijatele	83 492	-27 528
Muu äritegevusega seotud kohustuste netomuutus	46 024	65 844
Kokku äritegevusega seotud kohustuste netomuutus	131 153	15 975
Äritegevusest saadud raha	4 342 714	3 933 388

32 Äriühendused

28. augustil 2006 omandas Eesti Energia AS 100% Soomes registreeritud äriühingu Solidus Oy aktsiatest. Solidus Oy on energiavaldkonna maaklerfirma, kes pakub klientidele elektriportfelli haldusteenust ning elektriturul tegutsemisega ning risikihaldusega seonduvaid nõustamis- ja ekspertteenuseid. Tehing toimus sõltumatute osapoolte vahel ning on kajastatud ostumeetodil. Omandatud äriühingu tulude ning kasumi võrra suurenemisid perioodil 28. augustist 2006 kuni 31. märts 2007 grupi tulud 18 210 tuh kr ja aruandeaasta kasum 4 223 tuh kr võrra. Kui soetamine oleks aset leidnud 1. aprillil 2006, oleks grupi tulu olnud 7 548 133 tuh kr ning aruandeaasta kasum 2 641 458 tuh kr.

Andmed tehingu kohta

tuhandetes kroonides

Omandatud osaluse soetusmaksumus	
tehingu toimumisel tasutud ostuhind	10 953
prognoositav lisa ostuhind (diskonteeritult)	3 160
muud soetamisega otseselt seotud väljaminekud	446
Kokku omandatud osaluse soetusmaksumus	14 559
Omandatud netovara õiglase väärtus	14 559
Firmaväärtus	-

LISA 32 | JÄRG
Äriühendused

Omandatud netovara

	Õiglane väärtus	Bilansiline väärtus
Raha ja raha ekvivalendid	6 538	6 538
Viitlaekumised	3 628	3 628
Ettemaksud	993	993
Materiaalne põhivara (lisa 13)	200	200
Immateriaalne põhivara (lisa 14)	10 912	-
Võlad hankijatele ja muud võlad	-7 712	-7 712
Omandatud netovara	14 559	3 647
Raha väljaminek soetamisel		
teingu toimumisel tasutud ostuhind		10 953
muud soetamisega otseselt seotud väljaminekud		211
raha ja raha ekvivalendid tütarettvõtjas		-6 538
Kokku raha väljaminek soetamisel		4 626

5. novembril 2006 omandas Eesti Energia AS 76% Jordaania Kuningriigis registreeritud äriühingu Oil Shale Energy of Jordan (OSEJ) aktsiatest. OSEJ-le kuulub ekslusiivne õigus ühe kolmandiku El Lajjuni põlevkivimaardla varude uurimiseks ja võimalikuks kasutamiseks. Tehing toimus sõltumatute osapoolte vahel ning on kajastatud ostumeetodil. Perioodil 5. november 2006 kuni 31. märts 2007 puudusid omandatud äriühingul tulud ning äriühingu kahjumi võrra vähenes grupi kasum 834 tuh kr. Kui tehing oleks toimunud 1. aprillil 2006, ei oleks see avaldanud täiendavalt mõju grupi tuludele ning aruandeaasta kasumile.

Andmed teingu kohta

tuhandetes kroonides

Omandatud osaluse soetusmaksumus	
teingu toimumisel tasutud ostuhind	3 053
prognoositav lisa ostuhind (diskonteeritult)	5 074
muud soetamisega otseselt seotud väljaminekud	56
Kokku omandatud osaluse soetusmaksumus	8 183
Omandatud netovara õiglase väärtus	8 183
Firmaväärtus	-

Omandatud netovara

	Õiglase väärtus	Bilansiline väärtus
Raha ja raha ekvivalendid	519	519
Immateriaalne põhivara (lisa 14)	10 265	-
Viitvõlad	-17	-17
Netovara	10 767	502
Vähemusosa (24%)	2 584	
Omandatud netovara	8 183	
Raha väljaminek soetamisel		
teingu toimumisel tasutud ostuhind		3 053
muud soetamisega otseselt seotud väljaminekud		56
raha ja raha ekvivalendid tütarettvõtjas		-519
Kokku raha väljaminek soetamisel		2 590

Võrreldaval perioodil äriühendusi ei toimunud.

33 Tehingud seotud osapooltega

AS Eesti Energia aksiad kuuluvad riigile. Grupi aruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks sidusettevõtjad, emaettevõtja juhatuse ja nõukogu liikmed ning muud ettevõtted, kelle üle nimetatud isikutel on oluline mõju. Samuti on loetud seotud osapoolteks kõik üksused, kus riigil on valitsev mõju.

	1. aprill - 31.märts	
	2006/07	2005/06
Tehingud sidusettevõtjatega		
Kaupade ja teenuste ost	187 457	227 906
Tulu kaupade ja teenuste müügist	34 798	7 559
Tehingud üksustega, kus riigil on valitsev mõju		
Tulu kaupade ja teenuste müügist	666 264	636 726
Saadud viivised, trahvid, hüvitised	316	224
Tulu põhivara müügist	31	-
Muud äritulud	-	2
Kaupade ja teenuste ost	70 102	66 719
Tehingud ettevõtetega, milles nõukogu ja juhatuse liikmed omavad olulist mõjuvõimu		
Kaupade ja teenuste ost	21 011	16 642

	31. märts	
	2007	2006
Äritegevusega seotud nõuded ja võlad üksustele, kus riigil on valitsev mõju		
Nõuded	90 311	102 530
Võlad	6 175	4 378

Juhatuse ja nõukogu liikmetele makstud tasud on avalikustatud lisas 28. Nõuded sidusettevõtjate vastu on avalikustatud lisas 10 ning võlad sidusettevõtjatele lisas 17.

Elektrienergia ostul-müügil kasutatakse Energiaturu Inspektsiooni poolt kinnitatud hindu. Ülejäänud tehingud toimuvad turuhinnas, selle puudumisel kasutatakse kokkuleppehindu.

34 Arvestuspõhimõtte muudatuse mõju

Seoses rahaturufondide osakute ümberklassifitseerimisega õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavateks finantsvaradeks on tagasiulatavalt tehtud alljärgnevad muudatused bilansis ja rahavoogude aruandes:

Muudatus bilansikirjetes

	31. märts		
	2006 muudetud	2006 esialgne	vahe
1) Raha ja raha ekvivalendid	2 312 714	2 337 720	-25 006
2) Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	25 006	-	25 006

LISA 34 | JÄRG

Arvestuspõhimõtte muudatuse mõju

Muudatus rahavoogude aruande kirjetes

	1. aprill - 31. märts		
	2005/06 muudetud	2005/06 esialgne	vahe
1) Saadud intressid	20 377	20 759	-382
2) Tasutud lühiajaliste finantsvarade soetamisel	-138 992	-	-138 992
3) Laekunud lühiajaliste finantsvarade müügist	135 275	-	135 275
4) Kokku raha ja raha ekvivalentide muutus	1 703 052	1 707 151	-4 099

35 Tingimuslikud varad ja kohustused ning siduvad tulevikukohustused

(a) Tingimuslikud kohustused

Euroopa Liidu keskkonna normide täitmise kohustus

Euroopa Liit aktsepteeris Eesti keskkonnanormide liitumisega seotud tegevust, mida näevad ette Narva Elektriijaamade investeringuplaanid aastateks 2002–2006 ning pikendas ajavahemikku põlevkivil töötavate elektriijaamade õhusaaste piirnormide täitmiseks kuni aastani 2016.

Vastavalt Euroopa Liidu ja Eesti vahelisele liitumislepingule tuleb elektriijaamade põlevkivi tuhaärrastuse süsteem viia vastavusse Euroopa Liidu keskkonnanõuetega hiljemalt 16. juuliks 2009.

Potentsiaalsed maksurevisjonist tulenevad kohustused

Maksuhaldur ei ole algatanud ega läbi viinud ettevõtte maksurevisjoni ega üksikjuhtumi kontrolli üheski kontserni ettevõttes. Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni 6 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtjast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahv. Ettevõtte juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata ettevõttele olulise täiendava maksusumma.

Tuhaväljade sulgemistööd

AS-is Narva Elektriijaamad on moodustatud eraldi kasutuses olevates tuhaväljades oleva leeliselise vee neutraliseerimiseks. Eraldise osa, mis on seotud tuhaväljade lõpliku sulgemisega nende tegevuse lõppedes, on moodustamata, kuna juhtkonna hinnangul ei ole võimalik eraldise suurust usaldusväärselt hinnata.

Tagatised, garantiid ja kohtuvaidlused

Grupi poolt sõlmitud laenulepingutes on kehtestatud piirmäärad grupi konsolideeritud finantsnäitajatele. Piirmäärased ei ole ületatud.

Grupp on andnud garantii sidusettevõtja AS Nordic Energy Link pankadega sõlmitud laenulepingutest tulenevate kohustuste garanteerimiseks (lisa 31).

Foster Wheeler Energia Oy on algatanud Narva Elektriijaamade suhtes kommerts vaidluse Londoni arbitraažis ja esitanud esialgse nõude suurusega 487 709 tuh kr renoveerimise kulude tasumiseks. Aruandeperioodi lõpuks oli AS-il Narva Elektriijaamad tasumata lepingujärgselt kuni plokide käikuandmise kinnipidamisele kuulunud summa 344 312 tuh kr. Seoses renoveerimistööde lõpetamise hilinemisega ja lepingutingimuste rikkumisega on AS Narva Elektriijaamad esitanud Foster Wheeler Energia Oyle vastuhagi summas 696 489 tuh kr. Juhtkonna hinnangul ei ole Foster Wheeler Energia Oy nõue põhjendatud.

(b) Tingimuslikud varad

Põlevkivi varud

Seisuga 31. märts 2007 on Eesti Põlevkivi kaevanduste ja karjäärade kaevandamiskõlblikud põlevkivi varud hinnanguliselt kokku 438 mln tonni (seisuga 31. märts 2006 444 mln tonni), sh allmaa kaeveväljadel 315 mln tonni (seisuga 31. märts 2006 355 mln tonni) ja pealmaa kaeveväljadel 123 mln tonni (seisuga 31. märts 2006 121 mln tonni).

Emissiooniõigused

Vabariigi Valitsuse 27. jaanuari 2005 määrusega nr 14 kehtestatud jaotuskava kohaselt on Eesti Energia Grupi ettevõtetele aastaks 2005-2007 eraldatud kasvuhoonegaaside lubatud heitkogus 46,7 mln tonni. Seisuga 31. märts 2007 oli grupil alles jäänud saastekvoote, mis ei olud müüdnud ega reserveeritud bilansipäevaks juba tehtud saastamise katteks 11,5 mln tonni (seisuga 31. märts 2006 30,1 mln tonni).

(c) Ehituslepingutest tulenevad siduvad tulevikukohustused

Seisuga 31. märts 2007 oli grupil põhivara soetamiseks sõlmitud lepingutest tulenevaid kohustusi 195 242 tuh kr eest (seisuga 31. märts 2006 701 248 tuh kr eest).

36 Bilansipäeva järgsed sündmused

Tütarettevõtja asutamine

3. aprillil 2007 asutas Eesti Energia AS uue tütarettevõtja AS Narva Õlitehas. Aastaruande kinnitamise ajaks ei olnud äriühing tegevust alustanud

Dividendid

Eesti Energia ASi aktsiaid omab riik. Igal majandusaastal määratakse riigieelarvesse makstavate dividendide summa kindlaks Vabariigi Valitsuse korraldusega (lisa 20).

Tütarettevõtja OÜ Elektrikontrollikeskus müük

16. mail 2007 sõlmiti müügileping OÜ Elektrikontrollikeskus osade müügiks. Osade eest tasuti rahas. Juhatuse hinnangul ei kujuta OÜ Elektrikontrollikeskuse müük lõpetatud tegevusvaldkonda, kuna OÜ Elektrikontrollikeskuse äritegevus ei moodustanud eraldi grupi olulist äritegevuse valdkonda.

Andmed müügitehingu kohta

tuhandetes kroonides

OÜ Elektrikontrollikeskus varad ja kohustused	
Raha ja raha ekvivalendid	1 291
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	640
Varud	1
Materiaalne põhivara	3 871
Võlad hankijatele ja muud võlad	-921
Tulevaste perioodide tulud	-3 632
Netovara	1 250
Müügihind	1 246
Kahjum müügist	-4
Raha väljaminek osade müügist:	
Laekunud müügist	1 246
Tütarettevõtja raha ja raha ekvivalendid	-1 291
Kokku raha väljaminek osade müügist	-45

37 Finantsinformatsioon emaettevõtja kohta

Emaettevõtja kohta esitatava finantsinformatsioonina on toodud emaettevõtja eraldiseisvad põhjaruanded, mille avalikustamine on nõutud Eesti raamatupidamise seadusega.

Emaettevõtja põhjaruanded on koostatud kasutades samu arvestuspõhimõtteid, mida on kasutatud konsolideeritud aruannete koostamisel.

Emaettevõtja konsolideerimata aruannetes kajastatakse investeeringud tütarettevõtjatesse soetusmaksumuses.

BILANSS

tuhandetes kroonides

VARAD

Käibevara

	31. märts	
	2007	2006
Raha ja raha ekvivalendid	435 395	2 312 164
Üle 3-kuulise tähtajaga deposiidid pankades	3 680 941	-
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	3 680	25 006
Lunastustähtajani hoitavad finantsvarad	44 473	-
Tuletisinstrumentid	126 541	-
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	2 282 709	3 384 995
Varud	934	803
Kokku käibevara	6 574 673	5 722 968
Põhivara		
Investeeringud tütarettevõtjatesse	9 778 815	9 761 462
Investeeringud sidusettevõtjatesse	137 256	137 256
Nõuded tütarettevõtjatele	4 972 135	4 471 008
Materiaalne põhivara	370 506	820 737
Immateriaalne põhivara	281	-
Kokku põhivara	15 258 993	15 190 463
Kokku varad	21 833 666	20 913 431
KOHUSTUSED		
Lühiajalised kohustused		
Võlakohustused	98 960	70 511
Võlad hankijatele ja muud võlad	2 005 387	1 558 265
Tuletisinstrumentid	-	12 485
Eraldised	712	609
Tulevaste perioodide tulud	-	2 281
Kokku lühiajalised kohustused	2 105 059	1 644 151
Pikaajalised kohustused		
Võlakohustused	5 250 298	5 329 633
Muud võlad	9 204	-
Eraldised	4 877	4 053
Kokku pikaajalised kohustused	5 264 379	5 333 686
Kokku kohustused	7 369 438	6 977 837
OMAKAPITAL		
Aktsiakapital	7 274 100	7 274 100
Aažio	4 065 497	4 065 497
Kohustuslik reservkapital	727 410	685 661
Riskimaandamise reserv	126 541	-1 289
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	1 369 876	467 006
Aruandeaasta kasum	900 804	1 444 619
Kokku emaettevõtja osalus omakapitalis	14 464 228	13 935 594
Kokku omakapital	14 464 228	13 935 594
Kokku kohustused ja omakapital	21 833 666	20 913 431

LISA 37 I JÄRG

Finantsinformatsioon emaettevõtja kohta

KASUMIARUANNE

tuhandetes kroonides

	1. aprill - 31. märts	
	2006/07	2005/06
Müügitulu	3 936 381	4 047 278
Dividenditulu tütaretevõtjatelt	499 637	101 500
Tütaretevõtjate väärtuse languse kahjum/kahjumi tühistamine	-	1 204 981
Muud äritulud	391 989	507 652
Sihtfinantseerimine	1 446	1 611
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-3 449 555	-3 633 302
Mitmesugused tegevuskulud	-128 201	-117 492
Tööjõukulud	-133 197	-144 632
Põhivara kulum ja amortisatsioon	-21 288	-69 011
Muud ärikulud	-8 221	-17 436
ÄRIKASUM	1 088 991	1 881 149
Finantstulud	105 746	26 550
Finantskulud	-293 933	-463 080
Kokku finantstulud ja -kulud	-188 187	-436 530
KASUM ENNE TULUMAKSUSTAMIST	900 804	1 444 619
ARUANDEAASTA KASUM	900 804	1 444 619

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

LISA 37 I JÄRG

Finantsinformatsioon emaettevõtja kohta

RAHAVOOGUDE ARUANNE

tuhandetes kroonides

	1. aprill - 31. märts	
	2006/07	2005/06
Rahavood äritegevusest		
Kasum enne maksustamist	900 804	1 444 619
Korrigeerimised		
Materiaalse põhivara kulum	21 278	69 011
Immateriaalse põhivara amortisatsioon	10	-
Kasum/kahjum materiaalse põhivara müügist	-32 477	-4 755
Muud kasumid/kahjumid investeringutelt	-501 069	-1 306 481
Finantsvarade müügi kasum	-120	-
Kahjum tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutusest	53	10 593
Intressikulu võlakohustustelt	290 326	454 551
Intressitulu	-452 038	-442 761
Korrigeeritud puhaskasum	226 767	224 777
Äritegevusega seotud käibevarade netomuutus		
Piiratud kasutusega raha ja raha ekvivalentide muutus	-166 636	-
Kahjum ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest	7 727	2 953
Äritegevusega seotud nõuete muutus	68 152	-116 821
Varude muutus	-700	-22
Muu äritegevusega seotud käibevarade netomuutus	-10 658	17 351
Kokku äritegevusega seotud käibevarade netomuutus	-102 115	-96 539
Äritegevusega seotud kohustuste netomuutus		
Eraldiste muutus	928	31
Võlgnevuse muutus hankijatele	23 946	-4 960
Muu äritegevusega seotud kohustuste netomuutus	-105 716	-16 422
Kokku äritegevusega seotud kohustuste netomuutus	-80 842	-21 351
Makstud intressid ja laenukulud	-284 592	-388 657
Saadud intressid	425 971	429 443
Kokku rahavood äritegevusest	185 189	147 673
Rahavood investeerimisest		
Tasutud materiaalse põhivara soetamisel	-59 488	-102 133
Laekunud materiaalse põhivara müügist	52 504	8 184
Laekunud kapitalirendi põhiosa maksed	26 398	196
Tütarettevõtjalt saadud dividendid	312 637	61 500
Sisse makstud sidusettevõtja aktsiakapitali	-	-135 801
Üle 3-kuuliste deposiitide netomuutus	-3 514 305	-
Tasutud lühiajaliste finantsvarade soetamisel	-308 090	-138 992
Tasutud tütarettevõtjate soetamisel	-14 319	-
Laekunud tütarettevõtja aktsiakapitali vähendamisest	6 866	-
Laekunud lühiajaliste finantsvarade müügist ja lunastamisest	286 675	135 275
Laekunud pikaajaliste finantsvarade müügist	120	-
Tütarettevõtjatele antud lühiajalised laenud	-106 437	-
Tütarettevõtjate poolt tagasi makstud lühiajalised laenud	1 073	-
Tütarettevõtjatele antud arvelduskrediidi muutus	1 056 466	1 276 310
Kokku rahavood investeerimisest	-2 259 900	1 104 539
Rahavood finantseerimisest		
Emiteeritud pikaajalised võlakirjad	-	2 868 595
Lunastatud pikaajalised võlakirjad	-	-1 613 031
Tagasi makstud pangalaenu	-70 511	-819 313
Emiteeritud kommertsapaberid	-	388 339
Lunastatud kommertsapaberid	-	-391 165
Tütarettevõtjalt saadud üleõlaenu muutus	785 453	33 868
Tütarettevõtjalt saadud lühiajalised laenud	165 000	195 000
Tütarettevõtjale tagasi makstud lühiajalised laenud	-182 000	-115 000
Makstud dividendid	-500 000	-97 000
Kokku rahavood finantseerimisest	197 942	450 293
Puhas rahavoog	-1 876 769	1 702 505
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi algul	2 312 164	609 659
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpul	435 395	2 312 164
Kokku raha ja selle ekvivalentide muutus	-1 876 769	1 702 505

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

LISA 37 I JÄRG

Finantsinformatsioon emaettevõtja kohta

OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

tuhandetes kroonides

Emaettevõtja	Aktσια- kapital	Ülekurss	Kohus- tuslik reserv- kapital	Riski- maanda- mise reserv	Realisee- rimata kursi- vahed	Jaotamata kasum	Kokku
Omakapital seisuga 31. märts 2005	7 274 100	4 065 497	652 339	-33 444	-	597 328	12 555 820
Kontrolli ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline maksumus						-8 555 936	-8 555 936
Kontrolli ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus							
kapitaliosaluse meetodil						9 122 021	9 122 021
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31. märts 2005						1 163 413	13 121 905
Riskimaandamise reservi muutus	-	-	-	32 155	-	-	32 155
Kokku otse omakapitalis kajastatud tulud	-	-	-	32 155	-	-	32 155
2005/06. aruandeaasta kasum	-	-	-	-	-	1 444 619	1 444 619
Kokku 2005/06. a kajastatud tulud ja kulud	-	-	-	32 155	-	1 444 619	1 476 774
Jaotamata kasumi kandmine reservkapitali	-	-	33 322	-	-	-33 322	-
Makstud dividendid	-	-	-	-	-	-97 000	-97 000
Omakapital seisuga 31. märts 2006	7 274 100	4 065 497	685 661	-1 289	-	1 911 625	13 935 594
Kontrolli ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline maksumus						-9 761 462	-9 761 462
Kontrolli ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus							
kapitaliosaluse meetodil						10 992 231	10 992 231
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31. märts 2006						3 142 394	15 166 363
Riskimaandamise reservi muutus	-	-	-	127 830	-	-	127 830
Kokku otse omakapitalis kajastatud tulud	-	-	-	127 830	-	-	127 830
2006/07. aruandeaasta kasum	-	-	-	-	-	900 804	900 804
Kokku 2006/07. a kajastatud tulud ja kulud	-	-	-	127 830	-	900 804	1 028 634
Jaotamata kasumi kandmine reservkapitali	-	-	41 749	-	-	-41 749	-
Makstud dividendid	-	-	-	-	-	-500 000	-500 000
Omakapital seisuga 31. märts 2007	7 274 100	4 065 497	727 410	126 541	-	2 270 680	14 464 228
Kontrolli ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline maksumus						-9 778 815	-9 778 815
Kontrolli ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus							
kapitaliosaluse meetodil						-14 12 727 512	12 727 498
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31. märts 2007						-14 5 219 377	17 412 911

Korrigeeritud konsolideerimata jaotamata kasum on vastavalt Eesti Raamatupidamise seadusele summa, millest aktsiaselts võib teha aktsionäridele väljamakseid.

SÕLTUMATU AUDIITORI ARUANNE

Eesti Energia AS-i aktsionäridele

Oleme auditeerinud kaasnevat Eesti Energia AS-i ja selle tütaretevõtete (kontsern) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud bilanssi seisuga 31. märts 2007, konsolideeritud kasumiaruannet, konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet ja konsolideeritud rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta (1. aprill 2006 kuni 31. märts 2007) kohta, aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid.

Juhatuse kohustused raamatupidamise aastaaruande osas

Juhatuse kohustuseks on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamine ning õige ja õiglane esitamine kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, nõuetega. Selle kohustuse hulka kuulub asjakohase sisekontrollisüsteemi kujundamine ja töös hoidmine, mis tagab raamatupidamise aastaaruande korrektse koostamise ja esitamise ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta; asjakohaste arvestuspõhimõtete valimine ja rakendamine; ning antud tingimustes põhjendatud raamatupidamishinnangute tegemine.

Audiitori kohustused

Meie kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega. Need standardid nõuavad, et me oleme vastavuses eetikanõuetega ning et me planeerime ja viime auditi läbi omandamiseks põhjendatud kindlustunnet, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnäitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad audiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohaste auditi protseduuride kavandamiseks võtab audiitor nende riskihinnangute tegemisel arvesse õige ja õiglase raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ning esitamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse, juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne olulises osas õigesti ja õiglaselt kontserni finantsseisundit seisuga 31. märts 2007 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Urmas Kaarlep
AS PricewaterhouseCoopers

11. juuni 2007

KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

Eesti Energia grupi 2006/07 aruandeaasta kasum on 2 618 731 563 kr.

Võttes arvesse, et riigi eraõiguslikes juriidilistes isikutes osalemise seaduse § 10 lg 1 kohaselt kinnitab riigi äriühingu makstava dividendisumma Vabariigi Valitsus rahandusministri ettepanekul ja vastavalt Vabariigi Valitsuse korraldusele nr 740 22. detsembrist 2006 peab Eesti Energia AS maksma 2007. aastal dividendidena 1 000 000 000 krooni, teeb juhatus äriseadustiku § 332 alusel ettepaneku maksta aktsionärile dividendidena 1 000 000 000 krooni.

Juhatus teeb ettepaneku seoses Eesti Energia ASi jätkuva finantseerimisvajadusega jätta ülejäänud kasum summas 1 618 731 563 kr jaotamata.

JUHATUSE JA NÕUKOGU LIIKMETE ALLKIRJAD MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Eesti Energia grupi 31. märtsil 2007 lõppenud majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest, audiitori järeldusotsusest ja kasumi jaotamise ettepanekust.

Aktsiaseltsi juhatus on koostanud tegevusaruande, raamatupidamise aastaaruande ja kasumi jaotamise ettepaneku. Aktsiaseltsi nõukogu on majandusaasta aruande läbi vaadanud ja üldkoosolekule esitamiseks heaks kiitnud.

Juhatus 08.06.2007

Juhatusesimees

Sandor Liive

Juhatuseliikmed:

Margus Kaasik

Harri Mikk

Tiit Nigul

Raine Pajo

Nõukogu 12.06.2007

Nõukoguesimees

Jüri Kõo

Nõukoguliikmed:

Meelis Atonen

Rein Kilik

Jürgen Ligi

Toomas Luman

Aivar Reivik

Rene Tammist

Meelis Virkebau

EESTI ENERGIA AS

Laki 24, 12915 Tallinn
tel 715 2222
faks 715 2200
e-post: info@energia.ee
www.energia.ee

Klienditelefoni: 1545

TEENINDUS

Kadaka tee 63, 12915 Tallinn
Tel 715 5622, faks 715 5616
e-post: teenindus@energia.ee
www.energia.ee

OÜ JAOTUSVÕRK

Kadaka tee 63, 12915 Tallinn
tel 715 4230, faks 715 4200
e-post: jv@energia.ee
www.jaotusvork.ee

OÜ PÕHIVÕRK

Kadaka tee 42, 12915 Tallinn
tel 715 1222, faks 715 1200
e-post: pv@energia.ee
www.pohivork.ee

AS NARVA ELEKTRIJAAAMAD

Elektrijaama tee 59, 21004 Narva
tel 716 6100, faks 716 6200
e-post: nej@nj.energia.ee
www.powerplant.ee

OÜ IRU ELEKTRIJAAAM

Peterburi tee 105, 74114 Maardu
tel 715 3222, faks 715 3200
e-post: iru@energia.ee
www.iruenergia.ee

AS KOHTLA-JÄRVE SOOJUS

Ristiku 1, 31027 Kohtla-Järve
tel 715 6444, faks 715 6400
e-post: kjsoojus@energia.ee
www.kjsoojus.ee

AS EESTI PÕLEVKIVI

Jaama tn 10, 41533 Jõhvi
tel 336 4801, faks 336 4803
e-post: ep@ep.ee
www.ep.ee

AS ELEKTRITEENUSED

Ilmatsalu 3, 51014 Tartu
tel 716 8323, faks 716 8206
e-post: et@energia.ee
www.elektriteenused.ee

AS ELPEC

Kadaka tee 63, 12915 Tallinn
tel 715 4100, faks 715 4101
e-post: elpec@elpec.ee
www.elpec.ee

AS ENERGOREMONT

Tiigi 6, 20104 Narva
tel 716 6702, faks 357 2608
e-post: energoremont@energia.ee
www.energoremont.ee

TELEVÕRGU AS

Kadaka tee 42, 12915 Tallinn
tel 715 1266, faks 715 1288
e-post: tv@energia.ee
www.televork.ee

AS NARVA ÕLITEHAS

P.K. 140, 21001 Narva
Tel 716 7296, faks 716 7034
e-post: olitehas@nj.energia.ee